

archiefdoos
A4

CHRONOLOGISCHE ONTWIKKELINGEN
JOEGOSLAVIE
XII

I

Sagittarius

Van: <actioncenter.balkan@organizerweb.com>
Aan: <actioncenter.nycact@organizerweb.com>
Verzonden: zondag 24 oktober 2004 17:14
Onderwerp: [IAC] Benefit for the Roma people of Kosovo- Mon. 10/25
 The International Action Center presents:

An Evening with the Ansambl Teodosievski -
 A Romani (Gypsy) Band from the former Yugoslavia- a
 5-piece band - trumpet, clarinet, dumbek-drums, keyboard
 and accordion.

Music & Dance For the Survival of Roma

Monday, October 25
 (United Nations Day)
 7:00 pm
 39 W. 14th St. #206, Manhattan

A benefit event for the Roma people of Kosovo and their struggle to survive under NATO occupation of Serbia.

***This meeting will be in place of the regular Tuesday night IAC volunteers & activists meeting.

Introductory remarks by:

*Sani Rifati, Voice of Roma

*Ramsey Clark, former US Attorney General

*Barry Lituchy, CUNY Professor and contributing author to NATO in the Balkans

*Sara Flounders, IAC, co-editor of Hidden Agenda:
 U.S./NATO Takeover of Yugoslavia

Come to learn about the Roma people (know as "Gypsies," a term that is both inaccurate and often used in a derogatory manner), and their struggle to survive persecution in the NATO occupied Kosovo and other parts of the world.

In the past 5 years more than 100,000 Roma were driven out of Kosovo, along with Serbs, Turks, Gorani, Jews and others. Today Kosovo is governed by UNMIK - the UN Interim Administration. Hundreds of NGOs, thousands of 'peace-keepers (40,000 NATO/U.S. soldiers) and 5,000 UN police looked on while a massive ethnic cleaning was committed.

The talk will be followed with a concert by the world-renown Romani band, Ansambl Teodosievski from the former Yugoslav republic of Macedonia. This virtuoso

up was founded by a great Romani singer and the
two-times Nobel Peace Prize candidate, Esma Redzepova.
Everyone is invited to dance! (If you don't know how,
just let this music lead you in the right direction!)

Donation requested.

INTERNATIONAL ACTION CENTER
39 West 14th St, #206, (between 5th & 6th Ave in
Manhattan)
New York, NY, 10011
212-633-6646, <http://www.iacenter.org>

Anti-War 4 the Million Worker March
<http://antiwar4themillionworkermarch.org>

The International Action Center
<http://www.iacenter.org>
mail to: iacenter@iacenter.org

ActionCenter.balkan mailing list

Anyone can subscribe.

Send an email request to:

<mailto:ActionCenter.balkan-request@organizerweb.com?subject=subscribe>

To unsubscribe <mailto:ActionCenter.balkan-request@organizerweb.com?subject=unsubscribe>

Subscribing and unsubscribing can also be done on the Web at
<http://www.organizerweb.com/mailman/listinfo/actioncenter.balkan>

Sagittarius

Van: "R. Despotovic" <despot@tiscali.nl>
Aan: "hans hupkes" <hans.hupkes@planet.nl>; "Meindert Stelling" <meindert.stelling@planet.nl>; "Nico & Neeltje Steijnen" <sagitar@hetnet.nl>
Verzonden: zaterdag 25 september 2004 2:03
Onderwerp: Fw: ARTEL - The spoils of another war

— Original Message —

From: ARTEL
To: Despotovic Ruza Holandija
Sent: Friday, September 24, 2004 11:45 PM
Subject: Fw: ARTEL - The spoils of another war

— Original Message —

From: ARTEL
Sent: Tuesday, September 21, 2004 10:49 PM
Subject: ARTEL - The spoils of another war

Geopolitika by ARTEL

www.artel.co.yu office@artel.co.yu
 Date: Belgrade, September 21, 2004

Warning: If you have received this message by error or you don't want to receive our e-mails anymore, please click on office@artel.co.yu and write "unsubscribe" in the subject column.

The spoils of another war

<http://www.artel.co.yu/en/izbor/jugoslavija/2004-09-21.html>

Neil Clark

Tuesday September 21, 2004
 The Guardian

Five years after Nato's attack on Yugoslavia, its administration in Kosovo is pushing through mass privatisation

"Wars, conflict - it's all business," sighs Monsieur Verdoux in Charlie Chaplin's 1947 film of the same name. Many will not need to be convinced of the link between US corporations now busily helping themselves to Iraqi state assets and the military machine that prised Iraq open for global business. But what is less widely known is that a similar process is already well under way in a part of the world where B52s were not so long ago dropping bombs in another "liberation" mission.

The trigger for the US-led bombing of Yugoslavia in 1999 was, according to the standard western version of history, the failure of the Serbian delegation to sign up to the Rambouillet peace agreement. But that holds little more water than the tale that has Iraq responsible for last year's invasion by not cooperating with weapons inspectors.

The secret annexe B of the Rambouillet accord - which provided for the military occupation of the whole of Yugoslavia - was, as the Foreign Office minister Lord Gilbert later conceded to the defence select committee, deliberately inserted to provoke rejection by Belgrade.

But equally revealing about the west's wider motives is chapter four, which dealt exclusively with the Kosovan economy. Article I (1) called for a "free-market economy", and article II (1) for privatisation of all government-owned assets. At the time, the rump Yugoslavia - then not a member of the IMF, the World Bank, the WTO or European Bank for Reconstruction and Development - was the last economy in central-southern Europe to be uncolonised by western capital. "Socially owned enterprises", the form of worker self-management pioneered under Tito, still predominated.

Yugoslavia had publicly owned petroleum, mining, car and tobacco industries, and 75% of industry was state or socially owned. In 1997, a privatisation law had stipulated that in sell-offs, at least 60% of shares had to be

ated to a company's workers.

The high priests of neo-liberalism were not happy. At the Davos summit early in 1999, Tony Blair berated Belgrade, not for its handling of Kosovo, but for its failure to embark on a programme of "economic reform" - new-world-order speak for selling state assets and running the economy in the interests of multinationals.

In the 1999 Nato bombing campaign, it was state-owned companies - rather than military sites - that were specifically targeted by the world's richest nations. Nato only destroyed 14 tanks, but 372 industrial facilities were hit - including the Zastava car plant at Kragujevac, leaving hundreds of thousands jobless. Not one foreign or privately owned factory was bombed.

After the removal of Slobodan Milosevic, the west got the "fast-track" reforming government in Belgrade it had long desired. One of the first steps of the new administration was to repeal the 1997 privatisation law and allow 70% of a company to be sold to foreign investors - with just 15% reserved for workers. The government then signed up to the World Bank's programmes - effectively ending the country's financial independence.

Meanwhile, as the New York Times had crowed, "a war's glittering prize" awaited the conquerors. Kosovo has the second largest coal reserves in Europe, and enormous deposits of lignite, lead, zinc, gold, silver and petroleum.

The jewel is the enormous Trepca mine complex, whose 1997 value was estimated at \$5bn. In an extraordinary smash and grab raid soon after the war, the complex was seized from its workers and managers by more than 2,900 Nato troops, who used teargas and rubber bullets.

Five years on from the Nato attack, the Kosovo Trust Agency (KTA), the body that operates under the jurisdiction of the UN Mission in Kosovo (Unmik) - is "pleased to announce" the programme to privatise the first 500 or so socially owned enterprises (SOEs) under its control. The closing date for bids passed last week: 10 businesses went under the hammer, including printing houses, a shopping mall, an agrobusiness and a soft-drinks factory. The Ferronikeli mining and metal-processing complex, with an annual capacity of 12,000 tonnes of nickel production, is being sold separately, with bids due by November 17.

To make the SOEs more attractive to foreign investors, Unmik has altered the way land is owned in Kosovo, allowing the KTA to sell 99-year leases with the businesses, which can be transferred or used as loans or security. Even Belgrade's pro-western government has called this a "robbery of state-owned land". For western companies waiting to swoop, there will be rich pickings indeed in what the KTA assures us is a "very investor-friendly" environment. But there is little talk of the rights of the moral owners of the enterprises - the workers, managers and citizens of the former Yugoslavia, whose property was effectively seized in the name of the "international community" and "economic reform".

As the corporate takeover of the ruins of Baghdad and Pristina proceeds apace, neither the "liberation" of Iraq nor the "humanitarian" bombing of Yugoslavia has proved Chaplin's cynical anti-hero to be wrong.

Neil Clark is a writer and broadcaster specialising in Balkan affairs

ARTEL GEOPOLITIKA is a private, independent and non-profit web site provided by the volunteer work of a small group of enthusiasts.

If you enjoy the information that ARTEL GEOPOLITIKA is publishing, we would be grateful for any financial contribution from your part or advertising on our web site. Your help would be used for the improving of the selection of the information, its faster publishing on the site and for, what we consider the most important, the translation of the prominent information on other languages.

For contributions in Dinars: Rade Drobac- Postanska stedionica- Account No. 908-20001-18-8888-47712653
For contributions in foreign currency: Rade Drobac- Nacionalna stedionica- Foreign Account No.: 00-305-0002922.2

Outgoing mail is certified Virus Free.
Checked by AVG anti-virus system (<http://www.grisoft.com>).
Version: 6.0.737 / Virus Database: 491 - Release Date: 12-8-04

Spanningen lopen op in Macedonië

24-7-2007

Van onze buitenlandredacteur
Eric Outshoorn
AMSTERDAM

De fragiele vrede in Macedonië wordt opnieuw bedreigd als gevolg van een referendum over de omstreken decentralisatiewet die begin deze maand werd aangenomen. De wet voorziet in een grotere rol voor de Albanese minderheid in het lokale bestuur. Tegenstanders van de wet zeggen 30 duizend handtekeningen meer te hebben dan 150 duizend die nodig zijn voor een volksraadpleging.

De wet is het sluitstuk van het zogeheten Akkoord van Ohrid dat drie jaar geleden onder zware druk van de Europese Unie een eind maakte aan de zeven maanden durende oorlog tussen Macedonische regeringstroepen en Albanese separatisten. Voorstanders zeggen dat de wet de weg naar het lidmaatschap van de Europese Unie zal vergemakkelijken.

Het aantal gemeenten wordt teruggebracht van 123 naar 80. In zestien gemeenten krijgen de Albanese ten minste 20 procent van de bevolking uitmaken.

Ook in de hoofdstad Skopje verandert het een en ander. Omdat een aantal Albanese gemeenschappen in de stad wordt geïncorporeerd, stijgt het aantal Albanese van 15 naar 20 procent. Straatnaambordjes en officiële documenten in de stad worden tweetalig. Ook worden taken op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg en ontwikkeling overgeheveld naar lagere overheden.

Maar dat is te weinig, wordt van Albanese zijde gemopperd. Oppositiepartijen vinden de wet niet ver genoeg gaan. Maar de Macedonische meerderheid vindt het tegendeel. De wet creëert etnische (Albanese) enclaves, wat onherroepelijk zal leiden tot het uiteenvallen van Macedonië.

De Macedoniërs - de radicale nationalistische oppositiepartij VMRO voorop - vrezen dat de Albanese via de achterdeur alsnog de volgende stap voorbereiden: de totstandkoming van een Groot-Albaanese rijk dat naast Albanië een deel van Macedonië en Kosovo omvat. De wet leidde de afgelopen tijd tot rellen, onder andere in de stad Struga.

De VMRO wil zich met het referendum afzetten tegen de nieuwe premier Hari Kostov, die met de Albanese nationalist Ali Ahmeti een wankel coalitieregering vormt. Dat lukt tot op heden goed, Kostov heeft nog geen adequaat antwoord kunnen vinden op de actie van de VMRO, dat zich ook gesteund weet door het Wereld Macedonisch Congres (SMC), dat zegt 'de Macedonische identiteit' te bewaken.

SMC-voorzitter Todor Petrov zei maandag dat de petitie met de handtekeningen later deze week wordt overhandigd aan het parlement. Het ministerie van Justitie moet besluiten of de petitie met de ruim 150 duizend handtekeningen geldig is.

Of het referendum zal slagen, is onzeker. Het opkomstpercentage moet ten minste 50 zijn. Omdat 25 procent van de bevolking (de Albanese minderheid) de volksraadpleging zonder twijfel zal boycotten, is het nog maar de vraag of het vereiste percentage kan worden gehaald.

The New York Times
NIS

In de zuidelijke Servische stad Nis beslaat de zigeunerwijk een gebied van nog geen hectare, waarop zo'n achthonderd mensen wonen. De bloeiende groep heeft kriskras huizen neergezet. Een deel daarvan is plompverloren gebouwd op een oude joodse begraafplaats, stille getuige van een vrijwel uitgestorven gemeenschap.

De autoriteiten hebben daar sinds de jaren zestig niets aan gedaan. De groeiende nederzet-

Aanleg riool op begraafplaats schudt joden in Nis wakker

20 AUG 2007

stemming gekregen een riolering aan te leggen. Fecaliën en andere troep stromen dan ook gewoon door de stegen.

Vorig jaar oktober gaf de gemeenteraad toestemming voor een riolering. Dat deed de inactieve joodse gemeenschap opschrikken, waardoor er een debat is ontstaan over de Roma-huizen. De aanleg werd gestaakt na protesten van joodse leiders in Belgrado. Zij zeggen dat de wijk illegaal is gebouwd.

In het 300 duizend inwoners tellende Nis wonen nog 36 personen die zich rekenen tot de joodse gemeenschap. Ze zeggen dat de begraafplaats een monument is voor de joden die driehonderd jaar in de stad woonden. De nazi's vernietigden de gemeenschap: slechts één persoon keer-

de na de oorlog terug. 'De begraafplaats moet behouden blijven', zegt Erna Caligalovic (63), anders assimileren we allemaal en blijft er niets meer over.'

Een joods-Amerikaanse organisatie heeft 20 duizend dollar gestuurd om de begraafplaats van het vuilnis te ontdoen en een Roma-liefdadigheidsgroep voert het karwei uit. Maar het hoofd van die groep, Paul Polansky, heeft gemeenteraad en joodse gemeenschap ervan overtuigd dat het riool er moet komen. Er dreigt daar anders een tyfus-epidemie, schreef hij.

Het stadsbestuur zegt dat de Roma daar op den duur niet kunnen blijven. Er bestaan plannen om de groep te verhuizen. Er is wat geld uitgetrokken om elders grond bouwrijp te maken, maar voor de verdere bouw is geen financiering.

Er moet al worden gebouwd voor de tienduizenden Servische vluchtelingen uit de Joegoslavische oorlogen en woningbouw voor de Roma zou slecht vallen. Daarom zullen de Roma nog zeker tien jaar op de joodse begraafplaats van Nis moeten blijven wonen, is de verwachting op het stadhuis.

Moord op journalist laat echec Solana-akkoord zien

12 AUG 2007

Het is een vreemde sensatie te horen dat iemand die je ooit hebt geïnterviewd is overleden. Nog vreemder is het als iemand met wie je aan tafel hebt gezeten wordt vermoord.

Dat laatste was mij nog nooit gebeurd en ik verwachtte niet dat het ooit zou gebeuren. Mijn argumentatie daarvoor was dat ik meestal mensen spreek die in hun eigen land een soort waarnemers zijn - schrijvers, intellectuelen, ngo-vertegenwoordigers enzovoort. Geen mensen met politieke of financiële macht. Eind vorige maand meldde de persbureau dat de hoofdredacteur van een Montenegrijnse krant was doodgeschoten. Ik zat toen midden in een reportage en dacht: het zal wel, het leeuwendeel van de Montenegrijnse economie is in handen van hele of halve mafiosen, er wordt daar wel vaker iemand uit de weg geruimd.

Een paar dagen later las ik in een weekoverzicht op internet dat de man in kwestie Dusko Jovanovic heette. Nog ging er geen licht branden. Althans: niet op het moment zelf. In de uren daarna bleef de naam echter zodanig door mijn hoofd spoken dat ik toch maar eens de map met visitekaartjes opende. Bij Montenegro aangekomen schrok ik me rot: Verrek, die man!

In april 2002 had EU-gezag Javier Solana net bekostigd dat de enig overgebleven Joegoslavische deelrepublieken, Servië en Montenegro, voorlopig samen een staatsverband zouden blijven vormen. Als gevolg van dit 'Solana-akkoord' was de sfeer in de Montenegrijnse hoofdstad Podgorica (vroeger Titograd) zeer slecht. Al mijn betrouwbare bronnen waren woedend: de EU dwingt ons bij de Serviërs te blijven, we

worden opgeofferd om gebiedsverlies dat Servië elders heeft geleden te compenseren, we mogen ons niet onafhankelijk verklaren omdat Kosovo dat anders ook doet. De Montenegrijnse identiteitsbeleving is gespleten. Ongeveer 55 procent vindt dat Montenegrijnen heel anders zijn dan Serviërs, 44 procent vindt dat Montenegrijnen en Serviërs één volk zijn. Maar geen van mijn *sophisticated sources* die tot die laatste groep behoort.

Het was in april 2002 in Podgorica al bloedheet. Om zoek naar pluriformiteit heb ik op een gegeven moment maar een taxi genomen naar een gebouw in een naargeestige buitenwijk waar de pro-Servische krant *Dan* zetelde. Tijdens de rit schold de taxi-chauffeur aan een stuk door op Solana: 'Wij willen onafhankelijkheid, nu!'. Het gebouw van *Dan* bleek vol te staan met luxe kitschmeubels. Ik vroeg aan de portier of iemand van de krant een vreemde taal sprak. Dertig seconden later zat ik tegenover Dusko Jovanovic.

Jovanovic had ook kritiek op Solana, maar juist omdat hij Montenegro te veel van Servië had losgeweekt. De Montenegrijnse president (tegenwoordig premier) Milo Djukanovic, een fervent voorstander van onafhankelijkheid, is een gevaarlijke mafioos, stelde Jovanovic. Toen Servië aan sancties blootstond, heeft de EU hem toegestaan van Montenegro zijn eigen smokkelimperium te maken. Jovanovic wees op voorpagina-artikelen van *Dan* die handelden over betrokkenheid van regeringsfunctionarissen bij sigarettensmokkel en vrouwenhandel. Wordt Montenegro nu onafhankelijk, dan wordt het een soort Mo-

naco voor criminelen, aldus Jovanovic. 'Schrijf de waarheid!', gebood hij me.

Die waarheid was waarschijnlijk dat Milo Djukanovic inderdaad geen zuivere figuur is. Maar Jovanovic maakte evenmin een frisse indruk. Integendeel: tijdens het gesprek deed hij me denken aan de man die hij afbrak, namelijk Djukanovic. Beiden overdressed in glanzende pakken met veel te dure stropdassen. Beiden met dezelfde blik in de ogen. *Godfather*-associaties te over. Misschien zijn ze lid van concurrerende mafia's, dacht ik tijdens het interview.

Dusko Jovanovic werd in de nacht van 27 op 28 mei voor het gebouw van *Dan* met kogels doorzeefd. Uit een brief in zijn bezit bleek dat de moordaanslag al voor het voorjaar van 2002 gepland was. Ik had er zelf nog bij kunnen zijn. De Montenegrijnse regering heeft de moord ten strengste veroordeeld en speculaties over overheidsbetrokkenheid afgedaan als je reinste laster.

In april 2002 zei de Montenegrijnse filosofe Milka Tadic, die ook woedend was op Solana, mij het volgende: 'Zolang de staatskwestie niet is opgelost, zal de situatie hier verder verslechteren. Montenegro is niet onafhankelijk, maar maakt ook geen deel meer uit van een staatsverband. In die situatie kun je moeilijk institutionele veranderingen doorvoeren. De huidige situatie is vaag, halfbakken, onduidelijk. Voor corrupte clans en criminele circuits, pro-Servisch en anti-Servisch, is dat gewoonweg ideaal.'

Impliciet illustreert de moord op Dusko Jovanovic het echec van het Solana-akkoord en de onwerkbaarheid van de staat Servië-Montenegro.

Olaf Tempelman

Sagittarius

Van: "R. Despotovic" <despot@tiscali.nl>
 Aan: "Nico & Neeltje Steijnen" <sagitar@hetnet.nl>; "Ksenija Sigulinski" <lizamia@zonnet.nl>; "Misha Gavrilovic" <mishag1@cwcom.net>; "Misa Ognjanovic" <misaognjanovic@yahoo.com>
 Verzonden: dinsdag 3 augustus 2004 22:11
 Onderwerp: US hunts Islamic militants in Bosnia
<http://www.telegraph.co.uk/news/main.jhtml?xml=/news/2004/07/26/wbos26.xml&sSheet=/news/2004/07/26/ixworld.html>

The Telegraph (UK)

US hunts Islamic militants in Bosnia
 By Harry de Quetteville in Sarajevo
 (Filed: 26/07/2004)

American military intelligence and the CIA have deployed hundreds of officers in Bosnia to track suspected Islamic militants amid concern that the country has become a refuge, recruiting ground and cash conduit for international terrorism.

Almost a decade after the end of the war in the former Yugoslavia, Bosnia has become a "one-stop shop" for Islamic militants heading from terrorist battlegrounds in Chechnya and Afghanistan to Iraq, according to European intelligence officials.

With five months to go before European Union peacekeepers take over from Nato troops in Bosnia, the United States is preparing for a huge cut in its military presence.

But local sources say that, while its soldiers will leave, about 300 intelligence personnel will monitor the activities of Muslim foreign fighters who settled peacefully in Bosnia after the end of the 1992-95 war. They are believed to be providing documents and weapons to active mujahedeen returning to the country after tours abroad.

"There is a flow of people heading in from Chechnya and Afghanistan on to Europe and back, then to Iraq," said one official. "They are spreading the story that Bosnia is a one-stop shop close to Europe for terrorism needs: guns, money, documents."

Almost 750 suspected militants have come under close surveillance in Bosnia in recent years. Six Algerians were seized by the United States and deported to the Guantanamo Bay detention centre in 2002, under suspicion of plotting to attack the US embassy in Sarajevo.

In one of the biggest deployments by US intelligence anywhere in the world, the teams are led from a compound in the unprepossessing suburb of Butmir, south of Sarajevo, where Bosnia's Nato peacekeeping force has its headquarters.

They are combing the country for militant support networks and monitoring Muslim charities accused of raising funds for terrorists. One, the Saudi-based al-Haramain foundation, was closed in 2002 after the US accused it of channelling millions of dollars to al-Qa'eda.

The US Treasury determined that the group then simply changed its name and continued operating until late last year, when it was closed once more. Others are thought still to be active.

Among the recipients of al-Haramain cash was the Active Islamic Youth, a group dedicated to the same extreme Wahabbi strand of Islam followed by Osama bin Laden.

Wahabbism was first imported into Bosnia during the conflict in the early 1990s, when Bosnian Muslim soldiers were joined in the fight against Serb and Croat forces by fighters from across the Muslim world.

Most Bosnians now reject Wahabbism. Observers accuse the United States of using a heavy-handed approach in its anti-terror campaign in the country, detaining and releasing suspects without charge, and devoting the vast majority of its resources to keeping tabs on local Muslims rather than the hunt for wanted war crimes suspects such as Radovan Karadzic.

"The US intelligence people are concentrating on suspected Islamists and not on

criminals," Senad Slatina, of the International Crisis Group, said. "It is effectively a witch hunt."

Other agencies say US operations have begun to sour relations with local people that were once extremely harmonious.

"The US had everything going for it here," said Madeleine Rees, head of the United Nations High Commission for Human Rights in Sarajevo. "It stopped the war, set up and funded human rights initiatives. But then it bypassed the local police, courts and legal system, and now confidence in the US has plummeted."

Outgoing mail is certified Virus Free.

Checked by AVG anti-virus system (<http://www.grisoft.com>).

Version: 6.0.732 / Virus Database: 486 - Release Date: 29-7-04

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie:
<http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "R. Despotovic" <despot@tiscali.nl>
Aan: "hans hupkes" <hans.hupkes@planet.nl>; "Marrie Kardol" <mkardol@mac.com>; "Jan Beentjes" <jbeentjes@mac.com>; "Meindert Stelling" <meindert.stelling@planet.nl>; "Nico & Neeltje Steijnen" <sagitar@hetnet.nl>
Verzonden: maandag 2 augustus 2004 23:28
Onderwerp: Fw: Belgrade Media Update, August 02, 2004

— Original Message —

From: Milan Petkovic

To: doncheva2003@yahoo.com ; perisanisic@yahoo.com ; decani@kosovo.com ; bildel@galaxyinternet.net ; ljuvener@aol.com ; dtcile@hotmail.com ; Vera.Josef@t-online.de ; gordana.m-k@t-online.de ; consteliorion@noos.fr ; AURAPLAN@aol.com ; ljuba.jakic@chello.at ; despot@wish.net ; dragan.kotarac@danone.com ; zivkovic@hotmail.com ; srdjan.nikolic@utanet.at ; anmila@ptt.yu ; lyubomir_gruyitch@mail2world.com ; geops@free.fr ; pancic@bluewin.ch ; dj.maric@t-online.de ; bitka@wanadoo.fr ; knezd@hotmail.com ; svetigora@cg.yu ; miloje.milicevic@t-online.de ; rigel@net.yu ; mishag1@cwcom.net ; dobrosav@ptt.yu ; dnikodinovic@yahoo.de ; zlatan@centrum.sk ; jovank@usa.com ; mail@cemetal.ch ; bvukotic@bigpond.net.au ; symbio.philamorelife@tiscali.de ; trivunstanic@gmx.at ; bazdar@volny.cz ; gasparovski@btopenworld.com ; marko.sim@balkan-consulting.net ; draganparis@hotmail.com ; dr_kulic@otelo-online.de ; miodrag.smiljanic@linkoping.se ; manojlo.717@wanadoo.fr ; miltep@eunet.yu ; rad@porthill.demon.co.uk ; zorica28@yahoo.co.uk ; anyadesign@optusnet.com ; janic@telia.com ; michel.collon@skynet.be ; vvmpp@hotmail.com ; info@studio-b.co.yu ; redakcija@glas-javnosti.co.yu ; stranka@verat.net ; dcode04@yahoo.com ; ninic@netvision.net.il ; dezevski_sabor@yahooogroups.com ; mnemosyne@yubc.net ; petar@cyberus.ca ; odborzaopstanak@yahoo.com ; pgsrs@yubc.net ; ooc@srbiya.sr.gov.yu ; Ppress@spc.yu ; Beograd@covekoljublj.org ; minja@vlada.ca ; diaspora@telia.com ; stranka@strankasrpskogjedinstva.org ; kontakt@srpskapolitika.com ; info@bktv.com ; office@artel.co.yu ; sdrzava@bigpond.net.au ; lyubomir_gruyitch@yahoo.com ; kostavs@yahoo.com ; ogledalo@eunet.yu ; ferinandus232001@yahoo.com ; ckuboba@yahoo.ca ; janic@usde.se ; org@usde.se ; erpkim@kosovo.com ; jugocoord@tiscali.it ; bzivkovic@sezampro.yu ; milenamiletic@yahoo.com ; cecica@infosky.net ; pipovic@yubc.net ; linger@ptt.yu ; mimi7174bg@yahoo.com ; darkop@net.yu ; maksimovic@bluep.com ; drslbmvc@ptt.yu ; golub10@yandex.ru ; office@antic.org ; petar.belokapic@medicon.co.yu ; d.sojevic@ptt.yu ; slobodavk@yubc.net ; apo@telia.com ; aljosa@bktv.com ; pgarderp@yahoo.com ; pokret@eunet.yu ; savezsvihsrbsaveta@tehticom.net ; galileja@yahoo.com ; cdsmireland@eircom.net ; deni65@eunet.yu ; jean.claude.cha@tiscali.fr ; srbiya_medjusljiivama@yahooogroups.com ; 7112apo@malmo2.net ; tanjanikolic@cg.yu ; pierre.bunel@voila.fr ; office@kc.gov.yu ; alpoz@spray.se ; lillian_p_j@hotmail.com ; zivojin@kimradio.net ; lopusina@eunet.yu ; a.backovic@ptt.yu ; drecund@eunet.yu ; nblagoje@hotmail.com ; nesa@datanet.yu ; n-petk@online.no ; freesrps@freesrpska.com ; apisinfo@apisgroup.org ; karsay373@hotmail.com ; milanvp@infosky.net ; dravijan@eunet.yu ; dusanb@apisgroup.org

Sent: Sunday, August 03, 2004 9:56 PM

Subject: Belgrade Media Update, August 02, 2004

Belgrade Media Update, August 02, 2004

Dissonances in Belgrade on Serbs' Participation to Kosovo Parliamentary Elections

Serbia & Montenegro (SCG) Foreign Minister spoke in favor of Serbs taking part to the October 23 Kosovo parliamentary elections a day after Serbian Premier Vojislav Kostunica confirmed that they were called not to vote until they receive institutional guarantees for their survival and return as envisaged by the Serbian Government Plan for Kosovo. Explaining his move Draskovic stated "I do not see how you can win any fight, if you do not participate in it. With a consensus of democratic parties and strong election campaign, Serbs can win as much as 30 seats in the Assembly. To fight in the Assembly is one thing and to fight out of the Assembly is something else and worse for Serbs." He stressed however that his party "is going to honor the consensus, even if it is erroneous, as I believe it is," while considering that Belgrade officials "will lead an anti-campaign and then will change their mind and eventually call upon Serbs to go to the polls," Danas reported. Velimir Ilic, Serbian Minister of Capital Investments and leader of New Serbia (NS), which has registered for the October 23 poll together with the Movement Strength of Serbia (PSS) and the Serbian Resistance Movement (SPOT), urged the State leadership to take a unified stand on the Serbs' participation in the Kosovo elections, and announced that the "President of Serbia, Serbian PM and the SCG FM are going to meet tomorrow, or on Tuesday the latest to take a unified stand on this. It is upsetting to have dissensions

among them," TV Palma Plus reported.

PSS Spokesman Dejan Milekovic confirmed that the PSS-NS-SPOT coalition partners have agreed that their participation would depend on Belgrade's official stand "because we consider that the joint stand is very important for settling the Kosovo issue. It is our assessment that the conditions for our participation in the Kosovo elections do not exist at this point." SPOT leader Momcilo Trajkovic urged the Government to say what it would be doing to ensure the survival of the remaining Serbs in Kosovo, in case they do not go to the polls. He added that "if the Government stays firm on this stand, we are not going to weaken the State policy. In that case, SPOT is not going to run in October, but, in the meantime, we are going to do everything to reach a positive agreement," Danas reported. As for the Serb National Council of Northern Kosovo (SNC), it called on PSS leader Bogoljub Karic to withdraw its nomination for the upcoming Kosovo elections as "goals and interests of our State and our nation must have priority over some private and business commitments to Albanians," Tanjug reported.

EU High Representative Javier Solana's spokesperson Christina Gallak stated that the EU was encouraging all ethnic communities in Kosovo, including Serbs, to take part in the October elections as the best way for them to defend their interest, and also the best way to have truly democratic elections in Kosovo. She pointed out that the EU remained committed to creating a multiethnic society in Kosovo and would continue its engagement aimed at reaching that goal, Beta reported. OSCE mission in Kosovo spokesperson Bernard stated last Saturday that the deadline for political parties to apply for the October elections in Kosovo is August 4, and emphasized that it would not be possible to apply after this deadline. He commented that even without the Serbs' participation, the elections would be democratic, because no one had deprived the Serb community of the right to vote, VIP reported.

Fate of Serbian Government Plan for Kosovo Sealed by Kosovo Albanians

Serbian PM Vojislav Kostunica's advisers for political and legal affairs, Slobodan Samardzic and Aleksandar Simic stated on Friday upon touring the capitals of the Contact Group countries that those would not support the Serbian Government's plan for resolving the crisis in Kosovo until it was also accepted by the Kosovo Albanians. Samardzic stressed that "the response mostly boiled down to the fact that the Kosovo Albanians did not wish to accept this plan, and we were told in several places and on a number of occasions that, if we were to convince the Albanians that the plan was good, they would support it too." He added that certain officials advocated that Serbs should gradually enter Kosovo's working groups and institutions, including the group in charge of drafting the decentralization plan, for which he commented that "when it comes to the last version of the draft, we think that it is a serious plan, with only one fault – it does not deal with the main and basic issue, that is with the position of the Serb community in the province. It also disregards the ways to improve its security," RTS reported.

Eide Recommends Transfer of Power and Revision of Standards' Strategy

In his report to UN Secretary General Kofi Annan, UN special envoy Norwegian diplomat Kai Eide is recommending the acceleration of the transfer of powers onto the local administration in Kosovo and the revision of the 'Standards Before Status' policy. He considers that this policy should be altered to identify the most important standards and put a focus on their rapid achievement, Reuters reported. It is not known whether Eide's report and recommendations will be discussed at the UN Security Council's open session on the work of UNMIK and the situation in Kosovo scheduled for August 5, Beta reported. Reacting to Reuters' report, the three major Kosovo Albanian parties claimed that the transfer of more competencies to the local institutions and the restructuring of UNMIK were the preconditions for the implementation of the standards, Koha Ditore reported.

See also

APIS/Group www.apisgroup.org

The End

1 AUG 2004

In addition to the above prime minister Djindjic announced the closure of Serbia's four largest banks, they are to be handed over to foreign control. Djindjic also followed the demand made by the World Bank that all public services be privatised and state-run industries sold at auction, effectively handing control of the Serbian economy over to foreign interests. On the 12th March 2003 Zoran Djindjic was assassinated by assailants unknown.

The Guardian article on 14th March 2003 was one of the few pieces to appear in the Western press that sought to outline the true role which Djindjic had played on behalf of the United States: "*Djindjic will be mourned by few in Serbia. For the great majority of Serbs, he will be remembered as a quisling who enriched himself by selling his country to those who had waged war against it so mercilessly only a few years earlier. Djindjic's much lauded reforms have led to soaring utility prices, unemployment has risen sharply to over 30%, real wages have fallen by up to 20% and over two-thirds of Serbs now live below the poverty line.*" Neil Clark. *The Guardian* 14th March 2003.

The new Serbian authorities have used the assassination of Djindjic as an excuse to declare a state of emergency and launch wholesale arrests and imprisonment of their political opponents. To date 3000 people, mainly socialists, are imprisoned. Even Serbia's most popular folk singer Ceca Ravnatovic, now lies in a Belgrade prison cell. Stories of torture are widespread and inhumanely include the prisoner's wives and children.

During a court appearance in late March Slobodan Milosevic angrily denounced the new purges in Yugoslavia and accused the Hague Tribunal of complicity in these renewed attacks. The declared state of emergency has several intentions. However primarily it is being used to crush completely the growing internal opposition to the pro-US government. Also, flowing from the mass arrests, the authorities hope to be able to 'turn' certain people into giving false testimony at the War Crimes Tribunal in return for their own freedom or for a lighter sentence. This tactic has already been used but embarrassingly backfired on the Hague prosecutors when the courageous former Yugoslav State Security chief, Radamir Markovic, exposed from the witness box that he had been tortured to give false testimony against Milosevic. Trial judge Richard May, a Tony Blair appointee, called this 'irrelevant' and duly returned Mr Markovic back to his cell and back into the custody of his torturers. However, when any witness in any court case, appeals to the judge that his captors have mistreated him, then it is the legal duty of the judge to take the witness into protective custody until his claims can be independently investigated. No wonder then that this 'trial of the century' has disappeared from Western television screens!

It is clear that the events in Yugoslavia and the developments at The Hague are intrinsically linked. Despite,

2-8-04

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie:
<http://www.hetnet.nl/evs/>

2-8-04

or rather because of, the imposition of a quisling government in Belgrade the country is in chaos, the Hague 'Tribunal' has developed into farce, and its credibility so undermined that mention of it, let alone any live television broadcast from it, is virtually non-existent. Even though Mr Milosevic is denied visits from his legal advisors, his family, and his Yugoslav colleagues, even though over the period of the trial he has been deluged by the court with 300,000 pages of material and 1000 hours of videotape, even though with heart and blood pressure problems he has been denied specialist treatment, and even though despite not a scrap of credible evidence against him, he is fully aware of the pre-determined sentence that awaits him, the philistines of the new world order have been unable to break him. Milosevic spoke for all those who are united in struggle when he declared recently:

"But the events, contrary to the intentions of the creators of the new world order and of The Hague 'Court', show every day that there is a growing consciousness in the world of the need to unite the forces of resistance to the new oppressors."

Ian Johnson May 2003.

The International Committee to Defend Slobodan Milosevic has their own web site. You can visit it at:
www.icdsm.org

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie:
<http://www.hetnet.nl/evs/>

1 AUG 2004

In addition to the above prime minister Djindjic announced the closure of Serbia's four largest banks, they are to be handed over to foreign control. Djindjic also followed the demand made by the World Bank that all public services be privatised and state-run industries sold at auction, effectively handing control of the Serbian economy over to foreign interests. On the 12th March 2003 Zoran Djindjic was assassinated by assailants unknown.

The Guardian article on 14th March 2003 was one of the few pieces to appear in the Western press that sought to outline the true role which Djindjic had played on behalf of the United States: *"Djindjic will be mourned by few in Serbia. For the great majority of Serbs, he will be remembered as a quisling who enriched himself by selling his country to those who had waged war against it so mercilessly only a few years earlier. Djindjic's much lauded reforms have led to soaring utility prices, unemployment has risen sharply to over 30%, real wages have fallen by up to 20% and over two-thirds of Serbs now live below the poverty line."* Neil Clark. *The Guardian* 14th March 2003.

The new Serbian authorities have used the assassination of Djindjic as an excuse to declare a state of emergency and launch wholesale arrests and imprisonment of their political opponents. To date 3000 people, mainly socialists, are imprisoned. Even Serbia's most popular folk singer Ceca Ravnatovic, now lies in a Belgrade prison cell. Stories of torture are widespread and inhumanely include the prisoner's wives and children.

During a court appearance in late March Slobodan Milosevic angrily denounced the new purges in Yugoslavia and accused the Hague Tribunal of complicity in these renewed attacks. The declared state of emergency has several intentions. However primarily it is being used to crush completely the growing internal opposition to the pro-US government. Also, flowing from the mass arrests, the authorities hope to be able to 'turn' certain people into giving false testimony at the War Crimes Tribunal in return for their own freedom or for a lighter sentence. This tactic has already been used but embarrassingly backfired on the Hague prosecutors when the courageous former Yugoslav State Security chief, Radamir Markovic, exposed from the witness box that he had been tortured to give false testimony against Milosevic. Trial judge Richard May, a Tony Blair appointee, called this 'irrelevant' and duly returned Mr Markovic back to his cell and back into the custody of his torturers. However, when any witness in any court case, appeals to the judge that his captors have mistreated him, then it is the legal duty of the judge to take the witness into protective custody until his claims can be independently investigated. No wonder then that this 'trial of the century' has disappeared from Western television screens!

It is clear that the events in Yugoslavia and the developments at The Hague are intrinsically linked. Despite,

2-8-04

THE 5th OCTOBER COUP/ARRESTS AND PURGES.

1 Aug 2004

Securing control of Kosovo was only part of the United States objective. The plan was to seize control of the entire country and wipe the name of Yugoslavia off the world map. The Rambouillet document, which, prior to the bombing campaign both Clinton and Blair had demanded that Yugoslavia sign, contained the following clauses:

Chapter 7. Appendix B. 'Status of Multinational Military Implementation Force.'

6b. Nato personnel, under all circumstances and at all times, shall be immune from the Parties jurisdiction in

2-8-04

Having made their intentions clear via the Rambouillet document, it was no surprise that once the bombing campaign ended the U.S. would increase its financial support to the Yugoslav opposition which Clinton, through the offices of Madeleine Albright and the National Endowment for Democracy (NED) had cobbled together under the title of Democratic Opposition of Serbia (DOS). The NED gave over one hundred million dollars to the DOS and this money funded political parties, TV and radio stations, newspapers and even trade unions. (The Washington Post ran a piece in December 2000 about how U.S. agencies held strategy meetings in Budapest with opposition parties and how they trained the student group Otpor. It continued: "*in the 12 months following the strategy session, U.S. funded consultants played a crucial role behind the scenes in virtually every facet of the anti-Milosevic drive, training thousands of opposition activists.*" Washington Post 11th December 2000).

As a point of note and in the interests of historical accuracy, opposition parties, opposition newspapers, opposition TV and radio stations, were all allowed under the Milosevic government. (Today, the new, US backed 'democratic' government, allows no platform for opposition tendencies).

The U.S. had earmarked the Yugoslav elections of September 2000 to implement their strategy of 'regime change'. The plan was never going to depend on the results of the Yugoslav elections but would revolve around an orchestrated coup, pencilled in for 5th October. This was because even if the DOS front man Kostunica, had beaten Milosevic in the Presidential election that would still have left the Yugoslav parliament in the hands of Milosevic's Socialist Party of Serbia (SPS), who had won a clear majority in the parliamentary elections. Former American Attorney General in the Johnson Administration, Ramsey Clark, analysed the situation as follows: "*Milosevic said no to the 'new world order' and the International Monetary Fund. His government refused to join NATO or accept IMF-dictated 'economic restructuring'. It refused to sell off all state owned industry and let Wall Street bankers run the country's economy. For that reason – and that alone – Yugoslavia was the target of eight years of war and economic sanctions by the U.S. and NATO and a non-stop campaign of lies by the biggest propaganda machine in history, the U.S. corporate news media. Yugoslavia was a parliamentary democracy, and the Serbian Socialist Party (SPS) had an elected majority. That's why Kostunica's CIA advisors told him not to take part in the second round of elections. Even if he won – a big if – the lawmakers would block the IMF's program. Washington wanted Kostunica to take power by force, to crush parliament and the Serbian Socialist Party, the country's largest political force.*" Ramsey Clark 12th October 2000.

After the 5th October coup the DOS claimed power and although their front man, Kostunica was installed as President, it became apparent that the real power behind the DOS was Zoran Djindjic. Djindjic had fled Serbia during the Nato bombardment and continued before and after the bombing to meet with Madeleine Albright and U.S. Special Balkans envoy Richard Gelbard. He immediately called for complete Yugoslav submission to the United States and intimated that the Yugoslav Federation should be broken up and the name 'Yugoslavia' no longer used.

Shortly after seizing power the new U.S. backed Yugoslav government launched an assault against any

2-8-04

respect of any civil, administrative, criminal or disciplinary offences which may be committed by them in the Federal Republic of Yugoslavia.

8b. Nato personnel shall enjoy, together with their vehicles, vessels, aircraft and equipment, free and unrestricted passage and unimpeded access throughout the Federal Republic of Yugoslavia including associated airspace and territorial waters.

11. Nato is granted the use of airports, roads, rails and ports without payment of fees, duties, dues, tolls or charges.

This was a document for occupation not a document for peace. Blair boasted that the Kosovo Liberation Army had signed it. No surprise there then. However nobody deemed it fit to ask what had the rest of Yugoslavia to do with the Kosovo Liberation Army? The Yugoslav government refused to sign.

Having made their intentions clear via the Rambouillet document, it was no surprise that once the bombing campaign ended the U.S. would increase its financial support to the Yugoslav opposition which Clinton, through the offices of Madeleine Albright and the National Endowment for Democracy (NED) had cobbled together under the title of Democratic Opposition of Serbia (DOS). The NED gave over one hundred million dollars to the DOS and this money funded political parties, TV and radio stations, newspapers and even trade unions. (The Washington Post ran a piece in December 2000 about how U.S. agencies held strategy meetings in Budapest with opposition parties and how they trained the student group Otpor. It continued: *"in the 12 months following the strategy session, U.S. funded consultants played a crucial role behind the scenes in virtually every facet of the anti-Milosevic drive, training thousands of opposition activists."* Washington Post 11th December 2000).

As a point of note and in the interests of historical accuracy, opposition parties, opposition newspapers, opposition TV and radio stations, were all allowed under the Milosevic government. (Today, the new, US backed 'democratic' government, allows no platform for opposition tendencies).

The U.S. had earmarked the Yugoslav elections of September 2000 to implement their strategy of 'regime change'. The plan was never going to depend on the results of the Yugoslav elections but would revolve around an orchestrated coup, pencilled in for 5th October. This was because even if the DOS front man Kostunica, had beaten Milosevic in the Presidential election that would still have left the Yugoslav parliament in the hands of Milosevic's Socialist Party of Serbia (SPS), who had won a clear majority in the parliamentary elections. Former American Attorney General in the Johnson Administration, Ramsey Clark, analysed the situation as follows: *"Milosevic said no to the 'new world order' and the International Monetary Fund. His government refused to join NATO or accept IMF-dictated 'economic restructuring'. It refused to sell off all state owned industry and let Wall Street bankers run the country's economy. For that reason – and that alone – Yugoslavia was the target of eight years of war and economic sanctions by the U.S. and NATO and a non-stop campaign of lies by the biggest propaganda machine in history, the U.S. corporate news media. Yugoslavia was a parliamentary democracy, and the Serbian Socialist Party (SPS) had an elected majority. That's why Kostunica's CIA advisors told him not to take part in the second round of elections. Even if he won – a big if – the lawmakers would block the IMF's program. Washington wanted Kostunica to take power by force, to crush parliament and the Serbian Socialist Party, the country's largest political force".* Ramsey Clark 12th October 2000.

After the 5th October coup the DOS claimed power and although their front man, Kostunica was installed as President, it became apparent that the real power behind the DOS was Zoran Djindjic. Djindjic had fled Serbia during the Nato bombardment and continued before and after the bombing to meet with Madeleine Albright and U.S. Special Balkans envoy Richard Gelbard. He immediately called for complete Yugoslav submission to the United States and intimated that the Yugoslav Federation should be broken up and the name 'Yugoslavia' no longer used.

Shortly after seizing power the new U.S. backed Yugoslav government launched an assault against any

Etnisch geweld in Macedonië laait op

SKOPJE, 24 JULI. Bij ongeregelde heden in de Macedonische stad Struga zijn gisteren zeker veertig gewonden gevallen.

De protesten van ongeveer zeshonderd mensen richtten zich tegen plannen van de regering om de etnisch Albanese minderheid in het land meer zeggenschap te geven op lokaal niveau, zoals in 2001 is afgesproken in het vredesverdrag van Ohrid.

De demonstratie liep uit de hand toen minister van Defensie Vlado Buckovski en enkele hooggeplaatste functionarissen van de regerende sociaal-democratische partij naar Struga kwamen om de plannen nader toe te lichten. De minister zat uren opgesloten in het plaatselijke partijkantoor, terwijl dat met brandbommen werd beko-

geld. In totaal raakten 24 agenten, vijftien demonstranten en een vertegenwoordiger van de Europese Unie gewond, aldus een politiewoordvoerder. De betogers vielen winkels en woningen van Albanezen aan; de politie gebruikte traangas en wapenstok om de menigte te verspreiden. Het betrof een van de hevigste etnische rellen sinds de Albanese opstand in 2001.

Toen begon een groep etnische Albanezen een guerrillastrijd voor meer rechten. Het conflict sleepte zeven maanden voort, maar onder druk van de NAVO, de Verenigde

Staten en de Europese Unie sloten de strijdende partijen het verdrag van Ohrid. Daarin werd bepaald dat de etnische Albanezen, ongeveer een half miljoen van de in totaal twee miljoen Macedoniërs, veel meer zeggenschap en rechten zouden krijgen.

De laatste fase van het akkoord van Ohrid moet nu worden uitgevoerd. De nieuwe regering, die dit voorjaar aantrad en waarin de Albanese minderheid ook vertegenwoordigd is, bereikte daarover afgelopen week einde overeenstemming. Daarbij werd onder andere afgesproken dat de Albanese minderheid meer zeggenschap krijgt in de gemeenten waar zij de meerderheid van de bevolking vormt. Die liggen vooral in het westen en noorden, waar Macedonië grenst aan respectievelijk Albanië en Kosovo. Ook werden de partijen het eens over nieuwe gemeentegrenzen, waardoor bijvoorbeeld Struga overwegend Albanese wordt, tot ongenoegen van veel Macedoniërs.

Het compromis van afgelopen week leidde tot een fel debat. Tegenstanders, waaronder de centrum-rechtse oppositie, zeggen dat de regering afkoerst op opdeling van Macedonië langs etnische lijnen. Zij vrezen dat de hoofdstad Skopje een tweetalige stad wordt en straatnamen en officiële documenten dan zowel het Albanese als Macedonisch. (AFP, Reuters)

Skopje: deling macht omstreden

SKOPJE, 27 JULI. Duizenden betogers zijn gisteren in Skopje, de hoofdstad van de vroegere Joegoslavische deelrepubliek Macedonië, de straat opgegaan om te protesteren tegen het plan van de regering om de Albanese minderheid meer zeggenschap te geven in de gemeentebesturen.

De demonstranten verzamelden zich voor het parlamentsgebouw, waar gisteren de behandeling van de regeringsplannen begon. Tot de betoging was opgeroepen door een brede coalitie van conservatieve oppositiepartijen en belangengroepen. Volgens de politie deden er ruim 15.000 mensen aan deel.

De betoging verliep rustig. Afgelopen vrijdag liep een soortgelijke demonstratie in de stad Struga uit op een confrontatie met de politie. Daarbij raakten zeker veertig mensen gewond.

De protesten richtten zich tegen het plan van de begin juni aange-treden centrum-linkse regering van sociaal-democraten, liberalen en de Albanese Unie voor Integratie (DUI), dat voorziet in gemeentelijke herindeling en decentralisatie van bevoegdheden, waardoor gemeenten meer te zeggen krijgen over verkeer, onderwijs, gezondheidszorg en belastingen.

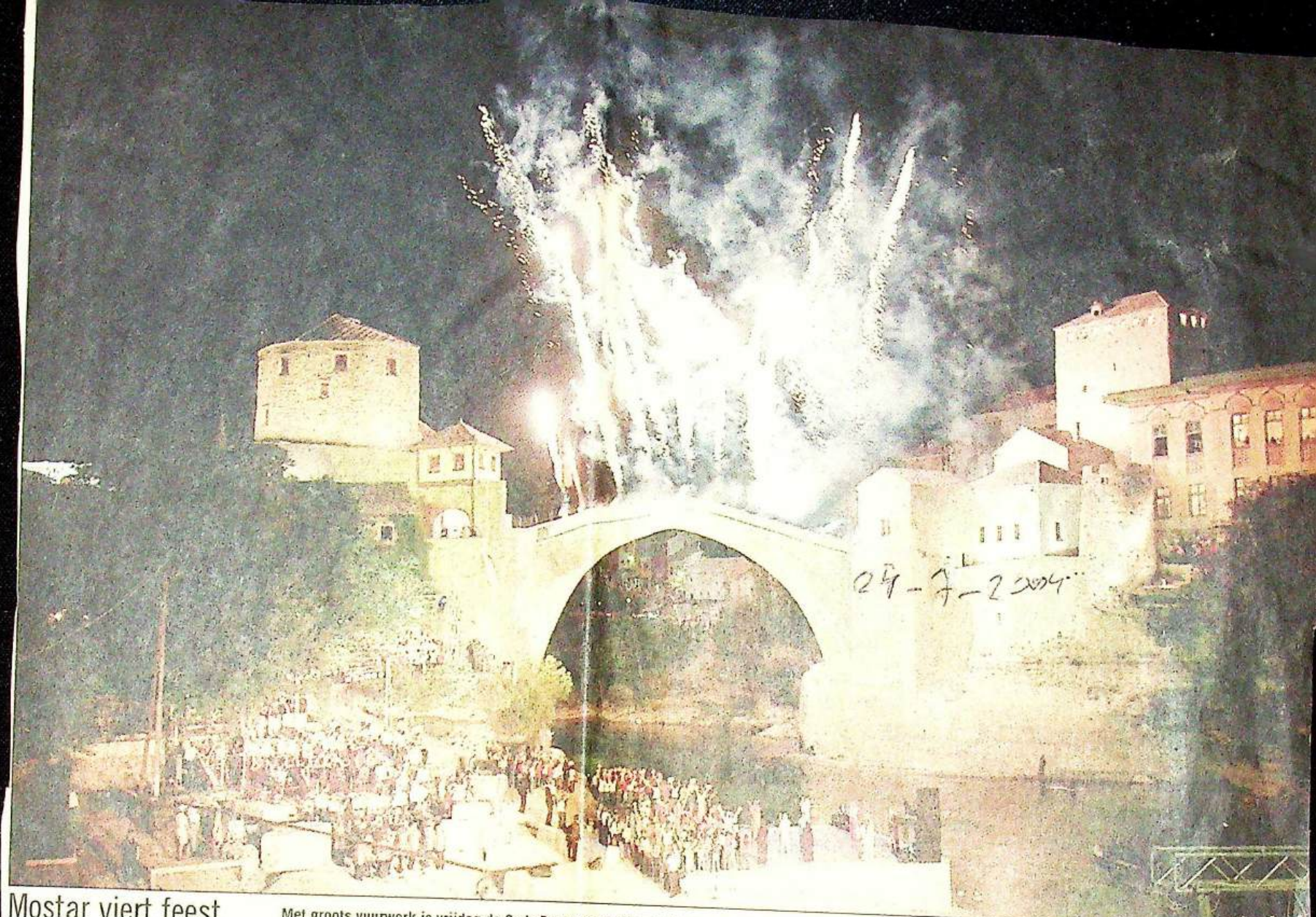
De kritiek richt zich met name op de gevolgen van beide maatregelen. Die komen er op neer dat de Albanese minderheid meer zeggenschap krijgt in gemeenten waar zij de meerderheid van de be-

volking vormt. Een kwart van de ongeveer twee miljoen Macedoniërs is van etnisch Albanese komaf. Zij zouden in de meerderheid zijn in zestien van de 76 nieuw te vormen gemeenten. Die liggen vooral in het westen en noorden van het land.

De critici verwijten de regering van premier Hari Kostov aan te koersen op opdeling van Macedonië langs etnische lijnen. Ze bepleiten een referendum over het plan.

Minister Aleksandar Gestakovski, verantwoordelijk voor lokaal bestuur, zei gisteren bij het begin van het parlementaire debat, dat het regeringsplan „etnische federalisering” of opdeling van het land juist beoogt te voorkomen. Gestakovski definieerde Macedonië als „multi-etnische eenheidsstaat”. Decentralisatie is volgens hem essentieel voor verdere democratisering van het land. „Decentralisatie is ook cruciaal voor het opbouwen van onderling vertrouwen”, aldus Gestakovski.

Het regeringsplan is een nadere uitwerking van het ‘akkoord van Ohrid’, waarmee drie jaar geleden een einde kwam aan de oorlog tussen Macedonische regeringstroepen en Albanese UÇK-rebellen. Dit akkoord, dat tot stand kwam onder grote druk van de Europese Unie en de regering van de Verenigde Staten, voorzorg onder andere in meer zeggenschap voor de Albanese minderheid in Macedonië. (AP, Reuters)

Mostar viert feest

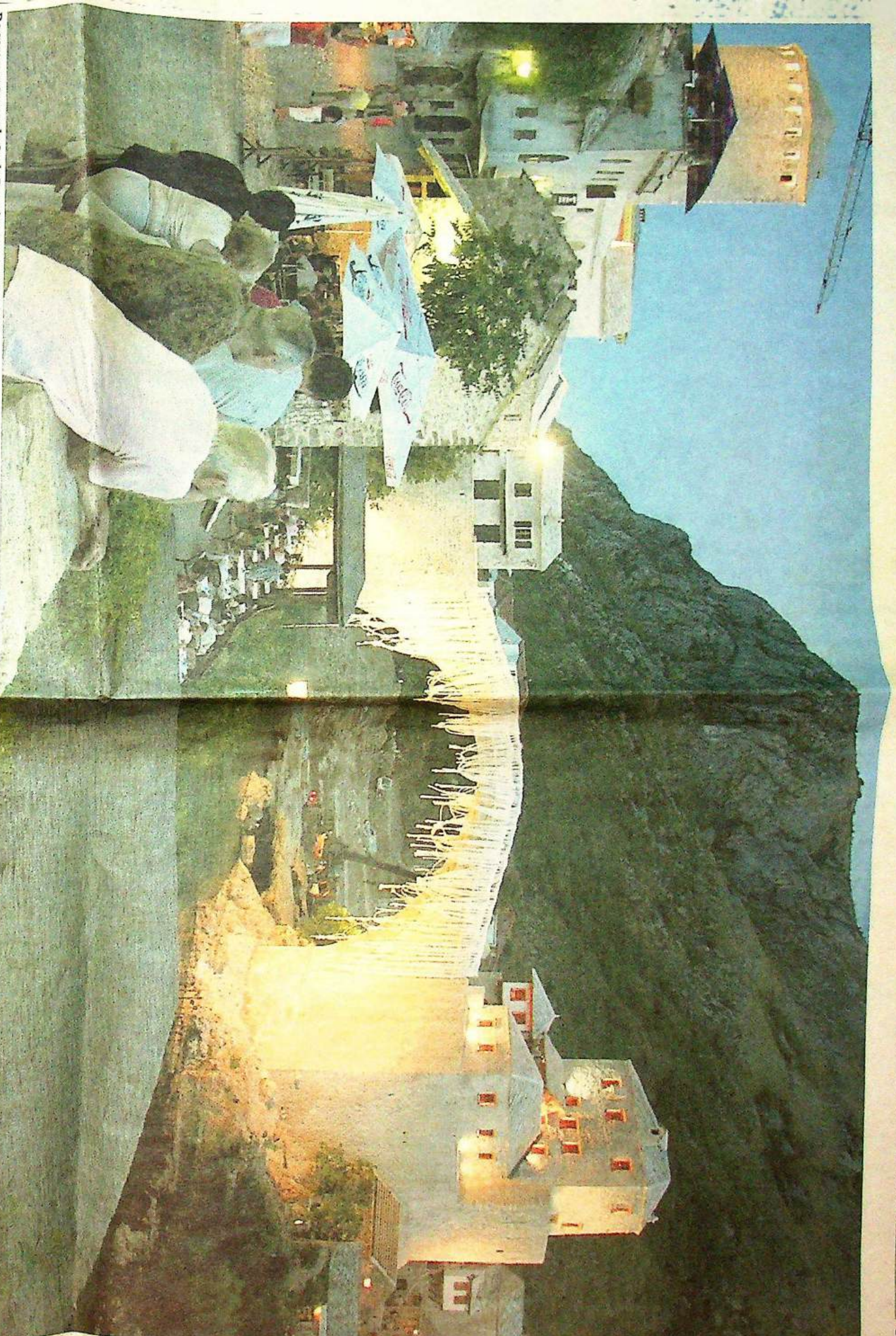
Met groots vuurwerk is vrijdag de Oude Brug over de Drina in Mostar feestelijk heropend. De boogbrug, oorspronkelijk gebouwd in de zestiende eeuw, werd op 9 november 1993 verwoest door Kroatische tanks. In Mostar hadden zich dertigduizend Moslims verschanst. De Kroatische generaal Praljak zag de brug

niet als verbinding tussen de moslimwereld van de Bosniërs en het christendom van de Kroatiërs, maar als een legitiem militair doel. 'Het was gewoon een oude brug die nog niet eens de pink van een van mijn soldaten waard was', zei hij. In 1998 werd aan de restauratie begonnen.

FOTO TOM DUBRAVEC/EP

Etnisch geweld in Macedonië laait op

SKOPJE, 24 JULI. Bij ongeregelde heden in de Macedonische stad Struga zijn gisteren zeker veertig gewonden gevallen. De protesten richtten zich tegen plannen van de regering om de etnisch-Albanese minderheid in het land meer zeggenschap te geven op lokaal niveau, zoals in 2001 is afgesproken in het vredesverdrag van Ohrid. • Pagina 5

De gereconstrueerde Oude Brug in Mostar. (Foto AP)

Tussen morgenland en avondland

Mostar heropend veertien jaar na verwoesting de beroemde Oude Brug

De Bosnische president Tihit heropent morgen de beroemde brug over de Neretva in Mostar. De eeuwenoude brug werd in 1993 verwoest onder Bosnisch-Kroatisch vuur. Aan de reconstructie onder auspiciën van de Unesco, droeg ook Nederland bij.

DOOR NORBERT MAPES-NIEDIEK
MOSTAR, 22 JULI. Vanaf de Kujundzilik dat rare klimkstraatje in de oude binnenstad van Mostar is de blik op de *Stari Most*, de Oude Brug, het allernooits. Het is een blik op Bosnië's schoonheid, op zijn lange, dikwijls bloedige geschiedenis, maar ook op echt Mostars vakmanschap. Het kunstwerk glanst in ongewoon, maar origineel wit; het donkergrauwe van vroeger was patina.

Architecten, ingenieurs, archeologen van heinde en ver hebben 1.088 dikke kalkstenen uit de smagdgroen oplichtende Neretva gevist, schoongemaakt en getiditficeerd, en alles precies zo in elkaar gezet als bouwmeester Minar Hajrudin het in het jaar 1556 had gedaan. De zon straal, beneden aan de rivier baden kinderen en in het café aan de overkant strekken de eerste toeristen zich uit in hun rieten stoelen.

Wanneer de brug morgen, op 23 juli, wordt heropend, is hier geen plekje meer vrij.
In de zomer en de herfst van 1993, toen er geen Serven meer waren, was het paradijselijke Mostar, met zijn brug en een diepen kloof midden in de stad, een hel. Moslims en Kroaten, die elk tweevijfde deel van de vooroorlogs bevolking uitmaakten, hadden in het voorafgaande jaar met vernielende krachten het Joegoslavische volksgeregter uit de stad verjaagd en het resteren

De verwoeste Oude Brug in november 1993. (Foto François De Mulder)

de, Servische eenvijfde deel van de bevolking verdreven.

Hoe de Kroaten en de moslims precies met elkaar in oorlog zijn geraakt, is nooit helemaal opgehelderd. Vast staat dat ook de Kroaten, net als de Bosnische Serviers, geen staat wilden waarin de moslims een meerderheid zouden vormen. En ze wilden al helemaal geen grens tussen Mostar en de Kroatische kust aan de Adriatische Zee.

Sarajevo, Bosnië's hoofdstad, werd door Servische troepen vanuit de bergen belaagd. In Mostar stond het gesluit mid-

den in de stad. Maandenlang, van de zomer tot in de late herfst, lag het oostelijk stadsdeel, waar voornamelijk moslims woonden, onder permanent granaatvuur uit het Kroatische westelijke stadsdeel.

Wekenhing onderhandelden de Verenigde Naties om een enkel hulpkonvooi in de belegerde stad te krijgen. Water halen was levensgevaarlijk en wie de rivier over wilde moest zich hangend verplaatsen aan een vijftig meter lang touw. Op 8 november stortte als laatste de oude Turkse brug in elkaar, na het een Kroatisch pantservoertuig haar vijftig keer had beschoten. Die scene is door drie filmopnames gedocumenteerd. De Amerikanen spraken later van een „joederoorlog“ – een verward front, waar de Serviers niets mee van doen hadden. Hier ging het alleen om Bosnië. Dat Milošević de schuld van alles was, kon in Mostar niemand volhouden.

Een decennium is er sindsdien verstreken en als men de dikke vestigingen van de internationale bestuurs mag geloven is er enorm veel gebeurd. Al snel na de val van de brug dwong de Amerikaanse president Bill Clinton de moslims en de Kroaten een verbond tegen de Serviers te sluiten. Het verwoeste Mostar, dat hun vertelde, moest als gemeenschappelijk centrum herrijzen.

Bestuurlijk verliep het moeizaam, al boekte men voortgang. De eerste internationale bestuurder, de Duitser Hans Koschnick, verdeelde de verscheurde stad in zeven sectoren – de facto werden het drie Kroatische en drie islamitische delen en in het midden een gemeenschappelijk deel. Onmiddellijk sloegen beide „directralen“ zijn ananen. Voortaan waren er twee vulnisdiensten, twee wartsleidingsbedrijven, twee brandweeren en als er in het gemeenschappelijke centrum gebouwd moest worden, was duidelijk welke straat onder

welke brandweer viel. Bijna tien jaar ging het zo.

Precies op tijd voor de ingebruikneming van de nieuwe brug heeft de hoogste bestuurder van Bosnië, de Brit Paddy Ashdown, een eind gemaakt aan de opdeling in vele kleine stadsdelen en een nieuw statuut afgekondigd: de sectoren zijn afschaff, de opbouw van het ene gemeenschappelijke stadsbestuur is net begonnen. Wat de Kroaten in 1995 konden tegenhouden, wordt nu werkelijkheid.

In Mostar zijn volgens het nieuwe statuut de sectoren gehandhaafd als kieskringen met een bepaald aantal afgevaardigden. In feite komt dat neer op een etnische quotering. Wat de Kroaten vroeger met hand en tand verdedigden, is hun tegenwoordig om het even. Zelfs over de reconstructie van de brug, het gehate Turkse symbool voor de eenheid van morgenland en avondland, zijn ze opgegoten.

„Iedereen heeft op de brug geschoten“, antwoordt de Kroatische gids tegen haar Duitse toeristen op de vraag wie verantwoordelijk was voor de verwoesting. „Op een gegeven moment is zij toen ingestort.“ In de oorlog, toen de internationale gemeenschap hun de les las, luidde het antwoord: „Wij niet, maar zij ook“. Teantwoordig is daar alleen het „zij ook“ van over.

Het geheim van de Kroatische omslag is even simpel als ontmoedigend: de Kroaten, voor de oorlog nog een paar honderd inwoners in de minderheid, zijn nu met drie-totveertien duizend zielen in de meerderheid. Directe vertekizing van de burgermeester betekent: het wordt een Kroaat. Gaat dat zo door, dan wordt Mostar, geheel zonder oorlog, een Kroatische stad.

Wie de meerderheid heeft, wil het als eenheid. Wie in de minderheid is, wil de afscheiding. Er wordt geteld, gemeten, vergeleken. Wie heeft de hoogste toren, de

hoogste koepel, de meeste gebedshuizen? „Sinds de oorlog zijn in Bosnië 247 moskeën gebouwd“, zegt de directeur van het Kroatische waterleidingbedrijf, Mille Puljić. Ook hij ijvert tegenwoordig voor een gemeenschappelijk Mostar en een gemeenschappelijk waterleidingbedrijf. Toen hij die keuze maakte, zal hij ook de koppen van zijn kiezers nauwkeurig hebben geteld.

Het opdoeken van de nationale sectoren heeft alleen het speelveld veranderd, niet het spel. Het gaat op vele kleine veldjes verder: getuist wordt er over de lichteaven, over de voertaal op de universiteit, over de naam van het Gymnasium aan de boulevard en of daar in het „Kroatisch“ of simpel de „landstraat“ moet worden onderwijzen.

De buitenlanders, die hier nog altijd naar toekomen om bij de wederopbouw te helpen, grijpen naar hun hoofd. „Ze strijden nog altijd over vlagen, namen en posities“, zegt een jonge Australiër. „Terwijl de werkloosheid op 42 procent staat“.

En als hier enkel en alleen Mostarren zouden zijn, zoals in New York ieder een New Yorker is, „Tja“, zegt Mille Puljić van het waterleidingbedrijf, „dat is precies wat de buitenlanders eenvoudigweg niet begrijpen: dat hier in Bosnië drie volken leven!“ Terwijl het toch zo eenvoudig is. Als er alleen nog maar Mostarrenaaren zouden zijn, dan zouden ze allemaal schuld hebben aan de oorlog. Drie volken – dat betekent drie partijen, waarbij de uitslag van verkiezingen altijd van te voren al vaststaat, drie wereldbeelden, waarin hele bevolkingsgroepen over een kam worden geschoren. Drie volken, dat betekent in Mostar twee drinkwaterdirecteuren. En als de buitenlanders komen en de oplossing aandragen waarin er nog maar eenje nodig is, dan wordt het, als Mille Puljić goed heeft geteld, de Kroaat.

Sagittarius

Van: "R. Despotovic" <despot@tiscali.nl>
Aan: "hans hupkes" <hans.hupkes@planet.nl>; "Jan Beentjes" <jbeentjes@mac.com>; "Meindert Stelling" <meindert.stelling@planet.nl>; "Nico & Neeltje Steijnen" <sagitar@hetnet.nl>
Verzonden: donderdag 22 juli 2004 21:39
Bijlage: spacer.gif
Onderwerp: Draskovic opposes charges against NATO
Draskovic = Nato Servier!

Draskovic opposes charges against NATO| 21:36 July 21 | [Beta](#)

BELGRADE – Wednesday – Foreign Minister Vuk Draskovic said that he will recommend to the Council of Ministers to withdraw the charges they have filed against several NATO member countries.

Draskovic said that along with cooperation with The Hague Tribunal, the withdrawal of these charges is one of the necessary conditions for further Euro Atlantic integration.

After meeting with the Foreign Minister of Holland, Bernard Bot, Draskovic said that a European community cannot be built through lawsuits and that he hopes Belgrade will make the right decision.

He added that the EU "cannot help us with issues that we must take care of ourselves" as far as fulfilling international obligations.

Bot said that Holland, as well as the rest of EU, wishes for Serbia-Montenegro to integrate into the European community as soon as possible, and that the first step must be the extradition of alleged war criminals to The Hague Tribunal.

—
Outgoing mail is certified Virus Free.
Checked by AVG anti-virus system (<http://www.grisoft.com>).
Version: 6.0.725 / Virus Database: 480 - Release Date: 19-7-04

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie:
<http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "Ian Johnson" <i-johnson@lineone.net>
Aan: <Undisclosed-Recipient:>
Verzonden: donderdag 22 juli 2004 21:26
Onderwerp: CDSM: Don't Fight This or You Will End Up in The

Albanian gangs control violent vice networks

The Times (London) - July 17, 2004

BY: Daniel McGrory

ALBANIAN gangsters have established a grip on Britain's sex trade by using extreme violence.

Vice squad officers estimate that Albanians now control more than 75 per cent of the country's brothels and their operations in London's Soho alone are worth more than £15 million a year.

They are present in every big city, with Albanian-run brothels recently uncovered in Glasgow, Liverpool and Cardiff as well as in provincial strongholds including Telford and Lancaster. Police say that armed Albanian pimps have scared off underworld rivals. The women they traffic from Eastern Europe are petrified of giving evidence against them.

The few women who have dared to testify describe being raped, beaten and starved.

They are warned that if they try to escape their families back home will be harmed.

One senior Scotland Yard officer told The Times: "Pimps have always used violence but these Albanian gangs are truly vicious."

They have fought off rival Turkish, Chinese and Jamaican gangs in London as well as local pimps in turf wars that have sometimes ended in gunbattles in the street.

Many of the Albanian mobsters came here as refugees fleeing Balkan wars. They used established people-trafficking routes through the former Yugoslavia to smuggle girls from several countries including Moldova, Lithuania and Ukraine.

Once they are in Britain the women are kept as virtual sex slaves. Although this is not an industry where statistics are reliable, vice squad officers estimate that at least 12,000 Eastern European women are now working in this country as prostitutes.

The figure could be much higher, as there is evidence that the trade in trafficked women is growing.

The sex industry is an obvious attraction for organised crime because the profits are enormous and the penalties hardly punitive.

Recent high-profile court cases graphically demonstrated the money to be made and the lengths the Albanian pimps are willing to go to to retain their control.

Luan Plakici, 26, a self-taught immigration expert who came to Britain seven years ago claiming that he was escaping the Kosovo war, was jailed for ten years last December for kidnapping and living off prostitution.

His victims told how even the slightest dissent was met with beatings and rape.

Plakici confessed to illegally smuggling 60 women here. He had amassed a fortune of well over £1 million in cash, as well as a string of properties across Europe.

He married one teenager, telling her on their wedding night that she had to work as a prostitute. In less than two years his "wife" alone earned him Pounds 144,000.

United Nations officials have given warning that expanding Europe's borders will mean more prostitutes from Eastern Europe heading for Britain. "Crime like this is made a lot easier by open borders that not only allow an increase in legal trade but also an increase in illegal trade," Burkhard Dammann, chief of the UN's anti-humantrafficking unit, said.

The testimonies of the women are depressingly familiar. They are offered jobs in Italy, Germany and Britain as

esses or chambermaids, and raped by their "employers". They are then forced to pay off colossal amounts of money for their so-called travel and accommodation.

Police are concerned that the victims are getting younger, with 14-year-old girls found locked up in brothels.

Copyright 2004 The London Times
Posted for Fair Use only.

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie:
<http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "R. Despotovic" <despot@tiscali.nl>
Aan: "hans hupkes" <hans.hupkes@planet.nl>; "Jan Beentjes" <jbeentjes@mac.com>; "Meindert Stelling" <meindert.stelling@planet.nl>; "Nico & Neeltje Steijnen" <sagitar@hetnet.nl>
Verzonden: donderdag 22 juli 2004 21:39
Bijlage: spacer.gif
Onderwerp: Draskovic opposes charges against NATO
Draskovic = Nato Servier!

Draskovic opposes charges against NATO| 21:36 July 21 | [Beta](#)

BELGRADE – Wednesday – Foreign Minister Vuk Draskovic said that he will recommend to the Council of Ministers to withdraw the charges they have filed against several NATO member countries.

Draskovic said that along with cooperation with The Hague Tribunal, the withdrawal of these charges is one of the necessary conditions for further Euro Atlantic integration.

After meeting with the Foreign Minister of Holland, Bernard Bot, Draskovic said that a European community cannot be built through lawsuits and that he hopes Belgrade will make the right decision.

He added that the EU "cannot help us with issues that we must take care of ourselves" as far as fulfilling international obligations.

Bot said that Holland, as well as the rest of EU, wishes for Serbia-Montenegro to integrate into the European community as soon as possible, and that the first step must be the extradition of alleged war criminals to The Hague Tribunal.

Outgoing mail is certified Virus Free.

Checked by AVG anti-virus system (<http://www.grisoft.com>).

Version: 6.0.725 / Virus Database: 480 - Release Date: 19-7-04

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie:
<http://www.hetnet.nl/evs/>

Eerste democratische president van Servië

Door onze redacteur
PETER MICHELESEN

ROTTERDAM, 12 JULI. Servië heeft weer een president – voor het eerst sinds 2002. Sterker: Servië heeft voor het eerst in de geschiedenis een democratische president: Boris Tadić is gisteren in Belgrado geïnstalleerd. Zijn prioriteiten: de weg naar Europa – de Europese Unie – en samenwerking met het Joegoslavië-tribunaal.

Tadić, sinds februari leider van de oppositionele Democratische Partij (van de vorig jaar vermoorde Zoran Djindjić), steekt schril af bij zijn twee voorgangers, Slobodan Milošević (president van 1990 tot 1997) en Milan Milutinović (1997-2002), die beiden in een Scheveningse cel zitten, beschuldigd van oorlogsmisdaden. De hervormer Tadić stond gisteren stil bij die oorlogsmisdaden: „De geschiedenis van de misdaad in de Balkan is een lange. Ik geloof dat alle volkeren in deze regio elkaar grote historische excuses moeten aanbieden. En in die context is het belangrijk dat iedereen kijkt naar zijn eigen misdaden.” De recente schuldbekentenis van de Bosnische Serviërs voor het bloedbad van Srebrenica in 1995 noemde Tadić „moedig en patriottisch” – dat het zo lang duurde voor die schuldbekentenis er kwam, en dat

Boris Tadić (Foto AP)

er zelfs dit jaar nog een dubbele aanloop voor nodig was voor hij volledig was, zei hij er wijselijk niet bij. Servië, zei hij, wil samenwerken met het Joegoslavië-tribunaal, hoe „zwaar dat tribunaal ook is” – het alternatief immers is een isolement dat het land zich niet kan veroorloven.

Als president heeft Tadić weinig macht: hij kan het parlement ontbinden, de staat van oorlog uitroepen, het parlement een nieuwe premier voorstellen en 's lands

hoogste rechters benoemen. De rest van zijn taken is protocollair van aard. Niettemin wil de in 1958 in Sarajevo geboren Tadić er alles aan doen om, zoals hij gisteren zei, „het werk van mijn vriend Djindjić voort te zetten”. En dat betekent vooral: Servië op weg helpen naar het lidmaatschap van de EU. Hij zei niet te kunnen beloven dat dat nog tijdens zijn vijf jaar durende ambtstermijn zal gebeuren, maar hij beloofde wel „al mijn capaciteiten in te zetten om het doel te bereiken”.

In veel opzichten – zelfs fysiek – lijkt Tadić op Zoran Djindjić: dezelfde jongensachtigheid, dezelfde lach, dezelfde open politieke en persoonlijke stijl. Hij heeft iets van een filmster. Zelfs de neiging tot doceren heeft Tadić met wijlen Djindjić gemeen. En net als Djindjić is Tadić zijn hele volwassen leven een politieke activist geweest, alleen was hij dat, anders dan Djindjić die in Duitsland studeerde en werkte, altijd in Belgrado. Zijn vader, Ljuba Tadić – hij leeft nog – was een dissident die door Tito als hoogleraar filosofie werd ontslagen. Boris Tadić maakte als student filosofie zelf in de jaren tachtig kennis met de gevangenis, wegens dissidente acties. De voormalige waterpoloër, nog steeds gezegend met een atletisch figuur,

werkte na zijn studie als hoogleeraar filosofie.

Lang is de politieke carrière van Tadić niet. Hij werd in 1997 vicevoorzitter van de (in 1990 mede door zijn vader gestichte) Democratische Partij (DS), onder Djindjić. Na de val van Milošević, eind 2000, werd Tadić minister van Telecommunicatie. Bekend werd hij echter pas na de moord op Djindjić. Tadić werd minister van Defensie in de regering van de unie Servië-Montenegro. Als zodanig viel hij op toen in de kazerne van Kraljevo een recruit omkwam en Tadić niet – zoals gebruikelijk – probeerde de zaak te verdoezelen. Hij verscheen op tv, ontsloeg een aantal hoge officieren en bood zelfs aan af te treden, omdat hij – zei hij – wilde „doen wat de burgers van me verwachten”. Ongebruikelijke geluiden in Servië, die hem veel populariteit opleverden. Die populariteit hielp hem na Djindjić' dood bij het zuiveren van de DS van corrupte leiders die 'de democraten' de afgelopen jaren in talrijke schandalen hebben ontwikkeld. Die populariteit hielp hem ook bij de presidentsverkiezingen waarin hij in juli de ultranationalist Tomislav Nikolić versloeg met een marge die groter was dan aanvankelijk werd verwacht.

Skopje decentraliseert op etnische gronden

Van onze buitenlandredactie
AMSTERDAM

De regering van de Macedonische premier Hari Kostov is het eens geworden over een verregaande decentralisatie. Volgens het akkoord krijgen de etnische Albanese zelfbestuur in die gemeenten waar zij de meerderheid uitmaken. De hoofdstad Skopje zou een tweetalig bestuur krijgen.

Het akkoord tussen de regeringspartijen is een uitloper van een vredesakkoord uit 2001. Toen maakte een NAVO-vredesmacht een einde aan een zeven maanden durend gewapend conflict tussen regeringstroepen en Albanese rebellen. Sinds maart vorig jaar staat de operatie onder leiding van de Europese Unie.

Macedonië telt twee miljoen inwoners. De etnische Albanese, die ongeveer een kwart van de bevolking uitmaken, wonen vooral in het noordwesten van het land, aan de grens met Kosovo en Albanië. De hoofdstad Skopje telt ongeveer 15 procent Albanese.

Een vertegenwoordiger van de regerende sociaal-democraten maakte er geen geheim van dat de concessies aan de Albanese minderheid er vooral onder internationale druk zijn gekomen. Volgens diplomaten maakt Macedonië geen kans om lid te worden van de Europese Unie zonder een akkoord met de etnische Albane-

zen. Macedonië stelde zich in maart van dit jaar kandidaat voor de EU. Ook lidmaatschap van de NAVO staat op de verlanglijst van het Balkanland.

Voor de centrum-rechtse oppositie kan het akkoord niet door de beugel. 'Dit is het begin van het einde voor Macedonië', waarschuwt oppositieleider Vasil Tupurkovski. Vele Slavische Macedoniërs vrezen voor een etnische opsplitsing van hun land en de aansluiting van de Albanese minderheid bij buurland Albanië. Ook Kosovo en delen van Servië en Montenegro zouden kunnen opgaan in een Groot-Albanië. De oppositie heeft alvast protestacties aangekondigd om het akkoord, dat nog door het parlement moet worden goedgekeurd, te kelderen.

De Albanese minderheid, die in de regering vertegenwoordigd is, is wel te spreken over het bereikte akkoord. Een woordvoerder van de Albanese regeringspartij ziet de toekomst van Macedonië rooskleurig in: 'Er zijn geen winnaars en geen verliezers, alleen Macedonië profiteert.'

Macedonië: meer macht Albanese

SKOPJE, 16 JULI. De nieuwe regering van Macedonië heeft gisteren overeenstemming bereikt over overdracht van bevoegdheden aan gemeenteraden. Het akkoord betekent dat de Albanese minderheid in het land meer zeggenschap krijgt in de gemeenten waar zij de meerderheid van de bevolking vormt.

Macedonië telt ongeveer twee miljoen inwoners. Een kwart van de bevolking is van Albanese afkomst. Deze grote minderheid woont vooral in het westen en noorden, waar Macedonië grenst aan respectievelijk Albanië en Kosovo.

Het gisteren bereikte akkoord is een nadere uitwerking van de 'vredesregeling van Ohrid', waarmee drie jaar geleden een einde kwam

aan de zeven maanden durende oorlog tussen Macedonische regeringstroepen en Albanese rebellen.

De nadere uitwerking van 'Ohrid' is een van de belangrijkste opdrachten die de vorige maand aangetreden nieuwe centrum-linkse regering van Macedonië, onder leiding van premier Hari Kostov, zichzelf had gesteld. Daarin is de Albanese minderheid ook vertegenwoordigd.

De centrum-rechtse oppositie in het land uitte kritiek op de overeenkomst. Volgens haar streeft de regering naar opdeling van Macedonië langs etnische lijnen. Premier Kostov noemde dat larmekoek. „Macedonië blijft een eenheid. Er worden geen muren gebouwd, er komt geen volksverhuizing,” (AP, Reuters)

Montenegro hijst eigen vlag

Door een onzer redacteurs

ROTTERDAM, 13 JULI. Montenegro heeft na 86 jaar weer een eigen vlag, een volkslied ('O heldere dageraad') en een staatswapen. Het parlement in Podgorica nam gisteren een wet aan waarin de staatsymbolen in ere werden hersteld. Ze waren in 1918 afgeschaft, toen Montenegro zich aansloot – of werd aangesloten – bij het nieuwe Koninkrijk van Serviërs, Kroaten en Slovenen, het latere Joegoslavië.

Het parlement – zo meldde het Montenegrijns persbureau Mina – nam de wet aan met 38 tegen twee stemmen bij één onthouding. De oppositie ontbrak. Het eerdere stel voor de koninklijke staatsymbolen van voor 1918 wordt door de Montenegrijnsse regering gezien als een nieuwe stap op de weg naar het opbreken van de huidige unie Servië-Montenegro en de onafhankelijkheid van Montenegro. De voortgang naar die onafhankelijkheid is, aldus de voorzitter van het

parlement, „onomkeerbaar”.

In plaats van de blauw-wit-rode vlag van de unie Servië-Montenegro of de rood-blauw-witte vlag van de deelrepubliek Montenegro wappert in de bergstaat voortaan een rode vlag met een gouden staatswapen. Dat wapen toont een tweekoppige adelaar met een schild en daarop een leeuw, dit alles onder een gouden kroon. Het wapen werd gebruikt door de vroegere regerende Petrović-Njegoš-dynastie – Montenegrijnsse prins die tegelijkertijd bisschop waren; de laatste van hen, afgezet in 1918, was Montenegro's enige koning. De gisteren aangenomen wet schept ook een nieuwe feestdag: 13 juli, vandaag, is voortaan Soevereiniteitsdag. Op 13 juli 1878 werd Montenegro door de toenmalige grote mogendheden erkend als onafhankelijk land. En op 13 juli 1941 begon in Montenegro een grote opstand tegen de nazi-bezetter.

In Servië, de andere deelstaat

van de unie, is nog niet op de stap gereageerd. Maar de kwestie van de Montenegrijnsse onafhankelijkheid speelt wel mee in de ruzies binnen de Servische regering, die na het aantreden van de nieuwe Servische president, Boris Tadić, afgelopen weekende, weer hoog oplaaide. Gisteren viel minister van Buitenlandse Zaken van de unie Servië-Montenegro, Vuk Drašković, fel uit naar G17 Plus, een coalitiegenoot van Drašković' eigen partij in de Servische regering. G17 Plus is voorstander van de Servische onafhankelijkheid (en die van Montenegro) en maakt daar geen geheim van. Drašković zei dat er in de wereld geen land is waar een regeringspartij pleit voor het uiteenvallen van de staat. Hij wees op het feit dat de EU tegen het opbreken van de unie Servië-Montenegro is. G17 Plus, zei hij tegen het persbureau Tanjug, „wil naar Brussel met de eis van iets wat door Brussel wordt verworpen”.

4)

PRESS REVIEW :

INTERVIEW OF TOMISLAV NIKOLIC

5-7-2009

'We'll face the second round like we would face hell' (Tomislav Nikolic)

Extracts from article of Elizabeth Farrell
for the NEW WORKER :

SERBS went to the polls to elect a president for the fourth time in two years on Sunday 13 June. On three previous occasions less than 50 per cent of those entitled used their votes, making an election invalid under Serbian law. That law was abolished before these elections, so Serbia is certain to have a president this time.

Tomislav Nikolic, presidential candidate for the nationalist Serbian Radical Party (SRS) won the majority of votes in the first round – but because he failed to get the 50 per cent of votes needed for an outright victory, a run-off will take place on 27 June. Toma Nikolic will now face pro-western

8-7-04

interests in the unknown considered not that for any other reason

The campaign for the second round is well underway now, and all those forces former President Milošević described as the *"forces that, under the guise of being pro-democratic, have in fact represented the interests of the governments attacking Yugoslavia, especially Serbia"*, are rallying behind Boris Tadic and his "Democratic Party". Britain's bourgeois press has of course done the same and demonised Tomislav Nikolic. They write he is "an ultra-nationalist", "an extremist" and that Serbia will be thrown back decades if he wins these elections.

Here, Tomislav Nikolic tells the New Worker his side of the story. Elizabeth Farrell interviewed him in Belgrade the day after the first round :

Elizabeth Farrell: How do you feel about the election results?

Tomislav Nikolic: Everything went as we expected. We are satisfied with the campaign and with the results – although all the Serbian media avoids admitting that the Radical Party won the election. I won the Presidential election. Why are our journalists avoiding admitting that I won these elections? They should openly admit that I won.

The Serbian Radical Party is now fully mobilised and has already started the campaign for the run-off elections. We want to finish the job we started in the first round.

But I am now expecting that all criminals will rally behind one candidate – Boris Tadic.

This is the final battle between the SRS and the [pro-western] Democratic Party, between the people who want a proud and honest Serbia and between the others, who want Serbia to continue on its current path – the path Serbia has taken since President Milošević was toppled.

The Democratic Party abused the trust the Serbian people had given it, and pushed the country into an abyss. And for people to be able to understand me better, I have called an election meeting in Belgrade on Thursday 24 June, before the second round of elections.

I was the only candidate not to use dirty tricks to win votes – the only one who did not lie about other candidates in order to win votes. My campaign was a positive campaign, not a negative one.

But their dirty campaigning didn't help them to gain votes. In this election, voters were not motivated only by politics, but were influenced by whoever could spend most money on campaigning.

Boguljub Karic [The millionaire Serbian magnate who stood for president] used his own money, whereas others received money from abroad to wage their election campaign. In the case of Boris Tadic, he received a large amount of money from the [ruling premier Koštunica's] Democratic Party of Serbia (DSS), because the DSS were aware that they needed support in case their own candidate Dragan Maršicanin would lose the election.

The SRS is ready to face the second election round like it would face hell. It is high time for Serbia to discover the truth about the people who have ruled our country since the rule of [assassinated

8-7-04

Democratic Party candidate Boris Tadic.

The Radical Party's policies include implementing United Nations Resolution 1244 allowing Serbian police and Army to protect their citizens in the Nato-occupied Serbian province of Kosovo-Metohija. Nikolic also vows to introduce "democratic reforms". **The SRS has been part of a Government coalition with Slobodan Milošević's Socialist Party of Serbia during his presidency.** And the Radicals' leader, Vojislav Šešelj, like Milošević is facing war crimes charges at the so-called "International Criminal Tribunal" at The Hague.

Ruling premier Vojislav Koštunica's Democratic Party of Serbia suffered heavy defeats in the first round – their candidate Dragan Maršicanin got less than 13 per cent of the vote. And Nikolic has made it clear that, if he wins, a parliamentary election will soon follow as the Government clearly has no support from Serbian citizens.

Since the SRS won the majority of votes in last December's parliamentary elections, **they have added a lot of social elements to their programme. They get most of their votes from the people who suffer from Serbia's capitulation to Western capital since the overthrow of Milošević.**

As one leading socialist put it : *"Serbia's dilemma is not pro-Western democrats or hardcore nationalists; but total economic, political and security submission or protection of national interests in the amount considered normal for any independent country"*.

The campaign for the second round is well underway now, and all those forces former President Milošević described as the *"forces that, under the guise of being pro-democratic, have in fact represented the interests of the governments attacking Yugoslavia, especially Serbia"*, are rallying behind Boris Tadic and his "Democratic Party". Britain's bourgeois press has of course done the same and demonised Tomislav Nikolic. They write he is "an ultra-nationalist", "an extremist" and that Serbia will be thrown back decades if he wins these elections.

Here, Tomislav Nikolic tells the New Worker his side of the story. Elizabeth Farrell interviewed him in Belgrade the day after the first round :

Elizabeth Farrell: How do you feel about the election results?

Tomislav Nikolic: Everything went as we expected. We are satisfied with the campaign and with the results – although all the Serbian media avoids admitting that the Radical Party won the election. I won the Presidential election. Why are our journalists avoiding admitting that I won these elections? They should openly admit that I won.

The Serbian Radical Party is now fully mobilised and has already started the campaign for the run-off elections. We want to finish the job we started in the first round.

But I am now expecting that all criminals will rally behind one candidate – Boris Tadic.

This is the final battle between the SRS and the [pro-western] Democratic Party, between the people who want a proud and honest Serbia and between the others, who want Serbia to continue on its current path – the path Serbia has taken since President Milošević was toppled.

The Democratic Party abused the trust the Serbian people had given it, and pushed the country into an abyss. And for people to be able to understand me better, I have called an election meeting in Belgrade on Thursday 24 June, before the second round of elections.

I was the only candidate not to use dirty tricks to win votes – the only one who did not lie about other candidates in order to win votes. My campaign was a positive campaign, not a negative one.

But their dirty campaigning didn't help them to gain votes. In this election, voters were not motivated only by politics, but were influenced by whoever could spend most money on campaigning.

Boguljub Karic [The millionaire Serbian magnate who stood for president] used his own money, whereas others received money from abroad to wage their election campaign. In the case of Boris Tadic, he received a large amount of money from the [ruling premier Koštunica's] Democratic Party of Serbia (DSS), because the DSS were aware that they needed support in case their own candidate Dragan Maršicanin would lose the election.

The SRS is ready to face the second election round like it would face hell. It is high time for Serbia to discover the truth about the people who have ruled our country since the rule of [assassinated

premier] Zoran Djindjic.

We are ready to show the West that our intentions are honest. We really want to co-operate with the West – but not in the sense of begging for financial aid. Not in the way they want Serbia to co-operate with them. We will not give them parts of our territory in return for that financial aid – and we will not betray our national interest to gain that aid. We want to protect Serbian citizens.

We don't need anything from the West, because our people believe in the Radical Party and trust us. I am confident that the turnout will be 50 per cent higher in the second round.

The Radical Party also wants to co-operate with the East. Serbia cannot afford to wait any longer now.

After the second round of elections in two weeks time, Serbia will finally have a President. That President has to be Tomislav Nikolic – otherwise Serbia will face a deepening crisis, a very grave situation. The mask has come off. The Democratic Party can no longer tell lies about us opposing the West.

I call on all the press to stay objective in the second round of elections, as they were in the first. We are satisfied with Serbian media, who have given us fair broadcasting time, because they could not avoid that the Radical Party had a serious chance to win the election.

Boris Tadic and other pro-western candidates were given more time on television than the SRS, but we are still satisfied with the time they gave us. We did not need so much time on television – that would be inappropriate. Because deeds are more important than words, we had the trust of Serbian voters already.

For the first time the Serbian diaspora had the chance to vote. The state spent €500,000 on that. Only 4.000 people from the diaspora had the right to vote – and only 50 per cent of those entitled used their votes. They voted mostly for Boris Tadic. The budget for that was larger than the entire election cost here in Serbia. People from villages have traditionally always voted for the SRS. The infrastructure in this country is inadequate and people are not able to travel very far to vote. And this time, the polling stations were too far away for those people to reach them.

EF: Milorad Ulemek "Legija", who is accused of killing Serbian premier Zoran Djindjic, made his statement earlier today. Legija accused Djindjic and other leaders of the "Democratic Opposition of Serbia" of criminal activity. How do you think his trial will affect the second round of the elections?

TN: In Serbia, it is an open secret that Djindjic was involved in criminal activity and organising the drugs trade. Therefore, I don't believe Legija's trial will affect the vote.

Boris Tadic and other parties who are pro-western and "democratic" are always saying that they have to stop "radicalisation" – but it is high time to stop the criminalisation of Serbia.

The Serbian media favours Boris Tadic, but I have to fight. The press is not interested in the fact that all "democratic" candidates have so much money. They do not question where that money comes from. They have the backing of all of Serbia's business people. The man at the heart of the sugar scandal, Miodrag Kostic "Kole", was one of the major sponsors of the Democratic Party and a personal friend of Djindjic. He organised the DS campaign for the last parliamentary elections, and spent election day at DS headquarters.

The SRS has no such sponsors. It is not easy to organise an election campaign without any money. So considering that, we have done very well these elections.

But from our point of view it is better not to have the backing of those with money. It means that we are honest in the eyes of the Serbian people.

EF: The ruling government coalition suffered a heavy defeat at these elections. Dragan Maršicanin managed to get only 13 per cent of the votes. Why do you think that happened, and what do you expect their reaction will be?

TN: In order to answer that question I must first talk about the way in which the Government was formed after the parliamentary election in December last year. The SRS won a majority and they did everything to prevent us from being in Government. The Government was based on blackmail, and it is not surprising that, now, they have been defeated. The future of a Government based on blackmail

is never positive. I told Zoran Djindjic that as well.

Koštunica is now only formally Prime Minister of Serbia. In reality, the leaders are collectively the minor coalition partners. [pro-monarchy Serbian Renewal Movement SPO leader] Vuk Draskovic told the British ambassador to Serbia that Serbs ethnically cleansed Albanians in Kosovo, when even the West did not say that. Koštunica calls himself a patriot. What kind of patriot would allow his foreign minister to make such statements?

There are only two options in the run-off elections: me or Boris Tadic. There is no third option. I expected the Government coalition to resign. That would be the honest response, but they did not do that. Koštunica's coalition partners campaigned for Boris Tadic and he lost. Now they should stand down.

All coalition partners except the DSS and the Socialist Party of Serbia openly invited their supporters and members to vote for Tadic – very strange considering the leading coalition partner DSS had their own candidate: Dragan Maršicanin.

If Koštunica is willing to distance himself from the coalition that betrayed him, then I am willing to work with him to solve Serbia's crisis.

Now, the whole of Serbia is hostage to Koštunica's decision to work with SRS or with pro-western parties. He has many supporters, and together we could solve the crisis. All his coalition partners have made it clear they will support Tadic in the run-off.

Because Koštunica's DSS did not say they would support Tadic in the second round, I am willing to work with him. I am counting on the votes from supporters of DSS, the Socialist Party of Serbia and Boguljub Karic.

The only way to solve the crisis is to hold emergency parliamentary elections, as the Government clearly does not have Serbia's support.

EF: Will you accept a televised debate with Boris Tadic?

TN: In the first round, Tadic invited me for a televised debate and I did not accept that because I was the favourite and he wasn't even certain of getting through to the second round. I did not want to help him to win votes in that way, by portaying me in the wrong way through dirty tricks.

And I didn't know then that he would be my competitor in the second round. But now I will accept a debate, and this time I challenge him.

I will call national television and invite them to hold a televised debate. Here I will finally reveal to the Serbian public the whole malicious organisation that helped Boris Tadic to reach the second round of the elections. I will finally reveal that members of the Democratic Party were invloved in criminal activity.

I accept the debate, although I know that it will not be fair, and pre-arranged in favour of Tadic. There is no press in Serbia who will organise a fair and neutral debate, but I will accept nevertheless. The strength of my argument will beat their dirty tricks campaign.

EF: You have said you want to co-operate with both West and East. Which countries are you referring to? Will you want to strengtrhen Serbia's ties with Russia?

TN: I visited Moscow again for the first time in four or five years and I saw what I sensed when I was initially for co-operation with Russia. Russia has been through expansion, an economic boom. Russia has a hundred billion dollars of foreign currency reserves and each year a 40 billion dollar surplus in foreign trade.

There's not a single deputy in the Duma who is against co-operation with Serbia, not a single one. In the Russian Duma, there's not a single pro-Western deputy, people have simply not voted for them. The Russian President has offered a better life to his citizens. First, I told them everything I don't like about the Russian administration, not the Russian people.

I know about the ties between them and us, but I won't forget the vote for sanctions, the vote for the weapons import embargo, that Chernomyrdin brought the plan, that Russia took part in drafting Resolution 1244 [on the occupation of the Serbian province of Kosovo-Metohija], that its battalion was the first to arrive in Priština – the Serbs were immensely delighted by that – and then moved to Slatina airport only to eventually return to Russia.

They withdrew from the Balkans because they didn't count on us as strategic partners, as having historical ties. And then, after I'd scheduled talks with only one faction, all the rest called me and wanted to talk to me: the foreign ministry, the president's advisors...

Here the interview was interrupted, as a Russian government delegation arrived at the Radical Party office for talks with Toma Nikolic.

Les nouvelles qui sont données dans ce bulletin le sont à titre d'information. Elle n'impliquent pas nécessairement l'adhésion du comité éditorial de « FREE SLOBO », en particulier quant aux informations provenant des media occidentaux.

The news contained in this newsletter are given only for information. The Publishing committee of "FREE SLOBO" don't approve necessarily these news, particularly when information come from western media.

NOTICE: In accordance with Title 17 U.S.C. Section 107, this material is distributed without profit to those who have expressed a prior interest in receiving the included information for research and educational purposes. Feel free to distribute widely but PLEASE acknowledge the original source. Fair use only.

Cette lettre d'information est gratuite. Pour vous abonner ou si vous ne désirez plus la recevoir : adressez un message à liberezmilosevic@free.fr.

This Newsletter is free of charge. To receive it regularly or if you don't want to receive its future editions : send a mail to liberezmilosevic@free.fr.

Webmaster, Editeur responsable et Directeur de publication : Luc MICHEL

NOUS COMBATTONS POUR LA JUSTICE ET LA VERITE :
SOUTENEZ NOTRE COMBAT ! REJOIGNEZ NOUS !

Email : contact@free-slobo.org

Transnational secretary's office / Secrétariat transnational :
« FREE SLOBO.ORG » - Maagdenstraat 37 - B/1000 Bruxelles

Contact Belgique, Suisse et International :

Email : contact@free-slobo.org

Tél. 02/218.73.09 - International + 32 2 218 73 09

Fax 02/218.73.59 - International + 32 2 218 73 59

Contact France :

Email : liberezmilosevic@free.fr

Tél. et Fax 01 43 83 75 32

Contact Afrique/Africa :

Email : pacdsm@caramail.com

Pour plus d'information (Français, Anglais, Serbe) -
For more information (French, English, Serbian) :

www.free-slobo.org

Consulter aussi - See also :

Sagittarius

Van: "R. Despotovic" <despot@tiscali.nl>
Aan: "Jan Beentjes" <jbeentjes@mac.com>; "Nico & Neeltje Steijnen"
Verzonden: zaterdag 3 juli 2004 1:40
Onderwerp: Fw: ARTEL - Jackals and Jackasses

— Original Message —

From: ARTEL
To: Undisclosed-Recipient:
Sent: Friday, July 02, 2004 12:59 PM
Subject: ARTEL - Jackals and Jackasses

Geopolitika by ARTEL

www.artel.co.yu office@artel.co.yu
 Date: Belgrade, July 1. 2004

Warning: If you have received this message by error or you don't want to receive our e-mails anymore, please click on office@artel.co.yu and write "unsubscribe" in the subject column.

Jackals and Jackasses

http://www.artel.co.yu/en/glas_dijaspore/2004-07-02.html

<http://www.antiwar.com/malic/>

ANTIWAR

Thursday, July 1, 2004

Balkan Express

by *Nebojsa Malic*

After the Serbian Presidential Vote

"Democracy is the theory that the common people know what they want, and deserve to get it good and hard." – Henry Louis Mencken (1880-1956)

Boris Tadic won the second round of the Serbian presidential elections Sunday, beating Radical rival Tomislav Nikolic by 8 percentage points, or some 250,000 votes. The Empire, which openly cheered for Tadic and even twisted arms to ensure support for him domestically, gave a sigh of relief. Though Nikolic's challenge to Serbia's current vassal status was confused and disoriented, not to mention weighted by ideological baggage, but was seen by the Empire as the sort of "crimethink" that endangers the very foundation of the modern world order.

By next week, Serbia will finally have a complete, functioning state government. Whereupon it will proceed to run itself further into the ground. This outcome was assured no matter who won the poll; the system is broken, to such an extent that it really doesn't matter whom the individual at its helm may be.

Empire's Favorite

The election was notable for open outside meddling, with international media and political circles endorsing Tadic and relentlessly demonizing Nikolic. For the Empire, it was more important for the Radical to lose than for Tadic to win.

Google News alone listed 380 articles (though some may have been duplicates) by Tuesday, June 29, most of them variations on the same theme: Serbia

rejects nationalism; chooses reformer; West applauds decision.

For example, the Christian Science Monitor – long known for tendentious reporting from the Balkans – cheered Tadic's election and deemed it an epiphany, an indication of "readiness to walk the long path towards integration" into EU and NATO of a country they called the "hatchery for the gruesome Balkans wars."

Delusions of Grandeur

For his part, Tadic dedicated his victory to his former party boss, the assassinated Zoran Djindjic. He said, "This election has shown that Serbia knows how to recognize a historic moment," (AP) and called it a "true rebirth of Serbia ... a triumph over the dark policies of the past" (AP).

One of his supporters, celebrating in Belgrade, told AFP: "Serbia has finally begun thinking. I am happy that we have caught the train for Europe."

This is such breathtaking stupidity, it defies comment.

Solana's Message

The EU foreign policy commissar Javier Solana – NATO leader at the time of the 1999 war – applauded Tadic's election and used the opportunity to "urge" Belgrade to "revitalize the process of political and economic reforms ... promote friendship and reconciliation with their neighbors, and ... fulfill international obligations." These are merely euphemisms for continuing to obey Imperial demands, extradite suspects to the Hague Inquisition, and admit guilt for atrocities and genocides asserted by former foes.

He was echoed by Serbia-Montenegro's foreign minister Vuk Draskovic, who declared Monday, "There are no more excuses for Serbia not fulfilling its international obligations." Not surprisingly, Draskovic forgot yet again his job is to protect Serbia-Montenegro's interests abroad, and not the other way around.

The Next Choice

Tadic presumably knows, even if his followers do not, that Empire's support is ephemeral but its demands are very real. As president, he will have little actual power, but will be under great pressure to bend the government of Vojislav Kostunica to display greater obedience to Washington and Brussels.

Serbia continues to face several intractable issues in its relations with the Empire, as evidenced by article 35 of the just-released NATO Istanbul Communiqué:

"Serbia and Montenegro has also shown progress in defence reform, and the government has played a constructive regional role, improving relations with its neighbours. We look forward to further progress in these areas, in particular in relation to the government's engagement on Kosovo-related issues. At the same time, the International Court of Justice cases against several of the Allies still stand. We call on the government to fulfill its international obligations, in particular to cooperate with ICTY and render all necessary assistance to secure the arrest and transfer to the jurisdiction of the Tribunal of war crimes indictees.[sic]"

If Serbia wishes to join NATO's junior vassal program, let alone the Alliance itself, it must fully submit to the ICTY and withdraw all objections to NATO's illegal 1999 aggression, as well as the occupation of Kosovo resulting from it (effectively accepting its separation). If the actions of both Tadic and the current Kostunica government are any

indication, this is precisely what Serbia will do. That explains why Kosovo Albanians welcomed Tadic's election.

Abdication of Sovereignty

The Empire-backed DOS regime had worked hard to abdicate much of Serbia's sovereignty until the Djindjic assassination, and despite the vicious criticisms in the press, so has the Kostunica government.

One good example is the military reform, initiated by Tadic in 2003 (when he was Serbia-Montenegro defense minister) and continued by his successor Prvoslav Davinic, leader of the NATO advocacy group the Atlantic Council. Under Davinic's leadership, the military is being transformed into an auxiliary force for NATO. Most of the Navy is already being "streamlined" – i.e. sold off – with that end in mind. According to the new defense strategy, scheduled for publication July 5 but already leaked to IWPR, Serbia-Montenegro "cannot achieve its security objectives through an independent national security policy, but only through the application of regional and global standards."

Such a statement is an absolute abdication of national sovereignty to an occupying power. A shining new future, indeed.

Statism Triumphant

However, it would be wrong to conclude that the problem rests in particular men, or even particular policies. It is rather in the very nature of the political system and the leaders it has produced and attracted. Appeasement of Empire is not an anomaly specific to certain politicians; the entire political class running Serbia and Montenegro at this time is incapable of thinking in any other way.

H.L. Mencken called democracy "the worship of Jackals by Jackasses," and it is a perfectly apt description. Serbia needs a lion, but all it has is jackals.

At the same time, it is painfully obvious that the vast majority of Serbians lack any rational comprehension of key ideas. They support the politicians' plan to reform their society, economy and even culture, but don't know into what. They support joining NATO and the EU, but don't know what that means. They want things to be "normal," but can't say what "normal" is. Worst of all, they want all these reforms to be conducted by the government, which is the one area in desperate need of real reform.

This is, by the way, not solely a Serbian ailment, but rather one shared by other Balkans and post-Communist countries. Decades of Communist manipulations of language, truth and logic have led to a situation where words have no meaning, and arguing about ideas is impossible. Considering that Communists were rank amateurs when compared to political propagandists in the West – who have, after all, managed to persuade hundreds of millions to give up their freedom and make it seem voluntary – it is hardly surprising that the Balkans is such fertile ground for some of the worst ideas of Western statism, which have nothing going for them except that they sound good.

The welfare state; centralized and government-controlled education; primacy of state over private property; conscription; state control over the economy, including controlled debasement of currency (inflation); state licensing and political correctness in the media; extensive taxation and regulation – these are all concepts and policies that few in Serbia even question, let alone challenge.

On the other hand, perhaps this is not entirely accurate. Underneath the constant chatter of politicians, court intellectuals and prostitutes is the

completely ignored "silent majority" of some 51% of registered Serbian voters, who abstained from this latest circus. Whether they have been too busy scraping together a living, or simply disgusted with politics in general and candidates in particular, is hard to say. Their silence should be noted, but will most likely be mistaken for consent in the euphoria of Tadic's triumph.

Consequences

By any classical definition of statehood, Serbia is a miserable failure. Its government does not protect its territory from outside aggression; indeed, it eagerly strives to be a client-state of the Empire and submit to its every demand. Nor does it protect the lives and property of its citizens, whether from outside attack or its own depredations. That is what desperately needs to be reformed, and in short order. Tadic, however, has no intention of doing so – rather, he promises even more submission to the Empire, and even more government control of private lives, all in the name of "progress" and "democracy."

The people of Serbia don't know what they want, but they voted as if they did. Tadic or Nikolic, it really doesn't make a difference; it was the system they legitimized. Now they are all going to get what they voted for, good and hard.

ARTEL GEOPOLITIKA is a private, independent and non-profit web site provided by the volunteer work of a small group of enthusiasts.

If you enjoy the information that ARTEL GEOPOLITIKA is publishing, we would be grateful for any financial contribution from your part or advertising on our web site. Your help would be used for the improving of the selection of the information, its faster publishing on the site and for, what we consider the most important, the *translation of the prominent information on other languages*.

For contributions in Dinars: Rade Drobac- Postanska stedionica- Account No. 908-20001-18-8888-47712653

For contributions in foreign currency: Rade Drobac- Nacionalna stedionica- Foreign Account No.: 00-305-0002922.2

Outgoing mail is certified Virus Free.

Checked by AVG anti-virus system (<http://www.grisoft.com>).

Version: 6.0.707 / Virus Database: 463 - Release Date: 15-6-04

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het-Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "R. Despotovic" <despot@tiscali.nl>
Aan: "Speerpunt" <mvermeulen@mac.com>; "Nico Varkevisser" <office@globalreflexion.org>;
 "Nico & Neeltje Steijnen" <sagitar@hetnet.nl>
Verzonden: vrijdag 2 juli 2004 2:20
Onderwerp: Over Djindjic en Milosevic

The quisling of Belgrade

The murdered Serbian prime minister was a reviled western stooge whose economic reforms brought misery

Neil Clark
Friday March 14, 2003
The Guardian

Tributes to Zoran Djindjic, the assassinated prime minister of Serbia, have been pouring in. President Bush led the way, praising his "strong leadership", while the Canadian government's spokesman extolled a "herald of democracy" and Tony Blair spoke of the energy Djindjic had devoted to "reforming Serbia".

In western newspaper obituaries Djindjic has been almost universally acclaimed as an ex-student agitator who bravely led a popular uprising against a tyrannical dictator and endeavoured to steer his country into a new democratic era.

But beyond the CNN version of world history, the career of Zoran Djindjic looks rather different. Those who rail against the doctrine of regime change should remember that Iraq is far from being the first country where the US and other western governments have tried to engineer the removal of a government that did not suit their strategic interests. Three years ago it was the turn of Slobodan Milosevic's Yugoslavia.

In his recent biography of Milosevic, Adam LeBor reveals how the US poured \$70m into the coffers of the Serb opposition in its efforts to oust the Yugoslav leader in 2000. On the orders of Secretary of State Madeleine Albright, a covert US Office of Yugoslav Affairs was set up to help organise the uprising that would sweep the autocratic Milosevic from power.

At the same time, there is evidence that underworld groups, controlled by Zoran Djindjic and linked to US intelligence, carried out a series of assassinations of key supporters of the Milosevic regime, including Defence Minister Pavle Bulatovic and Zika Petrovic, head of Yugoslav Airlines.

With Sloba and his socialist party finally toppled, the US got the "reforming" government in Belgrade it desired. The new President Vojislav Kostunica received the bouquets, but it was the State Department's man, Zoran Djindjic, who held the levers of power - and he certainly did not let his Washington sponsors down.

The first priority was to embark on a programme of "economic reform" - new-world-order-speak for the selling of state assets at knockdown prices to western multinationals. Over 700,000 Yugoslav enterprises remained in social ownership and most were still controlled by employee-management committees, with only 5% of capital privately owned. Companies could only be sold if 60% of the shares were allocated to workers.

Djindjic moved swiftly to change the law and the great sell-off could now begin. After two years in which thousands of socially owned enterprises have been sold (many to companies from countries which took part the 1999 bombing of Yugoslavia), last month's World Bank report was lavish in its praise of the Djindjic government and its "engagement of international banks in the privatisation process".

But it wasn't just state assets that Djindjic was under orders to sell. Milosevic had to go too, for a promised \$100m, even if it effectively meant kidnapping him in contravention of Yugoslav law, and sending him by RAF jet to a US-financed show trial at the Hague. When a man has sold his country's assets, its ex-president and his main political rivals, what else is there to sell? Only the country itself. And in January this year Djindjic did just that. Despite the opposition of most of its citizens, the "herald of democracy" followed the requirements of the "international community" and after 74 years the name of Yugoslavia disappeared off the political map. The strategic goal of its replacement with a series of weak and divided protectorates had finally been achieved.

Sometimes, though, even the best executed plans go awry. Despite the western eulogies, Djindjic will be mourned by few in Serbia. For the great majority of Serbs, he will be remembered as a quisling who enriched himself by selling his country to those who had waged war against it so mercilessly only a few years earlier. Djindjic's much lauded reforms have led to soaring utility prices, unemployment has risen sharply to over 30%, real wages have fallen by up to 20% and over two-thirds of Serbs now live below the poverty line.

It is still unclear who fired the shots that killed Zoran Djindjic. The likelihood is that it was an underworld operation, his links to organised crime finally catching up with him. But, harsh though it sounds, there are many in Serbia who would willingly have pulled the trigger. On a recent visit to Belgrade, I was struck not only by the level of economic hardship, but by the hatred almost everyone I met felt towards their prime minister, whose poll ratings had fallen below 10%.

The lesson from Serbia for today's serial regime changers is a simple one. You can try to subjugate a people by sanctions, subversion and bombs. You can, if you wish, overthrow governments you dislike and seek to impose your will by installing a Hamid Karzai, General Tommy Franks or a Zoran Djindjic to act as imperial consul. But do not imagine that you can then force a humiliated people to pay homage to them.

• Neil Clark is writing a book about the recent history of Yugoslavia

neil.clark@bushinternet.com

Special reports

[Serbia](#)

[Yugoslavia war crimes](#)

The Milosevic trial is a travesty

by Neil Clark

12 February 2004

It is two years today that the trial of Slobodan Milosevic opened at The Hague. The chief prosecutor, Carla Del Ponte, was triumphant as she announced the 66 counts of war crimes and crimes against humanity and genocide that the former Yugoslavian president was charged with. CNN was among those who called it "the most important trial since Nuremberg" as the prosecution outlined the "crimes of medieval savagery" allegedly committed by the "butcher of Belgrade".

But since those heady days, things have gone horribly wrong for Ms Del Ponte. The charges relating to the war in Kosovo were expected to be the strongest part of her case. But not only has the prosecution signally failed to prove Milosevic's personal responsibility for atrocities committed on the ground, the nature and extent of the atrocities themselves has also been called into question.

Numerous prosecution witnesses have been exposed as liars - such as Bilal Avdiu, who claimed to have seen "around half a dozen mutilated bodies" at Racak, scene of the disputed killings that triggered the US-led Kosovo war. Forensic evidence later confirmed that none of the bodies had been mutilated. Insiders who we were told would finally spill the beans on Milosevic turned out to be nothing of the kind. Rade Markovic, the former head of the Yugoslavian secret service, ended up testifying in favour of his old boss, saying that he had been subjected to a year and a half of "pressure and torture" to sign a statement prepared by the court. Ratomir Tanic, another "insider", was shown to have been in the pay of British intelligence.

When it came to the indictments involving the wars in Bosnia and Croatia, the prosecution fared little better. In the case of the worst massacre with which Milosevic has been accused of complicity - of between 2,000 and 4,000 men and boys in Srebrenica in 1995 - Del Ponte's team have produced nothing to challenge the verdict of the five-year inquiry commissioned by the Dutch government - that there was "no proof that orders for the slaughter came from Serb political leaders in Belgrade".

To bolster the prosecution's flagging case, a succession of high-profile political witnesses has been wheeled into court. The most recent, the US presidential hopeful and former Nato commander Wesley Clark, was allowed, in violation of the principle of an open trial, to give testimony in private, with Washington able to apply for removal of any parts of his evidence from the public record they deemed to be against US interests.

For any impartial observer, it is difficult to escape the conclusion that Del Ponte has been working backwards making charges and then trying to find evidence. Remarkably, in the light of such breaches of due process, only one western human rights organisation, the British Helsinki Group, has voiced concerns. Richard Dicker, the trial's observer for Human Rights Watch, announced himself "impressed" by the prosecution's case. Cynics might say that as George Soros, Human Rights Watch's benefactor, finances the tribunal, Dicker might not be expected to say anything else.

Judith Armatta, an American lawyer and observer for the Coalition for International Justice (another Soros-funded NGO) goes further, gloating that "when the sentence comes and he disappears into that cell, no one is going to hear from him again. He will have ceased to exist". So much then for those quaint old notions that the aim of a trial is to determine guilt. For Armatta, Dicker and their backers, it seems that Milosevic is already guilty as charged.

Terrible crimes were committed in the Balkans during the 90s and it is right that those responsible are held accountable in a court of law. But the Hague tribunal, a blatantly political body set up and funded by the very Nato powers that waged an illegal war against Milosevic's Yugoslavia four years ago - and that has refused to consider the prima facie evidence that western leaders were guilty of war crimes in that conflict - is clearly not the vehicle to do so.

Far from being a dispenser of impartial justice, as many progressives still believe, the tribunal has demonstrated its bias in favour of the economic and military interests of the planet's most powerful nations. Milosevic is in the dock for getting in the way of those interests and, regardless of what has gone on in court, political necessity dictates that he will be found guilty, if not of all the charges, then enough for him to be incarcerated for life. The affront to justice at The Hague over the past two years provides a sobering lesson for all those who pin so much hope on the newly established international criminal court.

The US has already ensured that it will not be subject to that court's jurisdiction. Members of the UN security council will have the power to impede or suspend its investigations. The goal of an international justice system in which the law would be applied equally to all is a fine one. But in a world in which some states are clearly more equal than others, its realisation looks further away than ever.

• Neil Clark is a writer specialising in east European and Balkan affairs NeilClark6@hotmail.com

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "R. Despotovic" <despot@tiscali.nl>
 Aan: "Nico Varkevisser" <office@globalreflexion.org>; "Nico & Neeltje Steijnen" <sagitar@hetnet.nl>
 Verzonden: woensdag 30 juni 2004 23:33
 Onderwerp: Fw: Balkan War Suspects 'Wait Out' UN Court's Demise

— Original Message —

From: nebojsa
 To: R. Despotovic
 Sent: Wednesday, June 30, 2004 12:03 PM
 Subject: Balkan War Suspects 'Wait Out' UN Court's Demise

Balkan War Suspects 'Wait Out' UN Court's Demise

<http://news.excite.com/world/article/id/374953/world/06-29-2004::22:52/reuters.html>

Jun 29, 10:48 pm ET

By Evelyn Leopold

UNITED NATIONS (Reuters) - U.N. court officials on Tuesday accused fugitives and their backers in the Balkans of trying to escape prosecution by waiting until international pressure brings an end to war crime trials.

Carla del Ponte, the prosecutor of the tribunal on the former Yugoslavia, and Theodor Meron, the court's chief judge, told the U.N. Security Council a dire shortage of funds was seriously hindering work. Japan owes nearly half of the \$88 million arrears.

The Hague-based war crimes tribunal and a second in Arusha, Tanzania, on the 1994 genocide in Rwanda are to complete probes by the end of 2004, end trials by 2008 and close down before the end of 2010.

"An unintended consequence of the completion strategy is that fugitives and their protective networks are trying to buy time until 2008, in hopes of evading justice, as they believe the time to be tried in The Hague will soon expire," Del Ponte told the 15-nation council.

"It certainly appears that some in the former Yugoslavia think that, by hiding from arrest, they can 'wait out' the tribunal until it goes away," Meron said.

Del Ponte appealed to the council to keep the court running until key suspects were locked up: Radovan Karadzic and Ratko Mladic, indicted Bosnian Serbs, blamed for massacres during the Bosnian war as well as Croatian Gen. Ante Gotovina, accused of ordering killings of Croatian Serbs in 1995.

Mladic is thought to be in Serbia and Karadzic in the Serb-dominated part of Bosnia. Del Ponte expressed hope that Karadzic would be in the Hague soon, perhaps this week.

KARADZIC IN HAGUE SOON?

"I am still thinking that somebody is looking for Karadzic very hard and that he will be arrested very soon," she told reporters after briefing the U.N. Security Council. "I am expecting each day."

On June 12, del Ponte told the Swiss news agency ATS she was confident Karadzic would be extradited by June 29.

The Bosnian Serb Republic, where Karadzic is hiding, has pledged to step up efforts to detain suspects. It hopes to join NATO's Partnership for Peace program next month.

Del Ponte said authorities in Serbia and Montenegro had allowed the country to "become a safe haven for fugitives."

Belgrade's U.N. ambassador, Nebojsa Kaludjerovic, said his nation had cooperated with "somewhat lower intensity" because of elections but would now "honor its obligations."

He noted that Serbia had handed over to the tribunal former Yugoslav president, Slobodan Milosevic, charged with genocide, crimes against humanity and war crimes in Croatia, Bosnia and Kosovo in the 1990s. He has been on trial for two years.

Del Ponte, Meron and Erik Mose, president of the Rwanda tribunal all urged member states to pay the assessments for the courts, now **over \$250 million a year**, if they expected work to be completed on time. Arrears amount to more than \$88 million, leaving the courts with a \$73 million deficit and forcing a hiring freeze and a curb on investigations.

Japan, which has been objecting to its high U.N. dues, owes 46 percent of the deficit, Russia 12 percent, Brazil 11 percent and Argentina 5 percent. The United States owes 14 percent but Washington is expected to pay up before the end of the year.

"The international community cannot expect the tribunal, on the one hand, to complete its work in an efficient and effective manner, while on the other hand, withholding the necessary resources to ensure that the tribunal is able to function," Meron said.

"Should the arrears and the freeze continue, it is only a question of time until serious slowdowns occur," he said. "In a court of law ... such delays are unacceptable."

—

Outgoing mail is certified Virus Free.

Checked by AVG anti-virus system (<http://www.grisoft.com>).

Version: 6.0.707 / Virus Database: 463 - Release Date: 15-6-04

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "Ian Johnson" <i-johnson@lineone.net>
 Aan: <Undisclosed-Recipient;>
 Verzonden: vrijdag 25 juni 2004 18:02
 Onderwerp: CDSM: Interview with Tomislav Nikolic by Elizabeth
'We'll face the second round like we would face hell' – Tomislav Nikolic

SERBS went to the polls to elect a president for the fourth time in two years on Sunday 13 June. On three previous occasions less than 50 per cent of those entitled used their votes, making an election invalid under Serbian law. That law was abolished before these elections, so Serbia is certain to have a president this time.

Tomislav Nikolic, presidential candidate for the nationalist Serbian Radical Party (SRS) won the majority of votes in the first round – but because he failed to get the 50 per cent of votes needed for an outright victory, a run-off will take place on 27 June. Toma Nikolic will now face pro-western Democratic Party candidate Boris Tadic.

The Radical Party's policies include implementing United Nations Resolution 1244 allowing Serbian police and Army to protect their citizens in the Nato-occupied Serbian province of Kosovo-Metohija. Nikolic also vows to introduce "democratic reforms". The SRS has been part of a Government coalition with Slobodan Milošević's Socialist Party of Serbia during his presidency. And the Radicals' leader, Vojislav Šešelj, like Milošević is facing war crimes charges at the so-called "International Criminal Tribunal" at The Hague.

Ruling premier Vojislav Koštunica's Democratic Party of Serbia suffered heavy defeats in the first round – their candidate Dragan Maršicanin got less than 13 per cent of the vote. And Nikolic has made it clear that, if he wins, a parliamentary election will soon follow as the Government clearly has no support from Serbian citizens.

Since the SRS won the majority of votes in last December's parliamentary elections, they have added a lot of social elements to their programme. They get most of their votes from the people who suffer from Serbia's capitulation to Western capital since the overthrow of Milošević. As one leading socialist put it: "Serbia's dilemma is not pro-Western democrats or hardcore nationalists; but total economic, political and security submission or protection of national interests in the amount considered normal for any independent country."

The campaign for the second round is well underway now, and all those forces former President Milošević described as the "forces that, under the guise of being pro-democratic, have in fact represented the interests of the governments attacking Yugoslavia, especially Serbia", are rallying behind Boris Tadic and his "Democratic Party". Britain's bourgeois press has of course done the same and demonised Tomislav Nikolic. They write he is "an ultra-nationalist", "an extremist" and that Serbia will be thrown back decades if he wins these elections.

Here, Tomislav Nikolic tells the *New Worker* his side of the story. **Elizabeth Farrell** interviewed him in Belgrade the day after the first round.

Elizabeth Farrell: How do you feel about the election results?

Tomislav Nikolic: Everything went as we expected. We are satisfied with the campaign and with the results – although all the Serbian media avoids admitting that the Radical Party won the election. I won the Presidential election. Why are our journalists avoiding admitting that I won these elections? They should openly admit that I won.

The Serbian Radical Party is now fully mobilised and has already started the campaign for the run-off elections. We want to finish the job we started in the first round.

But I am now expecting that all criminals will rally behind one candidate – Boris Tadic.

This is the final battle between the SRS and the [pro-western] Democratic Party, between the people who want a proud and honest Serbia and between the others, who want Serbia to continue on its current path – the path Serbia has taken since President Milošević was toppled.

The Democratic Party abused the trust the Serbian people had given it, and pushed the country into an abyss. And for people to be able to understand me better, I have called an election meeting in Belgrade on Thursday 24 June, before the second round of elections.

I was the only candidate not to use dirty tricks to win votes – the only one who did not lie about other candidates in order to win votes. My campaign was a positive campaign, not a negative one.

But their dirty campaigning didn't help them to gain votes. In this election, voters were not motivated only by politics, but were influenced by whoever could spend most money on campaigning.

Boguljub Karic [The millionaire Serbian magnate who stood for president] used his own money, whereas others received money from abroad to wage their election campaign. In the case of Boris Tadic, he received a large amount of money from the [ruling premier Koštunica's] Democratic Party of Serbia (DSS), because the DSS were aware that they needed support in case their own candidate Dragan Maršicanin would lose the election.

The SRS is ready to face the second election round like it would face hell. It is high time for Serbia to discover the truth about the people who have ruled our country since the rule of [assassinated premier] Zoran Djindjic.

We are ready to show the West that our intentions are honest. We really want to co-operate with the West – but not in the sense of begging for financial aid. Not in the way they want Serbia to co-operate with them. We will not give them parts of our territory in return for that financial aid – and we will not betray our national interest to gain that aid. We want to protect Serbian citizens.

We don't need anything from the West, because our people believe in the Radical Party and trust us. I am confident that the turnout will be 50 per cent higher in the second round.

The Radical Party also wants to co-operate with the East. Serbia cannot afford to wait any longer now.

After the second round of elections in two weeks time, Serbia will finally have a President. That President has to be Tomislav Nikolic – otherwise Serbia will face a deepening crisis, a very grave situation. The mask has come off. The Democratic Party can no longer tell lies about us opposing the West.

I call on all the press to stay objective in the second round of elections, as they were in the first. We are satisfied with Serbian media, who have given us fair broadcasting time, because they could not avoid that the Radical Party had a serious chance to win the election.

Boris Tadic and other pro-western candidates were given more time on television than the SRS, but we are still satisfied with the time they gave us. We did not need so much time on television – that would be inappropriate. Because deeds are more important than words, we had the trust of Serbian voters already.

For the first time the Serbian diaspora had the chance to vote. The state spent €500,000 [£297,619] on that. Only 4,000 people from the diaspora had the right to vote – and only 50 per cent of those entitled used their votes. They voted mostly for Boris Tadic. The budget for that was larger than the entire election cost here in Serbia. People from villages have traditionally always voted for the SRS. The infrastructure in this country is inadequate and people are not able to travel very far to vote. And this time, the polling stations were too far away for those people to reach them.

EF: Milorad Ulemek "Legija", who is accused of killing Serbian premier Zoran Djindjic, made his statement earlier today. Legija accused Djindjic and other leaders of the "Democratic Opposition of Serbia" of criminal activity. How do you think his trial will affect the second round of the elections?

TN: In Serbia, it is an open secret that Djindjic was involved in criminal activity and organising the drugs trade. Therefore, I don't believe Legija's trial will affect the vote.

Boris Tadic and other parties who are pro-western and "democratic" are always saying that they have to stop "radicalisation" – but it is high time to stop the criminalisation of Serbia.

The Serbian media favours Boris Tadic, but I have to fight. The press is not interested in the fact that all "democratic" candidates have so much money. They do not question where that money comes from. They have the backing of all of Serbia's business people. The man at the heart of the sugar scandal, Miodrag Kostic "Kole", was one of the major sponsors of the Democratic Party and a personal friend of Djindjic. He organised the DS campaign for the last parliamentary elections, and spent election day at DS headquarters.

The SRS has no such sponsors. It is not easy to organise an election campaign without any money. So considering that, we have done very well these elections.

But from our point of view it is better not to have the backing of those with money. It means that we are honest in the eyes of the Serbian people.

EF: The ruling government coalition suffered a heavy defeat at these elections. Dragan Maršicanin managed to get only 13 per cent of the votes. Why do you think that happened, and what do you expect their reaction will be?

TN: In order to answer that question I must first talk about the way in which the Government was formed after the parliamentary election in December last year. The SRS won a majority and they did everything to prevent us from being in Government. The Government was based on blackmail, and it is not surprising that, now, they have been defeated. The future of a Government based on blackmail is never positive. I told Zoran Djindjic that as well.

Koštunica is now only formally Prime Minister of Serbia. In reality, the leaders are collectively the minor coalition partners. [pro-monarchy Serbian Renewal Movement SPO leader] Vuk Draskovic told the British ambassador to Serbia that Serbs ethnically cleansed Albanians in Kosovo, when even the West did not say that. Koštunica calls himself a patriot. What kind of patriot would allow his foreign minister to make such statements?

There are only two options in the run-off elections: me or Boris Tadic. There is no third option.

I expected the Government coalition to resign. That would be the honest response, but they did not do that. Koštunica's coalition partners campaigned for Boris Tadic and he lost. Now they should stand down.

All coalition partners except the DSS and the Socialist Party of Serbia openly invited their supporters

and members to vote for Tadic – very strange considering the leading coalition partner DSS had their own candidate: Dragan Maršicanin.

If Koštunica is willing to distance himself from the coalition that betrayed him, then I am willing to work with him to solve Serbia's crisis.

Now, the whole of Serbia is hostage to Koštunica's decision to work with SRS or with pro-western parties. He has many supporters, and together we could solve the crisis.

All his coalition partners have made it clear they will support Tadic in the run-off.

Because Koštunica's DSS did not say they would support Tadic in the second round, I am willing to work with him. I am counting on the votes from supporters of DSS, the Socialist Party of Serbia and Boguljub Karic.

The only way to solve the crisis is to hold emergency parliamentary elections, as the Government clearly does not have Serbia's support.

EF: Will you accept a televised debate with Boris Tadic?

TN: In the first round, Tadic invited me for a televised debate and I did not accept that because I was the favourite and he wasn't even certain of getting through to the second round. I did not want to help him to win votes in that way, by portaying me in the wrong way through dirty tricks.

And I didn't know then that he would be my competitor in the second round. But now I will accept a debate, and this time I challenge him.

I will call national television and invite them to hold a televised debate. Here I will finally reveal to the Serbian public the whole malicious organisation that helped Boris Tadic to reach the second round of the elections. I will finally reveal that members of the Democratic Party were invloved in criminal activity.

I accept the debate, although I know that it will not be fair, and pre-arranged in favour of Tadic. There is no press in Serbia who will organise a fair and neutral debate, but I will accept nevertheless. The strength of my argument will beat their dirty tricks campaign.

EF: You have said you want to co-operate with both West and East. Which countries are you referring to? Will you want to strengtrhen Serbia's ties with Russia?

TN: I visited Moscow again for the first time in four or five years and I saw what I sensed when I was initially for co-operation with Russia. Russia has been through expansion, an economic boom. Russia has a hundred billion dollars of foreign currency reserves and each year a 40 billion dollar surplus in foreign trade.

There's not a single deputy in the Duma who is against co-operation with Serbia, not a single one. In the Russian Duma, there's not a single pro-Western deputy, people have simply not voted for them. The Russian President has offered a better life to his citizens. First, I told them everything I don't like about the Russian administration, not the Russian people.

I know about the ties between them and us, but I won't forget the vote for sanctions, the vote for the weapons import embargo, that Chernomyrdin brought the plan, that Russia took part in drafting Resolution 1244 [on the occupation of the Serbian province of Kosovo-Metohija], that its battalion was the first to arrive in Priština – the Serbs were immensely delighted by that – and then moved to Slatina airport only to eventually return to Russia.

They withdrew from the Balkans because they didn't count on us as strategic partners, as having historical ties. And then, after I'd scheduled talks with only one faction, all the rest called me and wanted to talk to me: the foreign ministry, the president's advisors...

Here the interview was interrupted, as a Russian government delegation arrived at the Radical Party office for talks with Toma Nikolic.

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Arzelend kiest Servië westerse koers

Intergrond | Kernvraag is of hervormingsgezinde president Tadic kan samenwerken met premier Kostunica

De verkiezing van Boris Tadic tot president, stelden Serviërs zondag hun Europese toekomst voorlopig veilig. Het risico van politieke crises blijft echter groot.

Van onze correspondent
Olaf Tempelman
BOEKAREST

Het is zoals verwacht op het nippertje goed gegaan. De pro-westerse Boris Tadic versloeg zondag in de tweede ronde van de Servische presidentsverkiezingen de anti-westerse ultranationalist Tomislav Nikolic met een verschil van ongeveer 7 procent van de stemmen. Tadic sprak maandagochtend opgelucht van een keuze van de Servische burgers tegen armoede en isolement. 'Het is belangrijk te onderstrepen dat dit land niet buiten de Europese integratie zal blijven.'

Tadic' overwinning heeft tot gevolg dat Servië voorlopig kan doorgaan met het bewandelen van de weg terug naar Europa, waaruit het onder Milosevic min of meer verstoten werd. Een ga-

rantie dat dit proces van nu af aan zonder politieke aardbevingen zal verlopen, is Tadic' overwinning echter allermindst. Daarvoor kampt Servië met te veel acute en tegelijk moeilijk oplosbare problemen, is er te veel haat en rijd tussen de pro-Europese krachten onderling en zijn de ultranationalisten te sterk.

Tekenend was dat Tomislav Nikolic, de voormalig adjunct van de aan het Joegoslavië-Tribunaal uitgeleverde Vojislav Seselj, zich ondanks zijn verlies geheel niet rouwig betoonde. De nationalist, grafdelver van beroep, had toch nog meer dan 45 procent van de stemmen binnengesleept. Had het bondgenootschap van de democratische krachten tegen hem effectief gefunctioneerd, dan had dat zo'n 10 procent minder moeten zijn.

Nikolic beriep zich er triomfantelijk op in een meerderheid van de districten de meeste stemmen te hebben behaald. Vooral op het platteland bleek zijn aanhang groot. Zonder de campagne van de Servische media tegen hem was hij nu president van Servië geweest, aldus Nikolic. Hij wees met name de beschuldigende vinger naar het radio- en televisiestation B92. Dat had jongeren opge-

roepen te gaan stemmen om een terugkeer naar de donkere dagen van Milosevic te voorkomen.

Boris Tadic genoot officieel de steun van alle partijen in het Servische politieke krachtenveld, de socialisten van Milosevic uitgezonderd. Het leverde hem zondag echter slechts een nipte 53,7 procent van de stemmen op. Het

Nationalist Nikolic geniet veel steun op het platteland

bondgenootschap om hem te steunen kwam slechts met moeite tot stand en functioneerde toen puntje bij paaltje kwam niet naar behoren. De hoofdreken daarvoor is dat de Servische premier Kostunica, een 'gematigd' nationalist, bijna alles liever had gewild dan een presidentschap van Boris Tadic. Pas op het laatste moment riep Kostunica zijn aanhangers op op Tadic te stemmen, maar lang niet iedereen gaf gehoor aan die oproep. Sommigen stemden niet, anderen kozen voor Nikolic.

Boris Tadic was een bondge-

noot en vertrouweling van de in maart vorig jaar vermoorde premier Zoran Djindjic, met wie Kostunica twee jaar lang in onmin leefde. Na diens dood beschuldigde hij Djindjic' partijgenoten vrijwel constant van corruptie en het cultiveren van banden met de onderwereld. Het vooruitzicht op een vruchtbare samenwerking tussen Tadic en Kostunica is daarom niet erg goed.

Toch zal het mede van die samenwerking en van die tussen de vier partijen in de huidige minderheidsregering afhangen of de ultranationalisten op termijn aanhang kan worden ontnomen. Het waren hoogoplopende vetes onder zijn tegenstanders die Milosevic jarenlang in het zadel hielden. Na zijn val garandeerden verlamende ruzies onder zijn opvolgers het voortbestaan van ruimte voor anti-westerse, radicaal-patriottische taal, eerst van Seselj, daarna van Nikolic.

Boris Tadic formuleerde het maandagochtend als volgt: 'De grootste vorm van patriotisme is het gevecht voor een beter leven voor onze burgers. Maar een beter leven vereist een normale communicatie tussen politieke partijen en politieke tegenstanders.'

Zelfs als de politieke rivalen nu

wel tot een goede verstandhouding in staat zijn, blijft het reintegratieproces van Servië in Europa evenwel kwetsbaar. Daarvoor zijn er te veel problemen waar het pro-Europese deel van de politiek maar ten dele grip op heeft. Servië kampt procentueel met het hoogste aantal vluchtelingen ter wereld. De vele honderdduizenden, in miserele kampen levende Serviërs uit Kroatië, Bosnië en Kosovo stemden zondag massaal op Nikolic. Zolang er niets voor hen verbetert, zullen zij een gemakkelijke prooi blijven voor politici met radicale, verongelijkte taal.

Voeg daarbij het aanhoudende geweld tegen de achtergebleven Serviërs in Kosovo, het onafhankelijkheidsstreven van zowel Kosovo als Montenegro, de druk van het Joegoslavië-Tribunaal en het disfunctioneren van het huidige staatsverband Servië-Montenegro en je hebt de ingrediënten voor een situatie waarin politieke crises iedere dag mogelijk blijven. Als de VS en EU de wederopname van Servië in de westerse wereld willen veiligstellen, zullen zij een intensievere bijdrage moeten leveren aan het oplossen van problemen die een anti-westerse houding voeden.

Ashdown stuurt top Republika Srpska weg

AP, AFP, Reuters
SARAJEVO

De Hoge Vertegenwoordiger voor Bosnië, Paddy Ashdown, heeft zestig politici en functionarissen van de Republika Srpska ontslagen vanwege hun falen Radovan Karadzic op te sporen. De voormalig Bosnisch leider is door het Joegoslavië-Tribunaal aangeklaagd wegens oorlogsmisdaden.

'De republiek is te lang onder invloed geweest van een kleine kring corrupte politici en dwarsliggers. Ik ontsla zestig mensen; elf voorgoed en 48 mogen op termijn terugkeren', zei Ashdown.

Tot de ontslagenen, behoren Dragan Kalinic, leider van de door Karadzic opgerichte partij SDS, en Zoran Djerić, de minister van Binnenlandse Zaken. Uit protest tegen Ashdowns besluit verlieten veel leden van SDS gisteren het parlementsgebouw.

Sinds het akkoord van Dayton in 1995, dat een einde maakte aan de Balkan-oorlog, heeft Ashdown vergaande bevoegdheden. In Srpska, het door Serviërs veroverde en deels etnisch gezuiverde deel van Bosnië, worden Karadzic en diens commandant Ratko Mladic als volkshelden beschouwd.

Karadzic en Mladic worden verantwoordelijk gehouden voor de tienduizend doden tijdens de belegering van Sarajevo en voor de moord op achtduizend moslims tijdens de val van Srebrenica.

Carla del Ponte, de hoofd aanklaagster van het Joegoslavië-Tribunaal, zei gisteren dat Karadzic binnen enkele dagen opgepakt kan worden.

Mohamed Sacirbey op borgtocht vrijgelaten

Van onze medewerker
Diederik van Hoogstraten
NEW YORK

Mohamed Sacirbey, de voormalige VN-ambassadeur van Bosnië die sinds maart 2003 vastzit in New York, wordt alsnog op borgtocht vrijgelaten. Rechter Frank Maas stelde de borg vrijdag vast op zes miljoen dollar.

De Bosnische regering verdenkt Sacirbey, een Amerikaanse staatsburger, van machtsmisbruik, en heeft de VS om uitlevering gevraagd. In afwachting van de uitspraak daarover bepaalde de rechter dat hij naar huis mag.

Sacirbeys vrouw Susan was gelukkig met de uitspraak. Wel noemde ze de voorwaarden 'extreem'. Sacirbey moet zijn paspoort inleveren. In zijn huis in het New Yorkse stadsdeel Staten Island komt hij onder elektronisch toezicht te staan, wat neerkomt op huisarrest.

Sacirbeys advocaat had 250 duizend dollar borg voorgesteld. De rechter stelde de borg echter op een miljoen plus een 'onderschrijving' ter waarde van vijf miljoen,

waarvoor vier anderen plus Susan Sacirbey garant moeten staan. Pas als aan al deze voorwaarden is voldaan, kan Sacirbey de cel verlaten.

Bepalend in het oordeel van Maas was een brief van Adnan Terzic, de Bosnische premier. In mei schreef hij de Amerikaanse regering en de rechter dat Sacirbey weliswaar nog steeds wordt gezocht voor berechting, maar ook dat hij geen bezwaar tegen vrijlating op borgtocht ziet.

Dat was voldoende om de bezwaren van de federale aanklagers teniet te doen, zei Maas. Hij herhaalde dat het een 'zeer ongebruikelijke zaak' betreft. Zelden overweegt Washington om een eigen burger uit te leveren.

De in Joegoslavië geboren Sacirbey was in de jaren negentig minister van Buitenlandse Zaken en VN-ambassadeur. In die laatste functie zou hij overheidsgeld hebben weggemaakt. De aanklacht luidt machtsmisbruik, wat volgens getuige-deskundigen geen grond voor uitlevering is. De Amerikaanse aanklager maakte daar 'verduistering' van, wat wel reden voor uitlevering kan zijn.

Opluchting over overwinning Tadić

BELGRADO, 29 JUNI. In veel westerse hoofdsteden is opgelucht gereageerd op de uitslag van de Servische presidentsverkiezingen. Zondag versloeg de pro-Europese en democratische kandidaat Boris Tadić zijn ultra-nationalistische (en anti-Europese) uitdager Tomislav Nikolić. De VS prezen de Serviërs voor hun keuze, die volgens het ministerie van Buitenlandse Zaken 'een nieuwe etappe in de democratische hervormingen' opent. Tadić heeft zich steeds uitgesproken voor een onbelemmerde samenwerking van Servië met het Joegoslavië-tribunaal, voor de VS voorwaarde voor samenwerking met en steun voor Servië.

De veiligheids- en buitenlandcoördinator van de Europese Unie, Javier Solana, prees Tadić als 'een vriend van Europa' en verzekerde de Serviërs dat de EU 'bereid is Servië te helpen op weg naar de Europese Unie'. De Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) noemde de verkie-

zingsuitslag 'een goede stap voorwaarts voor de democratie'. De Oostenrijkse regering sprak van 'een overwinning voor de Servische volk'.

In Servië zelf heeft de verkiezing van Tadić - leider van de democratische en oppositionele Democratische Partij DS - de weg geopend naar speculaties over de gevolgen voor de binnenlandse politiek. De partij G17 Plus - die deel uitmaakt van de minderheidsregering van premier Kostunica - eiste dat de DS toetreedt tot de regering, die aldus een meerderheid in het parlement zou krijgen en niet langer afhankelijk zou zijn van de steun van de socialisten, de partij van Milošević. Maar de DS zelf liet weten niet de zullen ijveren voor toetreding tot de regering. Ook meldde de DS niet uit te zijn op vervroegde parlementsverkiezingen. Die worden wel geëist door de rechts-extremistische Servische Radicale Partij, de partij van de zondag verslagen Tomislav Nikolić. (Reuters, AP, VIP)

4 NRC HANDELSBLAD

Hoge leiders ontslagen Serviërs in Bosnië zwaar gestraft

SARAJEVO, 30 JUNI. Bosnië-bestuurder Paddy Ashdown straft de regering van de Servische Republiek in Bosnië, omdat ze blijft weigeren samen te werken met het Joegoslavië-tribunaal en ex-leider Radovan Karadžić niet oppakt.

Als gevolg van die weigering liet de NAVO tijdens de top in Istanbul Bosnië niet toe tot Partnership for Peace, het 'voorportaal' tot de NAVO. Ashdown bestempelde die toelating als zijn belangrijkste doel in Bosnië. 'Daarom wil ik maatregelen nemen om de invloed te beperken van diegenen die obstakels opwerpen voor de vooruitgang van het land.' Hij ontsloeg vandaag de voorzitter van het parlement in Banja Luka, Dragan Kalinić, ooit een nauw medewerker van Karadžić, minister van Binnenlandse Zaken Zoran Djerić en 59 andere hoge functionarissen in de Servische Republiek.

De president van de Servische Republiek, Dragan Čavić, gaf gisteren toe dat zijn entiteit 'bepaalde problemen' heeft op het gebied van samenwerking met het tribunaal, maar hij zei erbij dat zijn regering 'het laatste anderhalf jaar meer heeft gedaan dan alle voorgaande regeringen bij elkaar'. Hij noemde de bewering dat de Servische Republiek onvoldoende met het tribunaal samenwerkt 'niet helemaal waar'. Het 'sterke operationele werk' van zijn ministerie van Binnenlandse Zaken bij het opsporen en aanhouden van oorlogsmisdadigers biedt volgens hem een heel ander beeld. Overigens hebben de Bosnische Serviërs nog nooit een door het tribunaal gezochte oorlogsmisdadiger aangehouden.

Als Bosnië wordt gestraft wegens gebrek aan samenwerking met het tribunaal is de Servische

Republiek volgens Čavić niet de enige schuldige. Hij waarschuwde dat 'elke sanctie contraproductief zal zijn', omdat 'sancties mensen niet aanmoedigen de werkelijkheid en de echte problemen onder ogen te zien'. Verder beklagde hij zich over de toelating van Kroatië tot Partnership for Peace; toen Kroatië werd toegelaten, aldus de president, had het 'veel grotere verplichtingen aan het tribunaal dan Bosnië nu'.

De voorzitter van het Bosnische staatspresidium, Sulejman Tihić, zei gisteren in Istanbul, waar hij de NAVO-top bijwoonde, dat 'beslissende maatregelen' moeten worden genomen tegen diegenen die verantwoordelijk zijn voor de gebrekkige samenwerking met het tribunaal. 'Ons land en onze burgers kunnen nooit meer gijzelaars zijn van obstructie door wie dan ook', aldus Tihić.

Ook Servië dreigt te worden bestraft. Carla Del Ponte, hoofd aanklaagster van het Joegoslavië-tribunaal, vroeg gisteren de Veiligheidsraad om sancties tegen de unie Servië-Montenegro, omdat ze niet meewerkt met het tribunaal. Het tribunaal zegt dat Servië sinds de parlementsverkiezingen van december 'practisch is opgehouden met het tribunaal samen te werken'.

Volgens Del Ponte wonen vijftien tot twintig belangrijke aanklaagde Serviërs ongehinderd in Servië of Montenegro of komen ze er regelmatig op bezoek. (AFP, BBC)

Nationalist verslagen Democraat Tadić wint in Servië ²⁰⁰⁴

BELGRADO, 28 JUNI. Boris Tadić, leider van de Democratische Partij, heeft gisteren de presidentsverkiezingen in Servië gewonnen. Hij versloeg de ultra-nationalist Tomislav Nikolić met 52,6 tegen 45,9 procent van de stemmen.

De opkomst van 48 procent was relatief hoog – een van de redenen voor Tadić' zege.

„Deze verkiezingen hebben aangetoond dat Servië in staat is een historisch moment te herkennen”, zo zei Tadić vannacht toen de uitslag van de presidentsverkiezingen vaststond. Met die opmerking refereerde de winnaar – tot voor kort minister van Defensie van de unie Servië-Montenegro – aan de consequenties die een overwinning van zijn tegenstander zouden hebben gehad: Nikolić is als leider van de hyper-nationalisten, als voorstander van een Groot-Servië, als tegenstander van het Joegoslavië-tribunaal en als anti-Europeaan onaanvaardbaar voor de internationale gemeenschap, die de afgelopen weken keer op keer heeft gewaarschuwd dat een zege van Nikolić tot sancties en een nieuw isolement van Servië zou leiden. Angst voor dat nieuwe isolement heeft volgens waarnemers de democratische kiezers gemotiveerd om naar de stembus te gaan en massaal op Tadić te stemmen. Hij kreeg gisteren twee keer zo veel stemmen als in de eerste ronde, twee weken geleden, een record.

Tadić sprak zich na zijn verkiezing krachtig uit voor handhaving

van de band met Montenegro – waar zijn eerste reis als president naar toe gaat –, voor samenwerking met het Joegoslavië-tribunaal, voor een politieke oplossing voor het Kosovo-vraagstuk en voor nauwere banden met het Westen, vooral de Europese Unie.

Nikolić gaf zijn nederlaag toe. Hij weet die aan „bijna alle Servische politici en het Westen” die „angst” zouden hebben gezaaid onder de kiezers. Dat zou ook gelden voor de Servische staatstelevisie, die hem in een direct debat met Tadić zou hebben benadeeld. „Tadić won dankzij de stemmen van de [etnische] minderheden”, aldus Nikolić vannacht. Die zouden door de media bang zijn gemaakt. De verslagen kandidaat bedankte zijn aanhangers, die „in vrijwel alle stembureaus overwinningen hebben geboekt, behalve op de plekken waar religieuze leiders dreigden de handen af te hakken van diegenen die op mij wilden stemmen”.

De Europese Unie liet bij monde van de EU-vertegenwoordiger in Belgrado weten „heel, heel tevreden” te zijn. „Het is een heel goed resultaat voor Servië en voor de democratie in Servië.” (Reuters, AFP, VIP)

Kiezers Servië doorbreken t

Angst voor nieuw isolement drijft Serviërs naar stemmen

De democraten van Servië hebben zich gemobiliseerd en Boris Tadić bij de presidentsverkiezingen aan een zege geholpen. Het is een breuk met het verleden en mogelijk een heel belangrijke doorbraak.

Door onze redacteur
PETER MICHIJSEN

ROTTERDAM, 28 JUNI. De zege van Boris Tadić bij de Servische presidentsverkiezingen is de zege van de democratie op het ultra-nationalisme, de zege van de toekomst op het verleden en de zege van het Europa-gevoel op het Groot-Servië-gevoel.

Het was een klein wonder, gezien het verleden: veertien jaar lang kozen de Serviërs Slobodan Milošević en zijn handlangers op de hoogste posten en ook na Milošević' val in oktober 2000 bleef een zeer grote minderheid op ultra-nationalisten stemmen. Sterker: de ultra-nationalisten zijn de afgelopen jaren steeds groter geworden. Vojislav Šešelj – leider van de Servische Radicale Partij SRS – kreeg in september 2002 bij de presidentsverkiezingen 23 procent van de stemmen en in december van datzelfde jaar 36 procent. Tomislav Nikolić, Šešeljs opvolger toen de partijchef naar de cellen van het Joegoslavië-

tribunaal verhuisde en gisteren verslagen door Tadić, kreeg in november vorig jaar zelfs 46 procent van de stemmen. Hij zou toen president zijn geworden als de lage opkomst toen de verkiezingen niet ongeldig hebben gemaakt. In het Servische parlement is de SRS veruit de grootste partij, met 82 van de 250 zetels.

De zege van Tadić is ook een klein wonder gezien de uitslag van de eerste ronde op 13 juni. Toen kreeg Tadić 853.000 stemmen. Gisteren kreeg hij er 1,7 miljoen. Een record: nooit eerder heeft een kandidaat in de tweede ronde zijn aanhang verdubbeld. De con-

NIEUWSANALYSE

clusie is duidelijk. Democratisch Servië heeft zich gemobiliseerd en verenigd rond de democraat Tadić om de extremist Nikolić van de zege af te houden. Het doet denken aan de laatste Franse presidentsverkiezingen, toen Jacques Chirac een monsterzege boekte, niet omdat de kiezers zo van hem hielden, maar omdat ze onder geen beding Jean Marie Le Pen als president wisten. Op soortgelijke wijze hebben gisteren al die Ser-

viërs die in de eerste ronde nog waren thuisgebleven of op andere democraten hebben gestemd, Tadić gisteren aan een historische zege geholpen. Nikolić immers staat voor internationale sancties en isolement, en nergens zijn de Serviërs zo bang voor.

De overwinning van Tadić – leider van de oppositionele Democratische Partij DS, als opvolger van de vorig jaar vermoorde Zoran Djindjić – heeft consequenties voor het politieke landschap. De DS voelt zich gesterkt door de zege. Zij voelt zich – net als in oktober 2000, toen Milošević werd verdreven – het bolwerk van de democratie en blaakt van zelfvertrouwen. Ze kan eisen tot de minderheidsregering van premier Vojislav Koštunica te worden toegelaten. De twee partners van Koštunica's Democratische Partij van Servië DSS in die regering zien de DS graag toetreden – al was het maar om te ontsnappen aan het ellendige gegeven dat de regering afhankelijk is van de parlementaire steun van uitgerekend de socialisten van Milošević – maar Koštunica wil die boot het liefst afhouden. Hij heeft niet voor niets na oktober 2000 een ongemeen felle machtsstrijd met de DS uitgevochten. De DS van Tadić en de DSS van Koštunica zijn niet zomaar rivalen – ze zijn bittere en onverzoenlijke rivalen. houdt.

Servië kiest morgen een nieuwe president. Het kiest in feite voor of tegen een nieuw internationaal isolement. Wie ook wint, voor premier Koštunica breken moeilijke tijden aan.

Door onze redacteur
PETER MICHIJSEN

ROTTERDAM, 26 JUNI. Het is voor Servië morgen – weer – erop of eronder: de kiezers gaan uitmaken of Servië een ultra-nationalist als president krijgt, of een democraat. Als de eerste wint, wachten het land een nieuw internationaal isolement, een investeringsboycot en een regeringscrisis. Als de laatste wint, is in elk geval dat gevaar afgewend en kan Servië een nieuw begin maken. In beide gevallen is de vraag hoe benard de positie van premier Vojislav Koštunica eigenlijk is.

In het krijt treden morgen de overwinnaars van de eerste ronde, twee weken geleden: Tomislav Nikolić, leider van de extreem-rechtse Servische Radicale Partij SRS (30,44 procent van de stemmen in de eerste ronde), en Boris Tadić, leider van de Democratische Partij DS (27,6 procent).

Opiniepeilers hebben hun werk gedaan. Zij weten zeker dat Tadić wint als de opkomst hoog is. Immers, de xenofob Nikolić heeft een trouwe en gedisciplineerde aanhang – van ouderen, plattelanders, slecht opgeleiden, ontevreden, ultra-nationalisten – die sowieso naar de stembus gaat. Tadić moet het meer hebben van jongeren, stedelingen, goed opgeleiden, pro-Europeanen – die veel minder gedisciplineerd zijn. Als de opkomst hoog is, 53 procent, wint volgens de peilingen Tadić met zeven procentpunt voorsprong. Hoe lager de opkomst, hoe kleiner het verschil. Volgens de jongste peilingen valt een opkomst van 40 tot 43 procent te verwachten.

Partijloyaliteit (of het ontbreken daarvan) speelt ook een rol. In de eerste ronde leed de kandidaat van de drie regeringspartijen een zwa-

Servië kiest tussen isolement en Europa

re nederlaag: Dragan Maršićanin, van de Democratische Partij van Servië (DSS), de partij van premier Koštunica, eindigde roemloos op de vierde plaats. De DSS van Koštunica en de DS van Tadić zijn weliswaar beide democratisch, maar hebben drie jaar hopeloos met elkaar overhoop gelegen, en velen betwijfelen of de aanhangers van de DSS zullen stemmen op de kandidaat van de DS.

Pas na veel druk – van Frankrijk, van de VS en van de EU, die als de dood zijn dat Nikolić wint – heeft Koštunica openlijk voor kandidaat Tadić uitgesproken. Maar dat betekent niet dat zijn aanhang zijn stemadvies ook daadwerkelijk ter harte neemt – zeker de helft zal het niet doen. Hetzelfde geldt voor de aanhangers van de SPO-NS, een andere regeringspartij. Samen heb-

ges, want van debat was geen sprake. Tadić en Nikolić presenteerden hun programma's en onderstreepten de zwakten van de tegenstander. Tadić zei dat Nikolić' Radicaal jarenlang hebben samengewerkt met Milošević en Nikolić zei dat Tadić' Democraten vier jaar lang verstrikt zijn geweest in het ene corruptieschandaal na het andere.

Nikolić, die in de campagne vaak riep pro-Europa te zijn, werd nog even geconfronteerd met een uitspraak uit 1999, toen hij EU-leiders als Chirac, Schröder en Blair „abnormale mensen en homoseksuelen” noemde. Op de vraag of hij dat nog vindt, antwoordde Nikolić bevestigend: „Ze hebben onze kinderen vermoord” in de NAVO-oorlog van 1999.

Wie ook wint, na morgen breken moeilijke tijden aan voor Vojislav Koštunica. Een zege van Nikolić maakt van Servië weer een internationale paria. Bovendien wil Nikolić Koštunica's regering ten val brengen en nieuwe verkiezingen afdwingen, waarbij zijn SRS nog groter zal worden dan ze nu al is.

Eén van de coalitiepartners van Koštunica, G17 Plus, stapt uit de (minderheids)regering als Nikolić wint, want een land met zo'n president wil ze niet mee-regeren: geen democratisch land zonder democratische president. En als Tadić wint, zal de druk van zijn coalitiepartners op Koštunica, om de door hem gehate DS in de regering op te nemen, nog toenemen.

Daarbij komt: de peilingen zijn desastreus voor Koštunica. Als de Serviërs vandaag een nieuw parlement zouden kiezen, zou 29,9 procent van hen op de Servische Radicale Partij stemmen, 26,5 procent op de Democratische Partij, en negentien procent op de partij van Karić. De drie regeringspartijen kunnen samen rekenen op 18,4 procent – maar twee van de drie partijen zouden de kiesdrempel en dus het parlement niet eens halen. Meer dan tachtig procent van de Serviërs zou op dit moment bij parlementsverkiezingen op de oppositie stemmen – veel slechter kan het Vojislav Koštunica niet vergaan.

Buitenwacht is als
de dood dat de
Nikolić wint

Sagittarius

Van: "Ian Johnson" <i-johnson@lineone.net>
Aan: <Undisclosed-Recipient:;>
Verzonden: vrijdag 25 juni 2004 2:55
Onderwerp: CDSM: Once Again on - 'Kosovo a success

NATO force hit by vice girl claims

The Scotsman - May 6, 2004

PEACEKEEPERS deployed in Kosovo have helped fuel an explosion in prostitution and human trafficking in the region, a human rights group claimed today.

An international coalition of soldiers serving in the former Yugoslav province are accused of sexually exploiting women and girls as young as 11, in a report by Amnesty.

In some instances troops from the NATO-led international military force in Kosovo (KFOR) have also allegedly been involved in trafficking the women themselves. None of those accused were British.

Amnesty International's report found that after the deployment in 1999 of 40,000 KFOR troops and hundreds of UN civilian workers to Kosovo, a "small scale local market for prostitution was transformed into a large-scale industry".

The report found the number of places, like bars and clubs, where women were "exploited" increased tenfold from 18 in 1999 to over 200 in 2003.

One in five of those using trafficked women, meanwhile, were international personnel, despite making up just two per cent of the Kosovan population. But under an immunity agreement, KFOR soldiers and UN personnel cannot be prosecuted in Kosovo, and have also escaped any criminal charges in their own countries.

Original URL: <http://news.scotsman.com/topics.cfm?tid=765&id=515562004>

Copyright 2004 The Scotsman
Posted for Fair Use only.

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Nationalist wint in Servië

AP
BELGRADO

De nationalist Tomislav Nikolic, aanhanger van Slobodan Milosevic, heeft zondag in de eerste ronde van de Servische presidentsverkiezingen de meeste stemmen gekregen. Volgens het onafhankelijke Centrum voor Vrije Verkiezingen en Democratie kreeg Nikolic, op basis van een representatieve steekproef, 30,7 procent van de stemmen. Boris Tadic, de pro-westerse leider van de Democratische Partij, eindigde met 27,4 procent als tweede.

Beiden zullen over twee weken

strijden om het presidentschap omdat geen van de twee meer dan 50 procent haalde, nodig voor een directe overwinning.

De bevolking van Servië ging voor de vierde keer in ruim een jaar tijd naar de stembus om een president te kiezen. De vorige mislukten doordat de opkomst onder de wettelijk vereiste 50 procent lag. Daarom is nu de opkomstregel afgeschaft.

De opkomst lag op zo'n 45 procent. Servië zit door het mislukken van de verkiezingen ruim een jaar zonder gekozen president. De functie wordt waargenomen door parlementsvoorzitter Markovic.

Koštunica overstag, steunt Tadić toch

Door een onzer redacteurs

ROTTERDAM, 17 JUNI. De partij van de Servische premier Vojislav Koštunica heeft zich gisteren alsnog achter de kandidatuur van Koštunica's rivaal Boris Tadić voor de tweede ronde van de presidentsverkiezingen op 27 juni gesteld.

Koštunica stond sinds de eerste ronde, afgelopen zondag, onder zeer zware druk om zijn voorkeur voor de tweede ronde uit te spreken – een probleem, omdat hij Tadić beschouwt als een rivaal, en omdat hij diens Democratische Partij (DP) ziet als een vijand van zijn eigen Democratische Partij van Servië (DSS). Gisteren ging hij alsnog overstag. In een verklaring van het bestuur van zijn DSS werd de DSS-aanhang opgeroepen op 27 juni op Tadić te stemmen. „Wat Servië het meest nodig heeft is stabiliteit, interne vrede en geleidelijke vooruitgang. Het is daarom belangrijk dat de toekomstige Servische president deze politieke doeleinden volledig en zonder reserves voorstaat. Presidentskandidaat Boris Tadić heeft de steun van de DSS voor het uitvoeren van dit be-

leid”, aldus de verklaring.

In de eerste ronde van de verkiezingen leed zondag de eigen kandidaat van de regeringspartijen een vernietigende nederlaag; hij kreeg maar dertien procent van de stemmen. Tadić neemt het in de tweede ronde op tegen de ultra-nationalist Tomislav Nikolić, die in de afgelopen verkiezingscampagne veel minder heftig door de DSS werd aangevallen dan Tadić.

Nikolić heeft de afgelopen dagen veel moeite gedaan Koštunica en diens DSS te paaien. Gisteren zei hij: „Het is tijd Servië los te maken van de criminelen. Koštunica is geen crimineel.” Nikolić vindt Tadić wel een crimineel: hij zou banden hebben met corrupte politici en maffiosi. Tadić antwoordde gisteren met de opmerking dat Nikolić zondag zestig procent heeft gekregen van de stemmen die in de Servische gevangenis waren uitgebracht en hij, Tadić, maar 7,8 procent. Dat geeft volgens Tadić aan op wie criminelen stemmen. „In de Zaječar gevangenis kreeg Nikolić 54 keer zoveel stemmen als ik: 54 voor hem, één voor mij.”

Deen Jessen-Petersen leidt het VN-bestuur in Kosovo

NEW YORK, 17 JUNI. De Deen Sören Jessen-Petersen wordt de nieuwe chef van het CN-bestuur in Kosovo, UNMIK. Hij is door VN-secretaris-generaal Kofi Annan benoemd tot opvolger van de Fin Harri Holkeri, die onlangs – formeel om gezondheidsredenen – aftrad.

Holkeri's aftreden wordt algemeen in verband gebracht met de anti-Servische rellen die in maart in Kosovo negentien mensen het leven kostten en die de geloofwaardigheid van Holkeri op een dieptepunt brachten. Annan heeft de Veiligheidsraad gevraagd zijn benoeming – waarvoor ook de Nederlandse Pieter Feith op de kandidatenlijst stond – goed te keuren.

Sören Jessen-Petersen is van huis uit jurist en journalist. Hij werkte van lang voor de VN-vluchtlin-

genorganisatie UNHCR, waarvan hij uiteindelijk van 1998 tot 2001 plaatsvervangend hoge commissaris was. Vervolgens werkte Jessen-Petersen voor de Europese Unie in de Balkan en sinds februari is hij vertegenwoordiger van de EU in Macedonië. De Deense minister van Buitenlandse Zaken prees hem gisteravond als een diplomaat met grote ervaring in de Balkan, inclusief Kosovo. Dat geldt vooral voor het thema van de terugkeer van vluchtelingen.

Een van de taken van Jessen-Petersen is de organisatie van een dialoog tussen de regering van Kosovo en de regering van Servië, waartoe Kosovo formeel nog steeds behoort, en de supervisie over de parlementsverkiezingen die in oktober moeten worden gehouden. (Reuters, AP, AFP)

Nieuwe regering in Macedonië

SKOPJE, 3 JUNI. Macedonië heeft sinds gisteren een nieuwe regering. Na drie dagen van debat kreeg het kabinet van de nieuwe premier, Hari Kostov, met 68 tegen 12 stemmen het vertrouwen van het parlement.

Het land had een nieuwe regering nodig nadat onlangs de zittende premier, Branko Crvenkovski, tot president was gekozen, als opvolger van de in februari bij een vliegtuigongeluk omgekomen president Boris Trajkovski.

De nieuwe premier, de 45-jarige Hari Kostov, is een econoom die geen lid is van een politieke partij maar die wel dicht bij de regerende sociaal-democraten van Crvenkovski staat. In diens kabinet was hij minister van Binnenlandse Zaken. Kostov is etnisch geen Macedoniër, maar een Vlach. Hij zei tijdens het

debat in het parlement het beleid van zijn voorganger te willen voortzetten en heeft het kabinet van Crvenkovski nagenoeg ongewijzigd gelaten. Zijn eigen vroegere portefeuille, die van Binnenlandse Zaken, is naar Siljan Avramovski gegaan, tot dusverre chef contraspionage.

Een van de belangrijkste taken van de regering-Kostov is de verdere uitvoering van het akkoord van Ohrid met de Albanese minderheid. Dat akkoord maakte drie jaar geleden een eind aan de korte oorlog tussen de Macedoniërs en Albanese rebellen. „Het akkoord van Ohrid is de enige weg die we kunnen volgen, de enige die leidt naar een versterking van de interetnische relaties en de vestiging van vertrouwen en tolerantie”, aldus Kostov. Daarnaast wil hij de werk-

loosheid bestrijden en werken aan de verdere Europese integratie van Macedonië. Ook de bestrijding van de criminaliteit en de hervorming van het justitiële apparaat staan hoog op de prioriteitenlijst. „Macedonië's hervormingen zullen lang duren en zeker niet makkelijk zijn. Ik beloof niet dat het gemiddelde maandloon naar duizend euro zal springen of dat er banen voor iedereen zullen zijn. Ik beloof alleen dat ik niet zal liegen”, aldus Kostov.

De nieuwe premier werkte van 1986 tot 1988 als adviseur van de Macedonische regering en, later, de toenmalige president Gligorov. In 1995 vertegenwoordigde hij Macedonië bij de Wereldbank alvorens de leiding op zich te nemen van de grootste commerciële bank van het land. (AP, Reuters, AFP)

Koštunica onder druk

Door een onzer redacteurs

ROTTERDAM, 15 JUNI. In Servië heeft de uitslag van de eerste ronde van de presidentsverkiezingen de druk op premier Vojislav Koštunica om zijn regering te wijzigen en toenadering te zoeken tot de Democratische Partij (DP), de partij van zijn vroegere aartsrivaal Zoran Djindjić.

Bij de verkiezingen van zondag eindigde de kandidaat van de regeringspartijen op een kansloze vierde plaats, met nog geen 13,3 procent van de stemmen. De twee winnaars – de extremist Tomislav Nikolić van de Servische Radicale Partij (SRS) en Boris Tadić van de Democratische Partij – maken op 27 juni in de tweede ronde uit wie president van Servië wordt.

Na de verkiezingen is Koštunica geconfronteerd met diverse dilemma's. Zijn coalitiepartners hebben inmiddels allemaal – net als de meeste kleine democratische partijen – voor de tweede ronde hun voorkeur voor Tadić uitgesproken en willen dat Koštunica en zijn Democratische Partij van Servië (DSS) dat ook doen. Gisteren weerstond de premier die druk. De coalitiepartners willen bovendien dat de Democratische Partij van Tadić

toetreedt tot de minderheidsregering van Koštunica – die in het parlement afhankelijk is van de steun van de socialisten, de partij van Slobodan Milošević. Ook daarvan wil Koštunica vooralsnog niets weten. Sommige coalitiepartners van Koštunica hebben gepleit voor vervroegde parlementsverkiezingen in Servië, als alternatief voor de toetreding van de DS tot de regering. De DSS heeft overleg met de coalitiepartners aangekondigd. Sommige media zien daarin een aanwijzing dat Koštunica en de DSS wellicht alsnog kunnen worden overgehaald Tadić te gaan steunen in de tweede ronde van de presidentsverkiezingen.

Tomislav Nikolić, leider van de ultra-nationalistische SRS, de grootste partij van het land, zei gisteren Koštunica uit te nodigen voor overleg over vervroegde parlementsverkiezingen, die hij „de enige oplossing voor de politieke crisis” noemde. De SRS zou bij vervroegde parlementsverkiezingen waarschijnlijk nog groter worden dan ze nu al in. Wijziging van de regering noemde Nikolić „uitgesloten”. Nikolić eiste gisteren ook een televisiedebat met Tadić. Hij zei in zo'n debat onthullingen te

zullen doen over „de criminele organisatie die Tadić naar de tweede ronde heeft geholpen” en over „de banden tussen de DS [van Tadić] en de georganiseerde misdaad”.

Nikolić, die in de eerste ronde van zondag ruim 30 procent van de stemmen kreeg (tegen Tadić ruim 27) is als tweede man van de SRS de plaatsvervanger van Vojislav Šešelj, die in Den Haag gevangen zit op verdenking van oorlogsmisdaden in Kroatië, Bosnië en Vojvodina. Nikolić heeft de voorbije campagne alles gedaan om de indruk te wekken dat zijn SRS een gematigde rechtse partij is en om af te rekenen met het imago dat de SRS dankzij Šešelj geniet: dat van een extremistische, ultra-nationalistische en ultra-rechtse partij. Hij kreeg gisteren vanuit Den Haag het lid op de neus. SRS-chef Šešelj zei tijdens een zitting van het Joegoslavië-tribunaal dat de SRS en hijzelf altijd zullen blijven streven naar een Groot-Servië. „De SRS en ik zullen nooit ophouden met de pogingen een Groot-Servië te scheppen”, aldus Šešelj, die de Kroatische steden opnoemde die volgens hem bij Servië horen. Groot-Servië, zo voegde hij daaraan toe, „is de zin van mijn leven”.

Koštunica wil samenwerken met Tribunaal

AP
BELGRADO

De Servische premier Koštunica heeft woensdag gezegd dat 'serieuze samenwerking' met het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag essentieel is voor de Europese integratie van Servië. Tot nu toe was Koštunica tegen het tribunaal.

„Het is duidelijker dan ooit dat er geen beweging is op de weg van Servië en Montenegro naar Europa zonder samenwerking met het tribunaal”, zei Koštunica in een interview met het weekblad *Vreme*. Koštunica zei verder dat hij ervan uit gaat dat de samenwerking gestalte krijgt na de presidentsverkiezingen van deze maand.

Het Westen zet Servië onder zware druk om verdachten uit te leveren en documenten over te dragen. Zo schortte het Amerikaanse Congres in april financiële hulp voor Servië-Montenegro op uit protest tegen het uitblijven van de arrestatie van generaal Mladic, die wordt gezocht in verband met de genocide in de moslimenclave Srebrenica. Volgens Koštunica bevindt Mladic zich niet in Servië. Net als de meeste Serviërs beschouwt Koštunica het tribunaal als partijdig en anti-Servisch.

Europese Unie accepteert Kroatië als kandidaat-lid

BRUSSEL – Kroatië is aanvaard als kandidaat-lid van de Europese Unie. Regeringsleiders en staatshoofden van de huidige 25 EU-landen hebben dat vrijdag besloten. De formele gesprekken tussen de EU en Kroatië beginnen in het voorjaar van 2005. Het jaar waarin Kroatië feitelijk kan toetreden, is nog niet bepaald. (ANP)

Vier Albanese verdacht van ruim 300 inbraken

MAASTRICHT – Met de aanhouding van vier Albanese denkt de politie Limburg Zuid meer dan driehonderd woninginbraken in Zuid-Limburg te hebben opgelost. De Albanese sloegen hun slag tussen januari en mei. De buit bestond telkens uit sieraden, computers, fotoapparatuur en contant geld. (ANP)

Kroatië kan lid worden van EU

Door onze correspondent

BRUSSEL, 18 JUNI. Kroatië kan lid worden van de Europese Unie. Op de top in Brussel is besloten begin volgend jaar de onderhandelingen met de voormalige Joegoslavische deelrepubliek te beginnen. Kroatië, dat vorig jaar vroeg om EU-lid te worden, zou in 2007 samen met Bulgarije en Roemenië willen toetreden. De Europese regeringsleiders eisen dat Kroatië volledige medewerking gaat verlenen aan het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag. Zo moet het land alle noodzakelijke stappen nemen om verdachten van oorlogsmisdaden op te sporen en uit te leveren. Ook moet Kroatië de rechten van minderheden beter beschermen, vluchtelingen laten terugkeren en corruptie bestrijden.

Presidentsverkiezingen Radicaal wint eerste ronde Servië

BELGRADO, 14 JUNI. De eerste ronde van de presidentsverkiezingen in Servië is gisteren gewonnen door Tomislav Nikolić, kandidaat voor de ultra-nationalistische Servische Radicale Partij (SRS). Maar zijn zege was – geheel volgens verwachting – te klein voor de absolute meerderheid.

In de tweede ronde neemt hij het op tegen Boris Tadić, de leider van de Democratische Partij (DS), de partij van wijlen premier Zoran Djindjić en net als Nikolić behorend tot de oppositie.

De grootste verrassing was gisteren echter noch de eerste plaats van Nikolić, noch de tweede van Tadić, maar het catastrofaal slechte resultaat voor Dragan Maršićanin, de kandidaat van de belangrijkste regeringspartij, de Democratische Partij van Servië (DSS) van premier Vojislav Koštunica. Nikolić kreeg gisteren 30,1 procent van de stemmen, minder dan verwacht op grond van de opiniepeilingen. Tadić kreeg met 27,3 procent van de stemmen meer dan verwacht. Maršićanin – rivaal van Tadić in de strijd om de tweede plaats – kreeg maar 13,3 procent van de stemmen, véél minder dan verwacht. Hij werd niet eens derde: die plaats ging naar de multi-miljonair Bogoljub Karić, de eigenaar van een van de twee mobiele telefoonmaatschappijen van Servië, rijk geworden onder de toenmalige president Slobodan Milošević. Hij kreeg 19,3 procent van de stemmen – een sensationeel percentage gezien Karić' achtergrond, zijn wazige programma en zijn gebrek aan politieke ervaring. De elf andere kandidaten, onder wie de leider van de socialisten van oud-president Milošević en een prinses uit de vroeger regerende dynastie van de Karageorgević, eindigden ver achterin het veld.

Nikolić leek gisteren na de bekendmaking van de voorlopige uitslagen niet erg blij. Hij sprak van „een zoete en dierbare overwinning”, maar er kon geen lachje

af en zijn commentaar op de verkiezingsuitslag beperkte zich verder tot de mededeling dat hij die „interessant” vond. Hij had dan ook beduidend minder stemmen gekregen dan bij de laatste presidentsverkiezingen, in november vorig jaar – verkiezingen die ongeldig waren verklaard omdat de opkomst onder de wettelijk vereiste vijftig procent van het electoraat bleef. Gisteren was de opkomst 47 procent – lager dan de in de peilingen verwachte 54 procent – maar de bepaling over de minimaal vereiste opkomst is inmiddels uit de Servische kieswet geschrapt. Waarnemers tekenen aan dat Servië een internationaal isolement en mogelijk nieuwe strafmaatregelen wacht als Nikolić over twee weken wordt gekozen tot president van Servië. De internationale gemeenschap moet niets hebben van de plaatsvervanger van SRS-leider Vojislav Šešelj, die in Den Haag gevangen zit op beschuldiging van oorlogsmisdaden.

Tadić, zijn tegenstander over twee weken en leider van de oppositionele DS, zei in een reactie dat „de meerderheid van de burgers de Europese en democratische oriëntatie van Servië” steunt. „Het belangrijkste is dat de radicalisering van Servië tot staan is gebracht. Maar dit is geen moment van vreugde, het is het moment van de mobilisering van alle democratische krachten”, aldus Tadić, die daarmee zonder twijfel uiting gaf aan zijn hoop, in de tweede ronde te worden gesteund door alle democratische poartijen, inclusief die van premier Koštunica, die tot nu toe niets wil weten van Tadić' DS. (Reuters, VIP)

Desastreuze

in de Haag voor Koštunica

De eerste ronde van de presidentsverkiezingen in Servië is uitgelopen op een dramatische nederlaag voor premier Vojislav Koštunica.

Door onze redacteur
PETER MICHIELSEN

ROTTERDAM, 14 JUNI. De Servische opiniepeilers kregen gelijk – en toch niet. Ze voorspelden correct dat de ultra-nationalist Tomislav Nikolić (van de Servische Radicale Partij SRS, de partij van de in Den Haag gevangen zittende Vojislav Šešelj) in de eerste ronde van de presidentsverkiezingen van gisteren op de eerste plaats zou eindigen, en dat hervormer Boris Tadić van de Democratische Partij tweede zou worden. Maar wat ze niet voorspelden was de grote aanhang van de nummer drie van gisteren, de tycoon Bogoljub Karić. En wat ze helemaal bij het verkeerde eind hadden was het rampzalig slechte resultaat voor Dragan Maršićanin, de kandidaat voor premier Vojislav Koštunica's Democratische partij van Servië (DSS). Drie opposanten eindigden voor de

NIEUWSANALYSE

kandidaat van de vier regeringspartij – slechter had de eerste ronde voor Koštunica niet kunnen uitvallen: als de verkiezingen van gisteren iets waren, dan waren ze een motie van wantrouwen tegen Koštunica's regering, een paar maanden slechts nadat ze dankzij de kiezer aantrad.

Dat hoeft niet te verbazen: Koštunica's regering kwam tot stand na eindeloos onderling geruzie, is incoherent, heeft niets laten zien en is, mede door het besluit presidentsverkiezingen te organiseren waar niemand op zat te wachten, voornamelijk onzichtbaar geweest. Koštunica betaalt daar nu een hoge prijs voor: de tweede ronde van de presidentsverkiezingen gaat tussen zijn *Intimfeind* in het democratische kamp en een halve fascist.

Uiteindelijk deed Nikolić het iets slechter dan verwacht en Tadić iets beter. Maar de 600.000 stemmen voor Karić waren een sensatie. Karić is een vroegere cafémuzikant die rijk werd onder en dankzij zijn vriend Slobodan Milošević. Hij mag (net als Nikolić) nog steeds niet naar de VS reizen. De eigenaar van een van de twee mobiele telefoonbedrijven in Servië heeft zijn aanhang opgeroepen in de tweede ronde op de democraat en hervormer Tadić te stemmen. Of ze dat doen is de vraag: waarnemers gaan er van uit dat de 600.000 Serviërs

die op Karić hebben gestemd, dat hebben gedaan uit onvrede over de gevestigde politieke elite of omdat ze zich in de luren hebben laten leggen door de onophoudelijk op Karić televisiezenders herhaalde leuzen. Het is niet onmogelijk dat veel van die proteststemmen in de tweede ronde toch naar Nikolić gaan.

Toch wordt Nikolić niet geacht de tweede ronde te winnen. Het totale potentieel van ultra-nationalistische kiezers wordt in Servië op niet veel meer dan 35 procent van het electoraat geschat: de radicalen en de socialisten (die vroeger door Milošević werden geleid en nu door Ivica Dačić, die gisteren luttele vier procent van de stemmen kreeg). Dat zou betekenen dat Nikolić over twee weken zo'n 37 procent van de stemmen gaat krijgen.

Het potentieel aan 'democratische' kiezers is in principe groter. Maar de grote vraag is wat de kiezers van Koštunica's DSS gaan doen: stemmen ze op de democraat Tadić, of op de ultra Nikolić? De aanhangers van de andere democratische partijen in de regering (de hervormingsgezinde G17 Plus en de monarchistisch-nationalistische coalitie SPO en NS) stemmen straks zeker op Tadić – hun leiders hebben dat óf al aangeraden óf zullen dat nog doen. Maar onzeker is wat de aanhang van Koštunica gaat doen. Koštunica heeft de afgelopen drie jaar een flink deel van zijn energie verspild aan een felle strijd tegen de DS van wijlen Zoran Djindjić. Met de huidige DS-leider Tadić – voormalig minister van Defensie van de unie Servië en Montenegro – heeft hij minder moeite dan met Djindjić, maar de haat tegen de DS als geheel zit heel diep bij Koštunica zowel als zijn DSS. Zo diep, dat veel DSS-stemmers straks eerder op Nikolić dan op Tadić zullen stemmen: niet omdat ze Nikolić' denkbeelden delen, maar omdat ze Tadić – en vooral zijn mede-leiders van de DS – haten. En dat terwijl de coalitiepartners van de DSS niets liever zien dan opname van die DS in de minderheidsregering. G17 Plus wil zelf uit de regering stappen als Nikolić wint.

De uitslag van gisteren – zo concludeerde vandaag het nieuwsbulletin VIP – heeft „een dramatische crisis van de regering en van de Servische politieke elite” aan het licht gebracht. „Er zijn in Servië geen mensen en geen groepen die in staat zijn overtuigend een nationale consensus te bereiken en de prioriteiten te definiëren.” „Servië rent nog steeds rond in een vicieuze cirkel.” De toekomst: nog meer politieke instabiliteit en mogelijk vervroegde parlementsverkiezingen – die zullen eindigen in winst voor de Servische Radicale Partij van Tomislav Nikolić.

Hoe mijn favoriete café op de Balkan zijn stamgasten verloor

12-6-2004
Yaël Vinckx leerde als correspondent in voormalig-Joegoslavië de vaste klanten in café Medium in Skopje goed kennen. De sfeer was gemoedelijk. Tot de burgeroorlog uitbrak.

Iedere middag kwam Xhabir Derala om een uur of vier café Medium binnen. Dan ging hij zitten en bestelde een dubbele zuta, Macedonische pruimenjenever. Twaalf uur later vertrok hij, onvast op zijn benen. De mensen zeiden dat Xhabir in café Medium woonde.

Xhabir is een bijzondere man; hij is geboren uit een Macedonische moeder en een Albanese vader. Dat is opmerkelijk, want in Macedonië komen gemengde huwelijken nauwelijks voor. Hij koketteert ook graag met zijn gemengde afkomst, al spreekt hij geen woord Albanees en heeft hij zijn vader amper gekend.

Toen ik voor het eerst in Joegoslavië kwam, in het voorjaar van 1999, werkte Xhabir als journalist bij Forum, een van de weinige kritische tijdschriften in Macedonië. Aan het eind van de middag begon hij in café Medium aan zijn andere werk; het uitleggen van 'de situatie'. Ik hing aan zijn lippen. Het oude Joegoslavië immers, was een lastig onderwerp. Het telde zoveel verschillende bevolkingsgroepen, godsdiensten en gebruiken, en iedereen leek elkaar naar het leven te staan.

Uitleg was daarom geboden. Ik bladerde door mijn knipselmap; in vrijwel alle artikelen heette Macedonië een

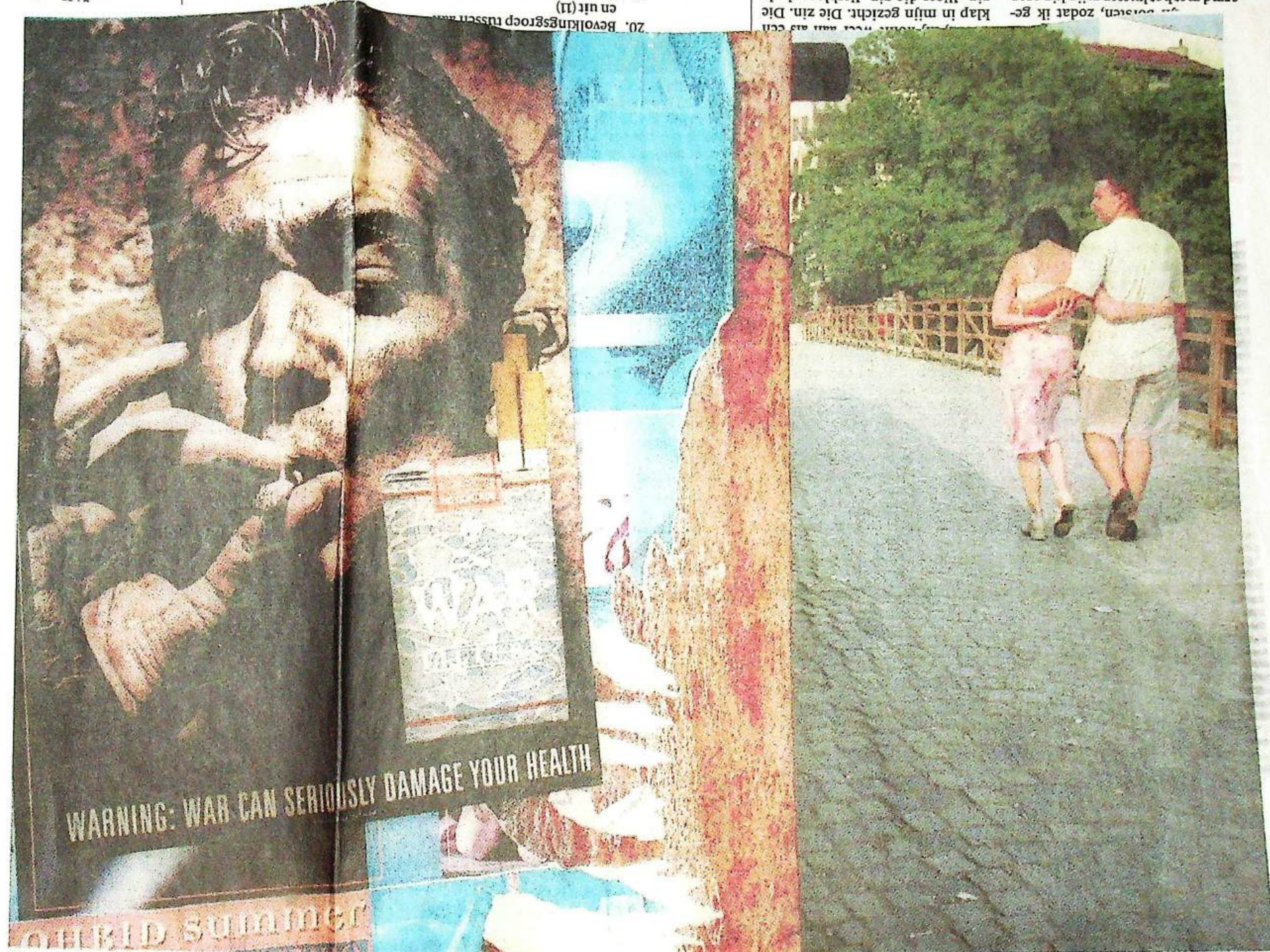
werd ik misleid door de ontspannen sfeer in café Medium. Misschien omringde ik mij met de verkeerde mensen. Doodmoe van mijn reizen door Kosovo en Servië bleef ik, eenmaal in Macedonië, in de hoofdstad. Ik omringde me met Xhabir, Kresnik, Violeta en de anderen. Hun opvattingen, hun gevoelens, hun levenswijze stonden model voor Macedonië. Wat had ik het mis.

ONGESCHOREN KOPPEN

Er waren signalen. Natuurlijk. Er waren signalen van dat andere Macedonië, waar Macedoniërs en Albanen gescheiden van elkaar leefden, elkaar niet groetten, niet in elkaars winkels kochten.

Op een avond belandde ik tussen een groep Macedoniërs, jongens met vlezig nekken en opgeschoren koppen. Ze bralden nationalistische liederen. De dikste jongen ontpopte zich tot hun aanvoerder. Albanese mannen moesten worden afgemaakt, hun kinderen zouden allemaal wezen worden, verklaarde hij op luide toon. Enkele weken later zou hij verdrinken tijdens een vakantie in de Zwarte Zee. Toen ik van het ongeluk hoorde, voelde ik geen enkel medelijden.

Ook onder de Albanen bevonden zich nationalist: Fadil Sulejmani bij-

VREDESINITIATIEF: Het affiche 'Oorlog kan je gezondheid ernstig schaden', ontworpen door 'stamgast' Xhabir, hangt sinds 2001 in Skopje Foto Corbis

Albanië. Het Albanië kon het er moment ontploffen. Ik keek nog eens rond in café Medium dat sinds mijn verhuizing naar de hoofdstad Skopje mijn stamcafé was geworden. Niets wees op een naderende explosie.

Aan de bar zat Kresnik. De Albanese had een vriendelijk gezicht met opmerkelijk blauwe ogen. Hij werkte voor een buitenlandse hulporganisatie en woonde in een buitenwijk die bekend stond als Klein-Sarajevo, omdat de wijk, net als de Bosnische hoofdstad voor de oorlog, inwoners van verschillende afkomst telde: Albanese, Macedoniërs, Serviërs, Bosniërs, Turken en zigeuners. Als het warm was, dronken ze samen bier.

Even verderop hing Idris op zijn krukken. Ondanks zijn handicap, kinderpolio, was hij een populaire rockmuzikant geworden. Hij zong en speelde gitaar in de groep Blla Blla Blla, een etnisch gemengde band. De naam van onze band, schaterde hij, zegt genoeg over onze politieke opvattingen.

Achter de toog stond Sylva, eigenaar van café Medium. Zij was een kleine vrouw met scherpe ogen en een schorre stem; twee pakjes 57 per dag hadden hun tol geëist. Geduldig gaf ze antwoord op mijn vragen. Ja, ze ontving Macedoniërs en Albanese in haar bar. Nee, ze had nooit problemen met hen.

Aan een tafeltje zat Violeta. Met haar glanzende zwarte haren, zwele oogopslag en uitstekende jukbeenderen was ze de mooiste vrouw in het café. Haar grootste geheim was haar leeftijd. Op achttienjarige leeftijd was ze naar Engeland verhuisd. Net als haar leeftijd om redenen die mij nooit duidelijk zouden worden, was ze eind jaren negentig teruggekeerd om in Skopje een jazzradiostation op te zetten.

Vanuit een hoek van het café sloeg Sejdo hen gade. Sejdo, die evenals Kresnik en Idris in de wijk Klein Sarajevo woonde, werkte voor buitenlandse hulporganisaties. Niet dat die ook maar iets goeds deden; avond aan avond spotte hij met de gebrekkige kennis van buitenlandse donoren, hun uitpuilende portemonnees en hun geloof in een maakbare samenleving.

Ondanks de ontspannen sfeer in het café heette Macedonië een kruisvat – en dat sinds de onafhankelijkheid in 1991. Die onafhankelijkheid had het ongenoegen tussen Macedoniërs en Albanese niet kunnen wegnemen. Ik heb, zeg ik achteraf, te weinig oog voor dat sluimerende ongenoegen gehad. Misschien

voortgegaan. Het is niet de Albanese universaliteit in Macedonië, een door de staat niet-erkende instelling. Met zijn haat-speeches vergiftigde Sulejmani zijn naar schatting vierduizend Albanese studenten. Ik besloot hem op te zoeken.

Op een zonnige dag reden we naar de universiteit in Tetovo. We waren nauwelijks binnen of Xhabir, die was meege-

Ik zat op het terras thee te drinken, toen iemand riep: er wordt geschoten

gaan om te vertalen, en Sulejmani kregen ruzie.

Xhabir: „Mijn naam is Xhabir Derali.“ De rector keek hem scherp aan. „Je hebt een Albanese naam. Waarom spreek je me dan in het Macedonisch aan? Die taal wil ik niet horen. Spreek Albanese!“ Xhabir schoof onrustig heen en weer. „Ik spreek geen Albanese.“ De rector deed geen enkele moeite zijn minachting te verbergen. „Je hebt Albanese bloed in je aderen en je spreekt geen Albanese?! Je bent een verrader. Ga, want ik wil je niet meer zien.“

De hele woordenwisseling nam nog geen vijf minuten in beslag. Het interview deed Sulejmani in gebroken Duits. En ik? Ik kon alleen nog knikken.

Xhabir werd nog wekenlang door Kresnik en Idris gepest met zijn verandering door de rector. Tegen mij zeiden ze echter dat ze de rector een rabiëte gek vonden. Hun woorden stelden mij gerust. Ze waren vast de enigen niet die zo over de rector dachten, meende ik.

AFSCHEIDSFEESTJE

Intussen voltrokken zich in Servië grote veranderingen. In oktober 2000 stootte het Servische volk hun leider Slobodan Milošević van zijn troon. Zijn val luidde voor mij een nieuwe periode in. Anderhalf jaar lang had ik in Skopje gewoond. Dat was geen vrijwillige keuze geweest. Het nieuws lag immers elders op de Balkan. Maar Milošević liet slechts een handvol buitenlandse correspondenten in zijn land wonen. Ik hoorde daar niet bij. Dus werd het Skopje, tegen wil en dank. Maar gaandeweg was ik van die slaperige stad gaan houden.

Nu moest ik vertrekken. Er was een afscheidsfeestje in café Medium. Xhabir kwam te laat, Kresnik maakte grappen, Idris lachte hard en Sylva tapte bier. Met

ik terug. Want in het slaperige Macedonië dreigde plots een burgeroorlog.

„Ik zei toch dat we een oorlog zouden creëren om je terug te krijgen?“ Xhabir hing breed lachend over een glas zuta. In vier dagen was Skopje veranderd. Niet aan de buitenkant. Maar innerlijk was de stad gespannen. Overal sprak men ronduit over de komende, bloedige slag. Dit wordt erger dan Bosnië, verklaarde Nebi, een bevriende Albanese journalist. Ik keek hem verschrikt aan.

De 'oorlog' was ook het gesprek van de dag in café Medium – al bleef die oorlog voorsnog beperkt tot enkele grensincidenten. Ik kon het niet geloven. Het radiostation van Violeta en haar broer speelde opgetogen jazzmuziek; oorlogsmarsen ontbraken. En mijn vrienden discussieerden fel, ze dronken nog altijd samen bier. Maar de oorlog wachtte om de hoek.

Achteraf vroegen de mensen zich af wanneer de oorlog was begonnen. Ik denk dat de oorlog uitbrak op 14 maart 2001. Het rommelde in de Albanese gemeenschap; veel Albanese vonden dat hun politiek leider Arben Xhaferi zich te gematigd opstelde. Zijn Albanese opposanten waren daarom met een tegemonstratie op de proppen gekomen, in Tetovo, de stad van rector Fadil Sulejmani.

Herken je een oorlog als het zover is? Ik zat een kopje thee te drinken op een terras, de zon op mijn gezicht, onwetend van de gebeurtenissen enkele honderden meters verderop. Een collega kwam waarschuwen. „Er wordt geschoten“, riep ze. Dat had ik ook gehoord, maar ik had de salvo's geplaatst in de categorie *social shooting*: de traditie om tijdens bruiloften en demonstraties geweren in de lucht leeg te schieten. De bergen hadden het geluid van de salvo's echter weerkaatst. Zo bleken de schoten afkomstig te zijn van Albanese rebellen buiten de stad. En ze schoten op een wijk met Macedonische inwoners.

Xhabir was niet meegegaan naar Tetovo, hij moest die dag zaken doen in Skopje. Maar het nieuws van de schietende rebellen bereikte de hoofdstad al snel. Hij belde. „Wat is er aan de hand?“, schreeuwde hij door de telefoon. En daarna: „Ik heb het toch gezegd. Ik heb het toch gezegd.“ Nebi, de Albanese journalist die had gewaarschuwd voor een tweede Bosnië, zei dat ook. Maar hij zei het op een andere toon. Bijna triomfantelijk.

Ik belde Idris om over de situatie te praten. Hij wilde niet naar café Medium komen. Sylva's café grensde aan de achterkant van het parlement, dat deze dagen streng werd bewaakt door leden van de speciale politie. Al snel brachten die vervelde agenten een groot deel van de tijd op haar terras door, waarbij ze hun machinegeweren achteloos op de tafeltjes lieten slingeren. De Albanese Idris voelde zich er, op z'n zachtst gezegd, niet op zijn gemak.

Idris wilde wel afspreken in een Albanese rockcafé. Zijn schaterlach was verstomd. „Ik begrijp er niets van“, zuchtte hij. De Macedonische bassist van zijn band Blla Blla Blla had het moeten uitmaken met zijn Albanese vriendinnetje. Haar ouders hadden haar verboden nog langer met een Macedoniër om te gaan.

Xhabir viel weer eens tussen wal en schip. De Macedoniërs beschouwden hem als een Albanese vanwege zijn Albanese naam en voorkomen, de Albanese zagen hem als een Macedoniër omdat hij de Albanese taal niet sprak. Xhabir, die zijn baan bij Forum had opgezegd, leidde inmiddels een non-gouvernementele organisatie: Civil. Hij hield zich bezig met de verbetering van mensenrechten en inter-ethnische samenwerking. Het was echter een slechte tijd om inter-ethnische projecten op te zetten. Xhabir zag zijn werk van maanden in duigen vallen.

Een collega, documentairemaker uit Bosnië, vergeleek de situatie met de oorlog in haar geboorteland. Ze was geboren in Sarajevo, had een Servische vader en een Kroatische moeder. „Ach“, zei ze, „in Bosnië was het niet anders. We gingen naar dezelfde school, werden verliefd op elkaar. En van de ene op de andere dag was het over. Toen telde alleen je etniciteit nog maar“.

ROCK FOR PEACE

In Skopje waren Xhabir en zijn vrienden inmiddels van de eerste schrik becomen. We moeten iets doen, zeiden ze tegen elkaar. Daarop organiseerde Xhabir onder andere een popconcert, Rock for Peace. De oorlog had hem neerslachtig gemaakt, hij was steeds meer gaan drinken en roken, maar hij leefde op bij het vooruitzicht van een succesvol, etnisch

café Medium om mee te werken; sommigen zeiden ja, anderen zeiden ronduit nee. Ook voerde hij eindeloze discussies, veelal over de taal. Xhabir sprak alleen Macedonisch en dus moest er een Albanese co-presentator worden gezocht. Ook Idris, die zou optreden met zijn band Blla Blla Blla, maakte zich druk over de taal. Zou hij het publiek eerst in het Albanese en dan in het Macedonisch begroeten of andersom? Het werd een hele discussie binnen de groep.

De avond kwam. Alles ging goed. Het concert werd druk bezocht, de mensen stonden tot in de gangen te dansen. Xhabir was door het dolle heen. „Zie je wel“, zei hij na afloop. „Ik wist dat het kon!“ Maar het was een druppel op een gloeiende plaat. Xhabir wist dat ook. Hij wilde zijn morcel er niet door laten ondermijnen, maar hij wist dat hij slechts een kleine groep geestverwanten had. Macedonië

Even verderop zat Idris aan de bar, zanger van de popgroep Blla Blla Blla

was een richting ingeslagen – twintig mensen konden die koers niet veranderen. Enkele dagen na het concert werden tientallen Albanese winkels in de stad Bitola met hakenkruizen beklad en in brand gestoken.

AFSCHEIDSFEESTJE

Wat weinigen verwachtten, gebeurde uiteindelijk toch. In augustus 2001 sloten de Macedonische autoriteiten en de Albanese guerillastrijders een vredesakkoord. Maar het leven werd niet meer hetzelfde. Weliswaar had de mini-oorlog slechts acht maanden geduurd en waren er naar schatting vierhonderd doden gevallen, toch had het conflict diepe wonden geslagen in de samenleving. De onderlinge verhoudingen waren verziekt. Albanese en Macedoniërs bleven op zichzelf. Meer dan voorheen leefden beide bevolkingsgroepen langs elkaar heen. Wantrouwen regeerde.

Ook in café Medium bleef het stil. De speciale ordetroepen waren naar hun kazernes teruggeroepen, maar de oude klanten keerden niet terug. Aan de bar zaten voortaan alleen Macedoniërs. Slechts een enkele Albanese waagde zich in het café. Idris bijvoorbeeld, hinkte op een middag op zijn krukken binnen.

de andere Albanese. Het was een mak te stellen. Ze vond, net als veel Macedoniërs, dat de regering te veel concessies aan de rebellen had gedaan.

Het vredesakkoord maakte een eind aan mijn verblijf in Macedonië. Ik vertrok, naar Belgrado, en deze keer zonder afscheidsfeestje. Dat was ook niet nodig, grapte Xhabir. „Je bent toch binnen vier dagen terug.“ Maar ik bleef weken weg. In die tijd werd Skopje weer die suffe stad waar ik zo van had gehouden.

De regering werd voor haar inspanningen 'beloond' met een grote donorconferentie. Voor de familie van Sejdo braken gouden tijden aan. Steeds vaker waren de zigeuner en zijn vrouw te vinden op seminars in Bosnië, België, zelfs in Zuid-Afrika. Sejdo's burens wilden niet geloven dat hun buurvrouw reisde. „Ze zegt dat ze naar Zuid-Afrika gaat“, proestten de jaloerse vrouwen. „Ze mag al blij zijn als ze de weg naar het vliegveld kan vinden!“ Maar Sejdo's vrouw zat wel degelijk in Johannesburg.

Violeta kon het niet langer aanzien; zij en haar dochter maakten zich op voor hun vertrek naar Londen. Een verblijf van achttien jaar in het buitenland had haar vervreemd van haar geboorteland. Ze had het jazzradiostation verlaten, was uit pure armoede bij haar oude moeder ingetrokken.

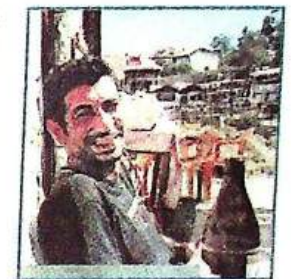
Kresnik begon met steun van buitenlandse donoren een tweetalig radiostation. Hij praatte nooit over politiek op de radio, draaide vooral popmuziek uit de jaren tachtig. Daar kon niemand aanstoot aan nemen.

Xhabir werkte hard aan vredesinitiatieven – en doet dat tot op de dag van vandaag. Met hulp van vrienden ontwierp hij de Peace Unlimited campagne; posters met vredesboodschappen. Op een zo'n poster stond een man met een doorgroefd gelaat die aan een sigaret zoog met daaronder de tekst: 'war can seriously damage your health'. Niet iedereen zag er de humor van in; Xhabir kreeg e-mails toegestuurd met daarin 'dood aan de verraders'. Hij raakte er niet door van slag. „Ik ben het aan mijn stand en mijn dromen verplicht te blijven geloven in vrede.“

Dit is een bewerkte versie van een hoofdstuk uit het boek 'Joegoslavië achter de schermen' van Yaël Vinckx, voormalig correspondent in voormalig-Joegoslavië van 1999 tot medio 2003 voor deze krant. Het boek verscheen gisteren bij uitgeverij NRC Handelsblad/Prometheus.

Stamgast en journalist Xhabir

Stamgast en hulpverlener Sejdo

Stamgast en muzikant Idris Foto's Tanja Lubbers

Sagittarius

Van: "Hans Hupkes" <hans.hupkes@planet.nl>
Aan: "Nico Steijnen" <sagitar@hetnet.nl>; "Meindert Stelling" <meindert.stelling@planet.nl>; "Jan Beentjes" <jbeentjes@mac.com>; "Ruza" <despot@tiscali.nl>; "hans privé" <hans.hupkes@planet.nl>
CC: "Nico Varkevisser" <office@globalreflexion.org>
Verzonden: zondag 30 mei 2004 11:34
Onderwerp: oppeppertje
 Beste PC'ers,

Als oppeppertje bijgaand artikel uit de laatste e-mailbrief van IWPR, je weet wel die club van Soros en onze Mabel die het zo goed voor heeft met de democratie en de mensenrechten.

Uiterekend deze felle club van felle anti-Milosevic spinners komt in de laatste uitgave met een uitgebreid artikel over het verlangen in voormalig Joegoslavië naar terugkeer van het levensgeluk uit het Tito-tijdperk.

Vr. gr. Hans.

p.s. Verslag en besluitenlijst van onze vergadering volgen morgen.

—
NOSTALGIA GROWS FOR TITO'S LOST WORLD

Social and economic instability prompt many Balkan citizens to yearn for a time of order and prosperity.

By Marcus Tanner, Muhamet Hajrullahu in Pristina, Drago Hedl in Osijek, Dino Bajramovic in Sarajevo, Mitko Jovanov in Skopje, Vladimir Sudar in Belgrade and Tanja Matic in Subotica

Kaqusha Jashari, head of the Social Democratic Party of Kosovo, has fond memories of the days when she carried the baton for Yugoslavia's late strongman, President Josip Broz "Tito".

A prominent Albanian politician in the communist regime, she was selected for the honour of carrying a baton containing a message from the nation's youth to the president in a relay from Slovenia in the north to Kosovo and Macedonia in the south.

The culmination was the handing of the baton to the president in the army stadium in Belgrade amid cheering crowds on his birthday on May 25. "The celebration of worship for Tito fitted in perfectly with the education we had at the time," Jashari recalled. "It was everyone's celebration, a festival of youth."

Jashari's views are less unusual than many think. While four of the six Yugoslav republics are now independent states and Kosovo – still technically part of Serbia – is desperate to become the fifth, many inhabitants of the former federation, especially the elderly and those from the poor south, recall Yugoslavia with nostalgia.

For them it was a time when food and jobs were plentiful, crime was low, ethnic differences were downplayed and difficult political decisions were left to the uniformed Marshal, whose stern features stared down from thousands of portraits in offices, railways stations, shops and homes.

"I was rich in Tito's time, there were factories and handicraft businesses – we had jobs, we had everything," mused 84-year-old Mehdi Shabani from Pristina. "The standard of life was far better," added Osman Krasniqi, 62, also a resident of the Kosovo capital. "With a low salary you could build a house – you can't do that now."

Kosovo was the least Yugoslav area of all, for the simple reason that it was the least Slav. "Albanians were less connected with Yugoslavia than the other nations because they were the only non-Slavs. All we had in common was the communist ideology, which was less personal than sharing a language, culture and religion," said Jashari.

Among the neighbouring Slavs of Macedonia, where locals not only got jobs and food but their own republic, affection for Tito is far greater. Whereas Tito's once ubiquitous name has been torn down from most streets and squares in ex-Yugoslavia, in the Macedonian capital of Skopje, the largest and most elite school still

sports the title "Josip Broz Tito" and each May 25 it honours its patron saint with a folk dance and a flower-laying ceremony.

For many Macedonians, poverty-stricken independence has proved a poor exchange for a secure life in a large Slav federation. "There was no division between rich and poor, everybody could afford to go to school and have a home and a job," maintained Makedonka Jancevska, 62, a retired Macedonian language teacher.

"Patriotism was fostered on a broader scale; it meant respect of everything related to the uniqueness of all the nations and nationalities that were part of Yugoslavia."

"The standard of living we had provided us with economic security and many social benefits," recalled Petar Mojsov, 46, a Macedonian accountant. "Everyone could afford a flat and a car. I travelled to Italy for shopping. I went to Greece for a vacation whenever I felt like it."

Tose Nackov, an electrical technician, remembers when whole towns in Macedonia turned out to welcome the birthday baton that youths like Kaqusha Jashari of Kosovo once proudly carried.

"We were impatient for the day when it would visit our town," Nackov said. "It was like a holiday and we would all gather in the square to welcome it and see it off on its way to another town."

Enthusiasm for Tito's memory is so strong in Macedonia that last year a new association was set up under Slobodan Ugrinovski to celebrate his life. His 6,180 club members go on trips to (the few) institutions still bearing Tito's name and visit the main shrines, Tito's final resting place in Belgrade's House of Flowers and his birthplace in Kumrovec, Croatia.

As in Macedonia, the hapless inhabitants of war-torn, economically ruined Bosnia and Herzegovina cannot help but contrast life under Tito with what they have now. To Bosnians, Tito's name is widely associated with "the good old times".

Far from dimming, the cult of Tito there grows ever stronger. When the authorities recently tried to rename the main street in Sarajevo after Alija Izetbegovic, Bosnia's first post-independence president, the city's inhabitants rose up, hanging a billboard across the boulevard with Tito's image on it and the slogan "This is the Street of Marshall Tito". Months after the initiative collapsed, this billboard remains.

"The young are turning to Tito because he personified prosperity," said Adnan Koric, a member of the Bosnian Association of Josip Broz Tito. "They know that only during Tito's time we constantly progressed for 45 years in every aspect of social and economic life."

Koric believes Bosnians yearn for the time when they did not need several currencies and visas to cross what was once a single territory. "Now we cannot spend a tank of fuel driving in a straight line without getting six visas first," Koric joked.

In Sarajevo, Tito's image has returned from the cellars and second-hand shops to popular bars and restaurants. At Tito Bar, a popular haunt of students, young people and professionals, walls are covered in Tito insignia and photographs while waiters wear uniforms bearing Tito's still-familiar signature. "I come here to think about and live in the past," said 26-year-old Amel. "Whatever some may say, our past was brighter than our future."

While Bosnia and Macedonia lost much and gained little from the fall of Tito's Yugoslavia, memories are less rosy in neighbouring Serbia and Croatia. For more than a decade under the rule of Slobodan Milosevic, Tito was demonised in Serbia as a Croatian enemy who had plotted the Serbs' downfall in Yugoslavia.

But even in Serbia, the disappointments of the past decade, including lost wars and collapsing living standards, have changed minds. Misa Djurkovic, of the Belgrade Institute for European Studies, says a growing nostalgia for Tito's era is related to more than sorrow for lost living standards.

"Yearning for [the old Yugoslavia] is also a yearning for order and dignity," he said. "Our 'soft' communist dictatorship was, after all, a serious, well-established system in which there were none of the robberies, chaos and anarchy that are now sadly typical."

Djurkovic believes this nostalgia has even spread to some of the younger generation, "Youngsters today see

in Yugo-nostalgia an instrument of protest against the rotten legacy of the Nineties, which they have inherited."

There is certainly no sign of the House of Flowers shutting its doors to pilgrims, though it is a more neglected site than it was in the Eighties, when foreign diplomats and visiting heads of state came to the grave to pay their respects as a matter of course.

But if the crowned heads of state and presidents no longer troop past Tito's mausoleum, war veterans, communist party members and non-governmental organisations, NGOs, still return on the late leader's birthday. Svetlana Ognjanovic, the House of Flowers spokeswoman, said she expected up to 2,000 people for this year's commemoration, including a large party of Slovenian Hell's Angels (the motorcyclists have made an annual pilgrimage to the site since 2000).

The head of the Tito Centre NGO, retired army general Stevan Mirkovic, also marks the day with dinners of partisan-style beans and a re-enactment of the baton ceremony. And in Serbia's far north, Blasko Draskic, 73, has gone as far as you can in a campaign to restore Tito's memory, opening a theme park named "Yugoland" near the border town of Subotica.

Mini-Yugoslavia has several of the geographical attributes of the former Yugoslavia, including a hill named after its highest peak, Mt Triglav, in Slovenia. Old flags with red stars flutter around the entrance, while Tito's portrait adorns every wall, showing Tito hunting, playing the piano, reading, dancing and paying state visits. Blasko even issues citizenship papers for Yugoland to visitors, and has enrolled 2,500 so far.

Draskic says the abolition of the name "Yugoslavia" was a crime. "The government [of Serbia and Montenegro] has killed off the name of the best country, Yugoslavia, the last thing that reminded us of former Yugoslavia, but without asking people for their consent," he said. "I had to save it for all Yugo-nostalgic people who can come here freely to enjoy memories of Tito's time."

Although Draskic claims visitors are all of ages, the photographs of celebrations held in Yugoland suggest Yugo-nostalgia is mainly a middle-aged or elderly phenomenon.

Among the young people of all republics, interest is small or confined to a ironic cult, a bit like those ex-east Germans who mock-celebrate their communist past by driving Trabant cars and sporting badges with communist slogans.

Aca Bogdanovic, 32, from Belgrade, said he only respected Tito "because he was the greatest hedonist of the 20th century" - hardly the kind of compliment real devotees appreciate. That kind of ironic appreciation is equally evident in Tito's Croatian homeland where only a handful remain faithful to his political ideas, while a much larger and younger group enjoy experimenting with Titoist motifs.

"It is mostly the young who buy these t-shirts - those who weren't even born when Tito died!" remarked a salesman in Osijek, in northeast Croatia of his stack of t-shirts with Tito's face on them.

Zagreb sociologist Drazen Lalic says that while only a few older people can be described as truly Yugo-nostalgic, a growing interest in Tito personally and in the country he once ruled stems from the fact that Croatia is more at ease with itself now than it was ten years ago.

"After years of hearing that we belong solely to the Mediterranean or Central European culture, we are now facing the fact that Croatia also belongs to the Balkan cultural circle," said Lalic.

"Yugo-nostalgia exists but people do not grieve for Yugoslavia as their former state," said Milanka Opacic, of the Social Democratic Party. "They grieve for the quality of life they had. They think they were much better off, safer, had a better standard of living and better health protection than they now have."

The plain fact is that Yugo-nostalgia no longer antagonises anyone because no one seriously believes Yugoslavia will ever be recreated. In Croatia, as the country heads towards the European Union, Yugoslavia is seen as a thing of the past - an unsuccessful project that cannot and will not be restored. As a result, Yugo-nostalgics in Croatia are now viewed as romantics, rather than the enemies of the state they were called during the era of Croatia's nationalist, leader Franjo Tudjman.

Marcus Tanner is IWPR Balkan editor/trainer; Dino Bajramovic is culture editor at the Sarajevo weekly,

Slobodna Bosna; Vladimir Sudar and Mitko Jovanov are journalists with the Belgrade weekly Reporter and the Macedonian daily Dnevnik respectively; and Muhamet Hajrullahu, Drago Hedl and Tanja Matic are regular IWPR contributors.

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "Ian Johnson" <i-johnson@lineone.net>
 Aan: <Undisclosed-Recipient:>
 Verzonden: donderdag 20 mei 2004 21:07
 Onderwerp: CDSM: ARTEL - BELGRADE FORUM AT THE WORLD PEACE

Geopolitika by ARTEL

www.artel.co.yu office@artel.co.yu

Date: Belgrade, May 19, 2004

Warning: If you have received this message by error or you don't want to receive our e-mails anymore, please click on office@artel.co.yu and write "unsubscribe" in the subject column.

BELGRADE FORUM AT THE WORLD PEACE COUNCIL

http://www.artel.co.yu/en/reakcije_citalaca/2004-05-19.html

Belgrade, May 19, 2004

The Assembly of the World Peace Council (WPC) was held in Athens (Greece) from May 6-9, 2004, in which 167 delegates from 54 countries and 7 international organisations participated.

The member of the Managing Board of the **Belgrade Forum for the World of Equals**, Mr. **Dragomir Vucicevic**, attended the Assembly.

Taking part in the general debate, Mr. Vucicevic addressed the Assembly with the following speech:

*"Esteemed Ladies and Gentlemen,
 Dear Friends,*

On behalf of the Belgrade Forum for the World of Equals, permit me to most cordially thank you for your kind invitation to attend today's Convention of the Peace Council. It is my particular pleasure to extend to you the warmest of greetings of the Board of Directors of the Belgrade Forum, as well as all of its members, who are forwarding their wishes for a fruitful dispensation of this Convention and for every success in your mutual endeavours.

I am extending special greetings and sincere thanks to our hosts, our Greek friends for their extended solidarity, friendship and aid during the most difficult periods for the Serbian people.

The Belgrade Forum for the World of Equals is an independent and voluntary non-government organization which assembles renowned intellectuals from Serbia and Montenegro. The basic aims of the Belgrade Forum are: the promulgation of peace, understanding, equality in international relations, democratic standards, civic, political, social, economic and cultural rights of individuals. In its pursuit to achieve these aims, the Belgrade Forum has engaged affirmed supporters of established humane, democratic and civic principles.

During its five year existence, the Belgrade Forum has organized many national and international conferences, round tables and other public gatherings dedicated to current national and international questions. In many of these conferences we had the honour and pleasure to greet the participants of the World Peace Council. In the organization of these activities, the Belgrade Forum has affirmed itself as an authentic focal point and disseminator of constructive ideas, analysis and principles.

Our current problems are: the hermetic cloister and imprisonment of all the media in the country and the absence of any form of financial aid from the so-called "democratic" authorities who are presently in power, and who have so far supported the so-called "independent" medias, all of which have been imported and financed by NATO, Soros and foreign intelligence agencies. It remains to be seen whether the current authorities will discontinue with this practice.

The Belgrade Forum has recently organized a Round Table on the fifth anniversary of the NATO aggression against the Federal Republic of Yugoslavia. Today, like five years ago, we are of the opinion that the aggression was a crime against peace and humanity. The aggression was not only a war against the Serbian people, but an overt act against Europe, against the United Nations, and against the basic principles which govern relationships in the world. The developments which ensued in the region after the aggression have confirmed that the instigated crime has not brought anything constructive either to the Balkans, or to Europe and the world as a whole.

The tragic consequences of that illegal, inhuman armed attack against an independent and sovereign country,

is visible at every step. Five years after the aggression, Yugoslavia has disappeared from the face of the map. This disappearance concluded a process which was initiated at the beginning of the 1990's with the forcible dissipation of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia, a process that was aided by the same international factors who during the aggression of 1999, rendered the final thrust to the name of Yugoslavia. Serbia and Montenegro, the successors of the former Yugoslavia, are confronted by difficult economic, social and political problems. Both in Belgrade and Podgorica one can talk only of a hypothetical sovereignty, since the governments in neither of the two republics cannot instigate any decision without the approval of foreign mentors. The methods of daily blackmail and threats, to which Serbia and the Serbian people are being exerted, only prove that the aggression is being continued, using different methods. In all of this a pivotal place and aim has been rendered to the Hague Tribunal, which has become an instrument of NATO retribution against the Serbian people for its resistance to the break-up of the former Socialist Federal Republic of Yugoslavia and the incurred aggression of 1999 against the Federal Republic of Yugoslavia. The continuation of legal proceedings against ex-president Slobodan Milosevic in circumstances when not a single valid piece of evidence has been presented to prove the accusations against him has, in the eyes of the turned the Tribunal into a laughing stock, while international justice and international law have followed suit. By insisting on the Tribunal process, as well as in the charges against other high ranking political and military leaders of the Serbian people, NATO and some of the great powers wish to conceal their responsibility for the break-up of the former Socialist Federal Republic of Yugoslavia and for their numerous crimes against peace and humanity. Further, the Hague Tribunal has become an instrument for the implementation of colonial authority in the Balkans by the United States and NATO, all in the interest of their imperial aims. In the Autonomous Province of Kosovo and Metohija we see the continuance of Albanian terrorism, which is directed against what remains of the Serbian people. This is attested by the recent bloody terrorist ventures of the Albanian separatists, instigated on the 17th and 18th of March of this year against the remaining Serbian population in Kosovo and Metohija. On the stated dates, more than thirty people were killed and six hundred badly wounded, more than five thousand Serbs and non-Albanians were ethnically cleansed and more than three hundred Serbian houses were burned. What is even more painful, thirty Serbian Orthodox churches and monasteries, dating from the middle ages, were also torched, where the aim was to destroy any historic vestiges of the Serbian existence in this region. These bloody acts of terror and genocide have, unfortunately, been met by meek reactions from international institutions and factors, which only proves that a policy of double standards is being continued towards the Serbian people and the crimes which it sustained.

What are we striving for ?

To preserve what is left of Yugoslavia, the functioning and development of the State Union of Serbia and Montenegro; the termination of further redrawings of frontiers in the Balkans; the strict respect and implementation of the Dayton Agreement on Bosnia and Herzegovina, as well as Resolution 1244 of the Security Council of the United Nations pertaining to Kosovo and Metohija.

We are endeavouring for strict respect of the principle that Kosovo and Metohija is an integral part of Serbia. We are further endeavouring for the free and safe return of some 300.000 displaced persons from Kosovo Metohija, and for the implementation of a programme of reconstruction of all that has been destroyed or burned since 1999. As for the final status of Kosovo and Metohija, the same can only be negotiated in the framework of Resolution 1244 of 1999, and this only after the safe return of all expelled Serbs and other non-Albanians, the repatriation of all illegal aliens, the disarming of the terrorist "KLA" and the termination of terrorism in any colour.

The Balkans are an integral part of Europe, and therefore it goes without saying that all the accepted standards which pertain to Europe must also pertain to every region of the Balkans. It is based on these principles that we endeavour the establishment of a Conference on the Balkans under the auspices of the European Organization for Peace and Security, which would discuss frontiers and the rights of national minorities. We are further endeavouring for the establishment of a free trade zone in the Balkans, which would act as a conduit for a more efficient and successful cooperation of all the Balkan countries, and for their quicker incorporation in the European integration streams.

In the end, permit me to underline our great interest to further develop and strengthen our good cooperation with the World Peace Council. It is for this reason that we are rendering our full support for the expansion and strengthening of the World Peace Council, as an original international organization fostering peace, equality and respect for international law.

Tank you for your respect and attention".

The participants of the Assembly adopted, after a rich and very fruitful discussion, the political Declaration underlying the need to strengthen the role of the WPC in achieving the World peace through the opposition to imperialist wars and policies.

The Declaration has devoted the following paragraph on Yugoslavia:

"The World Peace Council is expressing its solidarity with the peoples of Yugoslavia in their struggle against the consequences of the barbarous attack of NATO, which led to the occupation of part of the Serbian territory, Kosovo and its transformation into a NATO - protectorate. The so-called Hague Tribunal is one

example of manipulation of the truth and an effort to legitimize the crimes of the USA and NATO".

BELGRADE FORUM FOR THE WORLD OF EQUALS

Belgrade, Misarska 6/II, 11000 Serbia and Montenegro

T/F; (+381 11) 3245601

E-mail: beoforum@verat.net

www.belgrade-forum.org

ARTEL GEOPOLITIKA is a private, independent and non-profit web site provided by the volunteer work of a small group of enthusiasts. If you enjoy the information that ARTEL GEOPOLITIKA is publishing, we would be grateful for any financial contribution from your part or advertising on our web site. Your help would be used for the improving of the selection of the information, its faster publishing on the site and for, what we consider the most important, the *translation of the prominent information on other languages*.

For contributions in Dinars: Rade Drobac- Postanska stedionica- Account No. 908-20001-18-8888-47712653

For contributions in foreign currency: Rade Drobac- Nacionalna stedionica- Foreign Account No.: 00-305-0002922.2

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Aanslag op zus van wijlen Djindjić

2004
BELGRADO, 17 MEI. De zus van de in maart vorig jaar vermoorde Servische premier Zoran Djindjić, Gordana Djindjić-Filipović, is zaterdag het slachtoffer geworden van een aanslag. Familieleden van Djindjić waarschuwden vorige week al dat zij voortdurend werden bedreigd.

In Valjevo, tachtig kilometer ten zuidwesten van Belgrado, drongen zaterdagavond twee in het zwart geklede mannen – van wie er een een motorhelm droeg – het zomerhuis van Gordana binnen, vroegen haar naar een lijst waar ze niets van wist en dienden haar vervolgens een injectie met een nog onbekende stof toe. Ze zakte in elkaar en verloor het bewustzijn. Haar man vond haar toen hij later thuis kwam. Gordana, een 53-jarige gepensioneerde arts, ligt sindsdien in het ziekenhuis. Haar toestand is stabiel. Het toegediende middel lijkt volgens de Servische justitie op een sterk kalmeringsmiddel.

De politie behandelt de zaak als een poging tot moord. De aanvallers zouden de vrouw hebben toegevoegd dat het om „een waar schuwing” ging en dat de hele familie-Djindjić wordt vermoord als de hoofdverdachte van de moord op Djindjić, Milorad Luković alias Legija, wordt veroordeeld. Luković, vroeger leider van Servie's machtigste maffiabende, gaf zich eerder deze maand aan.

Vorige week waarschuwden Gordana Djindjić, Djindjić's moeder Mila en zijn weduwe Ružica, dat ze voortdurend anonieme telefoontjes krijgen over de consequenties van een veroordeling van de topverdachten in het proces-Djindjić. Gordana was bescherming door de politie aangeboden, maar dat aanbod had ze van de hand gewezen. Djindjić's moeder en weduwe hebben wel politiebescermsing geaccepteerd. (AP, VIP)

Moord Djindjić in Servië hét thema van campagnes

2004
Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM, 18 MEI. Na de aanslag op de zus van de vorig jaar vermoorde Servische premier Zoran Djindjić is die moord in de aanloop tot de Servische presidentsverkiezingen van juni campagne-thema nummer één geworden.

Voor de Democratische Partij van Servië (DSS) van premier Vojislav Koštunica heeft de aanslag aanpak gekregen voor een frontale aanval op haar grootste vijand, de Democratische Partij (DS) van wijlen Djindjić, zijn opvolger Zoran Živković en de huidige leider Boris Tadić, kanshebber bij de presidentsverkiezingen van juni. De DSS kreeg een argument voor de aanval op de DS door een uitlating van Djindjić's moeder Mila. Zij zei na de aanslag op haar dochter in het blad Blic dat ze hoge medewerkers van haar zoon, onder wie een minister, verantwoordelijk achtte voor de moord. De minister zou haar hebben verteld dat zijn mannen de moord hadden gepleegd.

Dat was koren op de molen van de DSS, die gisteren oud-leiders van de DS rechtstreeks beschuldigde van de moord op de premier. In een verklaring eiste de DSS van Ivković en Tadić dat zij zich distantiëren van de moordenaars van Djindjić door openlijk te vertellen wie de opdracht voor de moord heeft gegeven. „Ze moeten zeggen wie de leider van hun partij heeft vermoord. Als ze dat niet doen, doen wij het, aldus de DSS-verklaring. Een aantal maffialeiders staat terecht voor de moord op Djindjić, maar de opdracht tot de moord kwam volgens de DSS van politici „die een pact met de maffia hadden gesloten”. „Ze wisten wie in Servië hebben geplunderd en vermoord en ze bleven zwijgen omdat ze daar belang bij hadden of omdat ze bang waren. Ze bleven zwijgen toen de premier werd vermoord. Ze wisten wie het besluit tot de moord heeft genomen en ze wisten wie hem heeft vermoord.”

In de verklaring worden geen namen genoemd, maar iedereen in Servië weet wie zijn bedoeld: Cedomir Jovanović, de vroegere tweede man van de DS, en Vladimir Popović, toen de „mediapaus” van de Servische regering. Jovanović verloor later een machtsstrijd met Tadić; Popović werd weggezuiverd.

Mila Djindjić heeft overigens gisteren afstand genomen van de aan haar toegeschreven verklaring in het blad Blic. Ze veroordeelde het „circus rond de dood van mijn zoon”. Blic houdt vol dat ze de opmerkingen wel degelijk heeft gemaakt.

Politiek Servië heeft reden bang te zijn

De vermeende opdrachtgever van de moord op Zoran Djindjić meldde zich zondag bij de politie. De maffialeider kan menige toppoliticus in de gevangenis brengen.

kwam te staan toen Djindjić die militie ontbond. Daarna werd hij chef van de Bende van Zemun, een maffiaclan met nauwe banden met de politiek en het zakenleven.

De misdrijven uit het tijdperk-Milošević vinden de Serviërs niet erg interessant meer. Het zijn daarom vooral politici van de DOS (Democratische Oppositie van Servië) die reden hebben bang te zijn voor wat Luković, met zijn kennis van het doen en laten van de geheime dienst, de zakenelite en de politiek, gaat zeggen.

De DOS kwam na oktober 2000 aan de macht, en bleef aan de macht tot eind 2003. Het zijn vooral de politici van Djindjić's Democratische Partij (DS) die bang moeten zijn voor Luković: de DS domineerde drie jaar lang de regering, nadat de Democratische Partij van Servië (DSS) van Vojislav Koštunica – premier nu – met de DS had gebroken. De regering van de DS was corrupt, en dat gold voor Djindjić, inmiddels dood, maar het gold ook – concludeert vandaag het nieuwsbulletin VIP – voor zijn directe medewerkers en voor de leiders van de kleine partijen in de DOS, met een politieke invloed die in geen verhouding stond tot hun geringe electorale aanhang, en voor de machtige zakenlieden die hun imperia bouwden op de invloed die ze bij de partijen kochten. Het is uiteindelijk de hele politieke en economische elite van Servië die reden heeft Luković te vrezen. En dat allemaal nog afgezien van de vragen die nog rond de moord op Djindjić hangen: liet Luković die – bang

Door onze redacteur
PETER MICHELESEN

ROTTERDAM, 4 MEI. Niet iedereen in Belgrado is blij met Milorad Luković, alias Legija, Servië's meestgezochte man, veronderstelde opdrachtgever voor de moord, op 12 maart vorig jaar, op premier Zoran Djindjić. Luković gaf zich zondagavond aan bij de politie. Prompt begon het in Belgrado te gonzen van de speculaties: waarom gaf Legija zich aan? Is misschien sprake van een deal met de openbare aanklagers in het moordproces-Djindjić? En vooral: doet Legija straks zijn mond open over al die politici en zakenlieden die biter op hun hoofd hebben, die betrokken waren bij de schimmige banden tussen de politiek en de maffia in het Servië van Milošević en in het Servië na Milošević, het Servië van 'de democraten'?

Als iemand weet welke politici wanneer welke rol hebben gespeeld, dan Milorad Luković, de man die zijn carrière als kruimeldief begon, die haar in het Franse Vreemdelingenlegioen voortzette, die leider werd van een speciale militie van de Servische geheime dienst en die uiteindelijk op straat

Servie streeft naar autonomie in vijf gebieden Kosovo

2004
BELGRADO, 1 MEI. Het Servische parlement heeft gisteren een plan van premier Vojislav Koštunica om de Servische minderheid in Kosovo autonomie te geven goedgekeurd. Volgens het parlement moet dit plan de veiligheid van de Serviërs in de door de VN bestuurde Servische provincie waarborgen. Volgens Koštunica zijn de VN en de NAVO er slechts in geslaagd de Albanese meerderheid dichter bij haar doel van onafhankelijkheid en etnische zuivering te brengen. Hij stelt voor de Serviërs in vijf gebieden in Kosovo zelfbestuur te geven, met een eigen politie. Het gaat om Priština in Centraal-Kosovo, gebied rond Mitrovica in het noorden, rond Gnjilane in het oosten, rond de berg Šar in het zuidoosten en in Metohia in het zuidwesten. De premier erkende dat zijn plan alleen kan worden uitgevoerd met steun van de internationale gemeenschap. Die ziet echter geen enkel hoi in de opdeling van Kosovo. (AP, Reuters)

Moorden: Pakistan kwaad

2004
ten” waren die een aanslag op ambassades in Skopje in de zin hadden gehad, dat ze een politiepatrouille in een hinderlaag hadden gelokt en dat ze waren gedood in een vuurgevecht met de politie. Verder werd gezegd dat de zeven mannen banden hadden met het terreurnetwerk Al-Qaeda. Het uiteindelijke doel van de zeventovendige moord was het streven bij de Amerikaanse regering in een goed

blaadje te komen als actieve en alerte medestanders in de 'strijd tegen het terrorisme'.

Pakistan reageerde gisteren woedend op de onthulling. „Dit is een schandelijke misdaad”, aldus de Pakistaanse minister van Informatie. Het ministerie van Buitenlandse Zaken sprak van „een verwerpelijke en schamteloze misdaad”, temeer omdat de zeven illegalen werden vermoord „om politieke redenen”. De Pakistaanse regering herinnerde aan het feit dat zij indertijd al volhield dat de doodgeschoten mannen illegalen waren, en geen terroristen. Ze pries de huidige Macedonische regering om de onthulling van het „duivelse complot” en de juridische actie die ze is begonnen tegen de daders. (Reuters)

Zet Servische partij uit Liberale Internationale!

De Servische liberale partij (LPS) is in wezen een uiterst louch club, die geen lid behoort te zijn van de Liberale Internationale, betoogt Antonie Dake.

De Liberale Internationale, de wereldwijde vereniging van liberale en aanverwante partijen, bevindt zich al geruime tijd in een tamelijk gênante positie. Zonder veel discussie is de 'Liberale Partij van Servië' in 2002 als volwaardig lid toegelaten. De LPS, vóór toetreding tot dit eerbiedwaardige gezelschap Nieuwe Democratie geheten, is noch liberaal, noch een partij. Onderzoek naar de antee-

denten van de LPS had al in een vroeg stadium kunnen leren dat het hier ging om een uiterst louch club, onder leiding van oprichter en nog steeds voorzitter, Dusan Mihailovic. Begin maart trad Mihailovic af als minister van Binnenlandse Zaken – lees: chef van de gewone en geheime politie.

In feite was de ND vanaf het begin een front-organisatie voor de toenmalige Servische leider Slobodan Milosevic, die er behoefte aan had uit verschillende kanten van zijn mond te kunnen spreken. Op de linkerflank had hij daarvoor JUL, de partij van zijn vrouw Mira Markovic, de Lady Macbeth van de Balkan, en op de rechterflank was het de ND van waterdrager Mihailovic. In die laatste functie heeft de ND in de cruciale periode 1993-'94 Milosevic parlementaire rugdekking gegeven en zo in het zadel gehouden.

Mihailovic slaagde erin een

zakenimperium op te bouwen waarvan zelfs een van zijn meest fervente en deskundige tegenstanders, de huidige minister van Financiën Mladzjan Dinkic, niet precies weet hoe het in elkaar steekt. Op zijn minst heeft Mihailovic het voor het zeggen in zeventien bedrijven die onderdeel vormen van zijn centrale vehikel, de Lutra Groep. Op die manier is Mihailovic betrokken bij een rits van activiteiten: van veefokkerij en toerisme tot financiële dienstverlening en it-management. Meer ruchtbaarheid, vooral ook buiten Servië, kreeg de twijfelachtige rol die Mihailovic in 2002 speelde bij het onderhoud aan Iraakse MiG-jachtvliegtuigen in de aanpalende Republika Srpska. Dit was een volstrekt illegale activiteit, waarvoor het geprivatiseerde Servische wapenconglomerat Yugolimport – voorzitter van de raad van commissarissen: Mihailovic – verantwoordelijk was. Zo-

als gebruikelijk ontsprong Mihailovic de dans.

Zijn tweede pluspunt was zijn achtergrond en jarenlange ervaring als politieman en geheime informant. De dossierkennis die daarbij hoorde – zogenaamde kompromat-informatie – wist Mihailovic tot een geducht wapen om te smeden. Het maakte hem in 2001 voor de nieuwe premier Djindjić een weliswaar onaangename, maar tegelijk zeer nuttige bewindsman, onder het motto: *a thief to catch a thief*.

Hij maakte zich vervolgens als politieminiester verdienstelijk door mee te helpen zijn vroegere weldoener Milosevic aan Den Haag uit te leveren. Maar daarna muntte hij vooral uit in het niet-vinden van verantwoordelijke schelmen van diverse pluimage.

Wie pleegde een aanslag indertijd op Draskovic, de huidige minister van buitenlandse zaken?

Wie liquideerde de uitgever Curuvija? Wie zat er achter de moord op de journalist Pantic? En tenslotte: wie vermoordden premier Djindjić?

In dit alles speelde Mihailovic niets klaar. Behendig frustreerde hij elk serieus onderzoek achter de schermen, pakte hooguit enkele van zijn eigen vijanden op en had, naar hardnekkige berichten uit Belgrado, onder andere de hand in de moord op Siptar Spasojevic en Mileta Lukovic, verdachten die over de sluipmoord op Djindjić uit de eerste hand iets hadden kunnen vertellen.

Maar met de verkiezingen van december 2003 en een aflossing van de wacht in zicht, ging Mihailovic opnieuw zijn knopen tellen. Hij taxeerde dat hij er voortaan beter aan deed zich wat gedeisd te gaan houden.

Hij weigerde de uitlevering aan Den Haag van een viertal van oorlogsmisdaden verdachte gene-

raals. Sterker nog: hij zette één ervan – Sreten Lukic, direct verantwoordelijk voor het beleid van Milosevic in Kosovo – als nummer drie op de lijst van zijn LPS. Misschien hebben die laatste zetten van Mihailovic de verantwoordelijken in de Liberale Internationale tot nadenken gebracht. Of misschien is het de activiteit van de nieuwe internationaal secretaris van de VVD, Tom Kuiperus, die de bal aan het rollen heeft gebracht. Kuiperus is met een VVD delegatie intussen in Belgrado geweest. Ook enkele functionarissen van de Liberale Internationale zijn bij de chef van het Servische filiaal langs geweest. Er wordt nu in die kringen eindelijk gedacht aan een roeyement van de LPS. Dat was en is hoog tijd, want met dit soort 'liberalisme' had de Liberale Internationale zich nooit moeten inlaten.

Antonie Dake is publicist.

Premier wint in Macedonien

SKOPJE, 29 APRIL. Premier Branko Crvenkovski van Macedonien heeft gisteren met ruim verschil de presidentsverkiezingen in zijn land gewonnen. De oppositie evenwel zegt dat er fraude is gepleegd en dat ze de uitslag van de verkiezingen niet erkent.

De sociaal-democraat Crvenkovski kreeg gisteren volgens de centrale kiescommissie in de tweede ronde van de verkiezingen 62,66 procent van de stemmen. Zijn tegenkandidaat, Sasho Kedev, een hartchirurg zonder veel politi-

etische ervaring die namens de nationalistische oppositie aantrad, bleef steken op 37,34 procent. De opkomst van ruim 53 procent. Als minder dan de helft van het electoraat was thuisgebleven, zouden de verkiezingen ongeldig zijn verklaard. De Macedoniërs moesten een nieuwe president kiezen na de dood van Boris Trajkovski, die in februari om het leven kwam toen zijn vliegtuig neerstortte.

Kedev en zijn partij, de VMRO-DPMNE, erkennen de uitslag niet. Kedev kondigde aan „solide bewij-

zen van fraude” te zullen overleggen. „We erkennen geen president die zichzelf heeft benoemd”, zo zei hij. De leider van de partij, Nikola Gruevski, zei dat sociaal-democraten stembussen hebben volgestopt met reeds ingevulde stembiljetten. Bovendien zou niet 53, maar slechts 44 procent van het electoraat zijn opgekomen en zouden de verkiezingen dus ongeldig zijn. De partij moet zich, als ze de uitslag wil aanvechten, binnen 48 uur formeel bij de kiescommissie beklaagen. (AFP)

BRANKO CRVENKOVSKI

Gematigd en voorzichtig

Door onze redacteur PETER MICHELESEN

ROTTERDAM, 29 APRIL. Hij is nog pas 41, maar Branko Crvenkovski, gisteren tot president van Macedonië gekozen, heeft al een indrukwekkende staat van dienst achter de rug. Hij was 29 toen hij in 1992 premier werd van Macedonië. Toen kon de sociaal-democraat Crvenkovski nog in hoge mate leunen op de grijze vos Kiro Gligorov, de eerste president van het land. Maar toen Gligorov na een bloedige moordaanslag wegviel, moest hij het alleen redden.

De in Sarajevo geboren Crvenkovski komt uit een communistisch geslacht. Zijn vader was een officier in Tito's Volksleger en zoon Branko, in 1986 afgestudeerd als ingenieur computerwetenschappen, maakte snel carrière in de communistische, later de sociaal-democratische partij. Parlementariër werd hij bij de eerste vrije verkiezingen, in 1990, partijleider werd hij een jaar later en nog een jaar later was hij premier.

Een informele premier: tijdens een interview met deze krant nodigde hij de journalist en de fotograaf uit zich samen met de tolk (nu minister) achter zijn computer te zetten om in zijn naam een brief aan een toenmalige West-Europese premier te schrijven over de lelijke boycot waarmee Griekenland zijn land ruïneerde. De Balkan stond in brand, maar de Grieken namen (en nemen nog steeds) aanstoot aan de naam die Macedonië zich had aangemeten en hadden kwaad de grens gesloten. Het bracht Macedonië op de rand van de afgrond, want de grens met Servië zat ook dicht en de mogelijkheden om handel te drijven via Albanië en Bulgarije waren klein; Macedonië was dus door de Grie-

Crvenkovski viert feest. (Foto AP)

ken volledig geïsoleerd. De op Crvenkovski's aanwijzingen door het journalistieke bezoek geformuleerde brief bleef overigens zonder resultaat: de naam Macedonië is dankzij de Grieken tot de dag van vandaag taboe in het diplomatieke verkeer.

Premier bleef Crvenkovski tot 1998. De ervaring kwam vanzelf: bij en na zijn afwaaien, en vooral sinds de periode voor en tijdens de opstand van de Macedonische Albanezen in 2001, stond Crvenkovski bekend als een gematigd, voorzichtig politicus, die nadenkt voor hij spreekt. In die zin is hij de tegenpool van zijn grote rivaal in de Macedonische politiek, de nationalistische dichter Ljupčo Georgievski, die hem in 1998 als premier opvolgde. Onder Georgievski's bewind verslechterden de relaties met de Albanese minderheid snel. Dat Crvenkovski gisteren is gekozen heeft hij in hoge mate te danken aan de Albanese minderheid (een kwart van de bevolking), die in de eerste ronde op haar twee eigen kandidaten stemde, maar in de tweede op de premier: Crvenkovski kreeg in de eer-

ste ronde 42 procent van de stemmen en gisteren ruim 62 procent; zijn rivaal Sasho Kedev (van Georgievski's partij) kreeg gisteren met 37 procent van de stemmen maar drie procentpunt meer dan in de eerste ronde.

De tweede termijn van Crvenkovski als premier begon in 2002, toen zijn sociaal-democraten de nationalistische versloegen. De afgelopen twee jaar is hij een deel van zijn populariteit kwijtgeraakt – enerzijds wegens zijn ijveren voor de implementatie van het (onder Macedoniërs impopulaire) vredesakkoord met de Albanese (2001), anderzijds omdat het de economie niet goed gaat: het werkloosheidspercentage van 35 is hoger dan ooit en de economie stagnert.

Hoe wijs Crvenkovski's overstap naar het presidentschap is, is de vraag. De sociaal-democratische partij moet nu een nieuwe leider vinden, die vervolgens premier moet worden. Dat proces gaat een paar maanden duren. In die periode ligt het werk van de regering goeddeels stil en wordt er niet hervormd – een impasse die het land zeker geen goed zal doen.

Vredesmacht weert Bosnische officieren uit hoge functies

SARAJEVO, 28 APRIL. Het NAVO-opperbevel van de vredesmacht SFOR in Bosnië heeft tien legerofficiërs geweerd uit hoge functies in het toekomstige hoofdkwartier van het Bosnische leger omdat het vermoeden bestaat dat ze tijdens de oorlog in Bosnië oorlogsmisdaden hebben begaan of omdat ze zich aan malversaties schuldig hebben gemaakt.

Vier kandidaten moeten, als het aan de vredesmacht SFOR ligt, worden ontslagen uit het leger, zonder recht op pensioen of een uitkering. De vier zijn één Bosnische Kroaat en drie Bosnische moslims, onder wie brigadegeneraal Selmo Cikotić, die kandidaat was voor de post van stafchef van het Bosnische leger. Dat meldde gisteren de Bosnische minister van Defensie.

SFOR licht het verleden van opperofficiërs in Bosnië door sinds het eind van de Bosnische oorlog in 1995. Het gaat er de internationale gemeenschap om om te voorkomen dat 'besmette' of corrupte opperofficiërs belangrijke functies krijgen. Dat is des te belangrijker nu Bosnië er eindelijk toe is overgegaan een gemeenschappelijk opperbevel voor de drie Bosnische legers – die van de Bosnische Serviërs, Kroaten en moslims – te scheppen.

Zonder zo'n gemeenschappelijk opperbevel kan Bosnië niet toetreden tot het programma Partnerschap voor de Vrede, de 'wachtkamer' van de NAVO. De Bosnische minister van Defensie verwacht ondanks de tegenslag dat de functies in de gemeenschappelijke legerleiding zullen kunnen worden gevuld voordat Bosnië in juni wordt uitgenodigd toe te treden tot Partnerschap voor Vrede. Bosnië hoopt op de NAVO-top van juni in Istanbul te worden uitgenodigd. Het land heeft pas sinds maart een eigen overkoepelend ministerie van Defensie.

Achtien hoge officieren zijn de afgelopen maanden doorgelicht. Naast de vier topofficiërs zijn er nog zes – drie Kroaten en drie moslims – afgewezen wegens 'activiteiten die hen ongeschikt maken voor de rang van generaal'; het onderzoek naar hun verleden wordt voortgezet.

De voorzitter van het collectieve presidentschap van Bosnië, Sulejman Tihić, heeft het besluit van SFOR scherp veroordeeld. Hij noemde het „schandalig en vernederend” en eiste dat bewijs zou worden overlegd over de vermeende misdaden van de afgewezen kandidaten. Volgens hem heeft het Joegoslavië-tribunaal het verleden van generaal Cikotić – commandant van het moslimleger in Centraal-Bosnië in de oorlog – grondig onderzocht en geen aanklacht tegen hem opgesteld. (Reuters)

Kroatië: in 2007 in de EU

Minister Žužul: Zagreb heeft gebroken met verleden

Kroatië maakt een goede kans EU-lid te worden. Het Kroatië van nu, zegt minister van Buitenlandse Zaken Miomir Žužul, is een ander land dan het Kroatië van vijf jaar geleden, dat van Franjo Tudjman.

Door onze redacteurs PETER MICHELESEN RENÉE POSTMA EN

DEN HAAG, 7 MEI. Kroatië, zegt de minister, heeft gebroken met zijn verleden, zowel in 2000, toen de partij van de net overleden president Franjo Tudjman, de HDZ (Kroatische Democratische Gemeenschap) in verkiezingen werd verslagen, als in 2004, toen diezelfde HDZ in een andere gedaante weer aan de macht kwam.

Miomir Žužul, minister van Buitenlandse Zaken, lid van die HDZ

worden en nog dit jaar onderhandelingen te kunnen beginnen. Die zouden twee of tweeënhalf jaar kunnen duren. Kroatië wil leren van zijn buren die op 1 mei EU-lid werden, vooral Slovenië en Hongarije. „De Tsjechische onderhandelingen met de EU duurden zeven jaar, de Slowaakse tweeënhalf jaar, omdat de Slowaken van de Tsjechen hadden geleerd.” Het belangrijkste echter is dat de onderhandelingen beginnen: dan is er uitzicht, perspectief. Žužul: „Het is het verschil met landen als Bosnië en Servië. Daar weet men niet waar het heen gaat. Wij weten het wel. Vraag een willekeurige Kroaat hoe het over vijf jaar gaat en hij zal zeggen: dan zitten we in de EU.”

Het optimisme van Žužul – psycholoog van huis uit –, lid van de Kroatische delegatie bij de vredesonderhandelingen in Dayton, ambassadeur in Washington van 1996 tot 2000 en minister sinds vorig jaar – neemt niet weg dat er nog

Minister Žužul (Foto AP)

opeisen en dat is nog erger bij het zoeken naar werk.” De Kroatische ombudsman Anto Klarić liet zich vorige maand in diezelfde zin uit en de OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa) riep Zagreb twee weken geleden bij monde van missiechef Peter Semneby op zich meer in te spannen voor de 200.000 Kroatische Serviërs die nog steeds niet zijn teruggekeerd en zich te houden voor zelfvoldaanheid.

Žužul is zich van geen kwaad bewust: „We hebben onze verplichtingen en we komen ze na. Er zijn 110.000 Serviërs teruggekeerd, nog 12.000 tot 15.000 anderen willen terugkomen. Van wie wil terugkeren is de meerderheid dus al terug. Onze verplichting is het voor een goede atmosfeer te zorgen, maar dat is een proces, geen beslissing.”

De minister wijst op de vruchtbare samenwerking met de politieke leiding van de Servische minderheid – die Sanaders regering in het parlement steunt. Hij geeft toe: de teruggave van het bezit aan de Serviërs is een probleem: „In hun woningen wonen Kroaten die op hun beurt uit Bosnië zijn verdreven – we moeten die mensen eerst aan woonruimte helpen.” Een ander obstakel is de grote werkloosheid in de regio's waar de vluchtelingen woonden – in Oost-Slavonië is die bijna 55 procent, in Knin 50 procent. „We hebben een markteconomie – we kunnen niet naar

believen hier of daar een fabriek neerzetten.”

Maar waarom zegt dan de OVSE dat Zagreb zijn inspanningen moet verheffen? Žužul: „Het oordeel van de OVSE is vervat in het positieve avis van de Europese Commissie. Ik zie geen druk, ik zie alleen samenwerking, ook met de OVSE. En zeker, Semneby was schuwde tegen zelfvoldaanheid, maar hij had het over de toekomst. Het risico van zelfvoldaanheid bestaat altijd, maar we zijn ons daarvan bewust.”

Als Kroatië lid van de EU is, wacht een ander probleem. Dan is het verantwoordelijk voor een nieuw stuk buitengrens van de EU. En dat betekent dat de nu open grens tussen Kroatië en Herzegovina, waar veel van de Bosnische Kroaten leven, net zo dicht moet als de grens tussen Polen en Oekraïne. Wordt dat geen probleem? Die Bosnische Kroaten doen toel nu al alsof ze niet in Bosnië maar in Kroatië leven?

Žužul: „We maken ons zorgen over de Kroatische bevolking [van Bosnië]. Ze verlaten Bosnië en da is een droevig feit. We zeggen hun Sarajevo is de plek waar jullie voor, jullie positie moeten vechten, Sarajevo is jullie hoofdstad. Nu al is de bevolking van Bosnische Kroaten de helft van wat ze voor de oorlog was.”

Maar zullen de Bosnische Kroaten niet nog sneller een veilig heenkomen in Kroatië zoeken naarmate het Kroatische EU-lidmaatschap – en dus de sluiting van de grens – nabij komt? Žužul denkt van niet – ondanks de zorgen die hij zich zegt te maken over „het droevige feit” van de emigratie uit Bosnië: „Waarom zouden ze naar Kroatië komen? Mensen gaan waar het leven beter is. Bosnië gaat ook vooruit. Veel Kroaten leven er in relatief goede omstandigheden. Waarom zouden ze kiezen voor onzekerheid in Kroatië?”

En als de Bosnische Kroaten al wegvillen gaan ze naar landen als Zweden en Nederland, stelt Žužul. Eind dit jaar neemt de Europese Unie de taak over van de NAVO vredesmacht in Bosnië. Dat land wacht volgens de Kroatische minister nog steeds op een beslissing de duw in de richting van democratie en stabiliteit. Wat hem be treft is Europa aan zet.

Stabiele factor in fragiel land

Profiel | Premier Macedonië volgt verongelukte president op

De Macedonische premier Branko Crvenkovski werd woensdag gekozen tot president. Hij wordt gezien als een garantie voor stabiliteit.

Branko Crvenkovski FOTO EPA

Branko Crvenkovski, de Macedonische premier, koesterde misschien voor de toekomst vage presidentiële ambities. De dood van president Boris Trajkovski, bij een vliegtuigongeluk in februari, dwong hem voortijdig een keuze te maken. De oud-ti-toisten van Crvenkovski's SDSM hadden geen andere krachtfiguur die opgewassen zou zijn tegen een kandidaat van de nationalistische VMRO, waaruit Trajkovski afkomstig was.

Intern beraad en overleg met representanten van de in Macedonië breed vertegenwoordigde internationale gemeenschap, leidde uiteindelijk tot de kandidatuur van Crvenkovski zelf, de enige SDSM'er met een reputatie. De optie had verschillende voordelen. Zowel het premier- als het presidentschap zouden op deze manier in handen vallen van de SDSM. Crvenkovski was verzekerd van een nieuwe baan in een tijd dat zijn regering langzaam doch gestaag aan populariteit verliest. Bovenal telde echter dat

actief in de titoïstische jeugdbond van Macedonië, de armste van de Joegoslavische deelrepublieken. Toen Macedonië zich in 1991 onafhankelijk verklaarde, belandde Crvenkovski in mum van tijd aan de top van het politieke spectrum. In 1992 was hij met 29 jaar de jongste premier van Europa. Tijdens zijn premierschap werd Macedonië geplaagd door een gestaag dalende levensstandaard als gevolg van het uiteenvallen van Joegoslavië. Desalniettemin was Crvenkovski er samen met Gligorov verantwoordelijk voor dat de stabiliteit in het land gehandhaafd bleef en een gevreesde etnische uitbarsting uitbleef.

In 1998 verloor de SDSM de parlementsverkiezingen van de nationalistische VMRO. In de jaren die volgden, daalde de levensstandaard verder en kwamen de etnische verhoudingen, vooral door toedoen van de Kosovo-oorlog, steeds meer op scherp te staan. In 2001 balanceerde Macedonië op het randje van een burgeroorlog. Een jaar later maakte de SDSM bij de parlementsverkiezingen een comeback en werd Crvenkovski opnieuw premier.

Het presidentschap dat hij gaat bekleden is op papier grotendeels ceremonieel, maar zal onder Crvenkovski vrijwel zeker meer invulling krijgen.

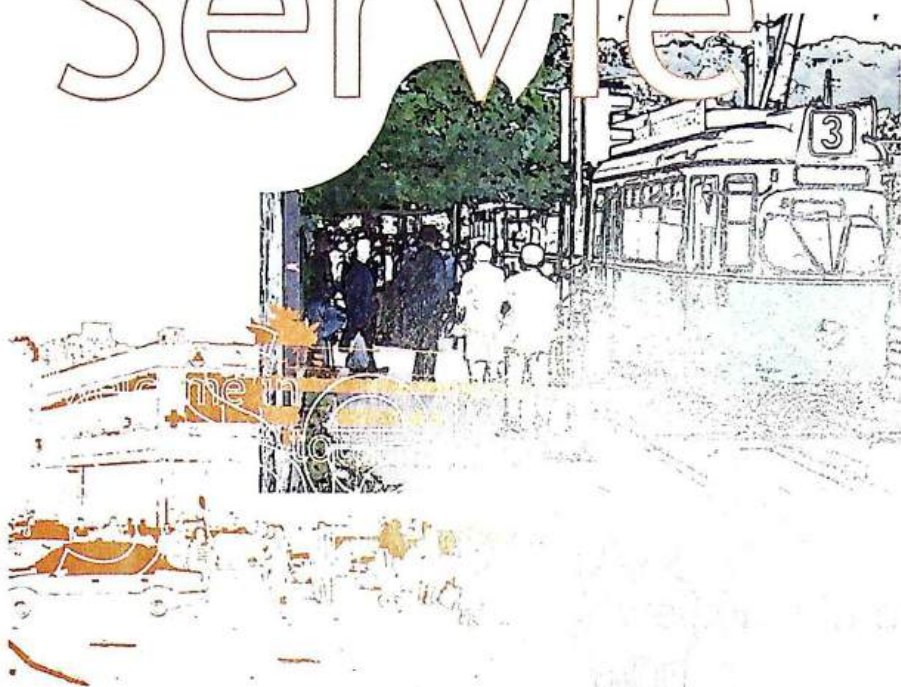
Olaf Tempelman

OVSE laakt Macedonië

SKOPJE, 30 APRIL. De presidentsverkiezingen in Macedonië van afgelopen woensdag zijn geparaat met enkele ernstige onregelmatigheden. Dat hebben internationale waarnemers van de OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa) gisteren gemeld. Volgens de OVSE is er over het geheel genomen sprake geweest van „democratische verkiezingen”. Toch constateerden de waarnemers meer en ernstigere onregelmatigheden dan tijdens de eerste ronde. Zo zou er bij verstuurd stembussen geknoeid zijn. In het dorpje Shtip, in het westen van het land, verstoort een groep gewapende mannen onder aanvoering van een parlementslid de stembusgang. (AFP, Reuters)

20-4-2007

Servië

Deze zomer vindt in de Servische hoofdstad Belgrado de derde Europese conferentie plaats van Peoples Global Action (PGA), een netwerk van antiparlementaire andersglobalisten. Geen Paniek! ging op onderzoek uit en sprak met Ivana Momcilovic (39), over het waarom van de conferentie en de situatie in voormalig Joegoslavië. Ze begroet ons met de woorden 'Welcome in the land of total defeat', waarmee de toon gelijk is gezet.

Kunst en politiek

Toen in 1991 in Joegoslavië de burgeroorlog uitbrak ontvluchtte Ivana haar geboorteland Servië en vestigde zich in Brussel. Zowel voor, tijdens, als na de burgeroorlog onderhield ze intensief contact met kunstenaars uit heel Joegoslavië. Veel van hen hebben vanwege hun verzet tegen het opkomend nationalisme hun vaderland moeten ontvluchten. Nationalistische politici, die wilden afrekenen met de idealen van het multi-etnisch en socialistisch Joegoslavië, zagen een belangrijke rol weggelegd voor de kunst en cultuur. Het streven naar onafhankelijkheid van de afzonderlijke republieken moest als een vanzelfsprekendheid worden

gepresenteerd. Om de scheiding der republieken te forceren ging de Kroatische regering zelfs zo ver dat zij 5000 nieuwe woorden introduceerde om zo het vrijwel identieke Servisch en Kroatisch uit elkaar te trekken. Wie zich als kunstenaar tegen het nieuwe nationalisme uitsprak werd het leven en werken onmogelijk gemaakt.

De antinationalistische kunstenaars, waaronder Ivana, verenigden zich in het collectief "Emigrative Art". Hoewel men zich aanvankelijk vooral richtte op de gevolgen van de burgeroorlog en de daaropvolgende westerse militaire interventies duurde het niet lang voordat de leden van het collectief zich in de politieke situatie in hun nieuwe thuislanden mengden. Ivana raakte betrokken in de strijd van ontslagen werknemers van de Belgische staalfabriek Clabecq en werkte met papierloze immigranten. Zij verblijft sinds enkele jaren ook weer regelmatig in Belgrado, waar zij voor het nationaal theater werkt aan een voorstelling waarin de ontheemden van de burgeroorlog en de NATO interventie in Kosovo een hoofdrol spelen.

Tegelijkertijd is ze actief in de lokale groep 'Political Combinat' waarmee ze samen met andere lokale en ook buitenlandse buitenparlementaire organisaties de komende PGA conferentie voorbereidt.

Een land in totale chaos

De gevolgen van de burgeroorlog zijn na dertien jaar nog overal waarneembaar. Tijdens gevechten en etnische zuiveringen over en weer verloren naar schatting een kwart miljoen mensen hun leven. In heel voormalig Joegoslavië werden anderhalf miljoen mensen van huis en haard verdreven. Een zelfde aantal mensen is sinds het uitbreken van de vijandelijkheden geïmigreerd. De meeste militaire en politieke verantwoordelijken voor het geweld lopen nog altijd vrij rond. Servië verkeert ondertussen in een staat van totale chaos. Het uiteenvallen van Joegoslavië en tien jaar Westerse sancties tegen het regime hebben de economie te gronde gericht. De werkloosheid in Servië is enorm. Circa één miljoen mensen, oftewel 30% van de beroepsbevolking, zit zonder werk en dus zonder inkomen. Wie wel werk heeft verdient ongeveer 150 euro per maand. Servië telt iets meer dan acht miljoen inwoners, waaronder 750.000 vluchtelingen. De mensen ontvluchtten de oorlog en kwamen uit Bosnië (1991), Kroatië (1993) en Kosovo (1999). De hoofdstad Belgrado is omgeven door krottenwijken waar hoofdzakelijk Roma verblijven. Servië kan de vluchtelingen nauwelijks opnemen, er is geen geld en de internationale gemeenschap heeft Servië

Ashdown waarschuwt Serviërs Bosnië

7204

SARAJEVO, 22 APRIL. Bosnië-be-
stuurder Paddy Ashdown heeft ge-
waarschuwd dat de Servische Re-
publiek in Bosnië wordt opgehe-
ven als de regering niet meewerkt
met het Joegoslavië-tribunaal.
„Als de Servische Republiek zich
niet aan de wet houdt, verzwakt ze
haar aanspraak op bescherming
door de wet”, aldus Ashdown. Hij
sprak na de mislukte poging van
de Bosnisch-Servische politie een
gezochte oorlogsmisdadiger op te
pakken. De regering geeft – vol-
gens Ashdown onterecht – de poli-
tie de schuld. (BBC)

Sagittarius

Van: "Ian Johnson" <i-johnson@lineone.net>
Aan: <Undisclosed-Recipient:;>
Verzonden: donderdag 22 april 2004 20:29
Onderwerp: CDSM: Ustashe Complain to their Political
 Ustashe complain to their political masters.
 (Thanks to DT for forwarding this) IJ

NFCA OFFICIALS WITH AMBASSADOR PROSPER: OLUJA NO CRIMINAL ENTERPRISE

Washington, April 16 (FPB) - A delegation of the National Federation of Croatian Americans met on April 12, 2004 with a number of American officials to discuss the Bush Administration's policies toward Croatia and Bosnia and Herzegovina. The delegation, consisting of NFCA President John Kraljic, Past President Steve Rukavina, Eastern Regional Vice President Ed Andrus, Treasurer Zvonko Labas, Director of Development Erik Milman and Joseph Foley of the lobby firm Foley & Associates, initially met with Ambassador Pierre-Richard Prosper, the at-large US ambassador for war crimes issues.

During the meeting with Ambassador Prosper, the NFCA representatives expressed their general concerns over the work of the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia (ICTY). Among other things, the NFCA communicated the fears of many Croatians and Croatian-Americans with what is seen as the attempts of the ICTY to re-write the history of the conflict and present Croatia as a guilty party to the war, rather than as a victim of Serb aggression. The NFCA delegation noted, for example, the failure of the recent indictment against Jadranko Prlić et al. to adequately discuss the context of the establishment of the Croatian Community of Herceg-Bosnia.

As Mr. Kraljic noted after the meeting, "the Community was not a 'criminal enterprise' as portrayed in the indictment, but a logical step in protecting the Croatian community in the early 1990s as a result of the collapse of the state of Bosnia and Herzegovina. The international community's assistance to Serb forces in the form of an arms embargo on the Sarajevo government signified its determination not to protect the sovereignty of a recognized state and was seen by many observers as a green light for the establishment of a Greater Serbia. In that context, the formation of the Community was a necessary defensive undertaking, a political action which cannot by any logic be deemed to be a criminal act." The NFCA further complained about the various indictments related to the actions of the Croatian Army with respect to the liberation of the so-called Krajina region. They noted that there again the ICTY has placed a "criminal enterprise" label on these justified military campaigns.

Those present also expressed their dissatisfaction with the internal workings of the ICTY. Note was made of the fact that the ICTY has often relied on unreliable sources, including former government officials of the Republika Srpska Krajina, for evidence in compiling indictments against Croatian generals.

Additional discussions took place with respect to the indictment against General Ante Gotovina. The NFCA protested the United States' policy of tying Croatia's entry into NATO with the surrender of one man to the ICTY, especially in light of Croatia's extensive cooperation with the Tribunal.

NFCA officials met later in the day with Charles L. English, the Director of the Office of South Central European Affairs, and Kevin Kabumoto, the Croatia Desk Officer at the State Department. Those discussions centered on the general state of relations between the United States and Croatia and Croatia's attempts to enter NATO. While supporting the continued efforts in regional cooperation undertaken by Croatia in the Adriatic Charter with NATO aspirants Albania and Macedonia, the NFCA expressed its general determination that such cooperation cannot stand in the way of Croatia's entry into NATO. Specifically, the NFCA argued that the political and economic stability of Croatia in comparison with Albania and Macedonia as well as many other states in Eastern Europe (including Romania and Bulgaria which have recently joined NATO) make Croatia a prime candidate for membership in the Alliance.

The NFCA also generally discussed how the United States could assist Croatian businesses and private enterprises. Among other things, NFCA representatives noted the significance of the Croatian World Economic Summit in Cleveland to be held in June.

Following the meetings, the participants expressed general satisfaction with the open and frank dialogue that took place with these American officials who play a key role in formulating day-to-day policy with respect to Croatia. The general consensus of those present was that Croatia's relations with the United States have certainly improved since last year. However, a number of stumbling blocks remain to forging a formal alliance with the United States through NATO.

As Mr. Rukavina noted, Croatian-Americans must "step to the plate to have their voice heard. Our community must become more engaged in these debates, it must participate in the American political process in order to have an immediate impact on these strategically important issues to Croatia."

Mr. Kraljic added that the concern of Croatian-Americans must be focused on Washington in the next few months. "There is a potential that Croatia may have to wait to enter NATO until the remaining states of South Eastern Europe are

ready. We know that in the past the entry of West Germany in 1955 was the only time a new state was admitted to NATO on its own, without any other countries. What does this tell us with respect to Croatia, a relatively small country with less than 5 million people? What chances does Croatia have to enter the Alliance on its own? Certainly, we cannot discount the possibility that an exception will be made for Croatia. But either way, Croatian-Americans must write to their Congressional representatives immediately to demand that Croatia be granted entry to NATO. Otherwise, Croatia could be foreclosed for a long time from achieving one of its primary strategic objectives."

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "Ian Johnson" <j-
Aan: <Undisclosed-Recipient:>
Verzonden: dinsdag 20 april 2004 23:46
Onderwerp: CDSM: Pavkovic

Extradition "would be death warrant for government"

Beta - April 18, 2004

PODGORICA – Sunday – Former Yugoslav Army chief-of-staff Nebojsa Pavkovic said today that he is determined not to appear before the Hague Tribunal and will not allow himself to be extradited.

"If they extradite the three generals, and I don't include myself out because I will not allow that to happen, this government will be signing it's own death warrant," he told Podgorica daily Publika.

Pavkovic also said he was willing to make his private archive from the time he commanded the Third Army in Kosovo available to Slobodan Milosevic to assist in his defence before the tribunal.

He told Publika that the violence in Kosovo last month had opened the eyes of the international community.

Pavkovic, who is charged over earlier events in Kosovo, said that the Yugoslav Army had not waged war on Albanian civilians, but only on terrorists.

The international community had now realised that, he said, so a review of the indictment of himself and three other senior officers of the security forces could be expected.

Copyright 2004 Beta News Agency
Posted for Fair Use only.

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Belgrado negeert VN-hof VS schorten hulp aan Servië op

BELGRADO, 1 APRIL. De Amerikaanse regering heeft met ingang van vandaag de financiële hulp aan de unie Servië-Montenegro opgeschort omdat Servië onvoldoende samenwerkt met het Joegoslavië-tribunaal.

Minister van Buitenlandse Zaken Colin Powell oordeelde dat Servië niet voldoet aan de criteria van goede medewerking met het tribunaal; dat oordeel betekent onder de Amerikaanse wet automatisch de opschorting van financiële steun, met uitzondering van humanitaire hulp. Washington had voor Belgrado dit jaar 100 miljoen dollar uitgetrokken; daarvan is 43 miljoen dollar al uitgegeven. De opschorting heeft betrekking op de resterende 57 miljoen dollar.

De maatregel van Washington komt niet onverwachts. De pas onlangs aangekomen Servische premier Vojislav Kostunica is een verklaard tegenstander van het Joegoslavië-tribunaal en heeft gezegd geen Serviërs te willen uitleveren. Hoewel zijn coalitiepartners in de regering die mening niet delen, is die regering in het parlement afhankelijk van de socialisten van Slobodan Milošević. Die maken hun steun aan de regering graag afhankelijk van haar beleid jegens het VN-hof. Eind vorige week besloot het Servische parlement zelfs de Servische verdachten die in Den Haag gevangen zitten een soort salaris toe te kennen.

De minister van Buitenlandse Zaken van de unie Servië-Montenegro, Stihomir, zei dat die maatregel voor Washington mogelijk de druppel is geweest die de emmer heeft doen overlopen. Hij zei dat het bedrag dat Servië misloopt niet groot is; erger, zei hij, is dat de VS in alle grote financiële instituties kredieten voor Servië kunnen tegenhouden.

De moete die men in Belgrado heeft met het thema oorlogsmisdaden werd gisteren nog eens onderstrept door het afbreken van de Servische procureur-generaal, Djordje Ostojić. Hij gaf persoonlijk een reden op, maar oud-minister van Justitie Vladan Batić zei dat hij afreedt onder druk van de nieuwe regering, die het pas vorige jaar opgerichtte speciale Servische tribunaal voor de berechting van oorlogs- en maffiamisdaden wil afschaffen. De opvolger van Batić liet maandag weten dat de regering van het speciale tribunaal – dat op dit moment de verdachten van de moord op premier Zoran Djindjić berecht – af wil.

In Den Haag noemde de woordvoerder van het Joegoslavië-tribunaal, Florence Hartmann, de relatie met Belgrado „heel zorgwekkend“. De samenwerking is geruime tijd bevroren geweest in afwachting van een nieuwe regering (in Belgrado) maar nu die er is, er zijn geen vooruitzichten op verbetering van de samenwerking, zei ze. „Er is geen samenwerking en er is geen antwoord gekomen op onze verzoeken om hulp, waarvan sommigen al een jaar geleden zijn gedaan.“ (AP, AP)

Kroatië kan spoedig lid worden van de EU

AP, ANP
STRAATSBURG

Kroatië kan op korte termijn lid worden van de Europese Unie. Die toezegging werd gisteren gedaan door eurocommissaris Patten in een toespraak tot de Europese Commissie.

Volgens Patten doet de Kroatische regering haar uiterste best oorlogsmisdadigers op te sporen en uit te leveren aan het Joegoslavië-Tribunaal. Daardoor is de aanvankelijke aarzeling om het land te laten toetreden tot de EU verdwenen.

Geen vervolging in zaak-Djindjić

BELGRADO – De Servische speciale aanklager die het onderzoek leidt naar de moord op premier Zoran Djindjić, heeft alle aanklachten tegen de in Scheveningen gedetineerde ultranationalist Vojislav Seselj en de ex-chef van de militaire inlichtingendienst Aco Tomic laten vallen wegens gebrek aan bewijs.

Djindjić werd op 12 maart vorig

jaar door een sluipschutter doodgeschoten. Seselj en Tomic waren aangeklaagd wegens criminele samenzwering vanwege hun veelvuldige contacten met de bende die de moord op Djindjić zou hebben beraamd. De aanklager zei dat er geen hard bewijs is dat de ontmoetingen van criminele aard waren. Het proces tegen de uitvoerders van de moord loopt nog.

WOENSDAG 21 APRIL 2004

Europese Commissie: Kroatië kan op termijn tot EU toetreden

Door onze correspondent

STRAATSBURG, 21 APRIL. Kroatië kan volgens de Europese Commissie lid worden van de Europese Unie. Volgens de Commissie voldoet Kroatië aan alle voorwaarden om te beginnen aan onderhandelingen over toetreding tot de Unie.

Op hun bijeenkomst van half juni in Brussel zullen de regeringsleiders van de Unie een definitief besluit moeten nemen en moeten bepalen wanneer begonnen wordt met de gesprekken.

De Britse eurocommissaris Patten (Buitenlandse Betrekkingen) wilde zich gisteren in Straatsburg niet uitlaten over de vraag wanneer Kroatië kan toetreden. Maar zijn Duitse collegacommissaris Verheugen, die belast is met de portefeuille EU-uitbreiding, wees er gisteren in het Europees Parlement wel op dat Kroatië op sommige terreinen nu al een betere positie inneemt dan enkele landen die per 1 mei aanstaande tot de Unie toetreden. De economische prestaties van Kroatië zijn in elk geval beter dan die van Bulgarije en Roemenië, de twee Balkanlanden waarvan de EU-toetreding is voorzien in 2007, zei Verheugen.

Kroatië maakte na de Tweede Wereldoorlog deel uit van de Joegoslavische Federatie. In 1991 riep het de onafhankelijkheid uit, waarop een bloedig conflict uitbrak met de Joegoslavische zusterrepubliek Servië en met door Belgrado gesteunde Serviërs in Kroatië. Tijdens deze oorlog, die tot 1995 duurde, werden 280.000 Serviërs uit Kroatië verdreven.

Kroatië telt nu ongeveer 4,4 miljoen inwoners. In februari vorig jaar vroeg Zagreb officieel het lidmaatschap van de EU aan. Vervolgens vroeg de Raad van Ministers van de Unie de Europese Commissie om een oordeel. De belangrijkste voorwaarde voor het openen van de onderhandelingen, is of het land voldoet aan de zogeheten 'Kopenhagen-criteria'. Dit zijn de basisvoorwaarden die de Europese Unie in 1993 in de Deense hoofdstad vaststelde voor landen die lid willen worden van de gemeenschap.

Volgens de Europese Commissie kan Kroatië beschouwd worden als een goed functionerende democratie met stabiele instituties die garanties bieden voor de rechtsstaat. Aanvankelijk vormde de geringe medewerking van het land aan het Joegoslavië-tribunaal bij het opsporen van verdachten van oorlogsmisdaden nog wel een obstakel. Maar de commissie heeft van de hoofdaanklager van het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag, Carla Del Ponte, de verzekering gekregen dat Kroatië nu wel volledig meewerkt.

Het land moet volgens de commissie nog wel stappen ondernemen om de rechten van minderheden te verbeteren, het rechtssysteem aan te passen en corruptie te bestrijden. Op economisch terrein kan Kroatië beschouwd worden als een markteconomie, die op middellange termijn de concurrentie aankan met andere economieën in de Europese Unie.

De economische groei van het land bedroeg in 2002 5,2 procent. In hetzelfde jaar kende Kroatië een inflatie van 2,2 procent en bedroeg de werkloosheid 14,4 procent.

Geen beslissing in Macedonië

SKOPJE, 15 APRIL. Premier Branko Cervenkovski heeft gisteren de vervroegde presidentsverkiezingen in Macedonië gewonnen. Maar hij liep een absolute meerderheid mis en moet met zijn rivalen Saško Kedev over twee weken in een tweede ronde aantreden.

Macedonië moest een nieuwe president kiezen na de dood van Boris Trajkovski bij een vliegtuigongeluk in het zuiden van Bosnië, in februari. Trajkovski verongelukte negen maanden voordat zijn ambtstermijn afliep.

De sociaal-democraat Cervenkovski kreeg volgens de nog onvolledige uitslag – 80 procent van de stemmen is geteld – 332.000 stemmen, 42,9 procent van het totaal. De kandidaat van de nationalistische oppositie, de hartchirurg Saško Kedev, bleef steken op 267.000 stemmen, 34,5 procent.

De twee andere kandidaten waren vertegenwoordigers van de Albanese minderheid, die geen kans maakten maar meededen om hun populariteit in eigen kring te peilen. Gezime Ostreni, voormalig stafchef van het Nationale Bevrijdingsleger UCK en lid van een van de regerende partijen, kreeg 14,3 procent van de stemmen, Zidi Xhelili, van een van de oppositiepartijen, bleef steken op 8,3 procent.

De opkomst was 55 procent van het electoraat – drie uur voordat de stembussen dicht gingen was nog geen dertig procent opgekomen. De verkiezingen zouden ongeldig zijn geweest bij een opkomst van minder dan de helft van de kiesgerechtigden. Er deden zich nergens incidenten voor, reden voor de media om vandaag te spreken van „een zekere rijpheid bij het electoraat“.

Cervenkovski zei gisteren er zeker van te zijn dat hij over twee weken alsnog wordt gekozen, maar de nationalistische oppositiepartij VMRO-DPMNE geeft de hoop niet op. „Anderhalf jaar geleden kreeg Cervenkovski [bij de parlementsverkiezingen] nog 500.000 stemmen, tegen 350.000 nu. Macedonië heeft dus nee gezegd tegen Cervenkovski“, aldus een partijwoordvoerder, die de 300.000 stemmen voor de politiek onervaren Saško Kedev omschreef als „een aanzienlijk succes“.

De VMRO-DPMNE putte ook hoop uit het verleden: de in februari omgekomen president Trajkovski, lid van de VMRO-DPMNE, werd in 1999 in de eerste ronde ook duidelijk verslagen door zijn sociaal-democratische rivalen, maar won in de tweede ronde – dankzij de stem van de Albanese minderheid. (AP, AFP)

Serviërs boos op vredesmacht

PALE, 2 APRIL. Ruim tweeduizend Bosnische Serviërs hebben in Pale, in de Servische Republiek in Bosnië, betoogd tegen de (mislukte) poging van de vredesmacht SFOR om hun vroegere leider Radovan Karadžić te arresteren. Vooral het feit dat bij die poging een orthodoxe priester en zijn zoon zwaar gewond werden – beiden liggen in coma – heeft bij de Serviërs veel woede gewekt. In Servië werd het optreden van SFOR ook veroordeeld, door de minister voor kerkelijke zaken. (AFP)

4 NRC HANDELSBLAD

Lijfwacht van premier: ‘Moord op Djindjić: twee schutters’

BELGRADO, 21 APRIL. Bij de moord, op 12 maart vorig jaar, op de Servische premier Zoran Djindjić zijn twee schutters betrokken geweest. Dat kan worden afgeleid uit de verklaring van Djindjić lijfwacht tijdens het proces tegen de mogelijke daders.

Zoran Djindjić stapte op die 12de maart vorig jaar op een binnenplaats van een regeringsgebouw in het centrum van Belgrado uit een auto toen hij vanuit een raam van een gebouw tweehonderd meter verderop werd beschoten. Hij stierf op weg naar het ziekenhuis. De lijfwacht, Milan Veruović, werd door een andere kogel geraakt en werd zwaar gewond. De schutter vluchtte maar werd later gepakt en is nu een van de dertien verdachten in het proces. Volgens de aanklacht was hij de enige schutter en vuurde hij twee kogels af, waarvan er een Djindjić trof en de andere Veruović.

Veruović gaf gisteren echter een andere lezing. „Toen ik de trap naar de ingang [van het regeringsgebouw] opliep hoorde ik zwak het eerste schot, en Djindjić krete“, zei hij. Vervolgens werd hij zelf door de tweede kogel geraakt. „Toen ik gewond op de grond lag, hoorde ik het derde schot“, zei hij. Dat kwam uit een andere richting. Dat zou betekenen dat er een tweede schutter aan het werk was. De verklaring van Veruović wekt nieuwe twijfels over het politie-onderzoek en juridische geldigheid van de aanklacht.

Terecht staan dertien mensen, allen leden van een criminele bende. Velen van hen zijn lid geweest

onder wie het veronderstelde brein achter de aanslag, Milorad Luković, voortvluchtig. De vermeende schutter, Zvezdan Jovanović, behoort tot de gearresteerde verdachten. De enige ooggetuige die Jovanović na de aanslag heeft zien vluchten werd een week voor het begin van het proces vermoord. Hoewel men er algemeen van uit gaat dat hij is vermoord om te voorkomen dat hij als getuige in het proces zou optreden, vindt de politie dat er geen aanleiding is voor die veronderstelling.

Veruović zei gisteren dat hoge functionarissen van de politie en de geheime dienst op de hoogte waren van de plannen voor een aanslag op Djindjić. Een maand voor de moord had een adviseur van Djindjić hem verteld dat de premier „in de gaten werd gehouden door huurmoordenaars“. Een week later, op 21 februari, werd een aanslag gepleegd die mislukte. De chauffeur van een vrachtwagen trachtte de auto van Djindjić te rammen. De chauffeur wordt nog steeds gezocht.

Veruović zei dat talrijke verzoeken om een betere uitrusting van de lijfwachten van Djindjić waren afgewezen en dat de toenmalige onderminister van Binnenlandse Zaken, Nenad Milić, had geweigerd in te gaan op dringende verzoeken om de beveiliging van de premier te verbeteren. (Reuters, AFP)

'Unie is illusie en zelfbedrog'

Opgelegde samenwerking Servië en Montenegro werkt niet

De unie Servië en Montenegro, opvolger van Joegoslavië, bestaat ruim een jaar. Functioneren doet ze niet. Daar is in elk geval iedereen het over eens. „Een cirkel van zelfbedrog en illusie.”

Door onze redacteur
PETER MICHIELSEN

BELGRADO, 23 MAART. Solana, zo noemen velen in Servië spottend de unie met de ongemakkelijke naam, naar de geestelijke vader: Javier Solana van de EU, de man die de Montenegrijnen en de Serviërs de unie opdrong. Eigenlijk, zo hoor je nu nog schamper zeggen, eigenlijk moet Ulcinj de hoofdstad van de unie worden, want Ulcinj heeft zoutmijnen, en het Servische woord voor zoutmijn is Solana. Ulcinj ligt op het aller-, alleruiterste eind van de unie: op de grens van Montenegro met Albanië.

„Het is niet eerlijk Solana de schuld te geven”, zegt Milan Pajević. Hij is vice-voorzitter van G17 Plus, de partij van de radicale hervormers die inmiddels deel uitmaakt van de regering, en de enige Servische partij die de unie openlijk een onding noemt. „Solana kwam tussenbeide toen onze eigen incompetente politici er niet uitkwamen. Montenegro was intern zo verdeeld over de onafhankelijkheid dat een burgeroorlog dreigde. We hebben [voor de unie] getekend om die te voorkomen.”

Met de unie stelde de EU de onafhankelijkheid van Montenegro voor drie jaar uit. De unie voorziet in een harmonisering van economische en douanesystemen, een gezamenlijke overkoepelende regering, een gemeenschappelijk leger en een unicparlement, met handhaving van maximale auto-

nomie van de beide deelstaten. Drie jaar na de stichting van de unie mogen Serviërs en Montenegrijnen in referenda beslissen of ze verder gaan of niet.

Dat is de theorie. In de praktijk is er het afgelopen jaar vrijwel niets gebeurd: de politieke wil ontbreekt, de unie heeft geen prioriteit, niemand spant zich ervoor in. Ze mislukt, aldus tegenstanders, omdat de op onafhankelijkheid beluste Montenegrijnen haar niet willen en haar saboteren, en ze mislukt omdat een gelijkwaardige unie tussen het piekkleine Montenegro (600.000 inwoners) en het dertien keer zo grote Servië (twintig keer zo groot als men Kosovo meetelt, wat elke Serviër doet) onmogelijk is. En dus is de unie nog steeds een land met twee economische, juridische en douanesystemen en twee valuta, de dinar en de euro, en zonder een gemeenschappelijke begroting, gemeenschappelijke markt en gemeenschappelijk hooggerechtshof. Het gemeenschappelijke parlement haalde bij een van de cruciale stemmingen over belangrijke harmonisatiewetten niet eens het quorum: de leden hadden elders interessantere dingen te doen. Het is trouwens in zijn nieuwe samenstelling – nieuw als gevolg van de Servische parlementsverkiezingen van december – nog niet bijeen geweest.

Pajević noemt de unie „een cirkel van zelfbedrog en tijdverlies”. „Montenegro wil vijftig procent van de macht en betaalt vijf procent van de rekening. Wij betalen het leger, de gemeenschappelijke instellingen, al die Montenegrijnse ambassadeurs in de wereld. Dat kan niet. Zelfs in theorie vind je geen oplossing voor een federatie van twee landen waarvan het ene twintig keer zo groot is als het andere. Hoe vul je een parlement met honderd leden? 93 leden uit Servië en zeven uit Montenegro? Zo zou het moeten. Maar ze willen er vijftig. Dat betekent

dat ze Servië chanteren.”

Uiteindelijk maakt de unie iedereen ongelukkig. „Zij vinden ons hegemoneerden, wij vinden hen een molensteen om onze nek. Het kan niet werken”, aldus Pajević. De unie, zegt hij, is een rem op de gang naar Europa. Onder veel stabielere verhoudingen heeft het Bulgarije en Roemenië twaalf jaar gekost om de duizenden maatregelen door te voeren die leidden tot een associatieverdrag met EU. Servië kan dat in deze omstandigheden niet in diezelfde tijd. Maar Servië kan het wel sneller als de poging gescheiden markten, douanetarieven en valutastelsels te verenigen, als uitzichtloos wordt opgegeven. „Nu financiert Servië via de gemeenschappelijke staat de latere afscheiding van Montenegro. De unie is contraproductief.”

Pajević geeft toe dat de partijen die vóór de unie zijn, bij de parlementsverkiezingen van december verreweg de meeste stemmen kregen. Wellicht groeit het aantal voorstanders zelfs. „Misschien. Maar de unie was geen thema bij de verkiezingen. En verder legt niemand de bevolking uit wat de unie eigenlijk betekent. Niemand presenteert de feiten en de cijfers, niemand maakt de balans op. Het is de Servische ziekte: we hebben nooit geleerd voor onszelf te denken. We geloven klakkeloos wat het halfachtjournaal vertelt”, zegt hij. „We hebben vijftig jaar socialisme en vijftien jaar kleptocratie van de psychopaten van Milošević achter ons. De Serviërs weten niet waarover ze praten, en niemand vertelt het hun.”

Heel erg vóór de unie is Tomislav Nikolić, vice-voorzitter van de ultra-nationalistische Servische Radicale Partij SRS, sinds december de grootste partij van het land. SRS-voorzitter Vojislav Šešelj zit in Den Haag gevangen, beschuldigd van oorlogsmisdaden. Achter de bulderende fascist Šešelj is Nikolić

het beschaafde gezicht van de radicalen. De kans is groot dat hij binnenkort president van Servië wordt.

Voor Nikolić is de unie nodig, want „Montenegrijnen en Serviërs zijn één volk, en horen in één land. Tot elke prijs.” Hij vergeet even dat er in Montenegro heel wat Albanezen wonen en dat maar rond dertig procent van de Montenegrijnen zich Serviër voelt. De SRS, zegt hij, wil een referendum over de unie, in beide landen. „Pas dan komt er een eind aan de chantage van de Montenegrijnse regering die onafhankelijkheid wil en aan het wantrouwen van de Serviërs jegens de unie.” Bovendien kan de unie dan eindelijk gaan functioneren, want zeker, ook Tomislav Nikolić geeft toe dat ze dat nu niet doet. „Het unicparlement is al een half jaar niet bijeen geweest! De unicministers doen maar wat, leggen aan niemand verantwoordelijkheid af en worden door niemand gecontroleerd.” Het ligt allemaal, zegt Nikolić, aan een gebrek aan politieke wil. Het interesseert niemand.

Montenegro, zegt hij, moet snappen dat zijn weg naar de welvaart altijd door Servië liep, dat het zijn scholen en ziekenhuizen aan Servië te danken heeft en dat er meer Montenegrijnen in Servië wonen dan in Montenegro – alleen al in Belgrado 300.000. Helaas, dat snappen de voorstanders van de Montenegrijnse onafhankelijkheid niet, „het zijn maffiosi die de zegen van de EU genieten”, zegt hij. „Smokkelaars van sigaretten, drugs en alcohol – dat zijn ze”.

En weet je, zegt Tomislav Nikolić, en hij vergeet even dat hij het nette gezicht van de SRS is, weet je wat er gebeurt als Montenegro onafhankelijk wordt? „Dan worden alle Serviërs verdreven of weggepest. Dan komt er een grote emigratie. En wie nemen hun plaatsen in? Albanezen uit Kosovo, want zo zijn Albanezen.”

Ruzie over wijziging van unieregering

Geen akkoord Montenegro en Servië

Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM, 13 APRIL. Ruzie tussen Servië en Montenegro heeft vandaag een wijziging van de regering van de unie Servië en Montenegro verhindert.

Die regering zou worden gewijzigd tijdens een zitting van het unicparlement – de eerste in maanden. Maar de zitting ging niet door omdat geen overeenstemming kon worden bereikt over de kandidaten voor de post van minister van Buitenlandse Zaken en die van Defensie. De regering moet worden gewijzigd wegens de gewijzigde samenstelling van het Servische parlement en de Servische regering na de verkiezingen in december vorig jaar.

Volgens de grondwet van de unie mogen de twee ministers niet uit dezelfde deelrepubliek afkomstig zijn. Tot dusverre heeft Servië

beide ministers geleverd, hetgeen mogelijk was omdat de Montenegrijnen daar geen bezwaar tegen aantekenden. Nu evenwel heeft Montenegro die instemming opgezegd. Het was de bedoeling van de Serviërs Vuk Drašković, voormalig oppositieleider tegen het bewind van Slobodan Milošević en leider van de Servische Vernieuwingsbeweging SPO (die deel uitmaakt van de regerende coalitie in Servië) minister van Buitenlandse Zaken te maken. De huidige minister van Defensie Boris Tadić zou volgens de Serviërs moeten aanblijven. Tadić leidt de Democratische Partij, die in Servië in de oppositie is. Hij is bovendien kandidaat voor zijn partij bij de komende Servische presidentsverkiezingen.

Gisteren bleken de Montenegrijnen vast te houden aan hun recht, een van beide ministers te leveren.

Ze gingen niet akkoord met Servische voorstellen, met het argument dat de huidige Servische regering afhankelijk is van de steun van de socialistische Slobodan Milošević. Die steun „brengt de reputatie van de unie, en daarmee de reputatie van Montenegro in gevaar”, zo zei gisteren Miodrag Vuković uit Montenegro. Het voorstel, Tadić minister van Defensie te laten blijven is ook in Servië omstreden, omdat hij tot de oppositie behoort.

Volgens sommige bronnen in Belgrado is de zitting van het unicparlement uitgesteld tot vrijdag; dan zou overeenstemming moeten zijn bereikt over de twee ministersposten. Vuković echter zei gisteren dat de zitting van vrijdag alderminst vaststaat.

Tadić' kandidatuur voor het presidentschap van Servië compli-

ceert de kwestie aanzienlijk. Premier Vojislav Koštunica weigert die kandidatuur te ondersteunen omdat Tadić de belangrijkste oppositieleider is. Velen vragen zich af waarom hij dan wel Tadić' kandidatuur voor het ministerschap van Defensie kan steunen. De Servische regeringspartijen hebben nog steeds niet besloten zelf een gemeenschappelijke kandidaat voor het presidentschap naar voren te schuiven. Koštunica wil premier blijven. Hij wordt gezien als de enige kandidaat die het met succes kan opnemen tegen de favoriet, de leider van de ultra-nationalistische Servische Radicale Partij, Tomislav Nikolić. Maar Koštunica zei gisteren nog dat hij premier wil blijven, omdat hij dat pas sinds kort is, nog niets heeft laten zien, en als premier meer kan doen dan als president.

Belgrado, oktober 2003. Voor het eerst sinds de val van Milošević greep de Servische politie in tijdens een demonstratie tegen de Servische regering Foto AP

De Serviërs zijn
nog steeds in de
ban van hun
nationalistische
droom

Democraten bedankt

Drie jaar na de val van

De hele twintigste eeuw hebben ze een slechte elite gehad: mythomaan, corrupt. Braco Grubačić, uitgever van het

vindt het juridisch systeem van Servië onovertroffen in de wereld — al weet iedereen dat het een puinhoop is.

een puinhoop van gemaakt. A mess. En hoe die puinhoop kan worden opge-

vader tegen zijn zoon zeggen. De helden van die zoon zijn de helden die zonder

slavië-tribunaal doet honderd keer meer pijn dan het uitleveren van een burger.

Serviërs massaal op een antidemocratische partij. Zijn ze helemaal gek geworden? 'Niemand durft de Serviërs te vertellen dat we de oorlog hebben verloren.'

Peter Michielsen

Het politieke toneel in Servië ligt vlak naast het riool, zo schreef nog niet zo lang geleden een Servische krant. Drie jaar geleden brak de democratie los, na vijftig jaar cenpartijstaat, na veertien jaar kleptocratie van Slobodan Milošević, na een decennium van de ene oorlog na de andere. Eindelijk – Democratie!

Democratie? Die drie jaar zijn gedomineerd door vinnige ruzies tussen de democraten die in oktober 2000 Milošević wipten, door wederzijdse verwijten en verdachtmakingen van partijen en politici, door de moord op een premier, een lawine van schandalen en onthullingen over ministeriële corruptie, ministeriële fraude. Ministers liepen ongegeneerd in en uit bij maffiosi, die zelf, als giftige paddestoelen, waren voortgekomen uit de geheime politie van Milošević en uit de paramilitaire moordeskaders die in Kroatië, Bosnië en Kosovo nog menig bloedbad hebben aangericht. Ministers bezaten bedrijven die lucratieve opdrachten kregen toegeschoven. Ministers zetten de energieproductie van het land stil om van een vriendje in Londen dure importenergie te kopen. Ministers hielpen een handje bij het witwassen van maffiageld.

Democratie? Toen de democraten van toenmalig premier Zoran Djindjić ruzie kregen met de democraten van toenmalig president Vojislav Koštunica gooiden ze Koštunica's parlementariërs simpelweg uit het parlement, zonder enige wettige basis. En hoeveel besluiten van het parlement zijn ongeldig omdat ze het resultaat zijn van fraude, bij stemmingen waarbij, in strijd met de regels, de stemkaarten van afwezige parlementariërs zijn gebruikt?

In december, na drie jaar democratie, kozen de Serviërs massaal voor de uitdrukkelijk niet-democratische ultranationalistische Servische Radicale Partij (SRS) van Vojislav Šešelj, de Hitler van de Balkan, zoals wijlen Zoran Djindjić hem noemde, de man die ooit napalm wilde gooien op Zagreb en beloofde alle Kroaten met een roestige lepel de ogen uit te scheppen.

Zijn de Serviërs gek geworden? Leren ze het dan nooit?

„De Serviërs zijn niet gek. De Serviërs zijn ook niet slecht. Hun elite is slecht.

het Plein van de Republiek in Belgrado, de democraten die nu regeren – haar bijeenkomsten hield. Hij is een van Servië's scherpste waarnemers. „De geschiedenis van Servië is al honderdvijftig jaar één grote ruzie tussen delen van de elite. Voeg daar tien jaar oorlog in de jaren negentig aan toe. Tien jaar hersenspoeling. Tien jaar manipulatie. Nu nog denken de Serviërs dat wij geen fouten hebben gemaakt. Niemand durft de Serviërs te vertellen dat we die oorlogen hebben verloren, dat er Serviërs zijn die oorlogsmisdaden hebben begaan en daarvoor de prijs moeten betalen, dat Kosovo verloren is en dat er géén internationale samenwerking tegen Servië is of is geweest. De democraten hebben de kans gemist. In plaats daarvan hebben ze gezruied, terwijl de gewone man honger heeft, werkloos is en blijft zitten met de vraag wie zijn geld heeft gestolen. Nu ligt alles in duigen en is het onmogelijk de scherven te lijmen.”

Interbellum

De weg naar Europa zit voor Servië vol uithollingen overdwars: het onopgeloste probleem Kosovo, het onopgeloste probleem Montenegro, de onwil met het Joegoslavië-tribunaal samen te werken. Één miljoen werklozen, 35 procent van de beroepsbevolking. Wie werkt verdient gemiddeld tweehonderd euro per

De minister van Binnenlandse Zaken is ooit veroordeeld wegens inbraak

maand in een land waar importspullen 30 procent duurder zijn dan in het Westen. En bijna alles is import, want Servië produceert haast niets. Bejaarden gaan niet dood van de honger, maar met een pensioen van twee euro per dag moeten ze zich daar wel erg voor inspannen.

In december stemden de Serviërs op de Radicals. Omdat de andere partijen die buiten de deur wilden houden zit het land nu met een coalitieregering, waarin nationalist, radicale hervormers en monarchisten – onverenigbare segmenten van het politieke toneel – worden geacht samen te werken. Dat kunnen ze alleen als ze elkaar zo veel mogelijk ontlopen. Ministers? De minister van Economie staat dicht bij de Radicals dan bij de democraten. De minister van Gezondheid is een toparts, maar als minister volstrekt incompetent – hij was al eens minister van Gezondheid. De minister van Binnenlandse Zaken (en chef van de politie) is ooit, in 1982, veroordeeld wegens inbraak, maar vindt praten over dat verleden „smakeloos”. De minister van Justitie stuurde ooit, in 1984, mensen naar de gevangenis wegens het lezen van een boek van Vojislav Koštunica, nu zijn eigen premier, en

teringen en Telecommunicatie berichten weinig meer in dan een drankprobleem en een grote mond. Hij wil Servië volplempen met snelwegen waar geen geld voor is en tabaksfabrieken waar geen behoefte aan is en vindt internet en ISDN een overbodige luxe.

Het is soms alsof Servië zich weer bevindt in het koninklijke interbellum, de jaren twintig en dertig, want ook toen lag het politieke toneel naast het riool. Op dat toneel, schrijft Slobodan Selenić in zijn roman *Vaders en Voorvaders*, worden gecompliceerde politieke vraagstukken teruggebracht tot vulgair, kleingeestig gekibbel. De Serviër, aldus Selenić, is niet bereid de tegenstellingen tussen individuele en gemeenschappelijke belangen efficiënt te wegen. Het streven naar macht – de Byzantijnse variant, niet beperkt door grenzen d'liemien – domineert op elk niveau, van de premier tot de simpelste kantoor-klerk. Politiek is „een snelweg, met struikrovers hurkend in elke bocht”. Politiek beoogt ook niet een concreet doel bereiken, schrijft Selenić: „Joegoslavië bestaat alleen maar om partij de kans te geven elkaar met tirades te bestoken, tot ze uitgeput zijn, of krankzinnig.”

De geschiedenis van Servië, zegt Faća Grubačić, is een geschiedenis van manipulatie. Door corrupte politici. Door provincialistische, primitieve, antiserterse orthodoxe kerk, die bij peiligen nota bene stevast het instituut lijkt dat de Serviërs het meest vertrouwen. Door een even nationalistische Ademie van Wetenschappen. Door politisten die de Serviërs een hemel op de beloven zonder te zeggen hoe ze diwilen bereiken, en die nochtans wden geloofd en gekozen. Grubačić: „Delite en de orthodoxe kerk hebben Servië vernietigd. Zij zijn bang te worden weggevaagd als Servië richting Europa gaat. Een intellectueel leven bestaat hieruit. De politiek? Alles draait om macht en geld. Nog steeds. Dus denken de mensen: als dat democratie is, dan willa we die niet.”

Slavische broeders

De Servische staatsman Nikola Pašić zei begin vorige eeuw: in Servië weegt een gram macht meer dan een kilo hersens en is een centimeter macht langer dan een kilometer recht. Geldt dat nog steeds? Rodoljub Sabić moet glimlachen. „Ja”, zegt hij dan. „Ik wil niet generaliseren, maar toch: ja, dat geldt nog steeds. Hier heeft de regering altijd de behoefte te domineren. Hier neemt ze nog altijd de wetgevende en de rechterlijke macht over.”

Sabić, lid van de sociaal-democratische partij SDP, een slanke, grijze intellectueel, trad midden vorig jaar af als minister van Lokaal Zelfbestuur. Een protest: hij trok – als een van de zeer weinigen – de consequentie uit „het partijengoiisme” en de onwil van de regerende partijen – de democraten – om de corruptie te bestrijden. Er is geen partij, zegt hij, waar dat egoïsme niet voorkomt, hier worden mensen ministers omdat ze op een partijlijst staan, niet omdat ze de capaciteiten hebben. „En dat egoïsme is onbegrensd.”

De democraten, zegt Sabić, hebben er

als de bevolking honger heeft? Hoe kun je naar Europa als zelfs ministers niks weten van Europese standaarden?”

Latinka Perović is historica, een grote, struise vrouw die de winter probeert te bezweren door de verwarming in haar flat in de loeistand te zetten. Ze is al jarenlang een roepende in de woestijn, de stem van de rede, ze heeft het al jaren lang over Europese waarden en normen, ze noemt als enige misstanden misstanden – en niemand luistert.

Zij ziet de ziekte van Servië in historische termen. Al sinds de stichting van de Servische staat in het midden van de negentiende eeuw, zegt ze, is dit land het toneel van een strijd tussen twee tendenzen. De ene wil de Serviërs politiek verenigen door territoriale expansie van de staat. De andere beoogt de vorming van een realistische staat en de culturele – niet de politieke – vereniging van alle Serviërs. De eerste tendens is die van de nationale, op mythen gegrondveste ideologie. De tweede tendens is die van de Europese ideologie, van de moderne Europese staat. Honderdvijftig jaar lang hebben die twee tendenzen elkaar bevochten, zegt Latinka Perović. En honderdvijftig jaar lang is de eerste tendens de sterkste geweest.

„In de eerste dertig jaar van ons bestaan hebben we elke negenenhalf jaar

De minister van Investerings brengt weinig meer in dan een drankprobleem

oorlog gevoerd om de Serviërs te verenigen. In de Eerste Wereldoorlog verloor Servië een kwart van zijn bevolking. Een kwart! Van dat verlies heeft Servië zich nooit hersteld. Het resultaat van al die oorlogen was een versterking van die eerste tendens, inclusief de domineren van het leger, een orthodoxe kerk die niet van de staat was gescheiden, een heldencultus en een doodscultus.”

De negentiende eeuw en de eerste twee decennia van de twintigste hebben de Serviërs maar aan één ding gedacht: de onafhankelijkheid, die van henzelf en die van hun Slavische broeders. Een heilige plicht was dat, die bevrijding van de broeders, de Kroaten die zuchtten onder het Hongaarse juk, de Slovenen en de Bosniërs die zuchtten onder het Oostenrijkse juk, de Slaven in Kosovo en Macedonië die nog zuchtten onder het Turkse juk.

Zelf overleefde Servië onder de Turken eeuw na eeuw door oude mythen te cultiveren, heldendichten door te geven, van generatie op generatie. De slag op het Merelveld. Verhalen van heldendom, dood en verraad, van ondergang. De beenderen van onze voorvaders kijken naar ons vanuit hun graf”, laat Slobodan Selenić in *Vaders en Voorvaders* een

bevechten tot hun kruit op is, en dan hun messen trekken om zich vervolgens „na een laatste blik op de bewolkte hemel boven Servië, over de prachtige vlakten van Mačka, en over de Drina heen naar het trotse Bosnië”, dood te vechten. Het leven was hard, voor de Serviërs, eeuwenlang, maar omdat het hard was, was het glorieus. Onder het Turkse juk vormden legenden en mythen en gedichten, eeuw in, eeuw uit, „een waterdichte morele orde”, zo schrijft Selenić. De bril waardoor de Serviërs zichzelf en hun wereld zagen. En in veel gevallen nog steeds zien.

Die vereniging van de Slaven lukte, want na de Eerste Wereldoorlog werd een Joegoslavisch koninkrijk gevormd, het land van Nikola Pašić. De Serviërs zagen het als 'hun' staat: hadden ze niet een kwart van de bevolking geofferd om de broedervolken te bevrijden? Ze verdienden de hegemonie waarover ze in die staat beschikten. Die andere volken, vooral de Kroaten en de Slovenen, dachten daar anders over, zij waren die staat ingegaan met de verwachting dat het een federale staat zou gaan worden, geen centralistische, door de Serviërs, door Belgrado gedomineerde staat. Het land verzandde uiteindelijk in een koninklijke dictatuur, politieke aanslagen, een koningsmoord, etnische ruzies.

Verraad

In de Tweede Wereldoorlog werd de samenleving weer volledig vernietigd en verloor Servië een kwart van zijn mannelijke bevolking. Op de puinhopen bouwde Tito een Joegoslavische federatie die de Serviërs niet wensten, omdat de andere republieken gelijke rechten kregen, en omdat ze niet overeenkwam met die tendens van de politieke vereniging van alle Serviërs en vooral omdat Tito geen consequenties verbond aan hun opofferingen, hun heldendom, de beenderen van hun voorvaders. In Tito's staat verloren de Serviërs wat ze in het interbellum hadden gehad.

Het leidde tot ruim veertig jaar Servische frustratie, die een climax bereikte na 1974, toen zelfs de Kosovaarse Albanen de facto evenveel rechten kregen als de Serviërs. De frustratie werd uiteindelijk na 1986 door Slobodan Milošević ontdekt en gemanipuleerd. Hij zette haar om in pure, onaantastbare macht. Perović: „Hij gaf de Serviërs het idee dat na 150 jaar eindelijk, eindelijk de tijd was gekomen voor de historische vereniging van de Serviërs.” En hij was de leider die dat kon bereiken, hij was de prins Lazar van de mythe van het Merelveld, en als zodanig werd hij gesteund en verzeerd, door het gewone volk, maar ook door de intellectuelen, door de Kerk, en door het leger.

Het leger had en heeft in het patriarchale Servië een status als nergens anders, het leger is de ruggengraat van het land, het leger heeft altijd gevochten voor de vereniging van alle Serviërs. Al die offers, al die beenderen: het leger. Ratko Mladić staat in het Servië van nu als held ver boven Slobodan Milošević of Radovan Karadžić. Het leger is boven twijfel verheven. Het is onaantastbaar. Officieren zijn helden. Zij worden gecultiveerd en zij koesteren hun status. Het uitleveren van een officier aan het Joego-

haten Europa, net zoals ze Zoran Djindjić haatten als een verrader, die Servische helden aan het tribunaal verkocht, voor Amerikaanse kredieten. De honderdduizend nog levende veteranen uit de Tweede Wereldoorlog, Tito's partizanen, genieten verhoudingsgewijs kolossale pensioenen, groter dan ministersalarissen, krijgen kortingen en voorrang waar ze ook gaan en gedragen zich al een halve eeuw met een arrogantie die in veel gevallen geen grenzen kent. In een wachtkamer zal een veteraan niet gaan zitten: hij loopt door. Iedereen weet dat Servië zich die kolossale pensioenen niet kan permitteren, maar aantasting van de peerdure voorrechten van de veteranen is in Servië onbespreekbaar, een taboe. De winnende tendens in de Servische geschiedenis is intens conservatief. Nog een citaat uit Selenić *Vaders en Voorvaders*: „Zij is een Servische omdat ze niet in staat is te veranderen.”

De afloop, de voorlopige afloop, is bekend: in de jaren negentig leidde het onderbroken streven naar nationale vereniging tot oorlogen, oorlogsmisdaden, vluchtelingen, sociale deprivatie, criminele structuren dwars door politiek en samenleving, een brain drain door het vertrek van Serviërs met hersens, internationale sancties, internationale interventie, isolement. En nauwelijks was Milošević eindelijk ten val gebracht, of de enige man die die eeuwige zegevierer-

De minister van Gezondheid is een toparts, maar als minister incompetent

de tendens van territoriale vereniging van alle Serviërs een nederlaag kon toebrengen, de enige man die die vernietigende cyclus kon doorbreken, premier Zoran Djindjić, werd vermoord.

Die fatale tendens zal voorlopig blijven winnen, zegt Latinka Perović, omdat er na de dood van Djindjić geen tegenwicht meer is. Dat tegenwicht zou kunnen heren: privatisering, lokale initiatieven, burgerrechtbewegingen, een stedelijke elite, een *civil society*, experts, hier en daar een kleine partij. Zij zijn de ongeorganiseerde embryo's van de europeanisering van Servië. De embryo's van de tweede tendens: Servië als moderne staat in Europa. „We moeten na 150 jaar in de spiegel kijken en een keus maken: wat willen we?” Maar ook Latinka Perović weet dat die embryo's van de europeanisering voorlopig geen stem hebben, of een stem die zo zwak en nietig is dat niemand hem hoort. Embryo's hebben tijd nodig. En Servië heeft geen tijd, kan niet wachten tot de jeugd oud genoeg is om een stem te hebben die luider klinkt dan die van de orthodoxe kerk, de Academie van Wetenschappen en de populisten. „Ik weet het. Djindjić kon het bereiken. De moord op Djindjić is voor mij dé historische gebeurtenis van Servië.”

Politiek is in Servië de plek om rijk te worden

2004

Servië is het land van de corruptie geworden: elke dag een nieuw schandaal. Corruptiebestrijder Lalić: „Hier chanteert iedereen iedereen.”

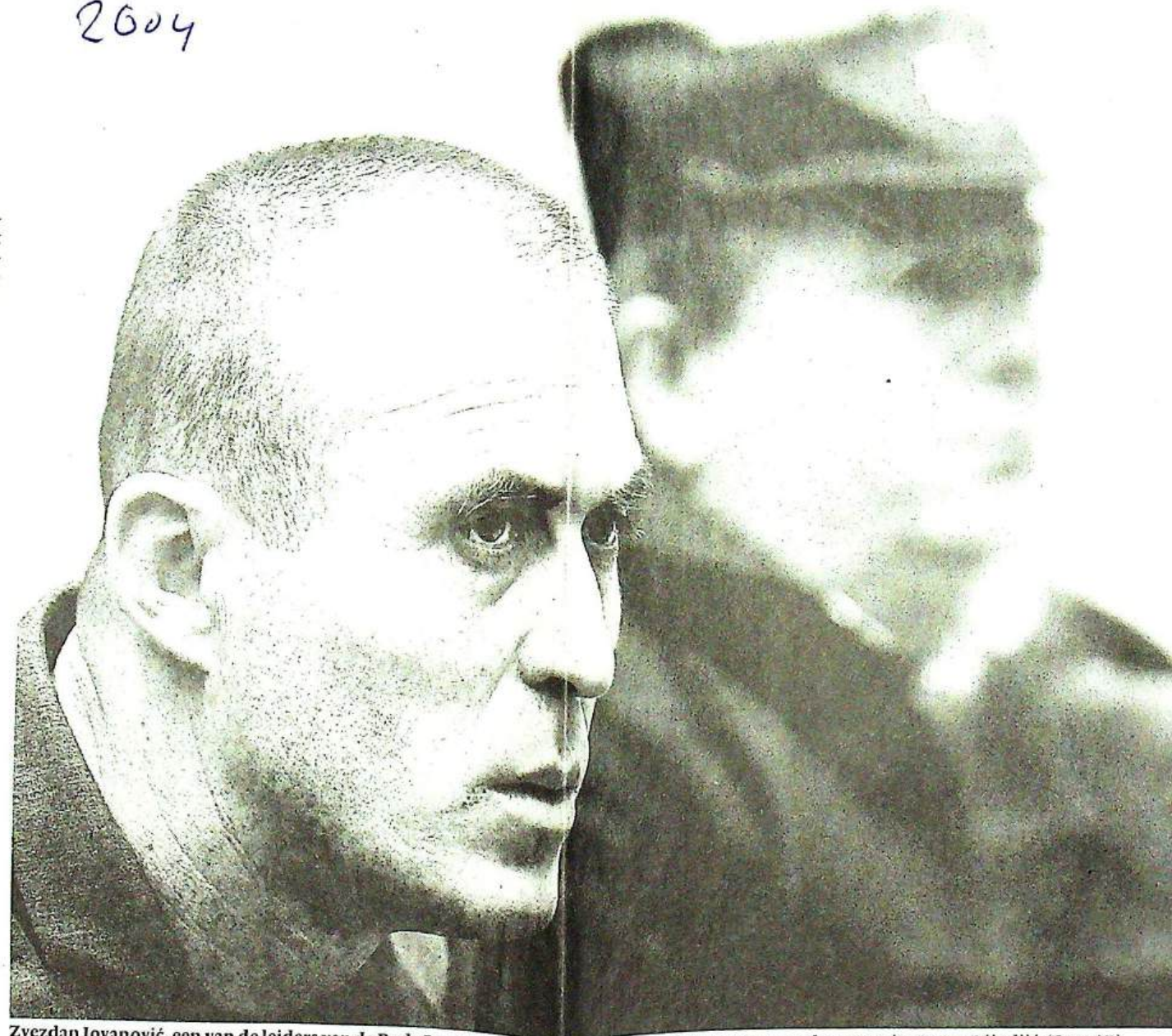
Door onze redacteur
PETER MICHIELSEN

BELGRADO, 25 MAART. „Corruptie is bij jullie een griep. Hier is het een kanker.” Ivan Lalić is dramaturg en oud-directeur van het Nationaal Theater in Novi Sad, in de Vojvodina. Maar nu is hij vooral vice-voorzitter van de anticorruptiecommissie. Corruptiebestrijder in een land dat doordeesemd is van corruptie. Een kanker: niemand die bij de bank, de politie, het restaurant, het ziekenhuis, het onderwijs, de overheid iets gedaan krijgt zonder bij te betalen. „Het is zo gewoon dat de mensen niet eens meer merken dat het corruptie is.”

Maar het is niet die kleine, alledaagse corruptie die Lalić met zijn commissie wil aanpakken: het zijn vooral de grote zaken, de miljoenenfraudes, de omgekochte ministers, de stiekeme deals, de geheime banden.

Servië heeft, vooral na de moord op premier Zoran Djindjić een jaar geleden, volledig in het teken gestaan van de grote corruptie. Een minister die eigenaar bleek te zijn van tientallen bedrijven die allemaal dure spullen aan de overheid leverden. Frauduleuze stemmingen in het parlement. Ministers met banden met de maffia of louches zakenlieden. Iedereen die het weet. „Hier chanteert iedereen iedereen”, zegt Lalić. Servië was een land waar een minister de eigen stroomproductie kan stilleggen omdat een vriendje in Londen Servië van veel duurder stroom kan voorzien. Geen dag zonder nieuw schandaal, in 2003. En dat zijn dan de democraten – onder Milošević was het nog veel erger.

De straf van de kiezers kwam in december, toen ze uit louter desillusie massaal op de extremistische Servische Radicale Partij stemden. Het kostte de democraten vervolgens twee maanden om een regering in elkaar te timmeren, die niet alleen geen meerderheid heeft en aangewezen is op de steun van de specialisten van Milošević, maar die ook elke cohesie ontbeert, een regering vol ministers en partijen die het in een regering thuis horen, en wrak, al bij de tewaterlating.

Zvezdan Jovanović, een van de leiders van de Rode Baretten in Servië, is hoofdverdachte van de moord op premier Zoran Djindjić. (Foto AP)

De anticorruptiecommissie van Ivan Lalić – een lange, slanke man met sluijk haar en kleine oogjes achter een bril – werd in 2001 opgericht, „toen de situatie idyllisch was”, want Djindjić, zegt Lalić, wilde optreden tegen de corruptie. „Hij wilde de grote gevallen aanpakken in de hoop dat die als valende dominanten de andere aan het licht zouden brengen.” De commissie bestond uit experts op verschillende gebieden, artsen, criminologen, juristen, schrijvers, en

viel onder minister van Financiën Djelić.

Al snel veranderde de sfeer. De regering van Zoran Djindjić, zegt Lalić, telde een aantal fatsoenlijke ministers, maar ook een aantal onfatsoenlijke. „Een minister kan niet van zijn salaris leven. Maar hij is in de ideale situatie om bij te verdienen door contracten uit te delen aan zakenlieden die hem betalen. Politiek is hier de plek om rijk te worden. Nu zien onze tycoons eruit als Russische tycoons. We wil-

den wetten, we wilden een wet op de financiering van politieke partijen, een wet op de belangenverstrengeling. We openden een bureau waar burgers terecht konden, met hun klachten, aandeelhouders wier belangen niet werden beschermd.”

Al snel, zegt Lalić, bleek men ons vooral als window dressing, als alibi, te zien. Na de moord op Djindjić ging het roer om: zijn opvolger Zoran Živković dacht heel anders over corruptiebestrijding. Ont-

slaan kon hij de corruptiebestrijders niet. Hij kon hen wel pesten. Hij kon obstakels opwerpen. Hij onttrok de commissie aan de minister van Financiën en plaatste haar onder zijn eigen supervisie. Hij ontnam de commissie haar budget. „We werken voor niks, in een kantoor van tien vierkante meter”, zegt Lalić. Hij misbruikte de media – Servië is een land zonder kwaliteitsmedia – om de corruptiebestrijders in diskrediet te brengen. Hij vernederde h-

langs een suikerschandaal losbarstte – de zakenman Miodrag Kostić, alias Kole, kocht drie suikerfabrieken van de overheid voor drie euro per stuk en gebruikte ze vervolgens als dekmantel voor suikersmokkel – ‘onderzocht’ de regering het, kwam tot de conclusie dat er niks loos was en presenteerde die conclusies aan de media, in aanwezigheid van de anticorruptiecommissie en de lachende hoofdverdachte, Miodrag Kostić, de louchesuikerbaas.

In augustus vorig jaar, vijf maanden na de moord op Djindjić, gaven de leden van de anticorruptiecommissie het op: ze zagen geen politieke wil meer om de corruptie daadwerkelijk te bestrijden. Lalić: „We zijn uiteindelijk toch gebleven. Het is makkelijk weg te lopen, maar wij zijn het enige adres in het systeem. In Servië bestaan geen onafhankelijke instanties, zelfs het Hooggerechtshof is niet onafhankelijk. Wij zijn de enige.”

Of de nieuwe regering, die van Vojislav Koštunica, daadkrachtiger is dan de vorige, is de vraag. Lalić: „Ze zal de fouten van de vorige regering niet herhalen. Ze kan zich dat niet permitteren.” De commissie, zegt hij, heeft de corruptie uit de schaduw gehaald. „De corruptie is zichtbaar geworden. Ze kan niet meer worden genegeerd. De regering kan niet meer doen alsof er niets aan de hand is. Ze kan ons ook niet kwijt. Wij staan niet te springen om dit werk, maar ons ontslaan is politiek veel te duur”, zegt Ivan Lalić.

De commissie heeft inmiddels een nieuwe procedure vastgesteld: klachten over corruptie worden doorgegeven aan de regering; als die niet binnen zeven dagen antwoordt, gaat de commissie met de klachten naar de pers. Niet iedereen stelt die werkwijze op prijs, want de commissie gaat op de stoel van de politie zitten, en op die van de openbare aanklager, zo zeggen sommigen, maar Lalić vindt het de enige manier.

Hij begint weer aan toneel te denken. Inspiratie genoeg. Zijn nieuwe toneelstuk is net klaar, zegt hij, het gaat over een journalist, een agent van de geheime politie en een theaterdirecteur die elke week samenkomen om te gokken. Ze gokken om geld. Maar na een tijd gaat dat vervelen – daarna gokken ze om geheimen. Wie verliest moet een geheim verklappen. „Een me- oor”, zegt Lalić. „Maar wel een werkelijkheid kon zijn,

Sagittarius

Van: "Ian Johnson" <-
Aan: <Undisclosed-Recipient:>
Verzonden: vrijdag 16 april 2004 1:10
Onderwerp: CDSM: 3 News items.
 SYMBOLIC BUT SIGNIFICANT SHIFT:
 NEW SERB LAW AIDS DEFENSE OF MILOSEVIC VS. NATO COURT

By John Catalinotto

Under mass popular pressure, the Serbian government has defied the U.S. and West European imperialists. The parliament voted to provide concrete support to Serbian citizens on trial before the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia (ICTY) in The Hague, Netherlands.

This includes modest financial support for former Yugoslav President Slobodan Milosevic and for Radical Party leader Vojislav Seselj, who both face war crimes charges. The Radical Party led the parliamentary vote last Dec. 28 with 36 percent.

By passing the "Law on Rights of ICTY Indictees Detained at The Hague and of Their Families" on March 30, the parliament gave expression to the growing mass anger at Western imperialist domination of their country. It was also a thumbing of the nose at Washington, which is threatening to withhold an already meager \$50 million in loan aid.

The new law provides the Hague's prisoners and their families with very modest financial assistance, including the equivalent of their salaries if they had worked in Serbia, travel costs for visits by family members, phone calls and other small expenses. It also gives detainees expense money for the work of two lawyers—legal advisers or assistants—in accordance with the rates set by the Serbian Bar Association, if these expenses are not covered by ICTY.

According to President Milosevic's assistant, Vladimir Krsljanin, this law is "important politically" but the amount is "insufficient" for a defense as complicated as Milosevic's.

The NATO-created tribunal has spent two whole years and tens of millions of dollars developing a prosecution case against Milosevic. According to his supporters, the former president plans to wage a thorough political defense on every point and charge raised against him and to turn the case into an indictment of NATO.

The growing popular support for the defendants comes after more than three years of rule in Serbia by pro-Western parties and individuals.

In 1999, a 78-day NATO bombing campaign killed thousands and destroyed much industry in Yugoslavia. It allowed the U.S. and its allies to occupy Kosovo, a province of Serbia, as alleged peacekeepers. These countries continued their efforts to subvert the Milosevic government, focusing on manipulating the national elections in the fall of 2000. They stage-managed a coup in October of that year to get rid of Milosevic and isolate Seselj.

At that time a portion of the intelligentsia and parts of the population in Serbia believed that the removal of the Socialist Party of Serbia (SPS) and the Radical Party from the government would open the door to integration with Western Europe, bringing peace and improving living conditions.

Instead, since the ouster of Milosevic and Seselj in 2000, Serbia's economy has been globalized and taken over, mainly by U.S. and German

transnational firms and by local collaborators. Unemployment is now at 30 percent, with many factories closed. No significant aid arrived from the West.

Instead of bringing peace to Kosovo, since 1999 NATO has allowed the ganglike rightist grouping known as the KLA to use murder and arson to drive 240,000 Serbs, Jews, Roma and other nationalities and progressive Kosovo Albanians out of the province. Some 4,000 were driven out just this March after widespread attacks.

Meanwhile, Milosevic's self-defense and cross-examination at The Hague has helped destroy a weak ICTY case and regained much support from the population in Serbia.

- END -

(Copyright Workers World Service: Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies of this document, but changing it is not allowed).

Reuters - April 13, 2004

Blair, Clinton, head Milosevic witness list

THE HAGUE - British Prime Minister Tony Blair and former US president Bill Clinton head the list of witnesses Slobodan Milosevic wants called as he presents his defence case in the Hague. Milosevic lawyer Zdenko Tomanovic said that Milosevic had submitted a list with the names of 1,631 witnesses. The judges decides which witnesses can appear.

The trial, which has been dogged by Milosevic's repeated bouts of ill health, was adjourned in February when prosecutors rested their case after calling about 290 witnesses in two years.

The trial is in recess until May to give the former Yugoslav president time to prepare his defence, which he is presenting himself.

=====

http://english.peopledaily.com.cn/200404/01/eng20040401_139120.shtml

Last updated at: (Beijing Time) Thursday, April 01, 2004

US suspends aid to Serbia, Montenegro

The United States has decided to temporarily suspend aid to Serbia and Montenegro because of what it perceives as "inadequate cooperation" with the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia, the State Department announced Wednesday.

"Secretary of State Colin Powell has determined, pursuant to Section 572 of the Foreign Operations Export Financing and Related Programs Appropriations Act, that he cannot certify to Congress that Serbia and Montenegro are cooperating with the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia," spokesman Adam Ereli told reporters at a news briefing.

"And as a result, as of March 31st, new assistance for Serbia (and Montenegro) will stop," he said.

The spokesman urged the authorities in Belgrade to cooperate fully with

the tribunal by arresting and transferring their fugitive indictees to face justice before the tribunal.

But he also noted that the United States is prepared to reconsider the suspension of aid if Belgrade moves to address US dissatisfaction over its cooperation on the tribunal issue.

"It's important to point out that if Serbia and Montenegro take action in the future, the secretary is prepared to review such actions to determine whether they meet the requirements of the law," Erel said.

The spokesman refused to clarify exactly how much aid would be withheld. But he did say that about 43 million US dollars of the 100 million dollar aid have already been given to Belgrade, indicating that the left 57 million dollars could be subject to the suspension.

Source: Xinhua

=====

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "Vladimir Krsljanin" <slobodavk@yubc.net>

Aan: <Undisclosed-Recipient:>

Verzonden: donderdag 15 april 2004 21:59

Onderwerp: Law on rights of the Hague prisoners

Additional explanation: The Federal Constitutional Court which was a serious institution was dissolved after the abolishment of Yugoslavia. Judges of the Constitutional Court of Serbia were appointed in the period of Djindjic dictatorship. The 'public pressure' mentioned below is a chorus scream of the US paid obscure NGO's whose 'prominent members' appeared in desperation of loosing any significance. The decision was made this morning to release the Government from the burden to issue a Decree on the session later today which would make the implementation of the Law possible. Issuing of that Decree was a Government's obligation according to the Law. The problem was that Minister of Finance Dinkic (one of the leaders of G17+ Party, which abstained from vote on the Law) announced that he has prepared a decree which would cut Milosevic and Seselj from any assistance. Such a Decree would overrule the Law itself, drafted by the leading opposition Serbian Radical Party and the leading governmental Democratic Party of Serbia. Possible lack of consent on the Decree on the session of the Government could produce a threat to its survival. So, the best solution was a solomonic solution - of course on the detriment of the national interests.

Associated Press Worldstream

April 15, 2004 Thursday 7:59 AM Eastern Time

HEADLINE: Constitutional court suspends disputed law aiding war crimes suspects

BYLINE: JOVANA GEC; Associated Press Writer

DATELINE: BELGRADE, Serbia-Montenegro

Serbia's Constitutional Court on Thursday suspended a disputed law allocating financial and other benefits to Slobodan Milosevic and fellow war crimes suspects jailed at the U.N. war crimes tribunal.

The court issued a "temporary ban" until it decides on a final ruling. The court said that its move is based on Serbia's Constitution stipulating that all citizens of the republic are "equal and enjoy equal rights and duties."

Serbia's parliament - which passed the law last month - can respond within 30 days, the court added.

Disputing the ruling, Milosevic's loyalists in the parliament, who drafted the law, accused the Constitutional Court of being a "political institution," they said was controlled by the previous, pro-Western government.

Separately, Djordje Mamula, an aide to Prime Minister Vojislav Kostunica, urged the court to provide more detail on its decision and told the Beta news agency that the move was the result of public pressure.

The legislation formally came into effect when passed March 31 but no payments have been made due in part to disputes over who - if anyone - should benefit.

It stipulates that the state pays expenses, including phone bills and family visits for Milosevic and other war crimes suspects being tried or awaiting trial by the tribunal in The Hague, Netherlands. It also grants them financial help for legal expenses and pays for postage on packages mailed them by family members.

The law was drafted and approved by legislators loyal to Milosevic, and opposed by the pro-Western Democratic Party, which led the 2000 rebellion against Milosevic and extradited him to the U.N. tribunal in 2001 to face charges stemming from the Balkan wars of the 1990s.

Approval last month is an illustration of the revival of the nationalists who won December elections in Serbia, allowing them to form a government led by Kostunica and supported in the parliament by Milosevic's Socialists.

Officials from Kostunica's government have argued that the law would encourage the fugitive war crimes suspects to surrender voluntarily, but critics have claimed that the law rewards Milosevic and associates they say bankrupted Serbia.

The Constitutional Court debate on the law followed a motion by the Democrats and a number of human rights groups, which disputed its legality because it provides aid only to war crimes suspects before the Hague tribunal and not to others tried in the country.

Explaining its decision to suspend the law, the Constitutional Court said that the move was necessary because "application of the law could violate basic constitutional rights," the official Tanjug news agency reported.

TRUTH
OR SLAVERY, HUMILIATION AND DESTRUCTION OF SERBIAN NATION

<http://www.icdsm.org/battle.htm>

THE DECISIVE BATTLE FOR TRUTH NEEDS YOUR HELP NOW!

SLOBODA urgently needs your donation.

Please find the detailed instructions at:

<http://www.sloboda.org.yu/pomoc.htm>

To join or help this struggle, visit:

<http://www.sloboda.org.yu/> (Sloboda/Freedom association)

<http://www.icdsm.org/> (the international committee to defend Slobodan Milosevic)

<http://www.free-slobo.de/> (German section of ICDSM)

<http://www.icdsm-us.org/> (US section of ICDSM)

<http://www.icdsmireland.org/> (ICDSM Ireland)

<http://www.wpc-in.org/> (world peace council)

http://www.geocities.com/b_antinatio/ (Balkan antiNATO center)

Sagittarius

Van: "R Despotovic" <despot@tiscali.nl>
Aan: "Nico & Neeltje" <sagitar@hetnet.nl>; "DIRECT DRAGAN DIRECT"
 <classic2direct@yahoo.com>
Verzonden: dinsdag 30 maart 2004 1:42
Onderwerp: Fw: EU rejects call to create Serb cantons in Kosovo

— Original Message —

From: nebojsa
To: Ruza
Sent: Thursday, March 25, 2004 1:29 PM
Subject: EU rejects call to create Serb cantons in Kosovo

EU rejects call to create Serb cantons in Kosovo

By Stephen Castle in Brussels and Vesna Perek Zimonjic in Belgrade

<http://news.independent.co.uk/europe/story.jsp?story=504355>

24 March 2004

Calls for autonomy for ethnic Serbs in Kosovo were rejected by the European Union yesterday. It insisted that the recent violence must not lead to partition.

Although Serbia was praised for its role in calming tensions in Kosovo where 28 people were killed, Vojislav Kostunica, the Serbian prime minister, was given a series of uncompromising messages during meetings in Brussels.

EU and Nato officials gave short shrift to Mr Kostunica's plans for more self-government for Serbs in Kosovo; demanded greater co-operation over war criminals; and stressed the need for more market reforms.

The violence has added political momentum to calls in Belgrade for a change in the way that the UN-controlled province is governed. Kosovo has been an international protectorate since the Nato air war in 1999, but decisions on its final status have been put off because of their acute sensitivity.

Yesterday Javier Solana, the EU's foreign policy chief, rejected the Serbian premier's plan for a "cantonisation" of Kosovo - an idea designed to give Serb areas more autonomy and protection until the province's status can be agreed.

Although Mr Kostunica has not outlined his proposals in detail, Dusan Batakovic, a Serb diplomat and historian, has called for the creation of five Serb cantons in Kosovo, mostly in the rural areas of the province. Serbs would gain about 30 per cent of Kosovo including the area in which most of the 80,000 Serbs who remained in the province live.

Mr Kostunica backed this type of solution earlier this month in his inaugural speech before the Serbian parliament. He claimed that the "territorial autonomy, partition of Kosovo into entities, or canton-isation" would ensure the security of remaining Serbs in Kosovo where ethnic Albanians are in the majority.

Supporters of the idea cite the precedent of the Dayton Peace accords that ended the war in Bosnia in 1995. Under this agreement the country was divided into two entities, one for Bosnian Serbs and the other for Croats and Muslims.

But EU officials are deeply suspicious of the idea which they fear could lead to the eventual partition of Kosovo. On Monday EU foreign ministers reiterated their determination to avoid such an outcome, calling for a "secure and multi-ethnic Kosovo".

Nevertheless the EU and Nato accept that better security for Serbs is needed. Mr Solana, who is due to visit Kosovo today, said: "Minorities, in particular the Serb minority in Kosovo, have not been well protected, that is a fact. We have to see how we can do better."

Calls for greater co-operation with the UN war crimes tribunal in The Hague were made both by Jaap de Hoop Scheffer, the Nato secretary general, and Romano Prodi, the European Commission president. Mr Prodi said that co-operation was a precondition for progress in relations with the EU.

Serbia, which wants to start negotiations on a new trade relationship with the EU, and a new partnership with Nato, was told that its prospects depend on improving co-operation. In particular the EU and Nato are pressing for the capture of Ratko Mladic, the former Bosnian Serb military commander and indicted war criminal thought to be hiding in Serbia.

Mr Kostunica said his government would co-operate with The Hague but in a way "which will not destabilise institutions in Serbia". His government is dependent on supporters of the former Yugoslav president Slobodan Milosevic who reject cooperation with the court.

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

► home

► about icg

▼ reports

by region

by date

by keyword

select location

▼ programs

Africa

Asia

Europe

Latin America

Middle East

Issues

► crisiswatch

▼ media & speeches

media releases

speeches

articles & op. eds

media contacts

► donate to icg

► vacancies

► contact us

► links

► free email
notification

home ► programs ► europe ► balkans ► serbia

Click here to view the full report as a PDF file in A4 format.

For more information about viewing PDF documents, please [click here](#).
This document is also available in [MS-Word format](#)

Serbia's U-Turn

Europe Report N°154

26 March 2004

EXECUTIVE SUMMARY AND RECOMMENDATIONS

In politics and policies, Serbia increasingly resembles the Milosevic-era without Milosevic. Its reaction to the catastrophic mid-March 2004 near collapse of the UN mission in Kosovo (UNMIK), the strong showing by ultra-nationalists in the 28 December 2003 parliamentary elections and the subsequent two-months of squabbling before democratic parties could form a minority government that depends for survival on the support of Milosevic's old party all are signs that more trouble lies ahead. In 2004 Serbia can anticipate continued political instability, increasingly strained relations with the West and further economic decline. The spasm of ethnic cleansing of Serbs by Albanians in Kosovo has raised the prospect of Kosovo partition, strengthened the nationalist right wing and increased anti-Western sentiment. Instability and economic weakness could hasten moves by Montenegro towards independence, while Kosovo tensions could spill over into the Presevo valley, Sandzak and even Vojvodina.

These prospects should prompt the international community to re-evaluate its policies towards Serbia. The results should include: no longer assuming that Serbia is a factor of regional stability; relying less on the "carrot" of European integration and insisting less on the Serbia-Montenegro union; and making more use of a stricter aid conditionality. If there is a bright side, it is that the ongoing -- and likely to worsen -- economic slide gives the international community greater leverage over the Serbian government if it is prepared to use it.

Serbia's new government could prove short-lived. It has serious internal differences, and its minority status reduces the chances that it can take the tough decisions necessary to turn the economy around, especially if it does not get major outside help. Nonetheless, its initial actions (and those of the parliament) hint that it could prove more stable and last longer than anyone expects. The Kosovo unrest has been a unifying factor, however temporary. But such stability as there may be will come through lowest common denominator politics, which in Belgrade today is anti-Western populism. Although Prime Minister Kostunica has stated that Serbia has no alternative to Europe, it does not appear that he considers cooperation with The Hague Tribunal a priority.

In spite of the government's pronouncements, Serbia's path towards a wider European future may be rocky. Events in Kosovo have reduced the appeal of European institutions to the country and damaged UN, EU, U.S. and NATO credibility. Parties that are either opposed to or ambivalent about European integration control 71 per cent of the parliament. The ultra-nationalist SRS has one third of the seats in every committee. Anti-reform forces within the "democratic" bloc appear intent on forestalling or rolling back many key Djindjic-era measures, while the SRS is pushing for a return to the past. The economy and Kosovo place tremendous pressure on the government, and the SRS is most likely to benefit in the upcoming presidential and municipal elections from any dissatisfaction.

To become a stable state, Serbia must undergo two transitions. The first is from the Milosevic-era criminalised state to a more normal society. The second is the classic Eastern European transition from a socialist command economy to a democratic market economy. Until there is significant progress in the first transition, the second will not happen. It is this failure to cleanse Serbia of the Milosevic legacy -- particularly in the security services -- that has led to the resurgence of the extreme right and cessation of reforms. International assistance should be redirected to target the first transition. Unfortunately, the new government has indicated that it is more interested in removing traces of Djindjic than Milosevic.

It is increasingly apparent that 5 October 2000, the day on which Milosevic stepped down, was less revolutionary than it seemed at the time. Many of Serbia's democrats accepted the Milosevic-era myth that all the country's problems were caused by a decade of wars and international sanctions and the NATO bombing campaign of 1999. With these "causes" removed, many democrats showed little enthusiasm for reforms and, in many instances, actively blocked them. As a result Serbia failed to make a clean break with the Milosevic heritage. With the December 2003 elections, the past has partially returned to endanger the scant progress made to date, both domestically and in Serbia's relations with its neighbours.

Milosevic-era structures and personnel are still relatively intact in the judiciary, police, army and other key institutions. Serbia's media and judiciary are less independent today than two years ago. The myriad intelligence services still appear out of control and engage primarily in spying on domestic political opponents. It is nearly as difficult to do business in Serbia in 2004 as it was under Milosevic, a fact confirmed by the scant foreign investment. The only institutions that appear to function with any efficiency are the army and the National Bank. In the meantime, the lack of a final status resolution for Kosovo will continue to overshadow domestic politics and warp normal political dialogue.

ICG will shortly publish a separate report on the March 2004 events in Kosovo and their implications for the future of Kosovo and international policies in the wider region.

RECOMMENDATIONS

To the European Union:

1. Make economic aid, both from the EU and from its member states, subject to a formal annual review of Serbian government achievement of specific benchmarks, including cooperation with The Hague Tribunal (ICTY).
2. Appoint a senior diplomatic Special Representative in Belgrade to be a first point of contact and contribute to coordination of a common voice within the Western diplomatic and international donor communities.

To the United States:

3. Continue and strengthen aid conditionality, including the requirement that Serbian government cooperate with the ICTY;

To NATO:

4. Adhere to the policy of not admitting Serbia and Montenegro to Partnership for Peace until it drops its lawsuit against NATO and cooperates fully with the ICTY.

To the Donor Community:

5. Extend conditionality to include IMF, World Bank and EBRD assistance.

6. Demand greater accountability from the Serbian government on capital investment projects.
7. Insist upon greater cooperation by Serbia with international community structures in Kosovo and impose greater accountability for its actions in supporting parallel structures in Kosovo.

To the Serbian Government:

8. Give higher priority to economic reform.
9. Cooperate with the ICTY, including by arresting and transferring to The Hague all indictees on its territory.
10. Reform the judiciary and media to make them functional and independent.
11. Restrain nationalist passions, including by urging the media to avoid inflammatory rhetoric.
12. Provide increased security for Serbia's human rights activists and for national minorities in Vojvodina, Sandzak and Kosovo.
13. Prevent radical right-wing forces from attempting ethnic cleansing in southern Serbia, Sandzak or Vojvodina.

Belgrade/Brussels, 26 March 2004

read media release

→ **comments**

copyright

privacy

sitemap

Aus: "Frankfurter Allgemeine Zeitung" vom 24. März 2004, S. 12

GRENZEN

G.H: Fünf Jahre internationales Regime im Kosovo haben nicht gereicht, die UN-Verwaltung und die Nato vor Überraschungen zu feien. Etwas verwundert bemerkt der Chef der Kfor, dass das Netzwerk der längst "aufgelösten" UCK noch immer funktioniert, und der Nato-Generalsekretär muss feststellen, dass die jüngsten Unruhen von albanischen Extremisten hervorgerufen wurde. Doch wo beginnt im Kosovo der Extremismus? Der nominelle Präsident Rugova fordert für die völkerrechtlich weiterhin serbische Provinz eine "Unabhängigkeit ohne Kompromisse". Sogar manche CSU-Politiker scheinen in solchem Streben einen Ausdruck des Selbstbestimmungsrechts der Völker zu sehen. Doch wenn die Albaner des Kosovo ein Selbstbestimmungs- und damit auch ein Sezessionsrecht haben, dann kann dies auch den dort lebenden Serben nicht verweigert werden - sie könnten ihrerseits für die Abspaltung ihrer

4-4-04

nicht gegen einzelne Kriege, sondern gegen den Imperialismus.
sind solidarisch mit allen Opfern des Imperialismus.

In vier Tagen, am 24. März, ist es genau 5 Jahre her, dass uns im Fernsehen Bundeskanzler Schröder kalt lügend angrinste: "Wir führen keinen Krieg" sagte er - da waren schon deutsche Kampfflugzeuge in der Luft, und hatten schon ihre ersten Bomben auf Belgrad und andere jugoslawischen Städte abgeworfen.

Mit dem heutigen internationalen Aktionstag erinnern wir nicht nur an den Beginn des Irakkrieges vor einem Jahr, sondern auch an den 5. Jahrestag der NATO-Aggression gegen Jugoslawien am 24. März, als die Schröder-Fischer-Regierung hemmungslos mitbombte.

Den 24. März 1999 verdängen und vergessen - das wollen sogar manche in der Friedensbewegung. Allzu gerne wollen sie glauben, was Schröder und Fischer gebetsmühlenartig wiederholen: "Deutsche Außenpolitik ist Friedenspolitik".

Wir leisten dieser Lüge keine Gefolgschaft. Der Krieg gegen Jugoslawien war - wie der Krieg gegen den Irak - völkerrechtswidrig, ein verfassungswidriger Angriffskrieg.

Der 24. März 1999 ist ein Tag der Schande, unilgbares Schandmal deutscher Politik, der erste Angriffskrieg Deutschlands nach 1945.

Vor einem Jahr gab Schröder den Friedensengel - um vergessen zu machen, dass er der Kriegskanzler ist.

Wir verurteilen die USA wegen ihres Krieges und der Besatzung im Irak - aber das macht uns nicht blind für die Verbrechen des deutschen Imperialismus. Und unsere Gegnerschaft zum deutschen Imperialismus macht uns nicht zu Befürwortern der Kriege des US-Imperialismus, wie es die "antideutschen", "antinationalen" Irrläufer propagieren.

Immer, wenn Deutschland seinen Nachholbedarf in Sachen Raubkrieg verspürte, richteten sich seine Blicke auf den Balkan. "Die deutsche Not und Notwendigkeit treibt südostwärts", schrieben schon die geopolitischen

4-4-04

Siedlungsgebiete votieren. Rugova ahnt die rechtliche Konsequenz und erklärt vorbeugend die Grenzen der Provinz, also gewöhnliche serbische Verwaltungsgrenzen, für "unantastbar". Wenn diese Grenze nicht angetastet werden darf - wieso dann die Staatsgrenze und das Staatsgebiet Serbiens?

[2]

5 JAHRE DANACH:
DER 24. MÄRZ 1999 - EIN TAG DER SCHANDE

Rede von Klaus Hartmann auf der Kundgebung am 20.03.2004 in Duisburg

Bürgerinnen und Bürger,
liebe Genossinnen und Genossen!

Der Imperialismus führt eine Vielzahl von Kriegen - und wir protestieren nicht gegen einzelne Kriege, sondern gegen den imperialistischen Krieg, wir sind solidarisch mit allen Opfern des Imperialismus.

In vier Tagen, am 24. März, ist es genau 5 Jahre her, dass uns im Fernsehen Bundeskanzler Schröder kalt lügend angrinste: "Wir führen keinen Krieg" sagte er - da waren schon deutsche Kampfflugzeuge in der Luft, und hatten schon ihre ersten Bomben auf Belgrad und andere jugoslawischen Städte abgeworfen.

Mit dem heutigen internationalen Aktionstag erinnern wir nicht nur an den Beginn des Irakkrieges vor einem Jahr, sondern auch an den 5. Jahrestag der NATO-Aggression gegen Jugoslawien am 24. März, als die Schröder-Fischer-Regierung hemmungslos mitbombte.

Den 24. März 1999 verdrängen und vergessen - das wollen sogar manche in der Friedensbewegung. Allzu gerne wollen sie glauben, was Schröder und Fischer gebetsmühlenartig wiederholen: "Deutsche Außenpolitik ist Friedenspolitik".

Wir leisten dieser Lüge keine Gefolgschaft. Der Krieg gegen Jugoslawien war - wie der Krieg gegen den Irak - völkerrechtswidrig, ein verfassungswidriger Angriffskrieg.

Der 24. März 1999 ist ein Tag der Schande, untilgbares Schandmal deutscher Politik, der erste Angriffskrieg Deutschlands nach 1945.

Vor einem Jahr gab Schröder den Friedensengel - um vergessen zu machen, dass er der Kriegskanzler ist.

Wir verurteilen die USA wegen ihres Krieges und der Besatzung im Irak - aber das macht uns nicht blind für die Verbrechen des deutschen Imperialismus. Und unsere Gegnerschaft zum deutschen Imperialismus macht uns nicht zu Befürwortern der Kriege des US-Imperialismus, wie es die "antideutschen", "antinationalen" Irläufer propagieren.

Immer, wenn Deutschland seinen Nachholbedarf in Sachen Raubkrieg verspürte, richteten sich seine Blicke auf den Balkan. "Die deutsche Not und Notwendigkeit treibt südostwärts", schrieben schon die geopolitischen

Sagittarius

Van: "Vladimir Krsljanin" <slobodavk@yubc.net>

Aan: <Undisclosed-Recipient:;>

Verzonden: woensdag 24 maart 2004 2:28

Onderwerp: FOR FREEDOM AND DIGNITY OF

PLEASE CIRCULATE WIDELY! MOLIMO POSALJITE SVIMA!

MESSAGES OF SUPPORT ARE WELCOME!

POSALJITE NAM PORUKU PODRSKE!

FOR FREEDOM AND DIGNITY OF SERBIA!

Citizens of Belgrade and Serbia, patriots,

These days we mark:

- Three years of the struggle for freedom of Serbia, which is enslaved since the arrest of Slobodan Milosevic;
- Five years since the beginning of the NATO aggression against Yugoslavia;
- 15 years since the proclamation of the Amendments to the Constitution of Serbia, when Serbia became again a united Republic with returned state and constitutional sovereignty and dignity.

On these occasions, which are the historical crossroads of the Serbian state and Serbian people, SLOBODA/FREEDOM Association organizes

PUBLIC MEETING

On 28 March 2004 at 12:00 h

In the hall of "Balkan" Cinema in Belgrade, Brace Jugovica 16

(historical hall where the Serbian Social-democratic Party of Dimitrije Tucovic was founded in 1903)

Destruction of the Serbian state and the Serbian national being is going on. In the occupied Kosovo and Metohija a fascist pogrom of the Serbian population is taking place while our national institutions are made incapable to react on that. As 60 years ago, the Serbian people is fighting against fascism and is its main victim. The Western governments support the false tribunal at The Hague which tries the Serbian leaders and pardons the real criminals and terrorists.

At this meeting the prominent personalities of the Serbian public life will speak, as well as the international guests.

You are invited to come and take part and to support by that the formulation of the answers to the hardest challenges Serbia is facing now.

Freedom for Slobodan Milosevic and all fighters for freedom of Serbian people!

SLOBODA/FREEDOM ASSOCIATION

ZA SLOBODU I DOSTOJANSTVO SRBIJE!

Gradjani Beograda i Srbije, rodoljubi,

Ovih dana se navrsava:

- Tri godine borbe za slobodu Srbije, koja je u ropstvu od hapsenja Slobodana Milosevica;
- Pet godina od pocetka NATO agresije na Jugoslaviju;
- 15 godina od proglasenja amandmana na ustav Srbije, kada je Srbija postala jedinstvena republika sa vracenim drzavnim i ustavnim suverenitetom i dostojanstvom.

Ovim povodima, koji predstavljaju istorijska raskrsca srpske drzave i srpskog naroda, Udruzenje «Sloboda» organizuje

SKUP GRADJANA

28. marta 2004. godine u 12 casova
u sali bioskopa «Balkan» u Beogradu, Brace Jugovica 16

U toku je rastakanje srpske drzave i srpskog nacionalnog bica. Na okupiranom Kosovu i Metohiji se sprovodi fasisticki pogrom srpskog stanovnistva, a nase drzavne institucije su onesposobljene da na to reaguju. Kao i pre 60 godina, srpski narod se bori protiv fasizma i njegova je zrtva. Zapadne vlade jos uvek podrzavaju lazni sud u Hagu koji sudi srpskim vodjama, a amnestira prave zlocince i teroriste.

Na skupu ce govoriti istaknute licnosti iz srpskog javnog zivota i gosti iz inostranstva.

Pozivamo Vas da prisustvom i ucescem na ovom skupu date podrsku formulisanju odgovora na najteze izazove sa kojima je Srbija danas suocena.

Sloboda za Slobodana Milosevica i sve borce za slobodu srpskog naroda!

UDRUZENJE «SLOBODA»

PRESIDENT MILOSEVIC'S BATTLE FOR TRUTH IS THE BATTLE FOR OUR FUTURE. THE TRUTH WILL WIN ONLY WITH YOUR HELP.
HELP NOW!

<http://www.icdsm.org/battle.htm>

BITKA ZA ISTINU PREDSEDNIKA MILOSEVICA JE BITKA ZA NASU BUDUCNOST.
ISTINA CE

POBEDITI SAMO UZ VASU POMOC.

POMOZITE ODMAH!

<http://www.icdsm.org/battle.htm>

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

MAART 1999-MAART 2004

5 jaar na de bombardementen op Joegoslavië

Op 24 maart is het precies vijf jaar geleden dat de NAVO-landen hun agressieoorlog tegen Joegoslavië begonnen. Zich opwerpend als 'internationale gemeenschap', buiten de Verenigde Naties om, voerden zij een gruwelijke luchtoorlog die 78 dagen zou duren. De oorlog tegen Joegoslavië was de eerste aanvalsoorlog van de NAVO na het einde van de Koude Oorlog. Afghanistan en Irak zijn inmiddels gevolgd.

De leugens omtrent de noodzaak en het verraad van de overeenkomst die tot beëindiging van de aanvallen leidde, verdienen uitvoerige aandacht. Zo ook de verschrikkelijke gevolgen voor Joegoslavië als geheel en Kosovo in het bijzonder. In de komende nummers van Targets zal de redactie daarover schrijven.

In deze uitgave van Targets besteden we aandacht aan dit onderwerp met een ingezonden schrijven van één van onze lezers.

Stel je eens het volgende voor: je bent een kind en je woont in een stad. Je gaat er elke dag naar school, al je vrienden en vriendinnen wonen er ook. Je bent nog klein, maar op jouw manier geniet je van de schoonheid van de stad, van alle parken, de rivier die de stad in tweeën deelt en het uitzicht vanaf de berg. Elke dag ga je lopend naar school via de brug die je daarvoor moet oversteken. Je blijft er altijd even staan, maakt een praatje met bekenden. Je haalt brood bij de bakker. Na school blijf je nog even op straat, daarna ga je naar huis om te leren. Thuis staan de ramen open, je hoort vogels fluiten, je ruikt de pasgeboren lente en je voelt dat je alles aankan. Politiek, geld en macht zeggen je niets, je bent nog klein, daar moeten ze je niet mee vermoeien.

Je hoort het wel eens zeggen op televisie, maar je begrijpt dat allemaal niet. Stel je eens 78 dagen in deze stad voor. Een mooie, vredige, historische stad, met een kloppend hart vol leven, vol mensen die naar school en naar hun werk gaan. Meer dan twee en halve maand in deze stad, die ook jou stad zou kunnen zijn, waar ook jij zou kunnen wonen. Waar de school lijkt op jouw school, waar je vrienden lachen om dezelfde dingen als jouw vrienden. Waar je de brug oversteekt en even een praatje maakt met bekenden.

Stel je nu weer 78 dagen in deze stad voor, maar stel je dan voor dat jij je leven niet meer zeker bent. Dat elk uur het luchtalarm afgaat. Dat je bij elk hard geluid de kelder van je huis in rent. Dat de hele dag vliegtuigen laag en dreigend over je stad cirkelen. Dat je geen zonlicht meer ziet door de donkere wolken boven de stad. Dat je explosies hoort en niet weet waar ze vandaan komen. Dat je niet weet wie de vijand is, wanneer de-

ze vijand weer toeslaat en dat je je niet kan verdedigen. Stel je nu voor dat je een kind bent in deze stad. Dat kind dat te klein was om iets van politiek te begrijpen. Dat kind dat nu niet naar school kan om daar zijn ervaringen te verwerken. Dat kind dat niet weet waar zijn vrienden zijn. Dat kind dat 78 dagen lang te weinig zal slapen en voortdurend in angst zal zitten. Een kind dat na die 78 dagen iets van zijn onwetendheid en kind-zijn zal verliezen. En aan de andere kant, een kind dat de moed niet zal opgeven, dat zal wachten op een nieuwe dag, op de vogels die fluiten en op de volgende wandeling over de brug. Het verhaal zou nu eigenlijk zo vervolgd moeten worden: de wekker ging en het kind opende zijn ogen. Hij hoorde vogels fluiten, zonlicht kwam de kamer binnen. Hij beseftte dat het maar een nare droom was geweest.

Helaas was dit geen afschuwelijke droom, die je in angst doet ontwaken. Vijf jaar geleden begonnen de bombardementen op Joegoslavië (Servië-Montenegro). Dit was 78 dagen lang werkelijkheid voor de mensen daar. Vijf jaar geleden, toen deze schok de aarde onder mijn voeten voor altijd deed beven, ben ik brieven gaan schrijven. Ik besloot te gaan schrijven om mijn woede, die eigenlijk verdriet was, in woorden om te zetten.

Ik schreef dat ik sinds maart 1999 de wereld anders was gaan zien. Ik schreef over het land met zijn prachtige natuur, de oude tradities, de rijke cultuur en de historische monumenten. Over een land met een trots volk, met een geschiedenis van oorlog, onderdrukking en armoede, door tien jaar economische sancties. Ik vervolgde mijn brief met het emotionele verhaal over mijn gevoelens en de verandering die ik doorgemaakt had door deze traumatische gebeurtenis. Dat ik in eerste instantie

naïef dacht dat het snel voorbij zou zijn, maar dat het alleen maar heviger werd. En hoe verder het ging, hoe meer de machteloosheid groeide. Ik noemde het dagelijks contact met mijn familie, die in Servië woont, wat het belangrijkste en meest symbolisch deel van onze dagen werd. Symbolisch omdat we dan samen het gevoel hadden, het komt wel goed, we kunnen elkaar horen, we zijn in leven.

In die gesprekken kon je elkaar soms nauwelijks verstaan door de sirenes of door alle explosies, maar er was weer even het gevoel van geruststelling. En dan kwam het machteloze moment dat je ze telefonisch niet kon bereiken. Waarom? Was hun huis geraakt? Zou ik ze ooit nog zien of spreken? Ik kan me nog heel goed herinneren hoe ik dagen achtereenvolgende, tot ik geen traan meer overhad.

Het werd dus een emotionele brief, maar tegelijk een nuchtere brief over de kinderen daar als grootste slachtoffer en aan de andere kant de vijand, de vijand die van boven kwam. De negentien landen, waaronder ook Nederland, die onterecht een land aanvielen dat het recht niet had om zich te verdedigen.

Een land met mensen die al zoveel hadden doorstaan en die dit bittere en niet voor te stellen lot met veel kracht droegen. Die gewoon doorgingen met hun dagelijkse bezigheden, die gewoon de brug overstaken, tot die er niet meer was. Die als wandelende schietschijven door het leven gingen en de hoop niet lieten varen. Die zich niet lieten wegvagen door termen als 'collaterale schade' en die het hoofd niet lieten hangen door briefjes die uit vliegtuigen werden geworpen met de tekst: wij zijn niet de vijand. Van deze woordenbrij maakte ik een brief. Deze brief stuurde ik naar verschillende hulporganisaties, zoals Unicef en Warchild. Verder naar alle Nederlandse en Vlaamse ministeries, naar alle politieke partijen, naar alle grote Nederlandse en Vlaamse dagbladen, naar alle regionale en lokale kranten in Nederland en naar alle Nederlandse televisiezenders.

En weer was ik naïef. Niet zo erg dat ik dacht dat de bombardementen door mijn brief meteen zouden stoppen, maar omdat ik dacht dat ik wat meer reacties zou krijgen. Maar zelfs daar was men te laf voor. Ik kreeg welgeteld vier reacties terug. Een mooie van een politieke partij, een van de Volkskrant, van Warchild en van Unicef. Van de laatstgenoemde kreeg ik wat begrip. Ze waren, hoe ongelooflijk, op de hoogte 'van de gebeurtenissen' en er volgde een relaas over hun reeds uitgevoerde

de activiteiten in het kader van de kinderplicht aldaar. Ik vond het allemaal zeer summier. De reacties van De Volkskrant en Warchild waren zo mogelijk nog dwazer. De strekking van hun brieven was: wat wilt u eigenlijk bereiken met deze brief? Met verbazing las ik hun vraag, maar ik begreep wel de onderliggende boodschap: meisje, wat wil jij nou in je eentje veranderen aan de wereldpolitiek?

Na deze grote teleurstelling voor mij, heb ik mijn pen laten rusten. Ikzelf kon niet de rust vinden. Mijn wereldbeeld veranderde voorgoed. In een klap veranderde ik van een blanco blad op politiek gebied in een bittere cynicus. Een cynicus die nog steeds in mij huist, door de geschiedenis die zich keer op keer herhaalt. Door andere landen die werden en worden aangevallen. Door de naïviteit die ik nu wel kwijt ben. Door de arrogantie van de macht, hun haat en gevoelloosheid. Zij belichamen het tegenovergestelde van liefde, medeleven en hoop en zonder dat kan het niet goed gaan met de wereld.

Nu, 5 jaar later, zie ik nog steeds die beelden voor me. Die verschrikkelijke beelden van die gebombardeerde bruggen, van die trein, van die steden. Ik zie ze nu ook echt, want ik heb ze echt gezien. Woorden kom ik tekort om te zeggen wat ik denk. Om iets te zeggen over de laffe moord op onschuldige kinderen, vrouwen en mannen. Om iets te zeggen over de reden van dat alles, om de arrogantie van de macht.

Nu, 5 jaar later, wil ik de woorden laten rusten. Net zoals de slachtoffers die toen zijn gevallen. Ik wil ze herdenken als onschuldigen en niet als aantallen. Ik wil ze in een moment van stilte herdenken als helden en niet afdoen als 'collaterale schade'. Ik zou al hun namen willen oplezen als ik ze kende. Ik zou hun foto's willen ophangen en ze willen eren. Ik zou elke dag naar die foto's willen kijken. Zodat ze nooit vergeten worden. Omdat ze voor mij symbool zijn geworden van alles wat er kapot gemaakt wordt. Omdat de waarheid met hen sneuvelde.

En ik zoek een moment van rust voor alle onschuldige slachtoffers die sindsdien in de wereld zijn gevallen. Zonder reden, zonder naam, zonder roem.

En toch heb ik hoop en put ik kracht uit de kracht en moed van die mensen. Want zonder hoop is er niets. En zonder waarheid is er niets. Ik blijf herinneren en herdenken, om nooit meer te vergeten.

Silvia Fransen, Amsterdam

Sagittarius

Van: "Ian Johnson" <i-johnson@lineone.net>
Aan: <Undisclosed-Recipient:;>
Verzonden: maandag 22 maart 2004 20:11
Onderwerp: CDSM:Fw: 5th Anniversary of NATO's War - Whitehall

Subject: 5th Anniversary of NATO's War - Whitehall Vigil

- > 24th March 1999- 24th March 2004
- >
- > 5th Anniversary of NATO's War
- > against Serbia/Yugoslavia
- >
- >
- > The British-Serbian Alliance for Peace
- > calls for a vigil to
- >
- >
- > commemorate the victims
- > of NATO Aggression
- >
- > and draw attention to the accompanying Destruction of the
- > Serbian Community in Kosovo
- >
- >
- >
- > Please come to:
- > Whitehall, opposite Downing Street
- > Wednesday, 24th March
- > from 3:00pm to dusk
- >
- >
- > Alice Mahon, MP will come to the vigil
- >
- >
- > Candles will be lit at dusk
- >
- >
- > Please feel welcome to bring your own country's flag (Serbian, Yugoslav,
- > British, other)
- > Please wear slightly darker dress than you normally do.
- > Display your target badges. (you will be able to get them at the vigil).
- >
- >

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Sagittarius

Van: "Ian Johnson" <i-
Aan: <Undisclosed-Recipient:;>
Verzonden: dinsdag 16 maart 2004 21:55
Onderwerp: CDSM:Fw: Kosovo: 2005?

Occasionally I receive emails which contain jokes and/or funny cartoons. I really appreciate them as most at least make me smile. Today however I am circulating a sick joke, a very sick joke. In fact you have to laugh at the absurdity of it less you break down and cry in despair.

The joke is this: Hashim Thaci (KLA leader, no sorry I forgot, Chairman of the Democratic Party of Kosovo) will be speaking at a meeting on the subject of building a multi-ethnic Kosovo. (Oh please! That's like putting Count Dracula in charge of the blood bank).

This event takes place in Washington D.C. (Where else?) and is organised by the farcically misnamed US Institute for Peace.

In case you have stopped laughing please be prepared to start again as I inform you that the event will be moderated by one Daniel Serwer, director of peace and stability operations at the Institute. (Peace and stability? You just couldn't make this up).

Mr Serwer recently wrote an article entitled 'Serbia Needs a Push in the Right Direction' in which he advocated that Serbia should 'ensure pursuance of political and economic reforms' in other words more IMF dictated policies, and that Serbia should be required to give 'full cooperation with the Hague tribunal'. I don't think the term 'moderator' quite covers the role that Mr Serwer is playing!

So, for those of you who fancy a night out at the sickest show in America, here are the details:
 I.J.

Register to Attend this Event <http://www.usip.org/events/2004/0317_wkskosovo.html#rsvp>

Related Resources

Kosovo: The Road Ahead

Remarks by Prime Minister of Kosovo Bajram Rexhepi

<http://www.usip.org/events/2002/rexhepi_presents.html>

(Archived Audio, 2002) Kosovo Decision Time: How and When?

<<http://www.usip.org/pubs/specialreports/sr100.html>>

(Special Report, February 2003) Simulating Kosovo: Lessons for Final Status Negotiations

<<http://www.usip.org/pubs/specialreports/sr95.html>>

(Special Report, November 2002) Kosovo Final Status: Options and Cross-Border Requirements

<<http://www.usip.org/pubs/specialreports/sr91.html>>

(Special Report, July 2002) Transatlantic Relations in the Aftermath of Kosovo

<<http://www.usip.org/pubs/specialreports/sr000515.html>>

(Special Report, May 2000) Kosovo Web Links <<http://www.usip.org/library/regions/kosovo.html>>

(Library Web Links)

Institute Public Meeting

Kosovo: 2005?

An Address by Hashim Thaci, Chairman of the Democratic Party of Kosovo

Hashim Thaci participates in an Institute sponsored workshop on the challenges of building a multi-ethnic Kosovo July 2000.

Date:

Wednesday, March 17, 2004

Time:

10:00–11:30 AM

Location:

U.S. Institute of Peace
1200 17th St., NW
Washington, D.C.

Directions <<http://www.usip.org/aboutus/directions.html>>

After more than two years of provisional self-government in Kosovo, new elections are due in October and its progress in meeting international standards is up for review in mid-2005. How effective has the current government coalition been? Will Kosovo meet international standards in 2005? On March 17 the Institute's Balkans Working Group will sponsor a special public address by Hashim Thaci, chairman of the Democratic Party of Kosovo.

Moderated by Daniel Serwer, director of peace and stability operations at the Institute, the session will explore issues such as:

- What can be done to enable more Serbs to return home?
-
- How will non-Albanian ethnic groups be treated?
-
- What practical results will come from the dialogue with Belgrade?
-
- How will the new Serbian government affect the progress of the talks?
-
- What does the future hold for Kosovo?

Speaker

- **Hashim Thaci**
- Chairman, Democratic Party of Kosovo

Moderator

- **Daniel Serwer**
- Director, Peace and Stability Operations, U.S. Institute of Peace

RSVP Information

This event is free and open to the public, but as seating is limited, **registration is required for those wishing to attend in person**. To reserve a seat for this presentation, please RSVP by e-mail at crusin@usip.org <[mailto:crusin@usip.org?subject=3/17 Event Registration](mailto:crusin@usip.org?subject=3/17%20Event%20Registration)>. Please be sure to include your name, affiliation (if any), and daytime phone.

Leider Macedonië gedood bij ongeluk

SARAJEVO, 26 FEBR. De president van Macedonië, Boris Trajkovski, is vanochtend om het leven gekomen bij een vliegtuigongeluk in het zuiden van Bosnië. Het toestel waarin de president zat, stortte neer in de buurt van Mostar.

Reddingshelikopters vertrokken direct naar het bergachtige gebied. Later werd gemeld dat geen van de negen inzittenden de ramp heeft overleefd. Juist vandaag hoopte Macedonië in Dublin formeel het lidmaatschap van de Europese Unie aan te vragen.

Het regeringsvliegtuig was met de president aan boord op weg van Skopje naar Mostar, waar Trajkovski een internationale investeringsconferentie wilde bijwonen. Op de grens tussen Montenegro en Bosnië viel rond negen uur het contact met het toestel weg en verdween het van het radarscherm.

Later bleek het in slecht weer – regen en dichte mist – te zijn verongelukt bij Stolac, rond veertig kilometer van Mostar. De Albanese premier Fatos Nano had eerder vanochtend besloten wegens het slechte weer niet naar de conferentie in Mostar te gaan.

De 47-jarige Trajkovski, jurist en dominee, werd in 1999 tot president van Macedonië gekozen als kandidaat van de nationalistische partij VMRO. Als president nam hij in 2000 en 2001, toen het conflict rond de positie van de Albanese minderheid uitliep op een oorlog, afstand van de standpunten van de nationalisten en probeerde hij begrip te kweken voor de klachten van de Albanese en voor het akkoord dat een eind aan de oorlog maakte. (AP, Reuters)

• VERZOENER: pagina 5

President 'onvervangbaar' Macedonië geschokt door dood leider

SKOPJE, 27 FEBR. Macedonië is geschokt door de dood van president Boris Trajkovski. Zowel de Macedonische meerderheid als de Albanese minderheid ontving het nieuws met verbijstering, ongeloof en nervositeit.

Trajkovski kwam gisteren om toen het vliegtuig, waarmee hij op weg was naar de Bosnische stad Mostar, kort voor de landing in slecht weer neerstortte. Zijn lichaam en dat van de andere inzittenden – zes medewerkers van de president en twee piloten – konden pas vandaag aan het eind van de ochtend worden geborgen. Het toestel, een tweemotorige Beechcraft 200 Super King Air, stortte gisterochtend om acht uur neer in onherbergzaam berggebied. De zoekactie werd gecompliceerd door slecht weer en de vele mijnen in het gebied uit de tijd van de Bosnische oorlog – reden waarom mijnopruimers de zoekers vergezelden. Pas vanochtend werd het wrak gevonden in een mijnenveld op de vroegere frontlijn, twintig kilometer ten zuiden van Mostar, en werden de lichamen geborgen.

Leden van een Macedonische media-ngo zeiden gisteren dat deskundigen de Beechcraft van de president al lang beschouwden als een onveilig toestel; de Macedonische overheid kocht het toestel in 1970 tweedehands.

Hoewel Trajkovski's dood pas officieel is als zijn lichaam is geïdentificeerd, is in Macedonië gisteren al drie dagen rouw afgekondigd en heeft de parlementsvoorzitter de taken van de president ad interim overgenomen. Binnen veertig dagen moeten presidentsverkiezingen worden gehouden.

In de binnenlandse reacties wordt Trajkovski vooral afgeschilderd als een man die boven de par-

tijen stond en een hoofdrol speelde in de pogingen de etnische gemeenschappen nader tot elkaar te brengen na het gewelddadige etnische conflict tussen Macedoniërs en Albanese in 2001. Velen in Macedonië achten hem onvervangbaar, omdat hij de enige is die in brede kring door beide gemeenschappen wordt vertrouwd. Woorden als 'tragedie' en 'een groot verlies' werden gisteren zowel door nationalistische als sociaal-democratische leiders als door leiders van de Albanese partijen gebruikt. De nervositeit is na de dood van Trajkovski toegenomen, omdat de etnische rust in het land nog erg kwetsbaar is.

Dat Trajkovski uitgerekend stierf op de dag waarop Macedonië officieel om het lidmaatschap van de Europese Unie wilde vragen, wordt in Skopje, maar ook in het buitenland, als wrang gezien. Na het nieuws van Trajkovski's dood werd de plichtigheid in Dublin afgelast en haastte de Macedonische delegatie, onder leiding van premier Branko Crvenkovski, zich naar Skopje terug.

Romano Prodi, de voorzitter van de Europese Commissie, sprak van „een heel trieste dag” voor Macedonië, dat „een wijze en evenwichtige leider verliest”, voor de Balkan „voor de integratie waarvan hij zoveel heeft gedaan” en voor Europa dat „een vriend en een aanhanger van de waarden van de tolerantie verliest”. Veel andere politieke leiders reageerden in soortgelijke bewoordingen. (AP, AFP)

BORIS TRAJKOVSKI 1956-2004

Stem van verzoening

Door onze redacteur
PETER MICHIELSEN

ROTTERDAM, 26 FEBR. Voor de nationalist in zijn land was hij achteraf de verkeerde keus: zij brachten in november 1999 hun stem uit op hun presidentskandidaat Boris Trajkovski, lid van hun radicaal-nationalistische partij VMRO, en dankzij hun stem won hij. Maar toen puntje bij paaltje kwam, toen in Macedonië de korte oorlog uitbrak tussen het leger en de politie van de VRMO-regering en Albanese rebellen, toen was het Boris Trajkovski die probeerde de nationalistische hartstochten te bezweren, begrip te kweken voor de eisen van de Albanese minderheid, en voor het akkoord van Ohrid, dat een eind maakte aan de oorlog. Uiteindelijk was Trajkovski de enige Macedoniër die de moed had hardop te zeggen dat de concessies aan de Albanese al veel eerder hadden moeten worden gedaan – dan was er nooit een oorlog geweest.

Het waren vijf jaar geleden niet de stemmen van de nationalist die Trajkovski president maakten: zij hadden geen meerderheid. Het was de Albanese minderheid. Zij had opgelet toen Trajkovski als onderminister van Buitenlandse Zaken de internationale gemeenschap voorhiel te weinig oog te hebben voor wat de Serviërs de Kosovo-Albanese aandedden. De Macedonische Albanese stemden op hem in de wetenschap dat hij meer begrip had voor de discriminatie waarvan zij zich in Macedonië het slachtoffer voelden.

De jurist en theoloog Trajkovski, afkomstig uit het zuidoosten, waar Macedonië grenst aan Bulgarije en Griekenland en waar men beter dan elders weet wat samenwonen van etnische groepen inhoudt, kwam in 1999 uit het niets. Hij had bij een bouwbedrijf gewerkt voordat hij begin 1999 onderminister werd. Een methodistische lekenprediker werd eind dat jaar opeens de eerste protestantse president in de verre omtrek. Hij bad veel, zei hij, hij voelde zich door God uitverkoren

Boris Trajkovski (Reuters)

om de natie te leiden. En hij zag zich als verzoener.

Naarmate het gewapende conflict tussen het Albanese rebellenleger UÇK en de Macedoniërs dichterbij kwam, tot het begin 2001 op een heus oorlogje uitdraaide, gedroeg Trajkovski zich als zodanig: als de verzoener die hij wilde zijn. Hij lag al snel goed bij de internationale gemeenschap: cindelijk een Balkan-leider die geen oorlog preekte. Hij sprak Engels, had een internationale blik, ging makkelijk om met buitenlandse diplomaten en politici.

Boris Trajkovski stierf vandaag uitgerekend op de dag waarop Macedonië formeel wilde vragen om het lidmaatschap van de EU – na de vliegcrash werd de plichtigheid uitgesteld. Zijn mogelijk laatste vraaggesprek – vandaag gepubliceerd in de *Financial Times* – was een waarschuwing: als de internationale gemeenschap het probleem-Kosovo denkt op te lossen door de regio langs etnische lijnen op te delen, zullen de Macedonische Albanese en de Bosnische Serviërs zich aangemoedigd voelen zich ook langs etnische lijnen af te scheiden.

Machtsstrijd onder opvolgers Djindjić beslist

Door een onzer redacteurs

ROTTERDAM, 23 FEBR. Op een partijcongres van de Democratische Partij (DS) – de partij die Servië de afgelopen drie jaar heeft geregeerd – heeft de gematigde en hervormingsgezinde Boris Tadić een slepende machtsstrijd gewonnen en zijn rivaal Zoran Živković, demissionair premier, verslagen. In een stemming om het voorzitterschap van de partij versloeg Tadić, minister van Defensie van de Unie Servië en Montenegro, Živković met ruime meerderheid: 1538 tegen 296 stemmen. De vleugel-Živković verloor ook de strijd om de vier vice-voorzitterschappen. Živković en Tadić waren tot nu toe beiden vice-voorzitter van de partij; als voorzitter is Tadić de opvolger van Zoran Djindjić, de premier van Servië die een jaar geleden werd vermoord.

De stemming van gisteren betekent niet alleen de uitschakeling van premier Zoran Živković als invloedrijk partijbestuurder, belangrijker nog is de nederlaag van een derde vice-voorzitter van de partij, de met Živković verbonden Cedomir Jovanović, demissionair vice-premier van Servië. Jovanović naam valt de laatste maanden in elk schandaal dat in Servië aan het licht komt. Zijn naam wordt ook genoemd als het gaat om politici met nauwe banden met maffiagroepen. Tijdens het proces tegen de moordenaars van Djindjić zei een van de beklaagden vorige week nog dat Jovanović zeer regelmatig over de vloer kwam bij de leider van de maffiabende die verantwoordelijk wordt gehouden voor de moord op Djindjić. De impopulaire Jovanović wordt door zijn critici in de partij – de volgelingen van Tadić – verantwoordelijk ge-

houden voor de verkiezingsnederlaag die de DS in december leed.

De nederlaag van het duo Živković-Jovanović heeft in Servië tot speculaties geleid als zou de DS onder Tadić alsnog kunnen toetreden tot de regering die ex-president Koštunica deze week wil vormen. Tot nu toe heeft de DS deelname aan zo'n regering afgewezen, waardoor Koštunica gedwongen is een minderheidsregering te vormen die afhankelijk is van de steun van de socialistische van Slobodan Milošević – een vooruitzicht dat buiten Servië ongerustheid wekt maar dat ook in Servië niet onomstreden is. Gisteravond zei Tadić nog dat zijn DS in het parlement de minderheidsregering van Koštunica niet zal steunen. De mogelijkheid dat de DS alsnog toetreedt tot die regering werd door Tadić echter niet met zoveel woorden afgewezen. Koštunica wil overigens niets weten van een coalitie waarvan de DS uitmaakt.

Het was de afgelopen weken vooral Živković die binnen de Democratische Partij steun aan een door Koštunica geleide regering had afgewezen. Dat plaatste Tadić voor het probleem dat hij enerzijds orde op zaken moest stellen in zijn eigen partij, zonder de bruggen met andere partijen te verbranden, terwijl zijn radicale tegenstanders Jovanović en Živković hun best deden de bruggen naar de andere democratische partijen te verbranden – en Koštunica zijnerzijds aan de andere kant bruggen naar de DS verbrandde. Živković torpedeerde bijvoorbeeld Tadić voorstel om een kopstuk van Koštunica's partij voor één maand voorzitter van het parlement te maken, tot er een regering zou zijn gevormd, met deelname van de DS.

Politiek Servië lijkt uit crisis

Nieuw kabinet ademt geest van Milosevic

Van onze correspondent
Olaf Tempelman
BOEKAREST

Servische politieke partijen zijn gisteren onverwacht een stap dichterbij een oplossing gekomen voor de al twee maanden durende politieke crisis. De Servische Socialistische Partij (SPS), waarvan Milosevic vanuit zijn cel in Scheveningen nog steeds het voorzitterschap bekleedt, is bereid zijn steun te verlenen aan een minderheidskabinet van vier partijen geleid door de 'gematigde' nationalist Kostunica.

Tot voor enkele dagen leek een dergelijk minderheidskabinet onmogelijk: Vuk Draskovic, leider van een van de deelnemende partijen, weigerde toen nog zitting te nemen in een regering die de parlementaire steun zou genieten van de socialistische van oud-president Milosevic. Over de motieven van Draskovic draai bestaat geen duidelijkheid.

De internationale reacties op een door Milosevic' partijenoten ondersteunde regering getuigen van bezorgdheid. Gevreesd wordt dat het op een laag pitje zetten van

de betrekkingen met het Joegoslavië-Tribunaal, dan wel het actief ondersteunen van verdachten die zich nu reeds in de Scheveningse gevangenis bevinden – Milosevic zelf niet in de laatste plaats – voorwaarde is geweest voor de socialistische steun.

Een vertegenwoordiger van Kostunica's partij had vorige week in Brussel echter te horen gekregen dat de Europese Unie weliswaar niet bij socialistische regeringssteun staat te juichen, maar deze constructie ook niet zal blokkeren.

Een van de redenen daarvoor is dat er weinig andere uitwegen zijn uit de Servische crisis. Kostunica is er niet in geslaagd tot een vergelijk te komen met de hervormers rond de vermoorde premier Djindjić.

In de huidige oplossing worden de ultranationalistische Radicals, de winnaars van de parlementsverkiezingen van 28 december, in ieder geval buiten de regering gehouden. Desalniettemin lijkt onder de nieuwe Servische regering – als deze de komende dagen daadwerkelijk tot stand komt – een koerswijziging in nationalistische richting onvermijdelijk.

Servië zakt verder weg in zijn isolement

Achtergrond | Crisis na ultra-nationalistische stembuszege vloeit voort uit groeiende scepsis over Europa

Servië verkeert in een diepe politieke crisis sinds de ultra-nationalisten de verkiezingen van december wonnen. De gematigde partijen slagen er niet in een regering te vormen.

Van onze correspondent
Olaf Tempelman
BELGRADO

Het Belgradose nieuwsagentschap Beta organiseerde voor de Servische parlementsverkiezingen van 28 december een poule waarin redacteurs drie flessen whisky konden winnen. Hoofddirecteur Dragan Janjic bedeelde de ultra-nationalistische Servische Radicale Partij een glansrijke eerste plaats toe. Toen de uitslagen bekend werden, kon hij alle drie de flessen in ontvangst nemen. 'Ik had liever verloren dan Servië in een politieke crisis en een nieuw isolement te zien belanden.'

'Ik was echt kwaad toen ik de uitslagen zag', zegt Beta-secretaresse Snezena. 'Ik dacht: wij zijn het stomste land van Europa.' Nog groter was de schok toen zij hoorde dat haar ex-man en haar zoon op de Radicalen hadden gestemd. 'Een familie-tragedie.'

'Waarom hebt u op de Servische Radicale Partij gestemd?', vroeg een journalist van de Servische staatstelevisie aan een uit Kroatië verjaagde vijftiger, een van de vierhonderdduizend Servische vluchtelingen die in kampen verblijven. 'Beseft u niet dat u de Servische integratie in Europa schade berokkent?' De man keek wezenloos voor zich uit. 'Weet u, alles is mij afgenomen. Ontneemt u mij nou niet de illusie dat de Radicale Partij mijn leven beter kan maken.'

'Morbide, necrofiel' – zo typeert Obrad Savic, hoofd van de pro-westerse NGO Kring van Belgrado, het discours van de Radicale leider Tomislav Nikolic, grafdelver van beroep. Een jaar geleden volgde de grafdelver het revolverdragende demagoogie Vojislav Seselj op, dat met een enkele reis naar het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag vertrok. Savic: 'Servië heeft ongeveer een miljoen mensen die verpauperd en ontgoocheld zijn. Het zijn mensen die slachtoffer zijn geworden van het nationalistische discours waarin ze zelf geloofd hebben. Hen met radicaal-nationalisme bestoken, wat Nikolic doet, wetende dat het hun alleen maar meer ellende zal brengen, vind ik misdadig.'

Het succes van de Radicalen vloeit ook voort uit een groeiend ongeloof in een wederopname in Europa, zegt Slobodan Reljic, hoofdredacteur van het niet zo pro-westerse tijdschrift *Nin*. 'Bij de val van Milosevic en in de eerste tijd daarna hadden de mensen nog de illusie dat het nu snel beter zou worden. Meer dan drie jaar later realiseren mensen zich dat voorzover er iets zal veranderen, dat erg langzaam zal gaan. Eenderde van de bevolking leeft nog steeds onder de armoedegrens. Europa blijft een gesloten bolwerk waarvoor dure visa nodig zijn.'

Het is goedkoop Europa, het Joegoslavië-Tribunaal of 'het Westen' de verantwoordelijkheid voor het verkiezingsdebacle toe te schuiven, zegt Milovan Jaukovic, commentator van de krant *Danas*. 'Wie eerlijk is moet toegeven dat er sinds de val van Milosevic dankzij westerse hulp wel degelijk dingen verbeterd zijn: de infrastructuur, het openbaar vervoer en de medische zorg. De hoofdoorzaak van het verkiezingsdebacle is absoluut intern: de coalitie die Milosevic versloeg heeft haar

De Radicalen Seselj (rechts) en Nikolic (met T-shirt van Seselj).

FOTO'S AP

beloftes niet waargemaakt. De moord op premier Djindjic in maart vorig jaar was voor het hervormingsproces voorlopig de nekslag. Overal in Oost-Europa hebben hervormingsgezinde regeringen na 1989 verkiezingsnederlagen geleden. Maar hier is die nederlaag groter uitgevallen door het incompetente geklungel van Djindjic' opvolgers.'

De moord op Djindjic was niet beraamd door een handjevol mafiosen, maar door een rancuneus segment van het oude regime dat hervormingen wilde blokkeren, de verzoening met het Westen de pas wilde afsnijden en de uitleveringen aan het Joegoslavië-Tribunaal wilde stoppen. Het is een speculatie die in Belgrado thans

ook opgang maakt onder mensen die normaliter niet aan complotten doen. Zij vinden aanwijzingen in het feit dat de moord plaatsvond vlak na de uitlevering van de Radicalenleider Vojislav Seselj aan het Tribunaal, en toevallig ook net nadat Milosevic' echtgenote Mira Markovic, bijgenaamd Lady MacBeth, naar Rusland was vertrokken.

Eveneens illustratief voor een 'complot' achten mensen de belabberde gang van zaken bij het in december begonnen proces tegen mensen die na de moord op Djindjic zijn opgepakt. De rechters zouden minstens zo verdacht zijn als de aangeklaagden.

Je hoeft niet te geloven in dit complot om de effecten die het

zou hebben beoogd thans in de praktijk waar te nemen. Er zijn na de moord op Djindjic nauwelijks nog verdachten aan het Tribunaal uitgeleverd. Het hervormingsproces ligt vrijwel stil. Djindjic' tweede man, Zivkovic, toonde zich als premier incapabel. De hervormingsgezinde coalitie die door Djindjic de hele tijd nipt in het zadel werd gehouden, viel onder Zivkovic uiteen.

De vervroegde verkiezingen die hieruit voortvloeiden, hebben Servië opgezaadeld met een onwerkbare zetelverdeling. Het gevolg is een nu al anderhalve maand durende politieke crisis. De ultra-nationalistische Radicalen wonnen de verkiezingen, maar hebben geen meerderheid in het parlement. De 'gematigde' nationalist van Vojislav Kostunica, die als tweede eindigde, weigeren met hen samen te werken. Kostunica slaagt er echter niet in een regering te vormen zonder de Radicalen: de hervormers rondom wijlen Djindjic – Kostunica's oude aartsvijand – weigeren met hem in zee te gaan. Kostunica heeft geprobeerd het op een akkoordje te gooien met de socialistische partij, waarvan Milosevic nog steeds het voorzitterschap bekleedt. Dit leidde tot de intrekking van de reeds toegezegde regeringsdeelname van de partij van de dichter Draskovic. Zo is Kostunica terug bij af.

Zo lang de politieke crisis duurt ligt behalve het hervormingsproces ook de samenwerking met het Tribunaal stil. Wat zou geresulteerd hebben in de overkomst naar Belgrado van de ex-Bosnisch-Servische leider Karadzic.

'Ik voorzie nieuwe 'verkiezingen', zegt Dragan Janjic die de uitslagen van december nauwkeurig voorspelde. 'En ik voorzie ook dat die tot een ongeveer vergelijkbaar parlement zullen leiden. Ze zullen dus niets oplossen.'

Sagittarius

Van: "R" <despot@tiscali.nl>
Aan: "Nico Varkevisser" <office@globalreflexion.org>; "Nico & Neeltje"
Verzonden: donderdag 19 februari 2004 3:25
Onderwerp: Serbs Break Parliamentary Deadlock, but Face West's Disapproval
Date: Tue Feb 17, 2004 5:05 pm
Subject: NYT: Serbs Break Parliamentary Deadlock, but Face West's Disapproval

<http://www.nytimes.com/2004/02/17/international/europe/17SERB.html>

THE NEW YORK TIMES, Tuesday, February 17, 2004

Serbs Break Parliamentary Deadlock, but Face West's Disapproval

By NICHOLAS WOOD

After weeks of political deadlock, Serbia appeared yesterday to be on the verge of forming a new government. But the composition of the minority coalition, and the members' shared opposition to the war crimes tribunal, may sour already difficult relations with the West.

For weeks the moderate nationalist leader, Vojislav Kostunica of the Democratic Party of Serbia, had been trying to form a coalition to prevent the hard-line nationalist Serbian Radical Party from taking power. The Radical Party was the clear winner of parliamentary elections last December, but gained too few seats to rule alone.

The Serbian Socialist Party of the former Yugoslav leader Slobodan Milosevic said Monday that it was willing to back the minority government.

The Serbian Socialist deputies would support the coalition in Parliament but would not take part in the administration, said Zoran Andjelkovic, secretary general of the party. Mr. Milosevic, who is being tried by the tribunal on war crimes charges, is still the official leader of the party.

In a telephone interview, Mr. Andjelkovic said that by the end of the week "Mr. Kostunica will be given a mandate to form a new government" after four parties, including the Socialists, held talks yesterday with the Parliament's speaker.

By turning to the Socialists, Mr. Kostunica has allied himself with his former foes. In the 2000 presidential elections, he led an 18-party coalition that defeated Mr. Milosevic. The same coalition then extradited Mr. Milosevic to the war crimes tribunal in The Hague.

While Mr. Kostunica has apparently succeeded in blocking the ultra nationalists, his proposed government is unlikely to please the countries that Serbia is relying on for financial aid.

All four coalition parties have voiced their opposition to the United Nations war crimes tribunal. Cooperation with the court is a prerequisite for American aid worth up to \$100 million as well as membership in institutions like NATO and the European Union. Congress is to vote on the aid package next month.

The court's chief prosecutor, Carla Del Ponte, said last week that Serbia had become a "safe haven" for war criminals. She said that at least 15 people charged with war crimes were at large in the country, including the tribunal's two most wanted men, Dr. Radovan Karadzic, the wartime leader of the Bosnian Serbs, and Ratko Mladic, the commander of the Bosnian Serb Army.

The Socialist Party's opposition to the tribunal is well known. Mr.

Kostunica's two main allies in government also recently signed an agreement that would in theory prevent the government from handing key suspects over to the court.

The document, signed on Jan. 21 by his Serbian Democratic Party as well as the Serbian Renewal Party and the pro-reformist party G17 Plus, is intended to prevent the extradition of Serbs charged with crimes linked to "command responsibility."

The agreement is thought to refer to the indictments of four senior police and army generals indicted by the tribunal in October and accused of committing war crimes during the conflict in Kosovo in 1999.

The deal also stipulated that the three parties opposed any "new indictments."

Cooperation between Serbia's outgoing government and the court had already broken down over the refusal to extradite the four generals. Officials at the tribunal, however, were dismayed that the new coalition appeared to be making this stance one of the founding principles of the new administration.

"It's a bad sign," said Florence Hartman, the spokeswoman for Ms. Del Ponte. She said the coalition's platform was "openly calling for a breach of their international obligations." She said, however, that the tribunal would wait for the new government to take office before it made any judgment about cooperation.

Officials from Mr. Kostunica's party sought to defend the new alliance with the Socialists, who are blamed by many Serbs for dragging the country through three wars and plunging it into economic ruin.

Deze e-mail is door E-mail Virus Scan van Het Net gecontroleerd op virussen. Zie voor meer informatie: <http://www.hetnet.nl/evs/>

Akkoord over vorming van een regering in Servië

BELGRADO, 16 FEBR. Ruim zes weken na de Servische parlementsverkiezingen zijn dit weekende in Belgrado de laatste belemmeringen voor de vorming van een nieuwe regering weggenomen. Waarschijnlijk zal nog deze week een minderheidsregering worden gevormd die in het parlement de steun zal krijgen van de socialistische partij van Slobodan Milošević.

De nieuwe regering zal naar verwachting een coalitie zijn van drie van de vier 'democratische' partijen die eind december bij de verkiezingen doordrongen in het parlement: de Democratische Partij van Servië (DSS) van ex-president (en toekomstig premier) Vojislav Koštunica, de hervormingsgezinde G17 Plus en de monarchistische coalitie SPO-NS. Deze partijen hebben in het parlement 109 zetels, zeventien te weinig voor een meerderheid. Maar de socialisten, met 22 zetels, hebben de regering hun steun beloofd.

De weg voor de vorming van de minderheidsregering werd gisteren vrijgemaakt door het bestuur van de SPO (Servische Vernieuwingsbeweging) van Vuk Drašković. Deze had zich vorig week in harde termen uitgesproken tegen de vorming van een regering die door de socialisten zou worden gesteund. Volgens Drašković was dat een regering „waarvan Slobodan Milošević het programma schrijft”. Alleen als de socialistische voorzitter Milošević zouden ontdoen zou Drašković

van mening veranderen.

Het bestuur van zijn eigen partij dacht er gisteren echter anders over: met 168 tegen 30 stemmen gaf het een door de socialistische gesteunde minderheidsregering zijn zegen. Drašković verbond aan die pijnlijke nederlaag overigens geen consequenties.

Waarnemers menen dat het SPO-bestuur eieren voor zijn geld heeft gekozen na berichten over een akkoord tussen de DSS en de NS (Nieuw Servië), de coalitiegevoerde van de SPO. In dat akkoord hebben volgens sommige media de DSS en de NS afgesproken bij de volgende verkiezingen – in april, als er niet snel een regering wordt gevormd – een lijstverbinding aan te gaan. Dat zou betekenen dat de SPO dan niet in het parlement komt, want zonder de NS zou de kiesdrempel niet halen.

De Democratische Partij (DS), die Servië de afgelopen drie jaar heeft geregeerd, heeft kwaad gereageerd op de doorbraak en de mogelijkheid van een door de socialistische gesteunde minderheidsregering van de 'andere' democraten. Boris Tadić, vice-voorzitter van de DS, herhaalde dat zijn partij die regering in het parlement niet zal steunen; de regering, zei hij, wordt „instabiel, zonder grote mogelijkheden en met een onvolledige democratische legitimiteit”.

Zoran Živković, demissionair premier en eveneens vice-voorzitter van de DS, sprak van „een grote tegenslag voor Servië”. (VIP)

Nieuwe leiders van Servië sturen bankpresident weg

BELGRADO, 18 FEBR. Nog voor Servië een nieuwe regering heeft zal het Servische parlement morgen de gouverneur (president) van de nationale bank van Servië (NBS) wegsturen – al hebben critici van de gouverneur toegegeven dat „99 procent van haar besluiten professioneel zijn geweest”.

Tegen gouverneur Kori Udovički werd gisteren een motie van wantrouwen ingediend die morgen wordt behandeld en die vrijwel zeker wordt aangenomen. In een moeite door wordt dan vice-gouverneur Radovan Jelašić tot haar opvolger benoemd.

Kori Udovički werd in juni vorig jaar op frauduleuze wijze tot gouverneur van de NBS benoemd. De regering, en dan vooral de Democratische Partij (DS) die daarin de dienst uitmaakte, wilde al lang af van de zittende gouverneur, Mladjan Dinkić, lid van de hervormingsgezinde oppositiepartij G17 Plus. Eind juli zag ze haar kans schoon en liet ze het parlement Dinkić wegstemmen. Aan die stemming namen 126 parlementariërs deel, het absolute minimum dat nodig is voor een geldige stemming.

Dinkić kon later bewijzen dat bij die verkiezing fraude was gepleegd: één van de parlementariërs van de DS, die aan de stemming

deelnam, was op de dag van de stemming niet in Servië, maar in Turkije. Een collega had – en dat is illegaal – van haar stemkaart gebruik gemaakt. Bij de stemming was dus geen quorum en Dinkić ontslag en Udovički's benoeming waren illegaal. De DS gaf maanden later de fraude toe. Nu zij na de verkiezingen van eind december naar de oppositie verhuist, zien haar tegenstanders in de toekomstige regering, en dan vooral G17 Plus, hun kans schoon Udovički weg te werken – ongeacht haar verdiensten, waaraan niemand twijfelt – omdat ze door de DS in haar stoel is gezet. Haar beoogde opvolger Jelašić is aanhang van G17 Plus.

Dat G17 Plus wraak wil nemen verwondert in Servië niemand. De haast die met de stemming wordt gemaakt verbaast sommige Servische media wel. Het blad *Politika* opheldert van de omstandigheden waaronder vorige week de Macedonische president Boris Trajkovski om het leven kwam. In Macedonië menen velen dat het vliegtuig van Trajkovski neerstortte als gevolg van fouten van de NAVO-luchtverkeersleiding. Het vliegtuig van Trajkovski

De kleine wereld

Joego-lantaarnpaal staat nog ergens voor

Het is veel geschreven: het oude Joegoslavië was een kunstmatige veelvolkerenstaat die van af zijn stichting gedoemd was uit elkaar te vallen. De noordelijke volkeren waren katholiek en werden eeuwenlang bestuurd door de Habsburgse keizers in Wenen. De zuidelijke volkeren waren orthodox-christelijk dan wel islamitisch en stonden onder het gezag van de Ottomaanse sultans in Istanbul.

Joegoslavië was Oostenrijk in het noorden en Turkije in zuiden. In het noorden benaderden de economische prestaties die van Duitsland, in het zuiden die van Egypte. Persoonlijk heb ik nooit zoveel opgehad met bovenstaande analyse. Hoewel zij was gestoeld op historische feiten, geloof ik dat deze redenering zowel het noorden als het zuiden te veel stigmatiseerde.

Kwalijker was dat het concept van Joegoslavië als volstrekt idiote constructie te pas en te onpas werd gebruikt door zowel noordelijke als zuidelijke nationalist. Wie in de vroege jaren negentig betoogde dat de Joegoslavische volkeren toch wel wat overeenkomsten vertoonden, werd gebrandmerkt als Joego-nostalgicus.

Over wat de Joegoslavische volkeren oorspronkelijk gemeenschappelijk hadden, kun je twisten. Zeker is dat zij in de tijd dat zij samen een staatsverband vormden het nodige gemeenschappelijke kregen. De Kroatische schrijfster Dubravka Ugrešić – die zich nog steeds liever Joegoslavische noemt – stelde enkele jaren geleden een lexicon samen van de oude Joegoslavische cultuur. In honderden items haalden ex-Joegoslaven herinneringen op aan wat zij ooit hadden gedeeld: van popmuziek tot frisdrank tot aanspreekvormen.

Misschien het ultieme bewijs dat Joegoslavië toch wat meer was dan een historische fout, is het feit dat naarmate de veelvolkerenstaat langer geschiedenis is, de hoeveelheid Joego-nostalgici in alle oude deelrepublieken toeneemt. In Servië, Bosnië en Macedonië werd het uiteenvallen eigenlijk vanaf het begin betreurd.

Maar tot mijn grote verbazing bleek bij mijn laatste bezoek aan Kosovo ook een aanzienlijke hoeveelheid Albanese naar het Joegoslavië van vóór Milosevic terug te verlangen. Dit terwijl meestal wordt gesteld dat het uiteenvallen van de veelvolkerenstaat was begonnen met de Kosovo-Albanese opstand van maart 1981.

De rijkste deelrepubliek van het oude Joegoslavië was het aan Oostenrijk grenzende Slove-

nië, dat zich niet toevallig als eerste uit het staatsverband losmaakte. In de jaren zeventig en tachtig werd er stevast gemopperd dat de zuidelijke deelrepublieken veel te veel geld kostten. Ik was derhalve welhaast verbijsterd toen ik vorige week in de Sloveense hoofdstad Ljubljana minstens drie mensen hoorde reppen over de *good old Yugoslav days*.

Wat blijkt: behalve dat arme republieken als Bosnië, Montenegro en Macedonië vroeger Sloveense subsidies verslonden, waren het ook grote afnemers van Sloveense producten. Er hadden nog geen oorlogen gewoed: de 'arme drommels' in het zuiden hadden nog een heel behoorlijke koopkracht.

Toen ik een paar uur later in de bus zat van Ljubljana naar de Bosnische hoofdstad Sarajevo, moest ik evenwel concluderen dat de kloof tussen noord en zuid die ik vroeger overdreven achtte, thans een harde realiteit is. De 'historische' breuklijn uit de boeken is een soort *self-fulfilling prophecy* gebleken. Naarmate de bus zuidelijker geraakte, veranderde letterlijk alles.

In Slovenië was het asfalt glad, in Bosnië begon de bus te hobbelen over in de oorlog zwaar beschadigd wegdek. In Slovenië zag je mensen van een afstand glanzende etalages passeren en even stilstaan bij pinautomaten. In Bosnië kwamen bij elke stop arme oude vrouwen de bus in om etenswaren te verkopen.

Te vergeefs zocht ik in het landschap naar Joego-objecten uit Ugrešić' lexicon. Mijn heimelijke hoop was de oude Joegoslavische auto, de Zastava. Maar bijna alle Slovenen blijken hun Joego-auto's te hebben vervangen door degelijke Japanners. In Bosnië reden er nog wel Zastava's, al stonden er ook heel wat uitgerookt langs de weg. Pas toen de avond viel, kwam het oude Joegoslavië een beetje terug. Overal in Bosnië gingen dezelfde ronde straatlantaarns aan die je ook in Slovenië ziet.

De ronde Joego-lantaarn! Tot op de dag van vandaag verlicht zij straten van Ljubljana tot Skopje en van Maribor tot Pristina. Joego-lantaarns omringen zowel het meer van Bled bij de grens met Oostenrijk als het meer van Ohrid bij de grens met de Albanië. Een goed geïnformeerd ex-Joegoslafa vertelde me wat ik al vermoedde: de Joego-bollen worden vervaardigd in Slovenië. Bestellingen die vroeger uit het binnenland kwamen, komen thans uit het buitenland.

Olaf Tempelman

Kosovaar Çeku even opgepakt

BOEDAPEST, 1 MAART. Op het vliegveld van Boedapest is gisteren Agim Çeku gearresteerd, de commandant van het Kosovo Beschermingskorps (TMK), de opvolgersorganisatie van het Kosovo Bevrijdingsleger (UÇK). Twee uur later kwam hij vrij na een interventie van Kroatische en VN-diplomaten. Çeku wordt gezocht door Interpol, en wel op verzoek van Servië, dat hem beschuldigt van oorlogsmisdaden. Hij werd vrijgelaten omdat – zo meldden later de Hongaarse autoriteiten – Interpol hem niet kon identificeren als de man die werd gezocht. Çeku reist op een Kroatische pas; het Interpol-document identificeert hem als Servisch staatsburger. (Reuters, AP)

Macedonië achterdochtig na dood president

SKOPJE, 2 MAART. De Macedonische regering heeft secretaris-generaal Jaap de Hoop Scheffer van de NAVO gevraagd te helpen bij de opheldering van de omstandigheden waaronder vorige week de Macedonische president Boris Trajkovski om het leven kwam. In Macedonië menen velen dat het vliegtuig van Trajkovski neerstortte als gevolg van fouten van de NAVO-luchtverkeersleiding. Het vliegtuig van Trajkovski

verongelukte donderdag in slecht weer in het zuiden van Bosnië. Aanvankelijk zochten alleen soldaten van de vredesmacht SFOR naar het wrak – de lokale politie mocht niet meezoeken. In een brief aan De Hoop Scheffer wijst premier Branko Crvenkovski op het feit dat de controle van de luchtcorridors in Bosnië in handen is van de door de NAVO geleide vredesmacht SFOR, die ook toezicht op de controle heeft over het onder-

zoek naar het ongeluk. Zowel in Bosnië als in Macedonië wordt gespeculeerd dat het ongeluk te wijten is aan een fout van de luchtverkeersleiders. „We willen een fatsoenlijk onderzoek, dat de waarheid aan het licht brengt”, aldus de premier. „Het kan niet dat iemand zijn verantwoordelijkheid kan ontkopen. Kennelijk is er op de dag van het ongeluk weinig coördinatie geweest tussen de Bosnische autoriteiten en SFOR.” De dienst-

doende Franse verkeersleiders zijn inmiddels naar huis gestuurd en vervangen. De Macedonische kranten openden gisteren met koppen als 'NAVO ontloopt verantwoordelijkheid' en 'SFOR pakt onderzoek slecht aan'.

Het verminkte lichaam van de president is inmiddels geïdentificeerd aan de hand van DNA-monsters waarvoor zijn vader bloed gaf. De president wordt vrijdag begraven. (AP)

politie dat hij niet inziet wat dat met de moord op Maja te maken kan hebben. Uit het proces-verbaal: „U vraagt mij of ik last heb van hetgeen ik in Bosnië heb meegemaakt. Ik ben er niet zoveel mee bezig.” In hetzelfde verhoor zegt hij dat hij erbij was toen de Bosnische Serviërs in mei 1995 een mortieraanval uitvoerden op het centrum van Tuzla, dat hij verminkte en verbrande mensen heeft gezien. Maar zijn ouders en zijn zusje verklaren later dat dat niet zo was. Ze waren die avond thuis en Goran was bij hen.

Goran M. – zijn oma in Tuzla is moslim, zijn ouders en hijzelf zijn „niks” – zit sinds begin januari in het Pieter Baan Centrum voor forensische psychiatrie in Utrecht. Zijn vriend Ferdi O., 18 jaar, zit daar ook. Hij is Turk, in Nederland geboren. Hij kan geen oorlogstrauma hebben. Goran M. en Ferdi O. worden on-

derzocht omdat ze een gruwelijke moord hebben gepleegd en tot nu toe aan niemand hebben kunnen uitleggen waarom. Aanstane woensdag, 18 februari, is in Arnhem de eerste zitting, pro forma, in het proces tegen de verdachten.

Er was nog iemand bij op maandagavond 17 november: Goran P., 16 jaar. Hij komt ook uit Bosnië. Hij zat bij Goran M. op de achterbank toen Maja nog leefde en voorin naast Ferdi zat. In de eerste verhoren van Goran M. en Ferdi O. wordt hij niet genoemd omdat hij, zeggen ze, niks heeft gedaan. Later herroepen ze dat. Dan zeggen ze dat Goran P. het touw heeft aangegeven. Met zijn voet, volgens Ferdi. Met zijn hand, zegt Goran M. Ze zeggen dat Goran P. na de moord heeft gewezen hoe Ferdi naar Bemmel moest rijden, even buiten Nijmegen.

Goran P. werd op 26 november 2003 onderzocht door twee psychiaters van de forensisch psychiatrische dienst van het ministerie van Justitie. Tegen hen zegt hij dat hij „verstijfd van angst” was toen de moord werd gepleegd, dat hij niets kon doen. Hij zegt ook dat hij in Bosnië een keer bedreigd werd door een man met een pistool. Een andere keer zag hij hoe zijn oma werd mishandeld. Toen was hij ook verstijfd van angst. De

moord
Maja Bradaric
moordenaar zijn
Goran M. ergert zich zo aan
Maja dat hij steeds vaker zegt
'dat hij haar wel kan afmaken'
Moslim. G2720
AF 10015

psychiaters schrijven in hun rapport dat het verhaal van Goran P. „authentiek overkomt”. Ze vinden Goran P. een „angstige, aangedane indruk” maken. Hij is „beïnvloedbaar, bang voor represailles”.

De ouders van Goran P., katholiek, verklaren in december dat hun zoon onder tafel kroop als hij soldaten zag. Ze vertellen over de keer dat een Serviër in hun huis Goran en zijn broer Dragan met een pistool had gedwongen te zeggen waar hun vader was. Goran was toen vijf. De Serviër eiste de sleutel op van hun tractor, de moeder van Goran gaf die aan hem.

Grote broer

De moeder van Maja Bradaric en de vader van Goran M. leren elkaar in 1997 kennen op Nederlandse les, in Nijmegen, waar ze nog steeds wonen. Ze nodigen elkaar thuis uit en met z'n vieren worden ze vrienden. Maja is dan 10, Goran M. 12. De vader van Goran M. is timmerman, maar in Nederland werkt hij bij een bedrijf dat computers in elkaar zet. Goran M.'s moeder is verpleegkundige. De vader van Maja, van oorsprong moslim, is elektromonteur. Maja's moe-

der, geen moslim, doet administratief werk bij een elektriciteitsbedrijf. Vriendenschap tussen de ouderpartij wordt minder hecht als de moeder van Maja in februari 2002 aan haar arm wordt worden geopereerd. De ouders van Goran M. horen niets van zich horen, de ouders van Maja vinden dat onaardig.

In augustus 2003 komen Maja en Goran M. elkaar tegen in discotheek The Matrixx in Nijmegen. Vanaf die tijd gaan ze weer meer met elkaar om. Goran M. is in The Matrixx met zijn Bosnische vrienden. Maja is daar met Marokkaanse meisjes. Ze wordt verliefd op Goran P. een van Goran M.'s beste vrienden. Een mooie jongen, stevig en donker. Hij heeft al een vriendin, maar hij begint toch wat met Maja. Ze zoenen, ze hebben volgens vriendinnen van Maja geseks. Maja wilde maagd blijven tot haar huwelijk, verklaren die vriendinnen later. Na een paar dagen is het uit. Maja blijft verliefd op Goran P., ze wil hem terug. Ze belt hem vaak en stuurt hem sms'jes, ook als hij 's nachts bij zijn vriendin is.

In oktober gaan Goran M. en Goran P. naar een Bosnisch feest in hotel Nuland langs de snelweg naar Den Bosch. Maja gaat mee, en ook haar vriendin Nina, een Nederlands meisje dat ze van school kent. Nina's vader brengt hen en haalt hen weer op. De twee meisjes zitten op het Dominicus College, Maja in 4vwo, Nina in 3vwo. Nina is 14. Maja pestte Nina eerst, maar sinds een paar maanden zijn ze elkaars beste vriendin. Na het Bosnische feest krijgt Nina een relatie met Goran M. Vanaf dat moment horen Maja en Nina bij de groep vrienden van Goran M. en Goran P. Maja noemt Goran M. haar grote broer of haar neef. Goran M. noemt Maja zijn zusje.

Goran M. en Nina zeggen later tegen de politie dat zij ook geen seks met elkaar hadden. Nina vond dat prettig, ze had slechte ervaringen met seks. En ze wilde graag zijn zoals Maja. Goran M. wilde geen seks met Nina omdat „negers aan haar hebben gezeten”. „Ik weet dat het ook mensen zijn, maar toch walg ik ervan.” Hij had haar in haar gezicht geslagen toen hij erachter kwam wie de eerdere vriendjes van Nina waren. Nina zegt dat ze erg verliefd op Goran M. is. Als ze later van de politie hoort dat Goran M. nooit verliefd op haar is geweest, is ze verdrietig en vraagt ze zich af of hij misschien alleen maar een relatie met haar wilde om in de buurt van Maja te komen. Ze zegt: „Ik snap er niets meer van.”

In het verhoor op 23 november vraagt de politie Goran M. naar de rangorde in de groep vrienden. Goran M. zegt: „Alles gaat in goed overleg. De groep heeft wel veel waarde aan mijn mening. Ik word altijd gebeld met de vraag wat we gaan doen.” In de groep had volgens hem iedereen respect voor elkaar. Alleen Maja, zegt hij, „benaderde mij anders dan de anderen”. Ze zei dan wel dat hij haar grote broer was, maar ze noemde hem ook „sukkel” en „vuile aap”. Maja, vond Goran, verlaagde zich doordat ze achter een jongen aanliep die niks van haar moest hebben. In het verhoor van 23 november, twee dagen na zijn arrestatie, noemt hij dat als motief voor de moord.

Oud-leden UÇK gepakt in Kosovo

2004
PRISTINA, 17 FEBR. In Kosovo heeft de VN-politie gisteren vier Kosovo-Albanese gearresteerd wegens oorlogsmisdaden. De vier oud-leden van het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK worden verdacht van de moord op Kosovo-Albanese in 1998 en 1999. De slachtoffers werden vermoord omdat ze collaboreren met het toenmalige Servische gezag in Kosovo. (Reuters)

12-3-2009

nt van het Kosovo Bevrijdingsleger in noordelijk Kosovo gedurende de strijd tegen de Serviërs in februari 1999.

Actie tegen tien Serviërs 'Netwerk' rond Karadžić wordt aangepakt²⁰⁰⁹

SARAJEVO, 10 FEBR. De internationale gemeenschap heeft maatregelen genomen tegen tien Bosnische Serviërs, die worden verdacht van directe of indirecte financiële en logistieke hulp aan Radovan Karadžić, de wegens oorlogsmisdaden gezochte oud-leider van de Serviërs in Bosnië.

Van de tien zijn de bankrekeningen in de Verenigde Staten en Bosnië bevroren; ze mogen ook de VS niet meer bezoeken.

Volgens Bosnië-bestuurder Paddy Ashdown en de Amerikaanse ambassadeur in Bosnië, Clifford Bond, bestaat er „geloofwaardige informatie” dat ze gezochte oorlogsmisdadigers helpen met geld en logistieke ondersteuning en dat ze betalen voor de kosten die het onderduiken en bescherming door lijfwachten met zich meebrengt. De maatregelen tegen de tien Serviërs moeten volgens Ashdown en Bond bijdragen tot „het verstoren van het financiële netwerk” dat oorlogsmisdadigers in staat stelt zich aan arrestatie te onttrekken. Het netwerk wordt volgens Ashdown gefinancierd met „afpersing, het witwassen van geld en smokkel in al zijn vormen”. „Karadžić leidt een bende misdadigers en we reageren navenant”, aldus Ashdown.

Een van de tien getroffen Bosnische Serviërs is Mirko Sarović, voormalig lid van het uit drie man bestaande Bosnische staatspresidium. Hij moest zich daar vorig jaar uit terugtrekken wegens zijn betrokkenheid bij illegale wapenverkoop aan het Irak van Saddam Hussein door een Bosnisch-Servisch bedrijf. Ashdown kondigde gisteren aan Sarović te zullen ontslaan als vice-voorzitter van de (door Karadžić opgerichte) Servische Democratische Partij. Verder zijn onder anderen een rechter, een zakenman en drie politiefunctionarissen aangepakt; de drie laatsten zijn ontslagen. (AFP, BBC)

Een onzer redacteurs voegt hieraan toe:

Vorige maand is in Bosnië daadwerkelijk een begin gemaakt met de aanpak van het netwerk rond Karadžić – een aanpak die overigens al anderhalf jaar geleden door het internationale bestuur in Sarajevo werd aangekondigd. De vredsmacht SFOR arresteerde in januari twee vroegere lijfwachten van Karadžić, van wie er één volgens bronnen in Sarajevo in de afgelopen inmiddels talrijke inlichtingen over de omstandigheden van Karadžić bescherming heeft verschaft. Bij het netwerk zou onder andere een door de Griekse regering gul gesubsidieerde Griekse non-gouvernementele organisatie zijn betrokken. Die ngo houdt zich bezig met het opruimen van mijnen; ze werkt nauw samen met een Bosnisch-Servisch bedrijf, eigendom van Karadžić' vroegere minister van Politie, Radomir Kojić. De internationale gemeenschap verdenkt deze Kojić al lang van een rol bij de bescherming van Karadžić; hij mag al sinds de zomer van vorig jaar niet in enig land van de Europese Unie komen, een sanctie die hem is opgelegd wegens zijn rol bij het beschermen van Karadžić.

Welkomstbord bij een toegangsweg naar Sarajevo in 2002, waar het front lag tussen de strijdende partijen.

FOTO RETURERS

Een dichtgeklapte stad

Sarajevo herdenkt in 2004 de aanslag op aartsheftog Franz Ferdinand in 1914, de Winterspelen van 1984 en een van de gruwelijkste momenten in de Bosnische oorlog. De stad, een Europees-oriëntaals mozaïek, moet zich cultureel weer openen.

Door Olaf Tempelman

De kogelgaten vlakbij de straat waar Franz Ferdinand werd vermoord, dateren niet uit 1914. Ook andere monumentale gevels in het stadscentrum van Sarajevo kampen nog met oorlogswonden in de vorm van bulten en barsten. Wel is een aantal recent voorzien van ijzeren gedenkplaatjes.

Daarop staan de namen van mensen die hier tussen 1992 en 1995 door het vuur van scherp-schutters werden getroffen. Naast één zo'n gedenkplaat prijkt een affiche van het skende wolve Vucko, de mascotte van de Olympische Winterspelen van 1984, dit jaar voor even aan de vergeetheid onttrokken.

Een aantal Habsburgse panden is inmiddels in oude staat hersteld. Het allemoosie, het oude stadshuis, wordt nog steeds node gehandeld. Het staat op de voorkant van het nieuwe Sarajevo-boekje van toeristengids Zijad Jusufovic: 'Ons stadshuis: 1896-1992'. Een conventionele stadsgids is het in al zijn weenede niet geworden. Toch eindigt het met een optimistische noot. Wie in dit speciale jaar naar Sarajevo komt, wordt welkom geheten door een bevolking 'die er altijd van heeft gehouden de liefde te bedrijven, geen oorlog'.

Sarajevo vervulde een hoofdrol in de eerste en de laatste Europese tragedie van de 20ste eeuw. 2004 is voor Sarajevo een herdenkingsjaar. Op 28 juni is het negentigjarige troonopvolger Franz Ferdinand van zijn route afweek en recht op de schouder Gavrillo Princip afgekoerst, die hem eerder op de dag al een keer had gemist. Enkele

weken later brak de Eerste Wereldoorlog uit.

Op 5 februari is in stille herdenking dat tien jaar eerder bij de inslag van een Servische mortiergranaat op de markt 68 mensen om het leven kwamen – een moment dat door velen wordt beschouwd als een keerpunt in de Bosnische oorlog.

De 20ste verjaardag van de Olympische Winterspelen is onlangs gevierd met bekende sportlieden van toen. Sarajevo in 1984: een open, multi-etnische, welvarende Europese stad. Althans: zo leek het. De Habsburgse villa die als Museum van de Spelen werd ingericht, is sinds 1993 een ruïne. De mascotte Vucko ligt daar nog onder het puin.

Over de sluierschutters-alice van tien jaar geleden rijden tegenwoordig weer kleurrijke trams. In 1895 was Sarajevo de eerste stad van Zuidoost-Europa waar een tram ging rijden. Bijna honderd jaar later, in de zomer van 1992, werd het leeuwendel van het trambestand aan puin geschooten vanuit de heuvels. Nu nog staan her en der uitgeroefde wrakken. In de klassieke winkelstraat, de Ferhadija, zijn niet als in de Oostertijds tijd koffiesalons en chocolaterijen gevestigd naast sfeervolle Turkse restaurants en theehuizen. Ook in de kou wordt vroeg in de avond weer intensief gefluisterd.

De Ferhadija loopt uit in de oude oriëntaalse stad; daar, tussen de oude Ottomaanse moskeën en de bazar, in de kroelende steegjes waar tapijten en juwelen worden verkocht, is de sfeer weer net als voor de oorlog. 'De ziel van de stad is niet kapot', stelt Zijad Jusufovic.

Talrijke Midden- en Oost-Europese steden claimen een brug te zijn tussen Europa en de oriënt. Geen enkele stad kreeg die kwalificatie echter zo vaak toebedeeld als Sarajevo. In oude foto's prijken ansichtkaarten uit zowel de Turkse als de Oostenrijkse tijd. Naast de bazar en de moskeën vertjzen den, in het straatbeeld mengen ferokkostuum. Sarajevo is magie, schrijven westerse reizigers die de stad rond 1900 bezoeken op de ansichtkaarten waarvaan ook de binnate van Midden-Europese elementen en oriëntaalse exotica zien versmelting.

'Het was geen versmelting, maar een mozaïek', zegt Ugo Vlaisavlje-

vic, hoogleraar filosofie aan de universiteit van Sarajevo. 'Het idee van Sarajevo als een kruispunt van Europa en oriënt is een mythe. Het lag veel te geïsoleerd om ooit een kruispunt te kunnen zijn. De bergen rondom de stad waren te hoog, de toegangswegen te moeilijk begaanbaar, de reistijden te lang.'

Belmerend voor een daadwerkelijke kosmopolitische ontwikkeling was ook dat Sarajevo altijd aan het gezag van verre machthebbers onderhevig was, achtereenvolgens gevestigd in Constantinopel, Wenen en Belgrado. De door de Bosnische Servier-Princip uitgeoefende aanslag op Franz Ferdinand, was in essentie niets anders dan een signaal dat Sarajevo behoorde tot de invloedssfeer van Belgrado en niet die van Wenen.

De hoofdstraat van Sarajevo draagt thans de naam van de Joegoslavische communistische leider Tito. Maar in de Habsburgse tijd was hij vernoemd naar Franz Josef. Tijdens het interbellum heette hij naar Joegoslavië's Servische koning Aleksander. En toen

Sarajevo vervulde een hoofdrol in de eerste en de laatste Europese tragedie van de 20ste eeuw.

Bosnië van 1941 tot 1945 deel uitmaakte van Hitlers Kroatische vazalstaat, droeg hij de naam van het Kroatische Führerje Ante Pavelic. De hoofdstraat is een bevestiging. De Joegoslavische Joegoslavie, zegt Ugo Vlaisavljevic. Pas in de laatste decennia van het communisme Joegoslavie, de jaren zeventig en tachtig, ontstond er in zijn optiek echt iets van een kosmopolitische cultuur. Jongeren van alle bevolkingsgroepen, moslims, Serviers en Kroaten, gingen daarin op.

Ze hadden gemeenschappelijk dat zij hielden waren van westerse literatuur, muziek en films, in Europa hadden gereisd en genoeg hadden van het benauwende discours van de titostische partijen. 'De tragedie van Sarajevo is dat de oorlog deze eerste echt vrijdenkende generaties zonder culturele vooroordelen, die van de mythe van Sarajevo's kosmopolitisme een realiteit hadden kunnen maken, de pas heeft afgesneden.'

'De oorlog was voor ons compleet absurd', zegt Damir Spajic, kosmopoliet in Sarajevo. 'Aan het begin van de jaren negentig dachten we dat de wereld zich voor ons zou openen. In plaats daarvan kwamen we terecht in een universum dat zich sloot, in een middeleeuws beleeg. Nog nooit in haar bestaan was Sarajevo zo geïsoleerd.'

Kom naar Sarajevo en leer van alle ellende een grap te maken. Leer je op ontspannen, je emoties in te houden en nergens moeilijk over te doen. Wees klaar om in kelders te slapen, zie het als een uitdaging boodschappen te doen in de midden van gewaar. Gebuik de telefoon als die werkt, lach als die het niet doet. Je zult hier veel leren. Eger je, maar haat niet. Bovenstaand citaat is afkomstig uit een toeristische gids die jonge kosmopolieten in 1993, in het hart van de oorlog, opstelden: *Groeten uit een zonnig Sarajevo*.

In dezelfde tijd vervaarlden zij ook een kantakuur, die als poster tot op de dag van vandaag diverse muren siet. Hierop is te zien hoe het Bosnisch-Servische leger van generaal Ratko Mladic de stad op verbeten wijze onsmgeld houdt, terwijl de bevolking probeert te doen alsof er niets aan de hand is.

Het feit dat ze met humor en ironie reageerden toont slechts aan dat de ramp voor ons onbegrijpelijk en onbereikbaar was, zegt Damir Spajic. 'We stonden zo ver van etnische oorlogvoering af. Het was een concept uit een ander universum. Je moet er iets van begrijpen om op gelijke wijze te kunnen reageren.'

Een Servische kosmopoliet had aan het begin van de oorlog in navolging van andere Serviers Sarajevo verlaten, maar moslim-vriend achterlatend. Ze miste hem zo dat ze korte tijd later met een tas vol cadeaus over de Brug van de Broederschap en de Eenheid – een naam uit de Tito-tijd – naar de stad terugkeerde. Enkele dagen later werden haar stoffelijk overblijfselen gevonden. Vandaag de

dag is de 'Romeo en Juliet-brug' voorzien van een gedenksteen. Dat gedenksteen symboliseert zowel de absurditeit van de oorlog als het oude multiculturalisme, zegt Ugo Vlaisavljevic. Bij dat gedenksteen had het wat hem betreft moeten blijven. 'Die nieuwe gedenkplaten die nu overal in de stad verschijnen, hebben een andere functie. De moslims worden ermee constant aan hun slachtoferschap herinnerd. Zo wordt op nieuw een collectieve identiteit geschapen, nu etnisch-nationalistisch in plaats van titostisch.'

'Let wel: ik behoor zelf tot deze bevolkingsgroep en ben de hele oorlog in Sarajevo geweest. Maar ik vind die gedenkplaten benauwend. De oorlog wordt ermee verheven tot iets sacraals waarover geen discussie meer mogelijk is. De enige goedgekeurde versie is die van de politieke moslim-partij en. Hetzelfde is het geval aan Servische en Kroatische kant. Hun versies van de oorlog zijn volkomen incongruent. Maar het belang van de politieke elites is hetzelfde.'

Was je vroeger verdacht als je iets zei tegen Tito, tegenwoordig ben je verdacht als je twijfels wenst te plaatsen bij de nalatenschap van Alija Izetbegovic, de leider van de Bosnische moslims tijdens de oorlog, die afgelopen herfst overleed. Vlaisavljevic: 'Toen werd je gebrandmerkt als imperialist, thans heul je met de Serviers.'

Izetbegovic' portret hangt in Sarajevo achter de ramen van winkels, kiosken en oude zastava's. Het is niet onwaarschijnlijk dat de 'naarschak Tito'-hoofdstraatbinnen afzicbare tijd de naam van Izetbegovic zal dragen.

Sarajevo moet zich weer openen, zegt Damir Spajic. Maar dat proces wordt bemoeilijkt doordat de stad is dichtgeklapt in een tijd waarin de cultuur juist het meest open was. Het huidige internationale klimaat – waarin Bosnische moslims die altijd een genatigde 'euro-islam' beleiden – zich in toenemende mate gestigmatiseerd voelen – komt het herstel van een open cultuur ook niet ten goede. Midden op de Ferhadija staat een grote koelkast met een glazen deur. Daarachter prijken geen blikjes cola maar boeken, vaak zware historische kost. Het is een kunstwerk, waarmee kosmopolitisch Sarajevo een lange neus lijkt te maken naar *the powers that be*. 'Sarajevo is beleiden', zegt Damir Spajic. 'En juist daarom is het een plek om met alle beladenheid af te rekenen.'

FOTO MARTIN ROEMERS/SHH

en pleintje in het moslimdeel van Sarajevo.

Vukovar, september 2003.

eisten zijn op weg naar aansluiting bij de Europese Unie.¹

In 2007 wil Kroatische lid worden van de Europese Unie. Officieel zijn de toetredingsonderhandelingen begonnen, maar de EU spreekt haar zorgen uit over de manier waarop Kroatië omgaat met het recente verleden. Op veel punten staat immers nog *Nema Oprostia* – Geen Vergiffenis. Kroaten hebben Serviërs die in steden als Vukovar huishielden nog niet vergeven. Aan de andere zijde is niet vergeeten hoe Kroatische troepen aan het einde van de oorlog hun Servische landgenoten de grens over schoven.

Serviërs die nu willen terugkeren naar hun huizen in Kroatische steden op veel weerstand. Een doorn in het oog van de EU. 'Er is nog veel politieke onwil', zegt Peter Sembyri, hoofd van de Kroatische missie van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE). 'In Kroatië win je geen stemmen als je inze voor het lot van Servische vluchtelingen.'

'De haat
tussen Serviërs
en Kroaten is
nog groot'

Aan de kade langs de Donau, in het centrum van Vukovar, staat een verroeste wripik op een ege-trap, speelveldje. Ouders hebben liever niet dat hun kinderen er spelen. De huizen in de buurt staan op instorten. De katpogeschoten gevel van Hotel Dunav is grotendeels hersteld, maar de hotelgasten zijn op de vingers van één hand te tellen. Van de kleine succesjes in de regio, ondersleund door Nederlanders bedrijven, is in Vukovar zelf niets te merken. De oorzaak hiervan, zo zeggen ook niet-Vukovaren: burgermeester Vladimir Stengl, een ultra-nationalistische Kroaat. Met hem doet liever niemand zaken.

‘We zijn kapot en moegestreden’, zegt Charles Tauber in zijn kantoor in Vukovar. Vanuit de krappe elage heeft hij uitzicht op de ruïnes aan de hoofdstraat waar de meeste doden vielen tijdens de belegering van de stad. ‘Tegenover je zit een psychotrauma-expert die nu zelf is getraumatiseerd. Ik vraag me in toenemende mate af wat ik hier nog doe.’

Het drama Vukovar wordt opzettelijk in stand gehouden, zegt zijn medewerker, de Servische Dejan Stojisavljevic. 'Als Kroaten en Serviërs opnieuw in vrede zouden samenleven, zou dat het bewijs zijn dat de oorlog zinloos is geweest. Daarom mag de open wond van Vukovar niet helen.'

Dejan gelooft inmiddels niet meer in het nut van psychotherapie. Hij wil zijn zaken gaan doen, net als de Nederlanders die in de regio zijn neergestreken. 'Zijn en soms zijn ogen sluit, die wit'. Wie mel het juiste gemeentebestuur doet komt een heel eind'. Het 'juiste' gemeentebestuur is in dit geval een Kroatisch, katholiek gemeentebestuur, volgens de Servier, 'maar dat neem ik niet kwalijk'.

n het katholieke dorp Lipovac, twintig kilometer ten zuiden van Vukovar, staan de meeste huizen weer overtuind. Valentin Sarić, een 22-jarige Kroaat, is in dienst van een agrarisch bedrijf dat samenwerkt met Agricultural Production & Handling uit Joure. APH levert de machines en expertise. Trots loopt Valentin over het terrein, langs de APH-combines en zakken met Holland Seed Potatoes. Hij wijst op aardappelen van enorm formaat. 'Lipovac-frietten zijn beroemd in heel Kroatië'.

In 1991, bij de eerste granaatslagen in zijn dorp, was Valentin veilig onderweg naar het noorden. Zijn ouders waren gewaarschuwd en de familie ging op tijd op de vlucht naar Hongarije. Pa zette de televisie in de achterbank, maar Valentin's voelbaarschoenen werden in de haast vergeeten.

'Ik drooomde destijds van een carrière als profoetballer, maar dat heb ik inmiddels opgegeven. Voor mij ligt de toekomst in ons landbouwbedrijf, met de hulp van APH. Zonder die Hollanders zou Lipovac nooit meer wat zijn geworden. Het is keihard werken. Zo probeer ik de angst van toen te vergeeten.'

Dertien jaar geleden luidde de slag om Vukovar in Kroatië de Balkanoorlogen in. De wederopbouw verloopt moeizaam, maar er zijn nieuwe kansen voor investeerders. Nederlanders kweken er, belastingvrij, bloembollen. 'Wie waagt, en soms zijn ogen sluit, die wint.'

BLOEMBOLLEN

tussen de landmijnen

Zelf hebben we geen geld om te investeren in nieuwe machines,' zegt Cirba. 'Nederlanders wel. Voor ons is deze samenwerking een kwestie van overleven.' Consultant Bonier schetst de voordelen voor Nederlandse investeerders: 'In Nederland levert een liter melk maar 30 eurocent op. Rondom Vulcovaar doet een liter 45 eurocent. Daarnaast is de grond hier spijsgoedkoop. Zolang je maar goed in de gaten houdt waar nog landinijnen liggen.'

zijn kerk. Het barokke meesterwerk uit 1769 sneuvelde in 1991 als eerste tijdens de opmars van het joegoslavische leger en de Servische paramilitairen, een campagne die zou eindigen met de verwoesting van het nabij gelegen Vukovar.

Toen ik hier na mijn ballingschap terugkeerde, was alles kapot, zegt burgemeester Zeljko Cihac, het cultureel centrum, de bibliotheek en ons landbouwbedrijf. De tweehonderd tractoren zijn gestolen door de Serviërs en meegenomen naar hun eigen land.

Ge

eschokt keek de wereld toe in de herfst van 1991 hoe Kroaten en Serviërs elkaar afslochten. Vooral in de multi-etnische stad Vukovar aan de Donau hadden de verschillende bevolkingsgroepen lang in harmonie geleefd, maar daaraan was plotseling een einde gekomen. Op 18 november viel Vukovar in handen van de Serviërs, met als gruwelijk sluitstuk de massamoord onder aanvoering van de Servische majoor Veselin Siljvanacini. Ruim 250 Kroatische mannen die zich schuilhielden in houten

Maar de burgemeester blijkt liever niet te lang terug op die donkere dagen. Sinds de benoediging van de Nederlandse consultant John Bomier, die Kroatische en Nederlandse ondernemers aan elkaar koppelt, is er weer reden voor optimisme. Het dorp gaat in zaken, met melkveehouders uit Nederland.

inmiddels weer onder Kroatisch bestuur, nog steeds op het decor van een oortogsslm. In de Bortovo-schoenen- en bandenfabriek, die ooit aan 23 duizend werkmens emplooi bood, werken nog slechts een paar honderd man in de enige hal die na de beschietingen overleefd bleef. Sommige nutten werden opgeknapt, maar de eigenaren vertrokken al snel. In Vukovar is geen toekomst, de werkloosheid is 40 procent, onder

zwartgeblakerde kerken – maar vooral in mentaal opzicht: 'Niemand is onbeschadigd uit de oorlog gekomen.' Vanocheend nog werd hij gepeeld door een radeloze moeder. Haar zoon van elf trof zijn oudere broer onlangs dood aan. Zelfmoord. 'Nu dreigt dat venje hetzelfde te gaan doen, omdat hij gek wordt van de haardragende verhalen van zijn ouders. Dat is nog het ergste van alles: onder onze ogen groeit een vol-

schaling met dubbele. 'Volkov' is vergeten. De stad is voor westerse hulporganisaties niet sexy meer', zegt Charles Taubers. De Nederlandse psycholinguïsta-expert, die zichzelf bedruift met bijleingsprokkelend fondsgel, houdt kantoor in Volkov. 'Toen ik hier arriveerde in 1995, vlak na de vredesakkoorden van Dayton, dacht ik een jaar te blijven. Maar ik heb de problemen zwaar onder de schat'. De meeste tegenwerking ondervindt hij van het Kroatische bestuur van Volkov, een stad waar Serviërs van oudsher in de meerderheid zijn.

Daar naartoe werden de Nederlanders geleid. Ze ontken-
nen dat sprake was van de
smoetige burgeroorlog, waarin
haat door beide kampen werd ge-
voeld.

De stad was bij Taubers komst nog altijd een open wond. In stiek opzicht – beren mijn, ruiter- en post waar tax holiday- omstandigheden zijn gunstig. Kroatische regering hanteert

beleid waardoor buitenlandse ondernemers zijn vrijgesteld van belasting in het voormalige oorlogsgebied. Hiernaast doen de Nederlanders een beroep op Senter, het agentschap van het ministerie van Economische Zaken (EZ) dat subsidie verstrekt aan projecten in overgangseconomieën.

Langs de Snelweg van Broederschap en Eenheid, waarover in 1991 de Servische tanks koerslessen richtten Vukovar, is chocolade pastafabrikant Bernard Brinkers *joint venture* aangegaan. Voor zijn bedrijf loont het om de bulkproductie van *chocolaat spread* uit te besteden aan een lagelonenland als Kroatië.

Ook Friesian Agro Consultancy heeft een tuinbouwbedrijf Qubus uit Voerendaal een actief belang in de regio. Qubus heeft bloembollen met name tulpen gekocht, samen met een Kroatische partner. Friesian Agro Consultancy bouwt stallen en een loopop op termijn Nederlands voor maar Kroatië te kunnen exporteren. Maar sinds de BSE-blokkade is Nederlanders vee voorlopig niet welkom.

Oost-Geijler reist veel door de regio namens EZ-agentschap Senter. 'Desifits rekenen we toe hoe ze elkaar hier afslichten. Nu wordt er volop ondernomen'. Een wrange gezegge, meent hij. 'De haat tussen Serviërs en Kroaten is nog groot, maar de meesten beseffen toch dat samenwerking en vergoeding ver-

Ook Friesland Agro Consultancy heeft een tuinbouwbedrijf Qubus uit Vollebracht in zijn actiefonds. Qubus kweekt bloembollen net als de andere ondernemers in de regio. Samen met een Nederlandse partner, Friesland Agro Consultancy, bouwt stallen en koeien op termijn Nederlands vee naar Kroatië te kunnen exporteren. Maar sinds de BSE-blokkade is Nederlanders vee voorlopig niet meer toegestaan.

oost-Geleir reist veel door de regio namens EZ-agent-schap Senter. 'Diestis' ken-ken we toe hoe ze elkaar hier afslichten. Nu wordt er vol-onderramen. Een wrange ge-achte, meent hij. 'De haat tussen vervoers en Kroaten is nog groot, maar de meesten beseffen toch dat samenwerking en vergoeding ver-

Het uiteenvallen van voormalig Joegoslavië was het eerste probleem waar Europa na het vallen van de Muur mee werd geconfronteerd. Nu, twaalf jaar later, is daar niets opgevoet – problemen zijn tijdelijk bevroren maar ze zijn nog onheilspellend aanwezig. Het is een teken aan de wand wat ons elders te wachten staat. Het is een rotte plek, bedreigend voor Europa. We kunnen het ons niet permitteren dat probleem niet op te lossen. Dat vereist onder meer langdurige en vastberaden militaire aanwezigheid.

Maar zie wat er gebeurt. Onlangs is besloten de sterkte van de NAVO-macht in Bosnië (SFOR) en die in Kosovo (KFOR) te verminderen. Het gaat goed, zo zeggen de Europese NAVO-landen, we kunnen de inspanning verminderen.

EU kan Balkan niet veiliger maken

10-2-2001

J. Schaberg

De werkelijke reden is dat er door taken elders een gebrek aan uitzendbare troepen is. Er is een gebrek aan wil om een aan de veiligheidssituatie aangepaste krijgsmacht op de been te houden.

Ook voor Nederland heeft dit gevolgen. Onze troepen in Bosnië worden, in navolging van andere landen, verminderd, van 1.100 militairen naar ruim 500, zo heeft minister Kamp (Defensie) bekendgemaakt. Of dat verantwoord is, zal de komende tijd blijken, maar vaststaat dat alleen als de Amerikanen in het gebied aanwezig blijven, het risico mag worden genomen. De Amerikaanse betrokkenheid in de regio is van doorslaggevende betekenis, psychologisch en

daadwerkelijk.

Bosnië kan niet in geïsoleerdheid worden gezien. Onrust bij de Serviërs of moslims in één van de gebieden heeft invloed op de andere gebieden. Militair optreden tegen groeperingen in Bosnië heeft gevolgen in Kosovo en omgekeerd. Daarom is het belangrijk dat alle troepen in de regio onder eenhoofdig besluitvaardig commando staan, dat van de NAVO, die ook de mogelijkheid heeft snel versterkingen aan te trekken. In de NAVO vindt de politieke en militaire afstemming plaats van alles wat met

gezagshandhaving van doen heeft.

Maar hier dreigt een onheil dat ook Nederland treft. De EU, met name Frankrijk, streeft er al geruime tijd naar de taak van de NAVO-macht in Bosnië over te nemen; ze wil namelijk ook een militaire macht zijn.

Dat is de EU niet, men heeft daar geen geld voor over en over het buitenlands beleid heerst verdeeldheid. In Bosnië zou men zo echter toch de schijn kunnen ophouden. De secretaris-generaal van de NAVO, De Hoop Scheffer, en EU-buitenlandcoördinator, So-

lana, zijn nu op 28 januari overeengekomen dat de EU dit jaar de NAVO-taak in Bosnië overneemt. De EU is er klaar voor, zo roept Solana. De Hoop Scheffer is wat voorzichtiger: er moeten eerst nog nadere afspraken worden gemaakt over de coördinatie tussen de NAVO en de EU.

Hoe dat ook uitpakt, het is een verkeerde ontwikkeling, er zijn dan twee politiek-militaire organen die gaan sturen in de regio, de NAVO en de EU, waarom anders die EU-bemoeienis? De risico's van fricties, vooral bij onverwachte ontwikkelingen, zijn groot en het dient geen enkel doel. Het gaat om troepen van dezelfde NAVO-landen. De secretaris-generaal van de

NAVO laat omwille van de lieve vrede het oor naar Frankrijk hangen, en zwemt een fuik in. Diezelfde secretaris-generaal pleit in de *Süddeutsche Zeitung* (5 februari) terecht voor een eenhoofdig commando in Afghanistan, waar thans naast de NAVO Amerikaans-Britse troepen opereren.

Voor Nederland gaat het om een cruciale zaak, het heeft in Srebrenica geleerd wat het betekent als bevelslijnen niet helder zijn. Als de EU de NAVO-taak in Bosnië overneemt, moet Nederland zijn troepen daar terugtrekken. Daarover moet absolute duidelijkheid bestaan. Dat zoiets niet goed uitkomt bij een Nederlands EU-voorzitterschap, mag geen invloed hebben.

J. Schaberg is generaal-majoor b.d. van de landmacht.

FEB 2004

A new era in city development in Kosovo

Kosovo's planning system has undergone a radical change in the past two years. The new Spatial Planning Law (drafted with the assistance of the United Nations Human Settlements Programme (UN-HABITAT), approved by the Kosovo Assembly on 3 July 2003 and promulgated by the UN Special Representative of the Secretary-General on 10 September 2003 in Pristina, Kosovo) and the practices in municipal planning departments are focusing on involving citizens in setting goals for development and deciding on local development priorities. The planning approach is today oriented towards strategic planning and genuine public participation in all phases of spatial development.

Municipal self-governance

Since mid-1999, when the conflict ended, Kosovo has taken halting but definite steps towards democratisation. The first municipal elections were held in October 2000 as stipulated by the Security Council Resolution 1244. These were followed by the issuance of Unmik Regulation 2000/45 on Self-Government of Municipalities in Kosovo and the establishment of provisional institutions of self-government (PISGs), which today carry the mantle of development decision making.

Municipalities today are well into their second term after the municipal elections in October 2002, and there is increased awareness of the importance of these electoral processes across all segments of society and government. The very existence of these institutions, and the fact that they are democratically elected and functional, is an important sign of progress in the aftermath of the conflict. The municipal institutions are, however, still fragile and ill-equipped, and need to be strengthened so that they can function effectively as the level of governance closest to the people.

Urban challenges

Illegal and irregular constructions have boomed in the past three years. This phenomenon is not new, as cities and towns during the past decades did not have spatial plans that could provide regulated space for new residential, commercial and industrial areas. Kosovo, like many other places in the Balkans, is therefore confronted with a legal and physical challenge to regulate chaotic development

along the main roads and in the city periphery.

Building cities and towns fit to live in requires the involvement of all citizens. There is a tendency to overemphasise conditions for economic growth and forget that apart from the effectiveness of urban infrastructure and services, cities are also places of culture, social life and education; places for leisure and sport where generations learn and socialise together. There is a distinct need to involve all citizens when setting the development agendas in the towns and cities – in Kosovo too.

Inclusive planning principles

Breaking with traditional practices, the process of drafting the new Spatial Planning Law involved the organisation of five public hearings which gave important direction to the content of the law. Good governance is a leading principle in the new law. It incorporates democratic procedures for setting goals for future development plans as well as ensuring the participation of all citizens, men and women, in the decision-making processes. It provides a planning system which is fully compatible with similar practices in western European countries. The law is part of a larger framework of laws currently undergoing fundamental reviews in support of the new democratic institutions and the introduction of an open market economy.

With a rapid population increase (an estimated 40% of the present population is under 18 years) within a relatively small territory, inclusive and strategic spatial planning is considered important as a tool for the economic use of scarce resources for public and private capital investments and because it provides a spatial perspective for future growth of all sectors in an integrated co-ordinated manner.

The "Framework for Participatory and Strategic Planning" prepared by UN-HABITAT is now applied by municipal multi-disciplinary planning teams in most of the thirty municipalities. Application of the framework contributes not only to making planning more inclusive, but also to making participatory decisions more informed and strategic. As such, it offers a higher chance of implementation. Together with the Minister of Environment and Spatial Planning, Mr Ethem Çeku, UN-HABITAT emphasises the need

Council of Europe

Pristina

to building local capacity as the engine for sustaining the new planning practices in the regions. A major training programme is underway that municipal planners gain the necessary knowledge and experience with the new planning system and procedures.

Present achievements in the municipalities

With the promulgation of the new law, most municipal administrations are now well into the planning process which earlier was done by planning institutes directed from Belgrade. Some 30% of the municipalities are currently preparing for the first public consultations on the basis of the consolidated urban profile, while others are still struggling to gather relevant data in a place where the previous census dates back to the beginning of the 1980s.

Once the municipal and urban development plans are completed within eighteen months, urban planners will engage in preparing the detailed regulatory plans.

Gert Ludeking
Chief Technical Adviser
UN-HABITAT Kosovo Programme
Nazim Gafurri Street
Pristina, Kosovo
ludeking@un.org

Kiezers zadelen Servië op met patstelling

20-12-2003
Analyse | Politici die elkaar niet kunnen luchten of zien, zullen moeten samenwerken

Precies drie jaar geleden werden ultranationalistische, anti-Europese partijen in de eerste Servische parlementsverkiezingen na de val van Milosevic verpletterend verslagen door een samenwerkingsverband van hervormingsgezinde oppositiepartijen. Servië was ten langen leste terug in Europa, werd toen geschreven.

In de vervroegde parlementsverkiezingen van zondag kwamen de ultranationalisten van de in februari aan het Joegoslavië-Tribunaal uitgeleverde oorlogsmisdadiger Vojislav Seselj met bijna 28 procent van de stemmen als eerste uit de bus. De destijds verenigde oppositiepartijen staan elkaar thans naar het leven. Zij namen ditmaal ieder met een eigen lijst deel.

De minst impopulaire bloedgroep van de voormalige anti-Milosevic-coalitie, de 'gematigde' nationalisten van Vojislav Kostunica,

bleef gisteren bijna 10 procent achter bij de boevenbende van Seselj. Andere partijen deden het nog slechter. De partij van premier Zivkovic, de opvolger van de in maart vermoorde Djindjic, kreeg iets meer dan 12 procent.

Vojislav Seselj kon in zijn Haagse cel geen fles slivovic opentrekken. Op straat in Belgrado deed zijn tweede man Tomislav Nikolic dat namens hem. Terwijl de drank vloeide, droeg Nikolic de verkiezingszege op aan zijn uitgeleverde baas en tevens aan alle andere Servische patriotten die hun heldendaden met een enkele reis Den Haag hebben moeten bekopen.

Of de ultranationalisten hun zege in regeringsverantwoordelijkheid zullen omzetten, is evenwel zeer de vraag.

Ideologisch gezien is een coalitie met de gematigde nationalisten van Kostunica niet onmogelijk. Kostunica minacht net als Nikolic het Tribunaal, vindt dat het Westen

Servië onrecht aandoet en ontstak in woede toen wijlen Djindjic Milosevic aan Den Haag uitleverde. Daar staat tegenover dat Kostunica altijd blij heeft gegeven van democratische geloofsbrieven en Servië's toekomst hoe dan ook in Europa ziet. Vanuit die optiek is een coalitie met oorlogsmisdadigers politieke zelfmoord.

Een coalitie van Kostunica met ex-collega's van de verenigde oppositie tegen Milosevic lijkt echter een even grote onmogelijkheid. Het verbond van toen is juist uit elkaar gevallen doordat de kopstukken elkaar niet konden luchten of zien. Samenwerking met de partij van de vermoorde premier Djindjic heeft Kostunica op voorhand uitgesloten.

Aldus zadelen de verkiezingen Servië niet alleen op met een nieuw parlement vol controversiële figuren en zelfs oorlogsmisdadigers, maar ook met een politiek onwerkbaar situatie.

In verschillende buitenlandse commentaren werd het Servische stemgedrag 'onverantwoordelijk' genoemd en het electoraat 'onverbeterlijk'. Op straat in Belgrado zeiden ook inwoners zich voor de uitslag te schamen.

Commentatoren in de Servische kranten wezen er echter op dat de internationale gemeenschap allerm minst vrijuit gaat als het gaat om schuld aan de tamelijk rampzalige uitslag. De verantwoordelijkheid ligt volgens hen niet exclusief bij het electoraat of de ruziënde hervormingsgezinde politici.

Servië is in de Milosevic-jaren extreem verpauperd. Van de enorme hulpbedragen die bij de uitlevering van Milosevic werden toegezegd, hebben de inwoners geen enkel positief effect ondervonden – na 11 september vonden diverse fondsen een andere bestemming.

In combinatie met de constante stroom uitleveringsverzoeken van het Joegoslavië-Tribunaal leidt dat

tot frustratie en verongelijkheid: het Westen ziet ons als enige schuldige aan de Joegoslavische oorlogen en laat ons ondertussen in onze armoede stikken. In dergelijke omstandigheden blijft voor het rancuneuze discours van Seselj een vruchtbare bodem bestaan.

In een van de commentaren werd de huidige situatie van Servië zelfs vergeleken met die van Duitsland na de Eerste Wereldoorlog. Destijds bereidden verpaupering en een exclusieve toedeling van oorlogsschuld de weg voor de nazi's, thans gebeurt hetzelfde voor de Servische ultranationalisten.

Minstens zo tekenend voor de uitzichtloosheid zijn het politiek cynisme en de apathie. Veertig procent van de 6,5 miljoen stemgerechtigden meed zondag de kieslokalen, de meesten uit pure afkeer van de politiek.

Olaf Tempelman

‘Democratische’ partijen in regering Servië

2004
BELGRADO, 15 JAN. Servië krijgt vrijwel zeker een minderheidsregering onder leiding van de partij van ex-president Vojislav Kostunica, en zonder de Democratische Partij die Servië de afgelopen drie jaar heeft geregeerd.

Het bestuur van Kostunica's Democratische Partij van Servië (DSS) accepteerde gisteren het voorstel van de ex-president voor de vorming van een coalitie van de DSS en twee andere democratische partijen, de hervormingsgezinde partij G17 Plus en de monarchistische coalitie SPO-NS. Samen hebben ze 109 van de 250 zetels in het parlement. De minderheidsregering moet worden gesteund door de Democratische Partij (DS), die 37 parlementszetels heeft. Of het tot een dergelijke constructie komt hangt nu af van het bestuur van de DS.

Met een minderheidsregering wordt voorkomen dat de extremistische Servische Radicale Partij (SRS) aan de macht komt. De SRS won eind december met overmacht de parlementsverkiezingen. Ze kunnen echter niet regeren omdat geen enkele democratische partij met hen in zee wil.

Kostunica zei gisteren dat de Servische kiezers in december tegen het beleid van de Servische regering – dus tegen de DS – en vóór verandering hebben gestemd. Om die reden wil hij een coalitie met de

DS uitsluiten: „Elke poging de DS in de regering te brengen komt neer op het negeren van de wil van de kiezers.” Ook de partijen die verantwoordelijk zijn voor het beleid van vóór 2000 – toen het regime van Slobodan Milosevic werd verdreven – mogen volgens Kostunica niet regeren – hetgeen zowel Milosevic's socialisten als de radicale SRS uitsluit.

De DSS heeft eerder gezegd dat een minderheidsregering slechts een mandaat van hooguit één jaar zou krijgen. In dat jaar zou de regering een nieuwe grondwet moeten opstellen. In februari volgend jaar zouden dan verkiezingen kunnen worden gehouden voor een nieuw Servische parlement en voor een nieuw parlement van de unie Servië en Montenegro. De vraag is evenwel of de radicalen aan de nieuwe grondwet zullen meewerken. De grondwet heeft een tweederde meerderheid in het parlement nodig; die is er zonder de radicalen en socialisten niet.

Waarnemers menen dat na de vorming van de minderheidsregering de politieke instabiliteit van de afgelopen maanden niet zal verdwijnen. De vier betrokken partijen werken alleen samen om de radicalen van de macht af te houden, niet omdat ze elkaar zo goed liggen. Ze zijn het onderling oneens over veel cruciale zaken. (VIP)

Machtsstrijd in top Servische regeringspartij

2004
Door een onzer redacteurs

ROTTERDAM, 8 JAN. De Servische premier Zoran Zivkovic keert niet terug in het nieuwe Servische parlement. Dat is volgens Servische media het resultaat van een felle machtsstrijd binnen de Democratische Partij (DS), die Servië met haar kleinere bondgenoten de afgelopen jaren heeft geregeerd en die bij de verkiezingen van eind december een zware nederlaag leed.

De DS koos gisteren haar nieuwe parlementariërs. In het Servische systeem wordt de samenstelling van de fractie pas na de verkiezingen zelf bepaald; de partij kiest dan van haar doorgaans honderden leden tellende kandidatenlijst evenveel namen als ze zetels heeft veroverd. Bij de verkiezingen van 28 december veroverde de DS met een aantal coalitiepartners 37 (van de 250) zetels in het nieuwe parlement. Op grond van afspraken vóór de verkiezingen gaan dertien van die zetels naar haar coalitiepartners, die zich met de DS hebben verbonden omdat ze op eigen kracht de kiesdrempel niet zouden halen. De andere 24 zetels zijn voor de DS zelf.

Hoewel de DS de namen van haar 24 parlementariërs nog niet heeft bekendgemaakt, werd gisteren duidelijk dat Zoran Zivkovic, premier van Servië en vice-voorzitter van de DS, er niet bij is. Volgens het blad *Centar* heeft hij zelf besloten van een zetel af te zien, na een heftige ruzie met Boris Tadic, eveneens vice-voorzitter van de DS en minister van Defensie van de unie Servië en Montenegro.

Tadic, veruit de minst impopulaire DS-leider, heeft de afgelopen maanden de DS de facto geleid. Hij wil af van de talrijke DS-kopstukken die de afgelopen maanden en jaren betrokken zijn geweest bij politieke of corruptieschandalen of die anderszins in opspraak zijn geraakt. De nederlaag van de DS bij de verkiezingen wordt onder andere in verband gebracht met de teleurstelling bij de kiezer over de vele schandalen.

De partijzuivering begon al voor de verkiezingen, toen Tadic verhinderde dat bijvoorbeeld vice-premier Cedomir Jovanovic op de kandidatenlijst van de DS kwam. De naam van Jovanovic, die ook vice-voorzitter van de DS is, duikt van alle DS-kopstukken het vaakst op in de vele affaires; hij is zelfs beschuldigd van contacten met de bende die in maart vorig jaar premier Zoran Djindjic vermoordde.

De ruzie tussen Zivkovic en Tadic op de zitting van het partijbestuur concentreerde zich volgens de Servische media op die zuivering. De premier beschuldigde Tadic van een poging zich meester te maken van de macht en gaf hem de schuld van het slechte verkiezingsresultaat. Het besluit Jovanovic niet op de kandidatenlijst te zetten was volgens Zivkovic verkeerd. Bij een stemming over de verkiezingsresultaten binnen het bestuur van de DS kreeg Zivkovic echter nauwelijks steun: slechts twee van de dertien bestuursleden waren het met hem eens. Die nederlaag bracht volgens Servische media Zivkovic tot zijn besluit niet in het parlement te gaan zitten.

Geschokt na verkiezingen ‘Angst’ bij minderheden in Servië

BELGRADO, 31 DEC. In Servië is door politieke vertegenwoordigers van de nationale minderheden met afschuw gereageerd op de uitslag van de parlementsverkiezingen van afgelopen zondag.

Geen enkele politicus van de Hongaarse, moslim-, Albanese of enige andere nationale minderheid keert in het parlement terug.

Onder de prominente politici die hun parlementszetel zijn kwijtgeraakt zijn de minister voor Mensenrechten en Minderheden, Rasim Ljajic, de belangrijkste leider van de moslim-minderheid, en de Servische vice-premier Jozsef Kasza, de belangrijkste leider van de Hongaarse minderheid in de Vojvodina. Alle partijen en partij-coalities van de minderheden bleven zondag onder de kiesdrempel van vijf procent.

Kasza bestempelde gisteren de uitslag als „rampzalig”, niet alleen omdat er geen Hongaren meer in het parlement zitten, maar ook omdat de ultranationalistische Servische Radicale Partij (SRS) met 82 van de 250 zetels verreweg de grootste partij in het parlement is geworden. De zege van de SRS, zei hij, heeft bij de minderheden „angst en verwarring” veroorzaakt. Zijn eigen partij verkeert volgens het Hongaarse blad *Nepszabadsag* „in een schoktoestand”. Kasza bood gisteren het bestuur van zijn partij, waarvan hij voorzitter is, zijn ontslag aan.

Ook de regering van buurland Hongarije maakt zich zorgen. Een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Boedapest riep gisteren de nieuwe autoriteiten in Belgrado op de minderheid te betrekken bij alle beslissingen die haar aangaan.

Inmiddels lijkt Servië af te stevenen op een minderheidsregering zonder de zegevierende SRS. De radicale partij bood na de verkiezingen de grootste van de vier in het parlement vertegenwoordigde ‘democratische’ partijen, de Democratische Partij van Servië (DSS) van oud-president Vojislav Kostunica, een coalitie aan, die een ruime meerderheid in het parlement zou hebben.

Volgens de SRS hebben de programma's van beide partijen veel met elkaar gemeen. Maar dat aan-

bod maakt geen kans: de DSS heeft een coalitie met de extremistische SRS bij voorbaat steeds uitgesloten. Zondag zei Kostunica nog onder geen beding met de ultranationalisten in zee te gaan.

De democratische partijen lijken daarom tot elkaar veroordeeld. Gevieren hebben ze een meerderheid in het parlement. Het grote probleem is echter dat de DSS een coalitie met de Democratische Partij – de partij van de in maart vermoorde premier Zoran Djindjic, de partij ook die Servië, met haar partners, de afgelopen drie jaar heeft geleid – ook al bij voorbaat heeft uitgesloten. Uit uitlatingen van ongenoemde woordvoerders in de DSS van de laatste dagen valt af te leiden dat de partij sinds zondag niet van mening is veranderd.

Hoewel de coalitiebesprekingen nog moeten beginnen, wordt in Servië nu gespeculeerd dat de DSS in zee gaat met de twee andere democratische partijen, de hervormingsgezinde partij G17 Plus en de monarchistische SPO-NS. Die coalitie heeft geen meerderheid in het parlement, maar zou door de DS moeten worden gesteund. Diverse woordvoerders van de DS, onder wie premier Zoran Zivkovic, lieten zich gisteren positief uit over zo'n constructie, op voorwaarde dat de regering het hervormingsbeleid voortzet en zich niet van Europa afkeert.

Of deze minderheidsregering tot stand komt, hangt nu vooral af van G17 Plus, de partij van radicale hervormers. Die sprak zich gisteren bij monde van haar vice-voorzitter, Mladjan Dinkic, de afgelopen zomer op frauduleuze wijze weggestemde gouverneur van de Servische Nationale Bank, uit tegen een minderheidsregering. De vraag is of de partij van de hervormers zich door de andere toekomstige partners nog laat overtuigen. De kleine SPO-NS van oud-oppositieleider Vuk Draskovic is voor een minderheidsregering. (AFP, VIP, BBC)

Servië wacht nog veel instabiliteit

Servische kiezer straft democraten voor hun intriges en hun onvermogen

De zege van de radicalen bij de Servische verkiezingen is geen zege van een extreem nationalisme, maar van extreme ontevredenheid: de democraten hebben het verprutst en boeten daar nu voor.

Door onze redacteur
PETER MICHIELSEN

ROTTERDAM, 29 DEC. Slobodan Milošević, bijgenaamd Baby Face Killer, en Vojislav Šešelj, de Hitler van de Balkan (volgens wijlen premier Zoran Djindjić), kunnen vandaag in het cellencomplex van de Scheveningse strafgevangenis het glas heffen: hun partijen, de socialistische SPS en de radicale SRS, hebben het prima gedaan in de Servische parlementsverkiezingen van gisteren. De twee partijen die samen het vroegere Joegoslavië in jaren van oorlog en ellende hebben gestort in hun streven naar een door Serviërs gedomineerd Joegoslavië en later een Groot-Servië kregen anderhalf van de vier miljoen stemmen en zowel Milošević als Šešelj veroverde een parlementszetel – al kunnen ze die niet innen zolang ze achter de tralies zitten.

Dat betekent echter niet dat die klinkende zege, vooral van de ultranationalistische SRS – nu met 82 van de 250 zetels verreweg de grootste partij – dat oude streven naar een Groot-Servië doet herleven. De analyse dat de Serviërs voor 'het verleden' of voor een Groot-Servië hebben gestemd, is verkeerd – Groot-Servië en het etnisch-nationalisme, dat altijd het visitekaartje van de SRS was, hebben geen rol gespeeld in de verkiezingscampagne van Tomislav Nikolić, als plaatsvervanger van Šešelj leider van de SRS. Hij won door in te spelen

op de gevoelens van desillusie, teleurstelling en wanhoop – over de ruzies en schandalen en intriges binnen en tussen de zogenaamde democratische partijen, over de levensstandaard die eerder daalt dan stijgt, over de economie die niet van de grond wil komen, over het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag dat voortdurend nieuwe verdachten opheeft die moeten worden uitgeleverd. De frustratie over het tribunaal dat nooit klaar lijkt te zijn met zijn lijst van verdachten is zo groot dat hoofd-aanklager Carla Del Ponte in Servië wel is uitgenodigd voor de beste campagneleider die Tomislav Nikolić zich had kunnen wensen.

De democratische partijen die eind 2000 Slobodan Milošević wipten hebben er een potje van gemaakt. Vrijwel geen enkele van de hooggespannen verwachtingen is waargemaakt. Vojislav Koštunica, leider van de nationalistisch-conservatieve Democratische Partij van Servië (DSS), en Zoran Djindjić, leider van de pro-Westerse Democratische Partij DS en van de demo-

cratische coalitie DOS, raakten al snel op elkaar uitgekeken en hebben elkaar het leven zuur gemaakt tot in maart Djindjić werd vermoord en werd opgevolgd door de oncharismatische en onmachtige Zoran Živković. De DOS-hervormers in de denktank G17 raakten zo gefrustreerd over het uitblijven van hervormingen dat ze zich

NIEUWSANALYSE

losmaakten en een eigen partij stichtten. Buitenlandse investeringen bleven uit, buitenlandse hulp eveneens, want daarvoor kwamen de Serviërs pas in aanmerking als ze de oorlogsmisdadigers Karadžić en Mladić zouden uitleveren. Carla Del Ponte liet de regeerders niet met rust. En pas na de moord op Djindjić is gebleken in welke mate de politiek – ook de democratische partijen – en de geheime diensten nog altijd zijn verweven met het onder Milošević

vië extreem gecorrumpeerde zakenleven en de georganiseerde misdaad. Het ene schandaal stond nog niet in de krant of het volgende diende zich aan en politici uit het democratische kamp maken elkaar bij voortduring verdacht. De DOS viel op basis van die interne ruzies en intriges deze herfst roemloos uiteen. Intussen moet de gewone Serviër zien rond te komen van gemiddeld 253 euro per maand, een gemiddeld loon dat sinds oktober in reële termen weer ruim 2,5 procent is gedaald. Op de golven van desillusie over de democratische partijen is de SRS, bij uitstek de partij van populisme en demagogie, nu 's lands grootste partij geworden: de stem van gisteren was er niet een van nationalisme, maar van frustratie. „We hebben gekregen waar we om vroegen: straf”, zei vandaag een van de democratische leiders.

Wat nu? De radicalen zijn de paria's van de Servische politiek. Ze zullen niet kunnen regeren. Zelfs met de socialistische samen blijven ze steken op 103 van de 250 zetels en geen enkele andere partij wil met de

Radicale Šešelj wint vanuit Haagse cel

Door een onzer redacteurs

ROTTERDAM, 29 DEC. Vojislav Šešelj, leider van de Servische Radicale Partij SRS, is vanuit zijn Haagse gevangenis de grote winnaar van de Servische verkiezingen geworden. Hij zal alleen zijn zetel niet kunnen innemen zolang hij gevangen zit. En hij zal nog lang gevangen zitten: zijn proces moet nog beginnen. In strijd met de regels voerde Šešelj overigens vanuit de cel campagne.

Šešelj (1954) meldde zich in februari van dit jaar vrijwillig bij het tribunaal in Den

Haag, kort nadat hij formeel was aangeklaagd wegens zes oorlogsmisdaden en acht misdaden tegen de menselijkheid, gepleegd tussen augustus 1991 en september 1993, in Kroatië en Bosnië. Ze betreffen „vervolging, uitroeiing, moord, marteling, onmenselijke daden en gedwongen deportatie”. De voorvechter van een 'Groot-Servië' weigerde bij zijn voorgeleiding antwoord te geven op de vraag of hij zich schuldig achtte, omdat de aanklacht Kroatische termen bevatte die hij weigerde te begrijpen.

Šešelj is berucht om zijn losse handen en om zijn verbale extremisme. Hij pleitte ooit voor napalmbombardementen op Zagreb en trok zelf met zijn eigen militie ten strijde om „de Kroaten met een roestige lepel de ogen uit te scheppen”. „Hij is de Hitler van de Balkan”, zei wijlen Zoran Djindjić eens. „Maar zijn fascisme is impotent. Toen Hitler de Sudeten heim ins Reich haalde, bedreigde hij de hele wereld. Als wij roepen dat we de Krajina van Kroatië willen, is dat alleen gevaarlijk voor onszelf.”

Radicalen naar grote winst in Servië

BELGRADO, 29 DEC. De parlementsverkiezingen van gisteren in Servië hebben een grote zege opgeleverd voor de ultranationalistische Servische Radicale Partij (SRS), ten koste van de democratische partijen.

De populistische SRS van Vojislav Šešelj, die net als oud-president Slobodan Milošević is beschuldigd van oorlogsmisdaden en in Den Haag gevangen zit, kreeg gisteren 27,2 procent van de stemmen. De partij kan daarmee rekenen op zeker 82 van de 250 zetels in het Servische parlement. Het aantal zetels is nog niet precies bekend, omdat van één partij nog niet zeker is of zij de kiesdrempel van vijf procent

heeft gehaald. Milošević en Šešelj stonden beiden op de kieslijst van hun partij en veroverden een zetel in het parlement die ze echter niet kunnen innemen zolang ze in Den Haag gevangen zitten.

De democratische partijen die Servië sinds de val van Milošević hebben bestuurd, leden gisteren een nederlaag. De nationalistische Democratische Partij van Servië (DSS) van ex-president Vojislav Koštunica kwam met 18 procent van de stemmen en 53 zetels nog het best uit de bus. De Democratische Partij (DS) van de in maart vermoorde premier Zoran Djindjić bleef steken op 12,6 procent (37 zetels) en de radicaal hervormingsge-

zinde partij G17 Plus bleef met 11,7 procent (34 zetels) sterk achter bij de verwachtingen. G17 Plus had gehoopt op vijftig zetels. De twee andere partijen die zeker de kiesdrempel haalden, waren de monarchistische coalitie SPO-NS, die met 7,7 procent van de stemmen 23 zetels krijgt, en de socialistische van Milošević (7,4 procent, 21 zetels). Samen kregen de 'partijen van het verleden', de radicalen en de socialistische, anderhalf van de vier miljoen stemmen. De opkomst was met 60 procent relatief hoog.

De kans dat de radicalen en de socialistische samen gaan regeren is zeer klein. Ze hebben samen 103 zetels, te weinig voor een meerder-

heid. Geen enkele andere partij wil met de SRS regeren. De leider van de SRS, Nikolić, die de partij leidt nu Šešelj gevangen zit, wilde gisteren niet zeggen met wie hij als leider van de grootste partij over een coalitie gaat praten. Hij zei te wachten tot „het verdriet” bij de andere partijen over hun verlies is gezakt. De drie grootste democratische partijen – DSS, DS en G17 Plus – hebben met 124 zetels ook geen meerderheid, zodat ze de SPO-NS nodig hebben voor een meerderheidsregering. (Reuters, AFP, VIP)

• ANALYSE: pagina 5
• HOOFDARTIKEL: pagina 7

Ultra's in Servië worden grootste

Reuters, AP, AFP
BELGRADO

De ultranationalisten van Vojislav Šešelj zijn de grootste partij geworden bij de parlementsverkiezingen zondag in Servië. Maar de 27,5 procent die ze volgens een betrouwbare peiling behaalden, is onvoldoende om te gaan regeren, ook niet met steun van de Socialistische Partij van oud-president Slobodan Milošević, die 7,6 procent kreeg. Zowel Šešelj als Milošević is gedetineerd door het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag.

De drie gematigde, hervormingsgezinde partijen die drie jaar geleden gezamenlijk Milošević ten val brachten, kregen samen ongeveer 42 procent van de stemmen. Zij zullen een vierde partner nodig hebben om te kunnen regeren. Waarschijnlijk wordt dat een alliantie van twee monarchistische partijen, die ruim 8 procent behaalde.

Zo'n coalitie heeft echter grote kans wankel te worden. Ook de

drie gematigde partijen, waaronder de Democratische Partij van Servië (DSS) van president Vojislav Kostunica, kregen onderling grote onenigheid nadat zij de regeringsmacht hadden overgenomen van Milošević.

De prognose van de uitslag is gebaseerd op een peiling van het Centrum voor Vrije Verkiezingen en Democratie (CESID). In het verleden waren de prognoses van het CESID zeer accuraat. Woordvoerder Zoran Lucić zei dat de werkelijke uitslag iets, maar niet veel kan afwijken van de voorlopige cijfers. De opkomst was met 60 procent ongebruikelijk hoog.

De winst van de Radicale Partij van Šešelj kan grotendeels worden verklaard uit onvrede onder de kiezers met het zwakke beleid van de regering-Kostunica.

Šešelj en Milošević waren beiden, vanuit hun Haagse cel, lijsttrekker. Woordvoerders van hun partijen in Belgrado lieten weten dat de zetels van de partijleiders waarschijnlijk niet onbezet zullen blijven, maar worden ingenomen door partijgenoten.

Overwinning in de cel

EEN ABSURDE SITUATIE: door een dramatische verkiezingsuitslag staat een Scheveningse gevangene aan het hoofd van de grootste partij in Servië. Vanuit zijn cel heeft de voor oorlogsmisdaden berechte Vojislav Šešelj hard gewerkt aan de verkiezingsoverwinning van zijn ultranationalistische partij, die met de leuze „radicaal meer” heeft geprofiteerd van de slechte prestaties van de zittende democratische coalitie. Ook medegevangene en Servisch oud-president Slobodan Milošević blijft vanuit Den Haag nog aantrekkingskracht op de kiezers uit te oefenen. Het tv-theater van zijn persoonlijke verdediging als verdachte van oorlogsmisdaden in het Joegoslavië-tribunaal bleef niet onopgemerkt in Belgrado. Milošević was zo ijverig aan het campagne voeren dat hem op een gegeven moment politiek gebruik van de gevangenstelefoon ontzegd werd. Zijn socialistische partij haalde nog 21 zetels tegenover die van Šešelj 82. Samen leveren die aantallen in een parlement van 250 zetels nog geen meerderheid op om te kunnen regeren, maar ze zijn genoeg om het een coalitie van democratische partijen moeilijk te maken.

De Servische kiezers hebben reden tot klagen. Sinds de Balkan-oorlog wonen ze in een soort ontwikkelingsland waar economisch geen schot in zit. Terwijl de partijen van de democratische coalitie ruzieden en uiteenvielen, moesten de burgers dagelijks van steeds minder geld rondkomen. De ruk naar rechts is deels protest tegen de benarde leefomstandigheden. Bovendien hebben veel Serviërs bezwaar tegen de vele lijsten verdachten van oorlogsmisdaden die het Joegoslavië-tribunaal stuurt naar Belgrado. Veel Serviërs ervaren dat na alle politieke onderdrukking en bombardementen op hun land als vernederend. Toch zijn twee hoofdverdachten, generaal Mladić, de verantwoordelijke bevelhebber bij de massaslachting van Bosniërs in Srebrenica, en Karadžić, president van het vroegere gewelddadige Bosnisch-Servische republiekje, nog steeds niet uitgeleverd. Om die reden loopt het nog niet hard met de internationale steun aan Servië.

DE HUIDIGE VERKIEZINGSUITSLAG heeft Servië instabiel gemaakt. Om een meerderheid te behalen moeten vier democratische partijen die met elkaar overhoop liggen, samen gaan regeren. Dat is moeilijk omdat de Servische politiek sterk is verweven met georganiseerde misdaad, inlichtingendiensten en corrupte zakenlieden. Toch zou het goed zijn voor de internationale gemeenschap om van het beste uit te gaan en een aantal heldere eisen te stellen. De uitlevering van Mladić en Karadžić aan Den Haag zou steun aan de inzakkende economie mogelijk moeten maken. Zo zou bewezen kunnen worden dat privatisering en opening van de markt ook wel eens verbetering van de levensstandaard oplevert. Radicale verrechtsing van mislukkende landen is een ontwikkeling die het westen niet onverschillig kan laten.

Serviërs Kosovo wel/niet naar de stembus

PRISTINA, 23 DEC. Het parlement van Kosovo heeft gisteren in een speciale verklaring de Serviërs in Kosovo verboden deel te nemen aan de Servische parlementsverkiezingen van zondag. Dat zou „een provocatie” zijn, aldus het parlement. Eveneens gisteren stond het VN-bestuur in Kosovo het de Kosovo-Serviërs juist toe zondag hun stem uit te brengen, omdat het „internationale praktijk is kiezers te laten deelnemen aan verkiezingen waarbij ze hun stem mogen uitbrengen, ongeacht de vraag of ze wonen in een gebied dat wordt bestuurd door de autoriteit die de verkiezingen uitschrijft”. (VIP)

Census wekt afgrijzen álle Macedoniërs

Van onze correspondent
BOEKAREST

Een goed compromis wekt bij beide partijen een ongeveer even grote afkeer op, stelde Henry Kissinger. Op de zelfde manier zou je kunnen zeggen dat een goede volkstelling twee etnische groepen die in de clinch liggen over hun eigen omvang en die van de ander, ongeveer even kwaad maakt.

Vanuit deze optiek is de onder auspiciën van de internationale gemeenschap uitgevoerde census in Macedonië een groot succes te noemen. Sinds de resultaten begin deze maand bekend werden, zijn zowel Macedonische als Albanese commentatoren in woede ontstoken.

De meeste Macedoniërs gelo-

ven dat zij ongeveer 70 procent van de bevolking vormen. De Albanese minderheid in hun land heeft volgens hen een omvang van 15 à 20 procent. De Albanese zien dat sinds jaar en dag geheel anders. Volgens hen vormen de Macedoniërs amper de helft van de bevolking, terwijl zijzelf goed zijn voor minstens 30 en waarschijnlijk zelfs 40 procent. Onvrede over hun onderverteenwoordiging in het overheidsapparaat was een hoofdrede voor de Albanese opstand van 2001, waarna Macedonië maandenlang op het randje van een burgeroorlog balanceerde.

Met het vredesakkoord van Ohrid slaagde de internationale gemeenschap erin die op het nippertje in de kiem te smoren. Een grondige nieuwe census werd in

dat akkoord noodzakelijk geacht. De resultaten helpen beide bevolkingsgroepen uit de droom: er zijn 64,18 procent Macedoniërs en 25,17 procent Albanese. Macedonië heeft tevens 3,85 procent Turken, 2,66 procent Roma en 1,78 procent Serviërs.

Iedereen tevreden? Nee: helemaal niemand. Volgens Albanese commentatoren is het onmogelijk dat ze slechts een kwart in de schaal leggen. Dat is maar 5 procent meer dan bij de laatste volkstelling van meer dan tien jaar geleden. Het kan niet anders of de nieuwe census is net als de vorige een staaltje discriminatie van de Macedonische overheid, ditmaal met internationale handlangers, zeggen zij.

Minstens zo geschokt zijn de Macedonische collega's. 5 Pro-

cent meer Albanese! Dat betekent dat er het afgelopen decennium vrijwel alleen aan Albanese kant een bevolkingsaanwas heeft plaatsgevonden. Dat moet wel een vorm van statistische manipulatie zijn om de Macedonische meerderheid de stuipen op het lijf te jagen.

Toch is de controverse over de percentages minder groot dan honderd jaar geleden. Toen werden Macedoniërs noch Albanese als aparte volkeren erkend. Bulgaren en Serviërs betwistten het gebied onderling. Volgens Bulgaarse statistieken woonden er in 1903 in Macedonië 95 procent Bulgaren en 0,2 procent Serviërs. Volgens Servische statistieken woonden er 94 procent Serviërs en 0,1 procent Bulgaren.

DAG 9 DECEMBER 2003

Verdachte van hof op kieslijst liberalen Servië

BELGRADO, 9 DEC. De Servische liberale partij LS heeft voor de parlementsverkiezingen van 28 december een door het Joegoslavië-tribunaal gezocht politiegeneraal op de kieslijst gezet: Sreten Lukić, die wordt gezocht wegens oorlogsmisdaden in Kosovo in 1999. De LS wil daarmee aangeven dat ze zich tegen Lukić uitlevering verzet. Ze had een andere gezochte oorlogsmisdadiger al op plaats 251 van haar lijst gezet. Dat was nog symboliek, want het Servische parlement telt maar 250 zetels. Lukić staat wel op een verkiesbare plaats. In het verleden noemde de leider van de LS, Dušan Mihajlović, minister van Binnenlandse Zaken, de tegenstanders van het Joegoslavië-tribunaal nog sarcastisch de „patriottische krachten” en „de anti-Haagse lobby”. Niemand heeft de afgelopen jaren zo veel Serviërs aan het Joegoslavië-tribunaal uitgeleverd als minister Mihajlović. (Reuters, VIP)

Macedonië: kwart is Albanees

SKOPJE, 3 DEC. Macedonië telde bij de volkstelling van vorig jaar, de eerste die niet werd geboycot door de Albanese minderheid, 509.083 Albanese; de minderheid maakt 25,17 procent uit van de bevolking van Macedonië. Dat is ruim minder dan het percentage van minimaal dertig dat de Albanese zelf tot nu toe hanteerden. In Macedonië wonen bijna 1,3 miljoen Macedoniërs (64,18 procent van de totale bevolking van iets meer dan twee miljoen zielen). Turken maken 3,8 procent van de bevolking uit, Roma 2,6 procent en Serviërs 1,8 procent, volgens de telling. (AP)

Conflict in Kosovo na schorsingen

PRISTINA, 4 DEC. In Kosovo is VN-bestuurder Harri Holkeri in conflict gekomen met het Kosovo Beschermingskorps TMK (dat in 1999 werd gevormd uit de restanten van het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK). Holkeri heeft twaalf TMK-officieren geschorst wegens illegale acties en banden met de terreurorganisatie Albanese Nationale Leger (AKSh). Agim Çeku, chef van het TMK (vroeger UÇK-commandant), vindt de schorsing „ongefundeerd, illegaal en onaanvaardbaar” en negeert haar. In april kwam een AKSh-terrorist om bij een aanslag op een spoorlijn; hij bleek ook TMK-lid te zijn. (AFP)

Premier Kosovo aangevallen

PRISTINA, 8 DEC. Een menigte Kosovo-Serviërs heeft zaterdag in een restaurant in de gedeelde stad van Kosovo aangevallen toen die een delegatie van de Wereldbank ontmoette. Rond vijftig Serviërs vielen het restaurant in het noordoost aan en gooiden met stenen en edesmacht KFOR werden in and gestoken. Rexhepi bleef ongedeerd. Ook de leden van de delegatie van de Wereldbank liepen verwondingen op. (AFP)

In Servië wordt nog steeds gemanipuleerd

Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM, 20 DEC. Al maanden staat de Servische politiek in het teken van wederzijds moddergooien, van beschuldigingen en tegenbeschuldigingen die nooit worden hardgemaakt. Tot deze week. En prompt blijkt hoezeer in het nu zo democratische Servië de politieke cultuur nog in het teken staat van fraude, bedrog en manipulatie.

Op 22 juli ontsloeg het Servische parlement de gouverneur van de Servische Nationale Bank NBS, Mladjan Dinkić, en koos een opvolger. De regerende Democratische Partij (DS) wilde al maanden van de internationaal hoog aangeslagen Dinkić af, niet alleen omdat hij zich bij de oppositiepartij G17 Plus – de partij van de radicale hervormers – had aangesloten, maar ook omdat hij weigerde de gaten in de Servische begroting te dichten door dinars bij te drukken. Bij de stemming waren 126 van de 250 parlementariërs aanwezig. Dat was exact het quorum dat nodig was voor een rechtsgeldige stemming.

Begin september beschuldigde de weggestuurde Dinkić de DS van fraude. Eén DS-parlementariër, Neda Arnerić, een bekende actrice, was op 22 juli niet in het parlementsgebouw aanwezig, beweerde hij. Sterker: ze was niet eens in het land. Ze was op 16 juli met haar man naar Bodrum in Turkije gevlogen voor een vakantie, en ze was pas op 27 juli teruggekeerd. Dinkić produceerde de passagierslijst van de chartervluchten en twee getuigen om zijn beweging te staven. Iemand anders, aldus Dinkić, had met Arnerić stemkaart gestemd. Dat mag niet. En dus was de stemming ongeldig: er was géén quorum, op 22 juli.

Dinkić zei niets. De plaatsvervangende leider van G17 Plus is formeel gezien nog altijd NBS-gouverneur, maar zal die functie niet kunnen opeisen – zover gaat de eerlijkheid namelijk niet. DS-woordvoerder Radosavljević trad donderdag toch maar af. Hij bood excuses aan voor zijn verantwoordelijke ontkenningen. Hij had indertijd „de verkeerde informatie”, zei hij. Waarover, dat zei hij niet. En of hij zelf die tickets van Arnerić van dichtbij had bekeken, dat zei hij ook niet.

Kroatië heeft nieuwe regering

ZAGREB, 22 DEC. De nieuwe premier van Kroatië, Ivo Sanader, heeft gisteren de samenstelling van zijn kabinet bekendgemaakt; vandaag of morgen vraagt Sanader, leider van de Kroatische Democratische Gemeenschap (HDZ) het vertrouwen van het parlement.

Met het aantreden van Sanader komt de HDZ na een onderbreking van vier jaar weer aan het bewind. De HDZ werd in 1990 opgericht door Franjo Tudjman. De partij leidde Kroatië naar de onafhankelijkheid, in 1991, maar bracht het land later in een internationaal isolement als gevolg van de nationalistische koers van Tudjman en de Kroatische betrokkenheid bij de oorlog in Bosnië en de steun die vanuit Zagreb werd gegeven aan de Bosnische Kroaten. Tudjman stierf eind 1999. Bij de parlementsverkiezingen vlak daarna leed de HDZ een zware nederlaag en verdween ze naar de oppositie. Bij de verkiezingen van vorige maand kreeg ze 43 procent van de stemmen en werd ze weer de grootste partij.

Sanader zegt de koers van de HDZ fundamenteel te hebben bijgesteld. De HDZ zou nu een gematigde, op her lidmaatschap van de Europese Unie gerichte partij zijn. Niettemin maken diverse medewerkers van Tudjman deel uit van de nieuwe regering, zoals vice-premier Andrija Hebrang en minister

van Buitenlandse Zaken Miomir Žužul, die in de jaren negentig ambassadeur in Washington was.

Sanader heeft het aantal ministeries teruggebracht van negentien naar veertien. Twaalf van de veertien ministers zijn lid van de HDZ. De twee overigen zijn Vesna Škare-Ožbolt, minister van Justitie en lid van het Democratisch Centrum, een partij die zich in 2000 van de HDZ losmaakte, en de minister van Onderwijs, die partijloos is.

De regering van Sanader kan niet steunen op een meerderheid in het parlement: de HDZ heeft 66 van de 152 zetels. Het Democratisch Centrum beschikt over drie zetels. Onder druk van de Europese Unie zag de nieuwe premier af van een coalitie met de extreem-nationalistische Kroatische Partij van Rechts (HSP), de „natuurlijke” partner van de HDZ. De HSP wil de regering-Sanader in het parlement wel steunen.

Dat geldt ook voor de bejaardenpartij HSU, de boerenpartij en de meeste parlementariërs die Kroatië's minderheden vertegenwoordigen. Al die partijen hebben geweigerd zelf in de regering te gaan zitten. Waarschijnlijk zal Sanader aan de slag kunnen met het vertrouwen van ongeveer 90 van de 152 parlementariërs. (Reuters, AFP)

Theaterdirecteur wordt premier Kroatië

Profiel | Ivo Sanader wil zijn land terugbrengen in de schoot van Europa

De nieuwe premier van Kroatië, Ivo Sanader, presenteert vandaag zijn regering. Hij wil zijn land de EU binnenloodsen en hervormde daartoe de nationalistische HDZ tot een partij van conservatieven. Schijn of een schone lei?

Het Kroatië met Ivo Sanader opnieuw een sterke man, naar het voorbeeld van zijn president Tudjman? Of komt Sanader zijn belofte na, en hervormt hij Kroatië tot een democratisch land dat aansluiting vindt bij de Europese Unie? Vandaag presenteert Sanader in het parlement een nieuwe regering waarin zijn eigen centrum-rechtse partij HDZ de grote meerderheid heeft. De kleine partijen HSLS (sociaal-liberalen) en DC (Democratisch Centrum) en drie afgevaardigden van minderheden completeren de coalitie.

De Servische Democratische Partij (SDSS) verklaart vanuit het parlement Sanaders regering te steunen. Die steun kan Sanader goed gebruiken bij het oplossen van de problemen rondom de terugkeer van Servische minderheden die na de oorlog (1991-1995)

uit Kroatië werden verdreven. De Europese Unie, waarvan Sanader Kroatië in 2007 lid hoopt te maken, is ontevreden over het terugkeerbeleid van Kroatië.

Binnen de internationale gemeenschap is de argwaan vooralsnog groot. 'Ruk naar rechts', 'Terugkeer van de nationalistische', met die kwalificaties begroetten westerse media de winst van Sanaders partij HDZ bij de verkiezingen eind november.

HDZ werd begin jaren negentig opgericht door Franjo Tudjman, de nationalistische autocraat onder wie Kroatië na de oorlog in een isolement raakte. Vooral de weigering mee te werken aan het Joegoslavië-Tribunaal, dat uitlevering eist van van oorlogsmisdaden verdachte Kroatische generaals, zette kwaad bloed.

Met de komst van de sociaal-democratische regering van premier Ivica Račan in 2000, pal na de dood van Tudjman, leek de 'generaals-kwestie' opgelost, met als gevolg dat de EU en de NAVO de deur op een kier zetten.

Maar in de afgelopen vier jaar kon Račan weinig klaarspelen. HDZ maakte vanuit de oppositie-sche sentimenten omtrent de verdachte generaals, die door de meeste Kroaten eerder worden gezien als 'helden uit de grote vaderlandse oorlog'.

Ivo Sanader

FOTO AP

leiders. Sanader profileert zich als de nieuwe premier die Kroatië kan terugbrengen in de schoot van Europa. In de *Wall Street Journal* toonde Sanader zich een fervent voorstander van de Amerikaanse buitenlandse politiek en bood hij de NAVO aan militaire bases te openen op Kroatisch grondgebied.

Op tijd heeft hij aangevoeld dat de nationalistische HDZ moest worden hervormd tot een partij van conservatieven. Daartoe verwijderde Sanader de haviken uit de top van HDZ. Hij belooft volledige samenwerking met het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag en naleving van de rechten van Servische minderheden.

Is het allemaal schone schijn of begint Sanader daadwerkelijk met een schone lei? Het dagblad *Novi list* ziet in de nationalistische retoriek van veel HDZ-politici het bewijs dat Sanader liegt over de 'schoonmaak' binnen zijn partij.

De Europese Unie geeft Sanader voorlopig het voordeel van de twijfel, maar keek kritisch mee bij de vorming van een nieuwe regering. Om die reden sloot Sanader op voorhand samenwerking uit met de extreem-rechtse partij HSP. Dat hij drie afgevaardigden van minderheden in zijn regering heeft opgenomen, wordt gezien als een veelbelovende eerste zegen. Tijn Sadée

Zege voor nationalisten Oppositie Kroatië staat op winst

ZAGREB, 24 NOV. De Kroatische nationalisten, verzameld in de HDZ (Kroatische Democratische Gemeenschap) lijken de parlementsverkiezingen van gisteren te hebben gewonnen.

De HDZ - de partij van wijlen president Franjo Tudjman - kon van de gestelde stemmen, samen met haar rechte partners, rekenen op een kleine meerderheid in het Kroatische parlement: 72 van de 140 zetels. HDZ-leider Ivo Sanader vond die meerderheid toen al groot genoeg om besprekingen te beginnen over een coalitieretreging. Zijn belangrijkste tegenstander, premier Ivica Račan, leider van de social-democraten, vond in de voorlopige uitslag al reden om zijn nederlaag toe te geven.

Tijdens een televisiedebat hield Račan vorige week al rekening met de nederlaag. „We erfen een land dat aan de grond zat. Misschien hebben we niet zo veel gedaan als willen doen. Maar laten we niet daard groot, groeit ook de economie.“

In 2000 leed de HDZ, die Kroatië had geleid sinds het onafhankelijk werd, een zware nederlaag en kwam de door de sociaal-democraten geleide oppositie aan de macht. De nederlaag van Račan en de zitschreven aan een aantal factoren: Račan heeft zijn vele beloften op het gebied van economische hervormingen, de werkloosheid, de hoge levensstandaard en de hervorming van het door corruptie geplande juridische systeem niet waargemaakt. Het aantal werklozen ligt nauwelijks lager dan drie jaar geleden en de buitenlandse

schuld is in die periode verdubbeld. Verder wordt zijn regering geplaagd door ruzies en door werk goeddeels hebben stilgelegd. De opkomst kwam gisteren nauwelijks boven de vijftig procent uit; algemeen gaat men er in Zagreb van uit dat veel aanhangers van de regerende partijen gesluislustonnet zijn thuisgebleven.

Daarbij komt dat de HDZ van Ivo Sanader veel Kroaten erkennen van heeft overtuigd de harde HDZ-oprichter Franjo Tudjman te hebben afgezworen en in staat te zijn Kroatië - in 2007 - lid van de Europese Unie te maken, zoals volgens opiniepeilingen tachtig procent van de Kroaten wenst. Waar het HDZ-nationalisme overigens of onder Sanader is afgezwakt. Ze vreezen dat het toetredingsproces Kroatië vertraging kan opleveren. Een van de directe problemen waarmee de HDZ na de vorming van een regering te maken krijgt is de vraag in hoeverre ze bereid is samen te werken met het Joegoslavië-tribunaal. Tijdens de vertiekingscampagne was de vraag of Kroatië de door het tribunaal gezocht generaal Gotovina moet uitleveren, een van de hete hangijzels. De regering zegt al tijden dat HDZ is tegen de uitlevering; zij wil dat de aanklacht tegen de held van de onafhankelijkheidsstrijd wordt herzien. (Reuters, AFP)

Conservatieven winnen in Kroatië

Van onze correspondent
Tijn Sadée
BOEDAPEST

De conservatieve partij HDZ heeft zondag bij de verkiezingen in Kroatië de sociaal-democratische regeringspartij SDP verslagen. Volgens de voorlopige uitslagen kreeg HDZ ruim 40 procent van de stemmen.

De partij kan rekenen op 65 zetels in het 140 vaste zetels tellende parlement. Minderheden en Kroaten in het buitenland kunnen hun stem uitbrengen voor nog maximaal twintig extra zetels.

De SDP van premier Evica Račan blijft steken op slechts 41 zetels. Nog voor de laatste stemmen waren geteld feliciteerde premier Račan zijn waarschijnlijke opvolger, HDZ-leider Ivo Sanader.

Bij de vierde vrije verkiezingen sinds de onafhankelijkheid van Kroatië in 1991 was de opkomst slechts 51 procent. Vooraf werd

voorspeld dat bij een lage opkomst HDZ, dat meer aanhang heeft onder een trouw electoraat, zou profiteren.

HDZ-leider Ivo Sanader streeft naar toetreding van Kroatië tot de Europese Unie in 2007. Maar een eis die de EU stelt is dat Kroatië de van oorlogsmisdaden verdachte generaals uitlevert aan het Joegoslavië-Tribunaal. HDZ staat daar kritisch tegenover.

Na de afscheiding van Joegoslavië en het oorlogsgeweld begin jaren negentig werd Kroatië geleid door de nationalist Franjo Tudjman. Zijn partij HDZ werd in januari 2000 verslagen door de SDP van Račan, die onderhandelingen met de EU begon. Aan de vooravond van de verkiezingen liet de EU weten liever met de SDP samen te werken.

Belangrijke oorzaak van Racans verlies is het niet nakomen van zijn belofte om de werkloosheid (15 procent) terug te dringen.

Servische generaal wil in de politiek

BELGRADO, 29 NOV. Generaal Nebojša Pavković, aangeklaagd wegens misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden tijdens de oorlog in Kosovo (1998-1999), heeft gisteren aangekondigd te zullen meedoen aan de parlementsverkiezingen in Servië. Dat meldt het persbureau Fonit. Pavković zegt dat hij „net als ieder ander van wie de schuld niet is aangetoond is“ het recht heeft mee te doen aan de verkiezingen die op zondag 28 december zullen worden gehouden. (AFP)

‘Wetten Milošević ongeldig’ Kosovaren in conflict met VN-bestuur

PRISTINA, 12 DEC. Het parlement van Kosovo heeft gisteren alle wetten uit het tijdperk-Milošević nietig verklaard - tot ongenoegen van het VN-bestuur in Kosovo, dat de maatregel niet erkent.

Met 71 tegen 17 stemmen besloot het parlement alle wetten die van kracht zijn geworden tussen 22 maart 1989 - toen de toenmalige Servische partijchef Slobodan Milošević een eind maakte aan de autonomie van Kosovo - en juni 1999 - toen na de Kosovo-oorlog het VN-bestuur werd ingesteld - ongeldig te verklaren. De wetten, aldus de indianen van het voorstel, zijn niet toe te passen en ongeldig omdat ze nooit de instemming van de meerderheid van de bevolking van Kosovo hebben gehad. Bovendien werden ze gebruikt om te discrimineren tegen de Albanezen in Kosovo. De tegenstemmers van gisteren waren leden van de Servische minderheid in Kosovo.

De beslissing komt één dag nadat het VN-bestuur de criteria - op het gebied van democratisering, de vorming van de rechtsstaat, mensen- en eigendomsrechten en privatisering - had gepresenteerd waaraan Kosovo moet voldoen voordat kan worden gesproken over de toekomstige status van Kosovo. Dat debat gaat over de vraag of Kosovo onafhankelijk wordt, zoals de Kosovo-Albanen eisen, of wel deel blijft uitmaken van Servië.

De Kosovo-Albanen hebben de gisteren gepresenteerde VN-richtlijnen geaccepteerd, zij het met bedenkingen. Een van die bedenkingen gold de bepaling dat wetten uit het tijdperk van de Servische overheersing geldig blijven, tenzij ze zijn vervangen.

De presentatie van de VN-richtlijnen was gisteren de aanleiding voor de stemming in het parlement over de geldigheid van de Servische wetten in Kosovo. Het VN-bestuur in Kosovo onder leiding van de Finse diplomaat Harri Holkeri reageerde gisteren onmiddellijk negatief op de stemming. Het besluit, alle wetten uit de Servische tijd ongeldig te verklaren, is „zonder geldigheid en zonder gevolgen“, zo stelde de woordvoester van Holkeri. Het parlement is bij de stemming buiten zijn boekje gegaan. „Ze kunnen best stemmen, maar dat wordt uiteindelijk niet erkend door de internationale gemeenschap“, aldus de woordvoester.

In Belgrado werd ook negatief gereageerd. „Belgrado kan niet stilzitten en dit allemaal gadeslaan“, aldus de Servische vice-premier Nebojša Čović. (AFP, AP)

VN ommuurd

PRISTINA, 2 DEC. Rond het hoofdkwartier van de Verenigde Naties in de hoofdstad Pristina van de Servische regio Kosovo is een betonnen muur opgetrokken. De door de NAVO geleide vredesmissie in Kosovo heeft de veiligheidsmaatregelen verscherpt na een „specifieke dreiging“ van terreuracties tegen internationale organisaties. (Foto Reuters)

Serviërs eisen deel Kosovo op

BELGRADO, 19 DEC. De Kosovo-Serviërs hebben een eigen territoriale entiteit en aldus de opdeling van Kosovo geëist.

De ‘Gemeenschap van Kosovo-Servische gemeenten’ stelde een zogenoemde ‘Sint Nicolaas Verklaring’ op, genoemd naar de heilige wiens feestdag vandaag op de orthodoxe kalender staat. In die verklaring wordt de decentralisatie van Kosovo geëist, evenals de instelling van Servisch zelfbestuur in de regio in Noord-Kosovo die de Serviërs voor zichzelf opeisen. De opdeling van Kosovo zou de Serviërs die in 1999 na de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië en de instelling van een VN-bestuur uit Kosovo zijn verdreven of gevlucht, in staat stellen „onmiddellijk en massaal“ terug te keren, ze zou de Serviërs vrijheid van beweging geven en ze zou de afschaffing betekenen van de ver uit elkaar liggende „getto’s“ waar de nog in Kosovo wonende Serviërs nu opgesloten zitten.

De Kosovo-Serviërs wijzen in de verklaring opnieuw de door de VN-chef Harri Holkeri gepresenteerde „Richtlijnen voor Kosovo“ van de hand. Dat document, deze week gepresenteerd en door de Veiligheidsraad van de VN aangenomen, somt de voorwaarden ten aanzien van de mensenrechten, de democratisering en de privatisering op waaraan Kosovo moet voldoen voordat kan worden onderhandeld over de toekomstige status van de regio.

Voor de Kosovo-Serviërs zijn de richtlijnen van Holkeri taboe, omdat ze ze zien als een nieuw stap in de richting van de volledige onafhankelijkheid van Kosovo. (VIP)

Vergiffenis is nog ver weg in Kroatië

Reportage | Discriminatie van Servische minderheid is EU doorn in het oog

De meeste Kroaten zullen zondag stemmen op partijen die hun land willen laten toetreden tot de EU. Maar die eist wel een betere behandeling van de Serviërs.

Van onze correspondent
Tijn Sadée
ZAGREB

'Hop, hop, en tempo maken!' commandeert het pezige mannetje op de parketvloer. Een tiental leeftijdgenoten, vijftigplussers, dans met hem mee op de maat van de Servische volksmuziek. In een ruimte ernaast staan hun kinderen aan de bar en kijken toe.

'Mee-dansen? Laat me niet lachen,' zegt Zeljko Basta. 'Die ouders willen van dit café een Servisch-nationalistische partizanenclub maken. Maar ik wil het verleden liever begraven. Natuurlijk, ik ben ook een Serviër, maar ik ben geboren en getogen in Kroatië en ik wil net zo goed met Kroaten aan de bar staan.'

In het Servisch Cultureel Centrum in de Kroatische hoofdstad

Zagreb is Basta eigenaar van café Bombaj - een verwijzing naar Belgrado dat zo werd genoemd tijdens de NAVO-bombardementen op de Servische hoofdstad in 1999. In zijn kroeg komt de Servische gemeenschap in Zagreb bijeen. 'Maar daarvan is niet veel meer over', zegt Miodrag Bogdan, 36 jaar, werkloos en stamgast in Bombaj. 'Voor de oorlog leefden er ruim 200 duizend Serviërs in Zagreb. Nu nog maar 30 duizend.'

Zondag zijn er in Kroatië verkiezingen. Alle grote partijen voeren campagne voor toetreding tot de Europese Unie in 2007. Maar niemand durft zijn geld te zetten op een partij die die ambities ook kan waarmaken. Want een voorwaarde die de EU stelt is dat Kroatië samenwerkt met het Joegoslavië-tribunaal. Met het aantreden van de gematigde, sociaal-democratische premier Ivica Račan in januari 2000 leek daarmee eindelijk een begin te worden gemaakt. Hij beloofde samenwerking met het tribunaal, economische en politieke hervormingen, en vooral steun aan Servische vluchtelingen die terugkeren naar hun kapotgeschoten huizen in Kroatië. Maar hij beloofde te veel, want na vier jaar regeren zijn de nationalistische

gevoelens nog even sterk. 'Nema oprosta', staat er op muren gekalkt: geen vergiffenis.

'We steunen uw wens om toe te treden', sprak Europees commissaris Günter Verheugen vorige week tijdens zijn bezoek aan Kroatië. 'We willen met elke nieuwe regering de toetredingsonderhandelingen beginnen, zolang die de rechten van de Servische minderheden respecteert.'

Maar bij een mogelijke terugkeer van een coalitie van rechtse partijen, die in de peilingen voor zondag op kop liggen, wordt de kans daarop alleen maar kleiner.

Serviër verdient fractie van loon Kroatische collega

De extreem-rechtse partij HSP, die steeds meer aanhang wint, laat zich openlijk kritisch uit over de opvang van Servische vluchtelingen. 'Ze mogen best terugkeren, maar het hoeft Kroatië niets te kosten', zegt HSP-leider Ante Djapic in dagblad *Jutarnji List*.

'Aan het in twijfel trekken van ons resultaat in de patriotische oorlog moet een einde komen.' Als dat een voorwaarde is voor toetreding tot de EU, dan niet, vindt hij.

Controle op het naleven van de afspraken over de terugkeer van Serviërs naar Kroatië is een van de hoofdtaken van de OVSE, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa. Maar volgens Peter Semneby, hoofd van de OVSE-missie in Zagreb, gaat het traag. 'Pas sinds dit jaar wordt er onder druk van de internationale gemeenschap actie ondernomen. Maar er is nog steeds veel politieke onwil. In Kroatië win je geen stemmen als je je inzet voor het lot van Servische vluchtelingen.'

In december 2001 verstreek de uiterste datum voor het aanvragen van financiële steun aan gedupeerden, wier huizen in de oorlog zijn vernield. Onlangs meldde de Kroatische regering dat er al 118.580 huizen zijn herbouwd, maar volgens mensenrechtenorganisatie Human Rights Watch profiteren daar vooral Kroaten van.

'Er wordt op lokaal niveau gediscrimineerd', zegt ook Semneby van de OVSE. 'En ook al heb je als Serviër bedongen dat je recht hebt

op steun bij de wederopbouw, dan heb je de politie en ambtenarij nodig bij de uitvoering van jouw recht. En daar ondervinden Serviërs veel weerstand.'

's Avonds in Zagreb, in café Bombaj, heeft Branka bardienst. Het huis van haar grootouders in de Krajina werd tijdens de oorlog door een granaatslag verwoest. Maar daarover nog eens beginnen? Venijnig draait ze de volumeknop naar rechts. Servische turbofolk.

'Die muziek houdt je op de been', zegt Miodrag Bogdan. 'Maar buiten onze kroeg, in de stad, houden we ons stil. Alleen dan kun je hier overleven.' Door zijn orthodoxe voornaam weet elke Kroaat dat hij een Serviër is. 'Als je met veel geluk toch een baan vindt, maakt men je wel duidelijk wie je bent. Je salaris is een fractie van wat je Kroatische collega verdient en na werktijd wordt er niet meer met je gesproken.'

Bareigenaar Basta voert op zijn manier actie. Achter de bar houdt hij een T-shirt omhoog. Café Bar Bombaj staat er op het shirt. Met daaronder 'Ekspres'. Basta: 'Het lijkt niets te betekenen. Maar als je het achterstevoren leest staat er 'Serpske'.' (Servië)

Servische partij DOS valt uiteen

BELGRADO, 20 NOV. De Servische partij DOS, die drie jaar geleden president Slobodan Milošević ten val bracht en Servië sindsdien regeert, is gisteren definitief uiteen gevallen. Het besluit volgde op een periode van aanhoudende onenigheid en oplopende spanningen tussen de partijen die van DOS deel uitmaken. Vorige maand was de coalitie haar meerderheid in het Servische parlement al kwijtgeraakt, nadat opnieuw een aantal DOS-parlementarissen was overgestapt naar de oppositie. Voor eind dit jaar zijn nieuwe parlementsverkiezingen aangekondigd in Servië, deelrepubliek van de unie van Servië en Montenegro.

'We hebben verscheidene verschillende fouten gemaakt', aldus van DOS. 'We zullen worden herinnerd als het verbond dat de dictators van de Balkan verdedigde.' Verzet tegen Milošević bracht in 2000 achttien partijen en partijen van uiteenlopende politieke plunjaage bijeen.

De kort daarop gevormde DOS-regering, eerst geleid door Zoran Djindjić en, na moord op hem in maart van dit jaar, door Zoran Živković, is er eigenlijk nooit in geslaagd haar aanvankelijke grote populariteit om te smeden tot overtuigend regeringsbeleid. Vrijdemocratische coalitie gesteund door een onophoudelijke reeks corruptieschandalen en verdedigbare verbeteringen in het dagelijks leven verzakten de positie van de DOS-regering alomteergerader.

De DOS-leiding concludeerde gisteren dat de coalitie met haar overwinning in 2000 een historische stap heeft gezet die Servië de in de internationale gemeenschap, maar dat 'haar mogelijkheden en behalve met een vleugellame regering zit Servië ook al geruime tijd zonder president. Afgelopen zondag lukte het voor de derde achtereenvolgende keer niet een nieuwe president te kiezen omdat de opkomst onder de verkiezers lager bleef - ook een uiting van publieke afkeer van de Servische politiek. Van de 38 procent van de kiezers die hun stem uitbrachten koos nog geen 40 procent de meeste stemmen gingen naar de rechts-radicaal kandidaat Tomislav Nikolić. (AP, Reuters)

Jongeren in Kroatië willen niet omkijken

Reportage | Spotprent van premier Račan in jarretels: het mag weer

Bij de verkiezingen dit weekeinde in Kroatië belooft zowel links als rechts toetreding tot de EU. Maar de jonge generatie steekt de hand liever in eigen boezem.

Van onze correspondent
Tijn Sadée
ZAGREB

Iedereen valt stil als Ivana, de Koningin van Zagreb, de trap in het kantoorgebouw afdalt. Bijna twee meter lang, exclusief haar hoge hakken. Dit jaar werd ze gekozen als mooiste van de half miljoen vrouwen uit de Kroatische hoofdstad.

'Die vrouw heeft de toekomst', zegt Gordana (25), manager van het modellenbureau dat Ivana vertegenwoordigt. 'Ze is mooi en slim: ze studeert rechten. Ivana is

een boegbeeld van onze generatie, die iets van het leven wil maken, in plaats van achterom te blijven kijken naar het verleden.'

In het centrum van Zagreb houdt Gordana kantoor, te midden van trendy modezaken en brasseries. Links de Churchill Cigar Club, rechts de Golf Shop. Op het Jelacica-plein schalt de oude Kinks-hit *A Dedicated Follower of Fashion*.

Nauwgezet de mode volgen, dat is waar Kroatië (4,5 miljoen inwoners) zich na het oorlogsgeweld in de jaren negentig aan heeft gewijd. Maar haaks op die cosmetische transformatie staat de kritiek op de volgzzaamheid van de Kroatische regering, die dit weekeinde bij de verkiezingen de rekening krijgt gepresenteerd. Volgens de peilingen worden de sociaal-democraten (SDP) van premier Ivica Račan verslagen door het rechtse blok.

'Vooruit Kroatië!' staat op het omslag van weekblad *Feral Tribune*.

ne, en een spotprent van Račan, uitgedost als hoerige nachtclubzangeres, wijdtbeens op een stoel in jarretels. De boodschap: Račan, die tegen elke prijs Kroatië de Europese Unie wil binnenlooden, heeft zijn land in beweging gezet. Maar gaat het wel de goede kant op?

Regeringspartij lijkt verkiezingen te gaan verliezen

Račan is daarmee het slachtoffer van het open klimaat dat hij zelf heeft geschapen. Spotten met autoriteiten mag weer, na de verstikkende jaren onder de nationalistische president Tudjman, en dat is de verdiende van Račan. Maar verder wordt hem weinig in dank afgenomen. De economische hervormingen verlopen traag en de werkloosheid schommelt rond de 15 procent.

De nationalistische HDZ van wijlen Tudjman gebruikte de jaren in de oppositie om hervormingen door te voeren. Veel haviken die na de oorlog op de Balkan geen verantwoording wilden afleggen voor de door Kroaten gepleegde misdaden, werden uit de partij gezet. En net als de SDP voert nu ook HDZ campagne voor toetreding tot de EU in 2007.

De EU heeft als harde eis gesteld dat Kroatië de van oorlogsmisdaden verdachte generaals uitlevert aan het Joegoslavië-Tribunaal. Geen populair thema in Kroatië, waar de generaals worden gezien als helden uit de 'grote vaderlandse oorlog'. SDP en HDZ vermijden het onderwerp angstvallig, en laten de nationalistische retoriek over aan de kleinere boerenpartij HSS en de extreem-rechtse fractie HSP.

Maar in analyses in de meeste

dagbladen wordt de nieuwe, EU-vriendelijke koers van HDZ gewantrouwd. Als zondagavond de verwachte winst van HDZ onvoldoende blijkt, zal HDZ niet schromen een coalitie te vormen met de rechtse splinterpartijen die zich hard opstellen in de 'generaalskwestie'. Waarmee, vrezen waarnemers, Kroatië zijn kansen op onderhandelingen met de EU verliest. 'U zult moeten breken met oude gewoontes', zei eurocommissaris Günter Verheugen vorige week in Zagreb.

Maar die waarschuwing is volgens veel jonge Kroaten gericht aan de oude politieke garde. Modeagent Gordana: 'In ons bureau zijn we zoals elk bedrijf verplicht om de Kroatische vlag aan de muur te hangen. Het nationalisme wordt volop gevoed, maar tegelijk worden we lekker gemaakt met loze euromelancholie. Mij is het om het even, wel of niet die EU in. We zullen het toch eerst zelf moeten opknappen.'

Excuses Servië voor oorlog Bosnië
12-11-2003
Sarajevo - President Svetozar Marovic van Servië-Montenegro heeft gisteren tijdens zijn bezoek aan Sarajevo zijn excuses aangeboden voor de misdaden die tijdens de oorlog in Bosnië (1992-95) door het Servische zijn begaan. Gedurende de oorlog zijn meer dan 200.000 mensen, voor het grootste deel moslims, maar ook Serviërs en Kroaten, om het leven gekomen.

Servische excuses aan Bosnië voor oorlogssleed
12-11-2003
SARAJEVO - President van Servië-Montenegro heeft zijn verantwoordelijkheid aangeboden aan Bosnië voor het leed dat de bevolking in de oorlog tussen 1992 en 1995 is aangedaan. Tijdens een bezoek aan Sarajevo riep Svetozar Marovic beide landen op elkaar te vergeven. Wel onderstreepte hij dat individuen verantwoordelijk zijn voor hun daden in de oorlog, niet het hele land. De Bosnische oorlog kostte 260 duizend moslims, Kroaten en Serviërs het leven. (AP)

Pro-westerse koers inzet in Kroatië

Keren de nationalistische na vier jaar oppositie terug aan de macht in Kroatië? Dat is de inzet van de parlementsverkiezingen van morgen.

Door een onzer redacteuren

ROTTERDAM, 22 NOV. Het is eigenlijk een klein wonder dat de centrumlinkse regering van premier Ivica Račan de volle termijn van vier jaar heeft volgemaakt. Herhaaldelijk balanceerde zijn meerpartijencoalitie op de rand van de afgrond, maar keer op keer slaagde de ex-communist erin zijn kabinet overeind te houden. Soms met kunst- en vliegwerk, zoals in de zomer van vorig jaar toen president Stipe Mesić gedecideerd het ontslag weigerde dat Račan na het vertrek van de sociaal-liberale HSLS aanbood. Zonder veel geestdrift hervatte Račan zijn ambt.

In zijn bewust bescheiden gehouden profilering schuilt wellicht ook de voornaamste kracht van de Kroatische premier. Zij

maakte hem bij uitstek geschikt om te overleven in de woelige politieke baren van het land dat in 1991 uit de Joegoslavische federatie stapte en onmiddellijk belandde in een vier jaar durende onafhankelijkheidsoorlog tegen een opstandige Servische minderheid die werd gesteund door het Joegoslavische leger.

De tweede factor die er waarschijnlijk voor heeft gezorgd dat Račan coalitie, zij het niet ongeschonden, de eindstreep haalde, ligt in de vaste wil van de (overgebleven) partijen om te breken met de autoritaire politiek van de eerste president, Franjo Tudjman, die in december 1999 overleed. Hij had Kroatië weliswaar naar onafhankelijkheid geleid, maar de uitgesproken nationalistische koers die hij insloeg dreigde het land internationaal volledig te isoleren, met sancties op de koop toe. Mede daardoor miste Kroatië de boot waarin buurlanden als Slovenië en Hongarije aansluiting vonden bij de Europese Unie en de NAVO.

Beteugeling van de macht van de

president was een van de eerste wapenfeiten van centrumlinks na de machtswisseling. Voor het overige valt de balans van Račans hervormingsgezinde, pro-westerse politiek niet onverdeeld gunstig uit. Onmiskenbaar is Kroatië opgeschoven in de richting van de NAVO en de Europese Unie, waarvan het nu wel lid wil worden. Maar waarnemers van beide organisaties maken geen geheim van hun ongeduld over de traagheid van de noodzakelijk geachte aanpassingen.

Met name in het binnenlands bestuur en bij de rechterlijke macht ligt in hun ogen het tempo te laag. Ook het corrigeren van criminele privatiseringen uit de periode-Tudjman zou te stroperig verlopen. Tenslotte verwijten zij Zagreb nauwelijks mee te werken aan het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag, dat onder meer staat op de overdracht van generaal Ante Gotovina die zich in de de strijd tegen de etnische Serviërs schuldig zou hebben gemaakt aan oorlogsmisdaden.

Economisch gaat het Kroatië geleidelijk aan beter. Dit jaar blijft de inflatie waarschijnlijk onder de 2 procent en komt de groei voor de tweede keer in successie boven de 5 procent uit. Nochtans is de werkloosheid hoog (18 procent in september), maar wie bedenkt dat het percentage in maart 2002 nog op 24 stond, kan ook hier enige verbetering niet ontkennen.

Of het voor de ruim vier miljoen Kroatische kiezers genoeg is om Račans coalitie in het zadel te houden, valt op grond van de peilingen te betwijfelen. Want daarin komt de wat naar het midden opgeschoven nationalistische partij HDZ van wijlen president Tudjman en nu onder leiding van Ivo Sanader wederom als grootste uit de bus. President Mesić opperde deze week in het dagblad *Novi List* openlijk de mogelijkheid van een grote coalitie van centrumlinks van Račan en Sanaders HDZ, als 'een noodzakelijk kwaad voor een beperkte periode'. Beide partijleiders wezen dat af. Maar dat was voor de verkiezingen.

Excuses Servië voor misdaden in Bosnië

SARAJEVO, 14 NOV. President Svo-
tozar Marović van Servië-Monte-
negro heeft gisteren in Sarajevo
zijn excuses aangeboden voor het
aandeel van Serviërs en Montene-
grijnen in de oorlog in Bosnië tus-
sen 1992 en 1995.

Gedurende de oorlog zijn in to-
taal meer dan 200.000 mensen om
het leven gekomen. Meest mos-
lims, maar ook veel Serviërs en
Kroaten. „Ik wil mijn excuses aan-
bieden voor al het mogelijke leed
dat inwoners van Servië en Monte-
negro hebben berokkend aan wie
dan ook in Bosnië”, aldus de presi-
dent.

De excuses van de president van
buurland Servië-Montenegro ko-
men acht jaar nadat het verdrag
van Dayton een einde maakte aan
de strijd in Bosnië. Het was het eer-
ste officiële bezoek van de presi-

dent van Servië-Montenegro aan
de Bosnische hoofdstad Sarajevo.
Hij wil de politieke en economi-
sche betrekkingen tussen beide
landen, vroeger verenigd in Joego-
slavië, verbeteren.

Tijdens de oorlog in Bosnië
steunde de toenmalige Joegoslavi-
sche president Slobodan Milošević
de Bosnische Serviërs. Milošević
staat momenteel terecht voor het
Joegoslavië-tribunaal in Den
Haag. Hij wordt onder meer ver-
dacht van betrokkenheid bij de
moord op 7.000 moslims in de en-
clave Srebrenica in 1995.

Eerder dit jaar boden president
Marović en zijn Kroatische collega
Stipe Mesić elkaar hun excuses aan
voor het oorlogsgeweld dat beide
landen elkaar tijdens de burger-
oorlog hebben aangedaan. (AFP,
Reuters)

Status Kosovo in 2005 ter sprake

BRUSSEL, 5 NOV. Pas midden
2005 begint het overleg over de uit-
eindelijke status van Kosovo. Dat
zei gisteren de Amerikaanse ge-
zant Marc Grossman in Brussel.
„De bedoeling is dat er midden
2005 overleg komt als de Kosova-
ren dan voldoen aan de standaard
op het gebied van de rechtsstaat en
de democratie”, zo zei Grossman
gisteren. Als de Kosovaren niet aan
de internationale standaard vol-
doen, stelt de zogenaamde con-
tactgroep namens de internationa-
le gemeenschap in 2005 een nieu-
we begindatum van het overleg
vast. Het overleg betreft de vraag of
Kosovo onafhankelijk wordt of
deel van Servië blijft. (Reuters)

Donorconferentie oorlogskamer Bosnië levert € 16 miljoen op

DEN HAAG — Tijdens een inter-
nationale donorconferentie in het
gebouw van het Joegoslavië-Tribu-
naal (ICTY) in Den Haag is giste-
ren zo'n € 16 miljoen beloofd. Het
geld gaat naar een nog op te zetten
speciale kamer voor oorlogsmisda-
den bij het Bosnische Staatsge-
rechtshof in Sarajevo.

Dit is na afloop bekendgemaakt
door de Franse diplomaat Bernard
Fassier, een van de plaatsvervan-
gers van Lord Paddy Ashdown, de
hoge vertegenwoordiger van de in-
ternationale gemeenschap in Bos-
nië-Herzegovina. ICTY en OHR,
het bureau van Ashdown, werken
samen bij de oprichting van de spe-
ciale Oorlogsmisdadenkamer, die
de werkdruk van het Haagse tribu-
naal moet verlichten en zich voor-

namelijk met de „kleine vissen”
gaat bezighouden.

Nederland geeft 1 miljoen euro
voor de eerste twee jaar van het
werk van de speciale kamer, zo laat
het ministerie van Buitenlandse
Zaken weten.

Het OHR voert het vredesak-
koord van Dayton uit dat in 1995
een eind maakte aan de sinds 1992
woedende oorlog in Bosnië. Het
land had slechts aparte justitiële
systemen voor de twee entiteiten,
Republika Srpska en de moslim-
Kroatische federatie, totdat eerder
dit jaar ook een overkoepelend
Staatsrechtshof voor heel Bos-
nië begon te functioneren.

De speciale kamer voor oorlogs-
misdaden moet eind 2004 operatio-
neel zijn. (ANP)

's Nachts sluipt de oorlog binnen

14-11-2003

Juli Zeh doet verslag van haar reis door Bosnië

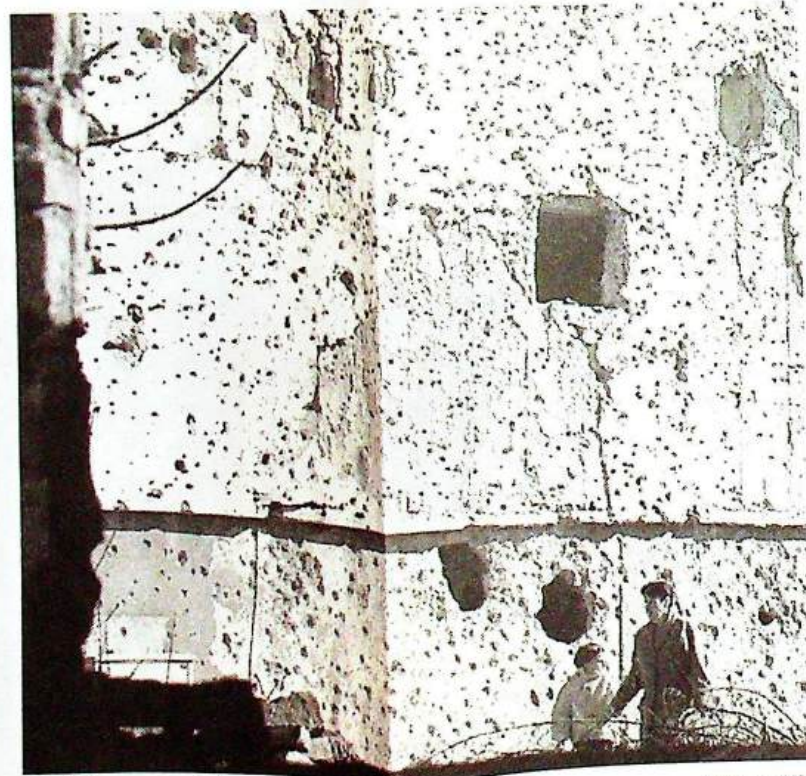
Vijf weken lang reist de 27-jarige
Juli Zeh met haar hond Othello
door Bosnië-Herzegovina. Ze be-
zoekt steden als Mostar, Tuzla, Srebre-
nica en Bihac, begeleidt SFOR-soldaten
op patrouille en leert mensen kennen
die zichzelf 'the international crowd'
noemen, maar door de auteur ironisch
Balkanhelden worden gedoopt.

Ze wil erachter komen of Bosnië een
plek is waar je naartoe kunt gaan, of dat
het tegelijk met de oorlogsverslaggeving
van de aardbodem is verdwenen. Ook
wil ze weten waarom de oorlog is uitge-
broken. Het antwoord - 'om etnische
redenen' - is voor haar niet meer af-
doende sinds zij mensen sprak die daar
heel anders over denken en veel meer
de conflicten tussen stedelingen en boe-
ren als oorzaak zien.

Het resultaat van haar avontuur is het
boek *De stilte is een geluid - Een reis
door Bosnië*, een zeer persoonlijk reis-
verslag, waarin de auteur geen ant-
woord geeft op de schuldvraag, maar
wel veel van het land zichtbaar en voor-
al voelbaar maakt. Alle informatie over
het land die Zeh niet in haar boek kwijt
kon, staat op haar website, die zeer de
moeite waard is.

In haar reisverslag vertelt de auteur
ook veel over zichzelf, al heeft ze zeker
geen typisch egodocument geschreven,
waarvan er tegenwoordig in Duitsland
veel zijn. Daar kan zij namelijk niet
goed tegen, zoals blijkt uit haar essay in
het Duitse literaire tijdschrift *Akzente*.
'Wij cirkelen om onszelf heen. Vertel-
len ons levensverhaal al op jonge leef-
tijd aan een psychiater of aan een docu-
ment met de naam "roman.doc". Wij
hebben nog niet veel van de wereld
gezien en toch besloten om auteur te
worden. Omdat dat een meer intellec-
tuele versie van popster is (...) We
leven tussen onze eigen navel en neus
en schrijven daarover. Onze teksten
zijn IK-gericht zoals wij dat zelf zijn.'

Juli Zeh studeerde rechten en heeft
naast het schrijven een baan als juriste,
omdat ze vindt dat je juist in het belang

Dobrinja, een voorstadje van Sarajevo, vorig jaar.

van de literatuur niet financieel afhan-
kelijk van het schrijven moet zijn. Twee
jaar geleden debuteerde ze met de zeer
enthousiast ontvangen politieke thriller
Adelaars en engelen, een boek waarin
de Balkan ook al een belangrijke rol
speelde.

Naar eigen zeggen probeert ze in een
stilte te schrijven waarmee ze de lezer
steeds weer door 'afwijkende' waarne-
mingen, beschrijvingen en beelden kan
verrassen, alsof hij door een labyrint
loopt en niet weet wat er achter de
volgende hoek op hem wacht.

In *De stilte is een geluid* is dat gelukt.
Zeh's observaties zijn zeer intens, en
haar taal is ongewoon, ze creëert haar
eigen beeldspraak, en dat blijft de lezer

bij. Na meer dan een jaar herinnerde ik
me van de eerste keer lezen veel scènes
bijna letterlijk, bijvoorbeeld die keer dat
Juli in Jajce is en de jonge Bosniër Dario
leert kennen. Zijn overleden zuster was
net als Juli in 1974 geboren.

Hij (Dario, AK) reikt me een leren jas
aan, driekwart lang, getailleerd, met een
ceintuur. Hij zit me als gegoten.

'Ga bij het raam staan, kijk uit over de
stad. Steek een sigaret op. De as gooi je
op het tapijt.'

'Ik zou wel willen weten hoe ze heet-
te. De hemel is bleek van de sterren.
Het is volkomen stil. Ik hoor de gelijk-
matige adem van de hond, mijn eigen
hartslag en Dario, die aan de andere
kant van de kamer af en toe zachtjes

zijn neus ophaalt.

'Als de sigaret is opgebrand maakt hij
op de bank een bed voor me op.'

'„Slaap”, zegt hij, „zo diep en veilig
alsof je nog nooit iets is overkomen in
het leven”.'

In het Duits is de laatste zin trouwens
anders, er staat: 'als könnte dir nie im
Leben etwas passieren', 'alsof je nooit
in je leven iets zou kunnen overkomen'
- dat heeft een andere betekenis. De
Nederlandse vertaling maakt een on-
zorgvuldige indruk. Zo wordt *Nickel-
brille* (dat is zo'n John Lennon-bril)
vertaald met nikkelen bril, *Magisterar-
beit* (soort doctoraalscriptie) met dis-
sertatie en *knuffen* (porren) met knuffe-
len. Maar erger dan de missers op
woordniveau is de enorme gemakzucht
van de vertaler, die zich vooral manifes-
teert in de vele woordherhalingen. Elke
storende herhaling die mij in het Ne-
derlands opviel, wist Zeh in het origi-
neel vaardig te voorkomen. Raar ge-
noeg loopt de tekst desondanks redelijk
goed, maar een fatsoenlijke eindredac-
tie had een nog mooier boek opgele-
verd.

Er zit zeer veel vaart in *De stilte is een
geluid*, waardoor het verhaal iets van
dezelfde rusteloosheid krijgt die de au-
teur overvalt. Vooral het slapen werd
voor Juli Zeh op den duur een pro-
bleem. Overdag is de gedachte aan de
oorlog nog wel te verdragen, en on-
danks alle sporen die hij heeft achterge-
laten is er ook veel schoonheid. Maar
's nachts komt de oorlog in de vorm van
boeken over verkrachte kinderen, afge-
snelde geslachtsdelen en massale exe-
cuties Juli's hotelkamer binnengeslo-
pen, waardoor het haar niet meer lukt
om het kwaad op te vatten als uitzonde-
ring op de regel van het goede.

Andrea Kluitmann

Juli Zeh: *De stilte is een geluid*.
Vertaald uit het Duits door Gerda Meijerink.
Van Gennep, 238 pagina's; € 18,-
ISBN 90 5515 360 5.

Excuses van Servië voor 'Srebrenica'

Door een onzer redacteurs

DEN HAAG, 30 OKT. Momir Niko-
lić, de eerste Bosnisch-Servische
commandant die voor het Joego-
slavië-tribunaal schuld heeft be-
kend aan de massamoord in Sre-
brenica, heeft gisteren in zijn slot-
woord „diepe en ernstige” spijt be-
tuidt voor de moord op ruim ze-
venduizend moslims.

Hij bood zijn excuses aan „aan
de slachtoffers, hun families en het
Bosnische volk voor mijn deelna-
me aan deze misdaad”, ook al „kan
ik de doden niet terugbrengen”.
Nikolić riep de regering van de Ser-
vische Republiek in Bosnië op ook

een schuld bekennen af te leggen.

Nikolić was samen met Vidoje
Blagojević, Dragan Obrenović en
Dragan Jokić aangeklaagd voor
zijn rol in de massamoord in Sre-
brenica, waarbij in juli 1995 ruim
zevenduizend moslims zijn ver-
moord nadat de Serviërs de enclave
hadden veroverd. Ook Obrenović
heeft, in ruil voor strafvermindere-
ring, schuld bekend. De twee ande-
ren houden vol onschuldig te zijn.

Nikolić hoopt dat zijn bekente-
nis het VN-hof kan helpen de „vol-
ledige waarheid” te achterhalen
over de gebeurtenissen in Srebre-
nica. Ook hoopt hij bij te dragen

aan verzoening en wederopbouw
in Bosnië.

Nikolić was de dag na de val van
de moslimenclave betrokken bij de
planning van de massamoord.
„Waarom deed u het”, vroeg rech-
ter Carmen Maria Argibay. Vol-
gens Nikolić had hij zijn orders en
„was er geen enkele mogelijkheid
mij daaraan te onttrekken”. Argi-
bay vroeg of hij niet de mogelijk-
heid had om zijn „uniform uit te
trekken, weg te lopen en zich te
verstoppen”. Nikolić zei dat hij
vreesde dat zijn commandanten
dan wraak zouden nemen op zijn
zoon. „Hebt u ook gedacht aan de

jongste zonen van al die moslims
die zijn gedood bij de slachting van
Srebrenica”, vroeg Argibay vervol-
gens. Nikolić, geëmotioneerd:
„Dit is een van de sterkste redenen
waarom ik schuld heb bekend.”
Hij zei de „pijn van het geweten”
te voelen.

De aanklagers eisen een straf van
15 à 20 jaar. Nikolić advocaat vindt
tien jaar het maximum, mede om-
dat Biljana Plavšić, ex-president
van de Servische Republiek in Bos-
nië, na een bekentenis is veroor-
deeld tot een gevangenisstraf van
elf jaar. De uitspraak wordt binnen
twee maanden verwacht.

'Politieke toneel pal naast riool'

Het Servische parlement
opent vandaag het debat
over een motie van
wantrouwen tegen de
regering. Het wordt gedo-
mineerd door het heersende
klimaat van schandalen en
verdachtmakingen.

Door onze redacteur

PETER MICHELENS
ROTTERDAM, 30 OKT. Schanda-
len domineren al maanden de poli-
tick in Servië. Deze week presen-
teerde Mladjan Dinkić, oud-gou-
verneur van de Servische Nationale
Bank en kopstuk van G17 Plus, de
partij van radicale hervormers, het
laatste. Dušan Mihajlović, minis-
ter van Binnenlandse Zaken, is ei-
genaam van dertien bedrijven, al-
dus Dinkić. Met één daarvan heeft
hij 2,4 miljoen euro overheidsgeld
opgestreken, voor werk dat het be-
drijf niet eens zelf uitvoerde. Na
een openbare inschrijving kreeg
het bedrijf de opdracht computers
te installeren en personeel op te lei-
den. In werkelijkheid, aldus Din-
kić, was de inschrijving doorgesto-
ken kaart - de toenmalige premier
Zoran Djindjić weigerde dan ook
het contract te tekenen, waarna de
minister dat achter zijn rug om
zijn plaatsvervanger liet doen.

Het regent zoveel schandalen in
Servië dat Mihajlović niet eens
meer de moeite nam voor een ont-
kenning. „Op stupiditeiten geef ik
geen commentaar”, zei hij. Het
woord stupiditeiten is bij de mi-
nister inmiddels een soort auto-

Servische parlement praat
over motie van wantrouwen

matische reflex geworden op be-
schuldigheden. Inmiddels heeft
justitie G17 Plus gevraagd bewij-
zen te presenteren, hetgeen ze liet
weten „met het grootste geno-
gen” te zullen doen. En dat kon
wel eens einde verhaal zijn, want
de meeste schandalen komen niet
verder dan dit stadium.

Het is nog geen drie maanden
geleden dat in Belgrado twee Ser-
vische ministers - die van Gezond-
heid en die van Lokaal Zelfbestuur
- aftraden uit protest tegen wat de
laatste noemde „de trage reactie
van de regering op corruptieza-
ken” en „het partij-egoïsme” van
de leiders. Het is ook nog geen drie
maanden geleden dat premier Zo-
ran Živković, opvolger van de in
maart vermoorde Djindjić, een of-
fensief tegen de corruptie aankon-
digde: alle overheidsdienaren die
zich schuldig maken aan corruptie
worden voortaan direct ontslagen
en opgesloten, ook als het om mi-
nisters ging, zo meldde hij; justitie
moest binnen vier dagen uitzoeken
of beschuldigingen kloppen en
actie ondernemen. Sindsdien
echter is er niets binnen vier dagen
uitgezocht, is niemand opgesloten
en zijn valse beschuldigingen niet
mer een aanklacht wegens laster
bestraft.

En dus is de motregen van ver-
dachtmakingen doorgedaan, in
een tempo van een of twee per
week. Dinkić zelf - doeltwit van de
regering wegens zijn weigering de

dinardrukpers aan te zwengelen -
werd gewipt als baas van de natio-
nale bank. Dat gebeurde op een zi-
ting van het parlement waarbij 126
leden - precies het quorum - aan-
wezig waren; later toonde Dinkić
aan dat een van de aanwezige pa-
lementariërs van de regerende coa-
litie DOS zich op dat moment met
vakantie in Turkije bevond en dus
niet kan hebben gestemd. Iemand
anders had haar stemkaart ge-
bruikt - en dat mag niet.

Pal daarop kwam G17 Plus met
onthullingen over de vermeende
betrokkenheid van ministers bij de
maffiabanden die achter de moord
op Djindjić zaten en de enorme be-
dragen die ze verdienen door eigen
bedrijven aan mooie overheidsop-
drachten te helpen. Geld domi-
neert de politiek. Eerder deze
maand zei minister van Buiten-
landse zaken Svilanović dat de Ka-
rić Brothers Company, een bedrijf
dat onder Milošević tot de grootste
van het land uitgroeide, vijftig pa-
lementariërs op de loonlijst heeft
staan, van regerings- zowel als op-
positiepartijen.

De onthullingen worden nooit
opgehelderd. Ze blijven als spoken
zweven boven het politieke toneel.
Maar ze beïnvloeden wel de effecti-
viteit van de regering. In Servië, zo
schreef onlangs een krant, regert
politieke kortzichtigheid: „Politi-
ci gaan ervan uit dat één dag aan de
macht vandaag meer waard is dan
een jaar aan de macht in de toe-

komst.” In Servië, zo oordeelde
een andere krant, ligt het politieke
toneel vlak naast het riool.

Op 14 oktober begon het par-
lement met de behandeling van twee
moties van wantrouwen, een tegen
parlementsvoorzitter Nataša Mičić
en een tegen de regering. De rege-
ring besloot er twee debatten van
te maken die na elkaar worden ge-
voerd, en de stemming over de mo-
ties pas na het tweede debat te la-
ten plaatsvinden. Een handige ma-
noeuvere, want gestemd wordt er
nu pas na de Servische presidents-
verkiezingen van 16 november.

Het debat over Nataša Mičić is
gisteren afgesloten. Haar wordt
onder andere kwalijk genomen dat
ze die Servische presidentsverkie-
zingen, in strijd met de wet, een
jaar heeft opgehouden en ze uit-
schreef toen ze overbodig waren.
Inmiddels is namelijk komen vast
te staan dat in februari volgend
jaar een nieuwe grondwet van
kracht wordt, waarin komt te
staan dat het parlement de presi-
dent kiest. De president die op 16
november wordt gekozen blijft
dus maar drie maanden aan, en de
verkiezingen zijn niets anders een
verspilling van veel geld en veel
energie. Mičić raakte ook heftig in
oppraak door de vermeende stem-
fraude op de zitting waarin bank-
gouverneur Dinkić werd gewipt.
Merkwaardig genoeg kwamen de-
ze zaken in het debat nauwelijks
ter sprake: de parlementariërs had-
den het drukker met het zwart ma-
ken van de tegenstander.

Vanaf vandaag gaat het om het
lot van de regering zelf. Maar de
stemming laat op zich wachten.